UCHWAŁA NR XII/132/2025
RADY GMINY SIEDLCE

z dnia 30 stycznia 2025 r.

w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 1164 ze zm.) , związku z art. 11 pkt 9 i art. 12 ust. 1 oraz art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz.U. 2023 r. poz. 977 ze zm.) w związku z art. 65 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688) oraz w związku z uchwałą nr LXIII/904/2023 z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce, na wniosek Wójta Gminy Siedlce:

§ 1.

1. Uchwala się zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce, określające uwarunkowania oraz kierunki i politykę przestrzenną gminy zawartą w tekście oraz na mapach „zmiany Studium".
2. Zmianie podlega polityka przestrzenna przyjęta uchwałą nr XLIII/551/2022 Rady Gminy Siedlce z dnia 31 marca 2022 r.

§ 2.

Integralną częścią uchwały są:

1) Załącznik nr 1 – Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedlce – Uwarunkowania – tekst;
2) Załącznik nr 2 - Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedlce – Kierunki i polityka przestrzenna – tekst;
3) Załącznik nr 3 - Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedlce – Uwarunkowania rozwoju - załącznik graficzny;
4) Załącznik nr 4 - Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedlce – Kierunki i polityka przestrzenna - załącznik graficzny;
5) Załącznik nr 5 - Rozstrzygnięcie w sprawie sposobu rozpatrzenia nieuwzględnionych uwag do projektu Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedlce;
6) Załącznik nr 6 - Dane przestrzenne.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Siedlce.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

§ 5.

Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Siedlce.

Przewodniczący Rady

Mikołaj Walo

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XII/132/2025
Rady Gminy Siedlce
z dnia 30 stycznia 2025 r.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SIEDLCE

UWARUNKOWANIA

Siedlce, 2022 r.
Zmiana studium – Siedlce, styczeń 2025 r.

SPORZĄDZIŁ:

Wójt Gminy Siedlce
ul. Asłanowicza 10
08-110 Siedlce

OPRACOWAŁ:
Ośrodek Naukowo-Konsultacyjny
Piotr Fogel
ul. Dolna 33a, 05–540 Krupia Wólka
na podstawie Umowy Nr OZF.272.115.2021 z dnia 9 grudnia 2021 r.

Zespół autorski w składzie:

dr Piotr Fogel – główny projektant,

mgr Anna Szpura

mgr Magdalena Łaska

SPIS TREŚCI

Uwarunkowania 4

1. Informacje ogólne 4

2. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu 5

2.1. Przeznaczenie terenu 6

2.2. Zagospodarowanie 18

2.3. Uzbrojenie terenów 21

2.4. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony 21

3. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogi ochrony Środowiska, przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego 24

3.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna 24

3.2. Leśna przestrzeń produkcyjna 26

3.3. Zasoby wodne 26

3.4. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego 28

3.5. Ochrona przyrody, krajobrazu i krajobrazu kulturowego 30

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej 30

4.1. Charakterystyka zasobu kulturowego i zabytkowego 30

4.2. Obszary objęte ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków 38

4.3. Obszary i obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków. 38

4.4. Stan i zagrożenia środowiska kulturowego 38

5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym, określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych 39

6. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona zdrowia 57

7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia 58

8. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy 59

8.1. Analiza ekonomiczna 59

8.2. Analiza środowiskowa 81

8.3. Analiza społeczna 84

8.4. Prognoza demograficzna 89

8.5. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy 91

8.6. Bilans terenów 106

9. Stan prawny gruntów 116

10. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych 118
10.1. Rezerwaty przyrody 118
10.2. Obszary Natura 2000 119
10.3. Obszar chronionego krajobrazu 121
10.4. Pomniki przyrody 122
10.5. Pozostałe obiekty i tereny chronione 122
11. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych 123
12. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin, zasoby wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla 123
13. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych 123
14. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami 124
14.1. Układ drogowy 124
14.2. Sieć kolejowa 126
14.3. Wodociągi i kanalizacja sanitarna 127
14.4. Elektroenergetyka 130
14.5. Gazownictwo 131
14.6. Ciepłownictwo 132
15. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych 132
16. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej 134
Załącznik nr 1 – Obszary i obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków 135

UWARUNKOWANIA

1. INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Siedlce to gmina wiejska położona w powiecie siedleckim, we wschodniej części województwa mazowieckiego (Rys. 1). Obejmuje teren wokół miasta na prawach powiatu - Siedlce. Powierzchnia gminy wynosi 141 km^2, co stanowi 8,8% powierzchni powiatu siedleckiego natomiast liczba ludności w ~~2020~~ 2024 r. wynosiła ~~18 493~~ 18 863, co stanowiło 23% populacji powiatu siedleckiego. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 2, która stanowi dogodne połączenie między Warszawą, a granicą polsko-białoruską w Terespolu, ponadto droga ta jest częścią międzynarodowego szlaku komunikacyjnego E30. Nowo oddany (sierpień 2024 r.) odcinek autostrady A2 również zapewnia bezpośrednie włączenie terenów gminy do krajowego i międzynarodowego systemu komunikacyjnego.

Gmina znajduje się w strefie suburbanizacji miasta Siedlce czego skutkiem jest obserwowany w ostatnich latach jej dynamiczny rozwój polegający na wzroście liczby mieszkańców, podmiotów gospodarczych oraz rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej.

~~Czynnikiem, który w niedalekiej przyszłości może zwiększyć tempo rozwoju gminy Siedlce będzie przebiegający przez jej teren odcinek autostrady A2, który zapewni bezpośrednie włączenie terenów gminy do krajowego i międzynarodowego systemu komunikacyjnego.~~

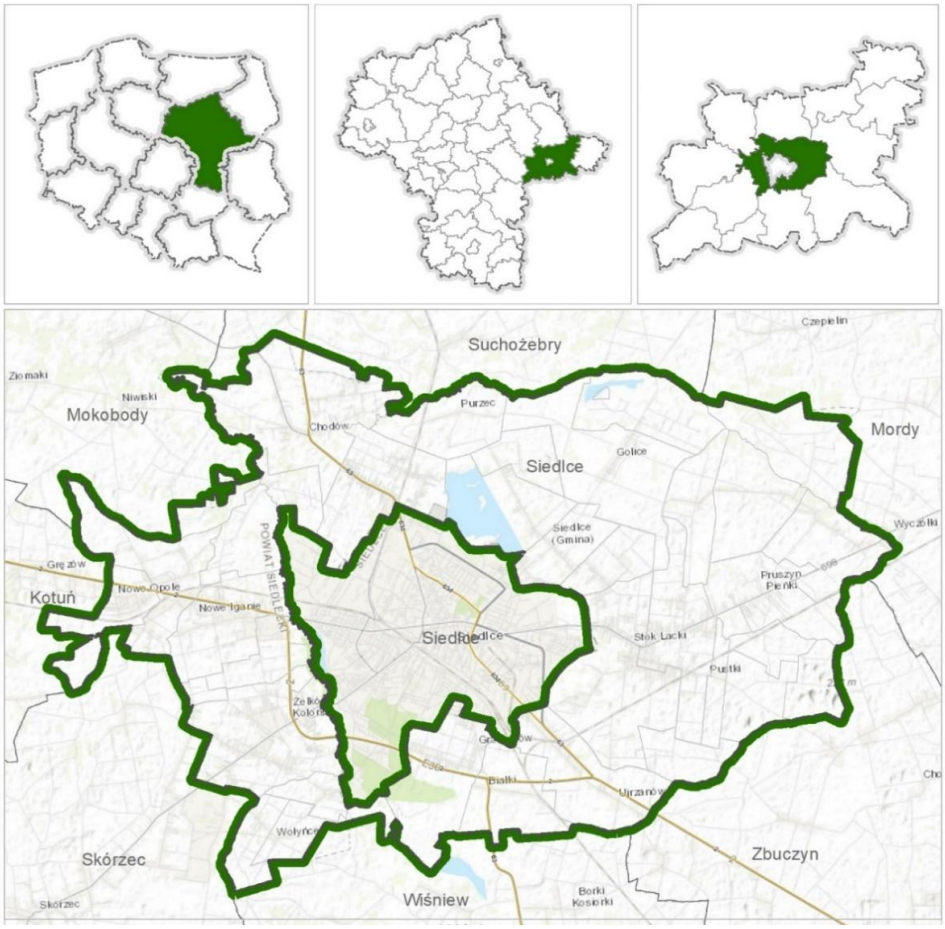

Rys. 1. Położenie administracyjne gminy Siedlce
źródło: opracowanie własne.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

Kształtowanie i prowadzenie polityki w zakresie gospodarowania przestrzenią oraz zapewnienie ładu przestrzennego są zadaniami własnymi gminy wynikającym z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zasady definiowania polityki przestrzennej, zakres ustalania przeznaczenia terenu, określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy precyzuje ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W tym zakresie gmina zgodnie z zasadą władztwa planistycznego posługuje się określonymi z mocy prawa narzędziami, jakimi są:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – obligatoryjny dokument planistyczny, sporządzany dla obszaru całej gminy, który nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jego ustalenia są wiążące dla sporządzanych na jego podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- Plan ogólny – obligatoryjny dokument planistyczny, sporządzany dla obszaru całej gminy, będący aktem prawa miejscowego – od stycznia 2026 roku zastępujący studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jego ustalenia są wiążące dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy.
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp, plan miejscowy)– dokumenty planistyczne, które mogą być sporządzane dla wybranych fragmentów gminy, są aktami prawa miejscowego. Na terenie gminy Siedlce obowiązuje 28 planów miejscowych (stan na 2021 r.), które pokrywają obszar gminy w 100%.
- Decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego - w zastępstwie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego narzędziem wspomagającym wydawanie pozwoleń na budowę są decyzje o warunkach zabudowy. W gminie Siedlce ten instrument planowania przestrzennego nie jest wykorzystywany z uwagi na pokrycie obszaru całej gminy planami miejscowymi.

Prace nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce prowadzone są na podstawie uchwały nr XXXVII/781/2021 z dnia 28 października 2021 r. W uzasadnieniu do uchwały napisano, że dokument ten będzie kontynuacją przyjętej w 2019 r. polityki przestrzennej. Wobec dynamicznych zmian zachodzących w przestrzeni gminy, w związku z powstawaniem ważnych dla kraju inwestycji infrastrukturalnych oraz zmian, które zaszły w przepisach prawa przystępuje się do prac nad nowym studium.

Prace nad zmianą uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce prowadzone są na podstawie uchwały nr LXIII/904/2023 z dnia 28 grudnia 2023 r. Zmiana dotyczy wyłącznie lokalizacji inwestycji celu publicznego na działkach ewidencyjnych: nr 2/6 w Ostrówku i nr 63 w Żelkowie-Kolonii.Bazą dla opracowania nowego studium będzie dokument uchwalony w 2019 r. Zmiana studium dotyczy dokumentu przyjętego uchwałą nr XLIII/551/2022 Rady Gminy Siedlce z dnia 31 marca 2022 r.

Dotychczas gmina Siedlce na bieżąco korygowała swoją politykę przestrzenną, dostosowując ją do swoich potrzeb społecznych i gospodarczych. Obecny dokument jest kontynuacją polityki przestrzennej zapoczątkowanej w 2000 r. Krótką historię prac nad polityką przestrzenną gminy prezentuje Tab. 1.

Tab. 1. Historia prac nad polityką przestrzenną gminy Siedlce

Rok	Autor	Charakter dokumentu
2000	D. Strembicka	Pierwsze studium
2008	P. Fogel	I zmiana studium – cały obszar
2009	P. Fogel	Zmiana punktowa
2012	P. Fogel	Zmiana punktowa
2014	P. Fogel	Zmiana punktowa
2016	B. Rosłan	Zmiana punktowa
2019	J. Rostek	Nowy dokument – cały obszar
2022	P. Fogel	Nowy dokument – cały obszar

2.1. PRZEZNACZENIE TERENU

Dotychczasowe przeznaczenie terenu przeanalizowano na podstawie miejscowych planów zagospodarowania. Na terenie gminy, jak już wspomniano, obowiązuje ~~28~~ 50 mpzp, a pokrycie nimi gminy wynosi 100% (Tab. 2).

~~W uproszczonej strukturze przeznaczenia terenów w planach miejscowych dominujący udział mają tereny rolne, które stanowią 58% 55,5% powierzchni. Tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej zajmują 11,9% 6,8%, nieznacznie mniejszy odsetek stanowią tereny przeznaczone pod lasy i dolesienia – 11,6%. Udział terenów komunikacyjnych wynosi 4,6%. Tereny wielofunkcyjne łączące funkcję mieszkaniową i usługową to 3,8%.Tereny zieleni stanowią 2,3%, a tereny wód powierzchniowych 1,6%. Udział pozostałych wydzieleni funkcjonalnych oscyluje wokół 1%, z wyjątkiem terenów eksploatacji powierzchniowej i cmentarzy, których udział procentowy jest znikomy i wynosi kolejno 0,1% i 0,03% (Rys. 2, Rys. 3).~~

W uproszczonej strukturze przeznaczenia terenów w planach miejscowych dominujący udział mają tereny rolne, które stanowią 55,5% powierzchni. Wielofunkcyjne tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, mieszkaniowo-usługowej oraz usługowo-mieszkaniowej zajmują łącznie 17,4%. Duży areał zajmują również tereny przeznaczone pod lasy i dolesienia – 11,6%. Udział terenów komunikacyjnych wynosi 4,4%.Tereny zieleni stanowią 2,3%, a tereny wód powierzchniowych 2,1%. Udział pozostałych wydzieleni funkcjonalnych oscyluje wokół 1%, z wyjątkiem terenów eksploatacji powierzchniowej i cmentarzy, których udział procentowy jest znikomy i wynosi kolejno 0,2% i 0,03% (Rys. 2, Rys. 3).

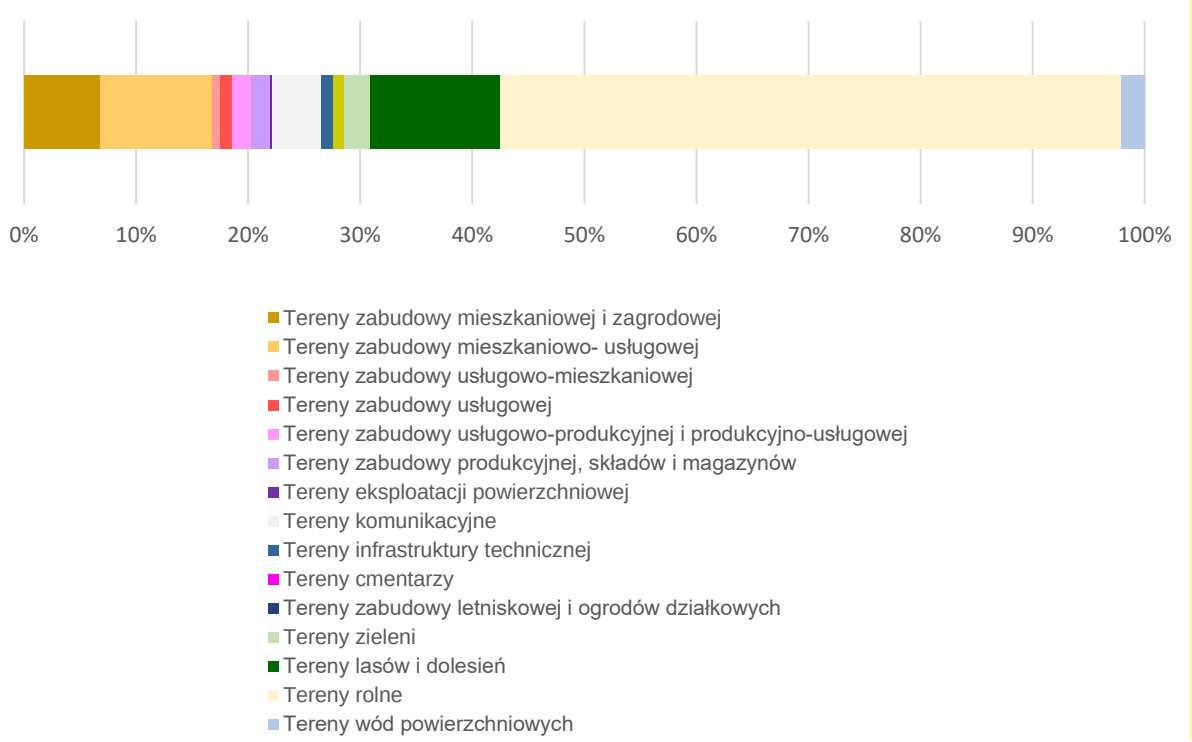

Rys. 2. Struktura przeznaczenia terenów w obowiązujących planach miejscowych na terenie gminy Siedlce
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Siedlce.

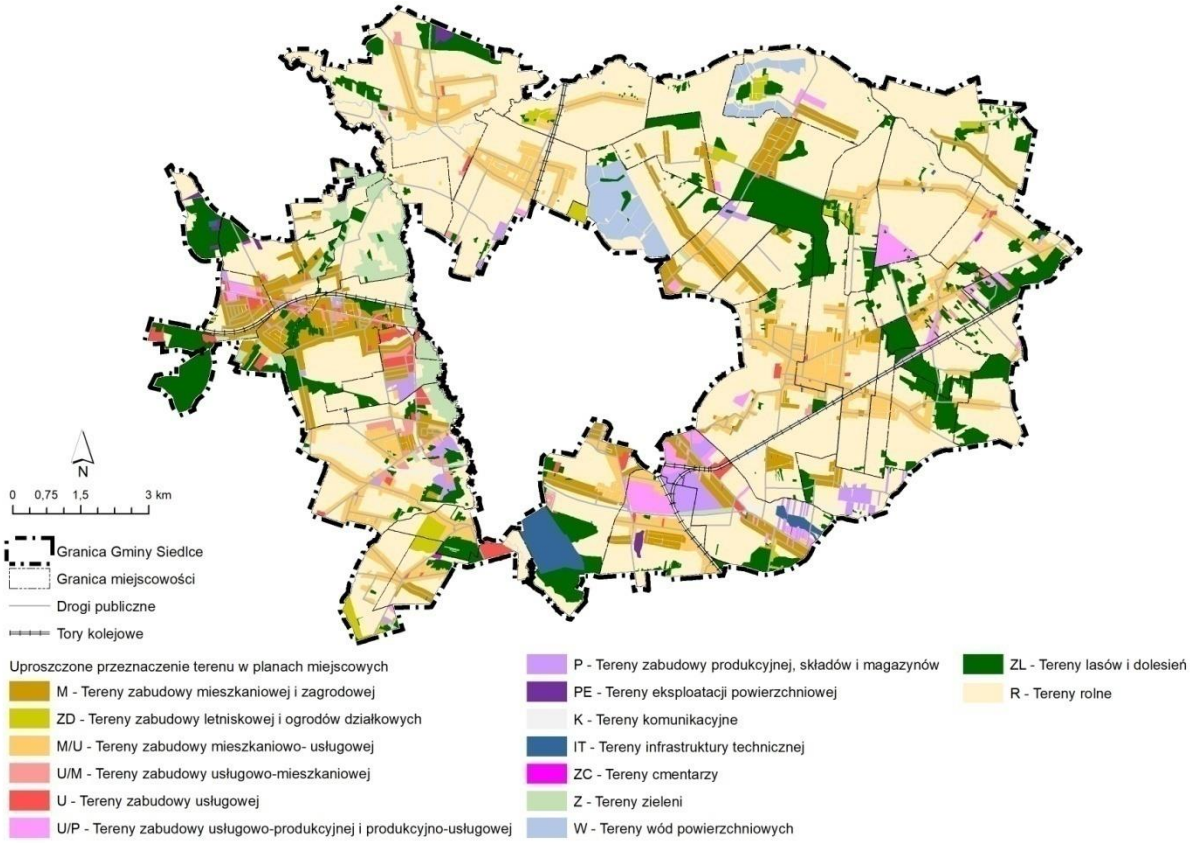

Rys. 3. Uproszczone przeznaczenie terenu w obowiązujących planach miejscowych na terenie gminy Siedlce
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Siedlce.

Tab. 2. Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Siedlce

Lp.	Nr uchwały i nazwa planu	Przeznaczenie terenów
1.	XXIX/208/2001 Rady Gminy Siedlce z dnia 28 listopada 2001 roku w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego Gminy Siedlce teren stacji paliw i usług we wsi Grabianów	KS-U – Teren usług i stacji paliw MN-U – Teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej KDK 63(GP) – Teren drogi krajowej KDG – Teren drogi gminnej
2.	XVI/188/2004 Rady Gminy Siedlce z dnia 27 lutego 2004 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce dla wsi Stare Iganie	MR – Tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej MN – Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej UP – Tereny usług publicznych UC – Tereny usług komercyjnych U – Tereny usług P – Tereny wytwórczości i składowania KU – Tereny tras komunikacyjnych i ulic KS – Tereny urządzeń transportu samochodowego I - Tereny specjalne (infrastruktura) RP – Tereny rolne bez prawa zabudowy budynkami ZL – Tereny lasów ZZ - Tereny trwałych użytków zielonych bez prawa zabudowy budynkami
3.	XVI/189/2004 Rady Gminy Siedlce z dnia 27 lutego 2004 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce dla wsi Stare Opole	MR – Tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej MN – Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MP - Tereny zabudowy mieszkaniowej pensjonatowej UP – Tereny usług publicznych UC – Tereny usług komercyjnych U – Tereny usług P – Tereny wytwórczości i składowania KU – Tereny tras komunikacyjnych i ulic KK – Tereny urządzeń transportu kolejowego KS – Tereny urządzeń transportu samochodowego RP – Tereny rolne bez prawa zabudowy budynkami ZL – Tereny lasów ZI - Tereny zieleni izolacyjnej ZZ - Tereny trwałych użytków zielonych bez prawa zabudowy budynkami
4.	XVI/190/2004 Rady Gminy Siedlce z dnia 27 lutego 2004 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce dla wsi Opole Świerczyna	MR – Tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej KU – Tereny tras komunikacyjnych i ulic RP – Tereny rolne bez prawa zabudowy budynkami ZL – Tereny lasów ZZ - Tereny trwałych użytków zielonych bez prawa zabudowy budynkami
5.	XXII/229/2004 Rady Gminy Siedlce z dnia 23 września 2004 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce dla wsi Nowe Opole	MR – Tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej MN – Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej UP – Tereny usług publicznych UC – Tereny usług komercyjnych U – Tereny usług P – Tereny wytwórczości i składowania TO - Tereny gospodarki odpadami KU – Tereny tras komunikacyjnych i ulic KK – Tereny zamknięte KS – Tereny urządzeń transportu samochodowego RP – Tereny rolne bez prawa zabudowy budynkami ZL – Tereny lasów

		ZI - Tereny zieleni izolacyjnej ZZ - Tereny trwałych użytków zielonych bez prawa zabudowy budynkami
6.	XXXI/308/2005 Rady Gminy Siedlce z dnia 30 czerwca 2005 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce dla wsi Nowe Iganie	MR – Tereny zabudowy mieszkaniowej zagrodowej MN – Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej UP – Tereny usług publicznych UC – Tereny usług komercyjnych U – Tereny usług P – Tereny wytwórczości i składowania KU – Tereny dróg i ulic KK – Tereny zamknięte KS – Tereny urządzeń transportu samochodowego RP – Tereny rolne bez prawa zabudowy budynkami ZL – Tereny lasów ZI - Tereny zieleni izolacyjnej ZZ - Tereny trwałych użytków zielonych bez prawa zabudowy budynkami I – Teren urządzeń specjalnych
7.	XXXI/309/2005 Rady Gminy Siedlce z dnia 30 czerwca 2005 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Grabianów, Białki, Ujrzanów, Joachimów	MR - Tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczalną funkcją usług nieuciążliwych; MM - Tereny zabudowy mieszkaniowej o funkcjach mieszanych – zabudowa zagrodowa i jednorodzinna z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych; MU - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych; MUw - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych o niekorzystnych warunkach gruntowo – wodnych, ML/Z – Tereny zabudowy letniskowej z obowiązkiem częściowego zadrzewienia działki (min. 50% pow.) ML – Tereny zabudowy letniskowej UM - Tereny zabudowy usługowej z towarzyszącą funkcją mieszkaniową; UO – Tereny usług oświaty; UR – Tereny usług różnych, PUR– Tereny produkcyjno-usługowe i rzemieślnicze (z dopuszczalną towarzyszącą funkcją mieszkaniową); PS – Tereny przemysłowo – składowe (bez funkcji mieszkaniowej), ZP - Tereny zieleni publicznej; ZN - Tereny zieleni nieurządzonej; R – Obszary produkcji rolnej oraz wydzielone w niej: a) Rc – Strefa o przewadze kompleksów gleb chronionych, b) Re – Strefa użytkowania rolniczego o przewadze użytków zielonych o podwyższonych walorach ekologicznych, RL – Obszary rolnicze przeznaczone do zamiennego użytkowania rolniczo-leśnego; L – Tereny lasów ochronnych; LD – Dolesienia; PEz – Tereny powyrobiskowe do rekultywacji, PE – Tereny powierzchniowej eksploatacji, TW – Tereny ujęć wód, TE – Tereny urządzeń elektroenergetycznych, TG - Tereny urządzeń gazownictwa, IS – Tereny obiektów specjalnych, KA - Tereny dróg publicznych klasy autostrad, KGP - Tereny dróg publicznych klasy drogi głównej ruchu przyspieszonego, KG – Tereny dróg publicznych klasy drogi głównej;

		KZ - Tereny dróg publicznych klasy drogi zbiorczej; KL – Tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej; KD – Tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej; KS - Tereny parkingów ogólnodostępnych; KK – Tereny komunikacji kolejowej,
8.	XXXI/310/2005 Rady Gminy Siedlce z dnia 30 czerwca 2005 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości: Wólka Leśna, Pruszyn, Pruszynek, Błogoszcz, Golice, Golice Kolonia, Żabokliki, Żabokliki Kolonia, Topórek, Jagodnia	MR - Tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczalną funkcją usług nieuciążliwych; MM - Tereny zabudowy mieszkaniowej o funkcjach mieszanych – zabudowa zagrodowa i jednorodzinna z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych; MU - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych; MUw - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych o niekorzystnych warunkach gruntowo – wodnych, ML/Z – Tereny zabudowy letniskowej z obowiązkiem częściowego zadrzewienia działki (min. 50% pow.) ML – Tereny zabudowy letniskowej UM - Tereny zabudowy usługowej z towarzyszącą funkcją mieszkaniową; UO – Tereny usług oświaty; US – Tereny usług sportu i turystyki, UK – Tereny usług kultury; UZ – Tereny usług zdrowia, UR – Tereny usług różnych, PUR– Tereny produkcyjno-usługowe i rzemieślnicze (z dopuszczalną towarzyszącą funkcją mieszkaniową); PS – Tereny przemysłowo – składowe (bez funkcji mieszkaniowej), ZP - Tereny zieleni publicznej; ZN - Tereny zieleni nieurządzonej; ZD – Tereny ogródków działkowych, ZC – Tereny cmentarzy, R – Obszary produkcji rolnej oraz wydzielone w niej: a) Rc – Strefa o przewadze kompleksów gleb chronionych, b) Rg – Strefa upraw rolnych ze wskazaną lokalizacją obiektów produkcyjno-gospodarczych (uciążliwych dla funkcji mieszkaniowej), c) Re – Strefa użytkowania rolniczego o przewadze użytków zielonych o podwyższonych walorach ekologicznych, RL – Obszary rolnicze przeznaczone do zamiennego użytkowania rolniczo-leśnego; L – Tereny lasów ochronnych; LD – Dolesienia; W – Tereny wód powierzchniowych, TK – tereny urządzeń odprowadzania i oczyszczania ścieków, TW – Tereny ujęć wód, KG – Tereny dróg publicznych klasy drogi głównej; KZ - Tereny dróg publicznych klasy drogi zbiorczej; KL – Tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej; KD – Tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej; KS - Tereny parkingów ogólnodostępnych; CP – Tereny ciągów pieszych;
9.	XXXIV/325/2005 Rady Gminy Siedlce z dnia 3 listopada 2005 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości: Strzała, Chodów, Purzec, Żytnia	MR - Tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczalną funkcją usług nieuciążliwych; MM - Tereny zabudowy mieszkaniowej o funkcjach mieszanych – zabudowa zagrodowa i jednorodzinna z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych;

		MU - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych; ML/Z – Tereny zabudowy letniskowej z obowiązkiem częściowego zadrzewienia działki (min. 50% pow.) UM - Tereny zabudowy usługowej z towarzyszącą funkcją mieszkaniową; UO – Tereny usług oświaty; UK – Tereny usług kultury; US – Tereny usług sportu PUR– Tereny produkcyjno-usługowe i rzemieślnicze (z dopuszczalną towarzyszącą funkcją mieszkaniową); PS – Tereny przemysłowo – składowe (bez funkcji mieszkaniowej), ZP - Tereny zieleni publicznej; ZN - Tereny zieleni nieurządzonej; PE – Tereny powierzchniowej eksploatacji kopalin pospolitych, R – Obszary produkcji rolnej oraz wydzielone w niej: a) Rc – Strefa o przewadze kompleksów gleb chronionych, b) Rg – Sstrefa upraw rolnych ze wskazaną lokalizacją obiektów produkcyjno-gospodarczych (uciążliwych dla funkcji mieszkaniowej), c) Re – Strefa użytkowania rolniczego o przewadze użytków zielonych o podwyższonych walorach ekologicznych, RL – Obszary rolnicze przeznaczone do zamiennego użytkowania rolniczo-leśnego; L – Tereny lasów ochronnych; LD – Dolesienia; W – Tereny wód powierzchniowych, TW – Tereny ujęć wody TG – Tereny gazownictwa, KG – Tereny dróg publicznych klasy drogi głównej; KZ - Tereny dróg publicznych klasy drogi zbiorczej; KL – Tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej; KD – Tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej; KS - Tereny parkingów ogólnodostępnych; CP – Tereny ciągów pieszych; KR – Tereny rolne z zakazem zabudowy, do wykorzystania pod drogę publiczną KK - Tereny komunikacji kolejowej
10.	XXXIV/326/2005 Rady Gminy Siedlce z dnia 3 listopada 2005 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości: Żelków Kolonia, Rakowiec, Wołyńce, Wołyńce Kolonia	MR - Tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczalną funkcją usług nieuciążliwych; MM - Tereny zabudowy mieszkaniowej o funkcjach mieszanych – zabudowa zagrodowa i jednorodzinna z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych; MU - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych; MU/Z - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych z obowiązkiem częściowego zadrzewienia działki (min. 50% pow.), ML/Z – Tereny zabudowy letniskowej z obowiązkiem częściowego zadrzewienia działki (min. 50% pow.) ML – Tereny zabudowy letniskowej UM - Tereny zabudowy usługowej z towarzyszącą funkcją mieszkaniową; UO – Tereny usług oświaty; UST – Tereny usług sportu i turystyki, UK – Tereny usług kultury; US – Tereny usług sportu PUR– Tereny produkcyjno-usługowe i rzemieślnicze (z dopuszczalną towarzyszącą funkcją

		mieszkaniową); PS – Tereny przemysłowo – składowe (bez funkcji mieszkaniowej), ZP - Tereny zieleni publicznej; ZN - Tereny zieleni nieurządzonej; ZD – Tereny ogródków działkowych, ZC – Tereny cmentarzy, R – Obszary produkcji rolnej oraz wydzielone w niej: a) Rc – Strefa o przewadze kompleksów gleb chronionych, b) Rg – Strefa upraw rolnych ze wskazaną lokalizacją obiektów produkcyjno-gospodarczych (uciążliwych dla funkcji mieszkaniowej), c) Re – Strefa użytkowania rolniczego o przewadze użytków zielonych o podwyższonych walorach ekologicznych, RL – Obszary rolnicze przeznaczone do zamiennego użytkowania rolniczo-leśnego; L – Tereny lasów ochronnych; LD – Dolesienia; KA - Tereny dróg publicznych klasy autostrad, KGP - Tereny dróg publicznych klasy drogi głównej ruchu przyspieszonego, KG – Tereny dróg publicznych klasy drogi głównej; KZ - Tereny dróg publicznych klasy drogi zbiorczej; KL – Tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej; KD – Tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej; KS - Tereny parkingów ogólnodostępnych; CP – Tereny ciągów pieszych;
11.	XXXVI/337/2005 Rady Gminy Siedlce z dnia 29 grudnia 2005 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości: Stok Lacki, Stok Lacki-Folwark, Pustki, Grubale, Osiny, Biel, Pruszyn Pieńki	MR - Tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczalną funkcją usług nieuciążliwych; MM - Tereny zabudowy mieszkaniowej o funkcjach mieszanych – zabudowa zagrodowa i jednorodzinna z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych; MMw - Tereny zabudowy mieszkaniowej o funkcjach mieszanych – zabudowa zagrodowa i jednorodzinna z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych o niekorzystnych warunkach gruntowo – wodnych, MU - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych; MUw - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych o niekorzystnych warunkach gruntowo – wodnych, MU/Z - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych z obowiązkiem częściowego zadrzewienia działki (min. 50% pow.), MU/Zw - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą funkcją usług nieuciążliwych z obowiązkiem częściowego zadrzewienia działki (min. 50% pow.) o niekorzystnych warunkach gruntowo – wodnych, UM - Tereny zabudowy usługowej z towarzyszącą funkcją mieszkaniową; UO – Tereny usług oświaty; UK – Tereny usług kultury; UR – Tereny usług różnych; PUR– Tereny produkcyjno-usługowe i rzemieślnicze (z dopuszczalną towarzyszącą funkcją mieszkaniową); ZP - Tereny zieleni publicznej; ZN - Tereny zieleni nieurządzonej; PE- Tereny powierzchniowej eksploatacji; R – obszary produkcji rolnej oraz wydzielone w niej: a) Rc – Strefa o przewadze kompleksów gleb chronionych, b) Re – Strefa użytkowania rolniczego o przewadze użytków zielonych o podwyższonych walorach

		ekologicznych, RL – Obszary rolnicze przeznaczone do zamiennego użytkowania rolniczo-leśnego; L – Tereny lasów ochronnych; LD – Dolesienia; TW – Tereny ujęć wody; KG – Tereny dróg publicznych klasy drogi głównej; KZ - Tereny dróg publicznych klasy drogi zbiorczej; KL – Tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej; KD – Tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej; KS - Tereny parkingów ogólnodostępnych; CP – Tereny ciągów pieszych; KR – Tereny rolne z zakazem zabudowy, do wykorzystania pod drogę publiczną KK - Tereny komunikacji kolejowej
12.	XLVII/334/2010 Rady Gminy Siedlce z dnia 4 listopada 2010 r. dla części wsi Białki i Grabianów	UC/P/U – Teren wielkopowierzchniowych obiektów handlowych, teren usług, teren składów, teren magazynów, teren produkcji, teren parkingów i dróg wewnętrznych, teren usług obsługi komunikacji samochodowej KDG – Teren dróg publicznych – droga powiatowa klasy głównej
13.	XVII/134/2012 Rady Gminy Siedlce z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedlce dla fragmentów wsi Żelków-Kolonia	MN - Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej U/MN – Teren zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej KDGP – Teren drogi publicznej, klasy głównej ruchu przyspieszonego KDL – Teren drogi publicznej, klasy lokalnej KDD - Tereny dróg publicznych klasy drogi dojazdowej;
14.	XVIII/144/2012 Rady Gminy Siedlce z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości: Grabianów, Białki, Ujrzanów, Joachimów	PT – Tereny zabudowy produkcyjno-technicznej PU – Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej WS – Tereny wód powierzchniowych UC – Tereny pod obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m^2 ML - Tereny pod zabudowę mieszkaniową letniskową KDG(D) – Tereny dróg publicznych klasy drogi głównej KDW - Tereny dróg wewnętrznych
15.	XXII/179/2012 Rady Gminy Siedlce z dnia 27 września 2012 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości: Strzała, Chodów, Purzec, Żytnia	-
16.	XXII/180/2012 Rady Gminy Siedlce w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości: Stok Lacki, Stok Lacki-Folwark, Pustki, Grubale, Osiny, Biel, Pruszyn-Pieńki	-
17.	XXII/181/2012 Rady Gminy Siedlce z dnia 27 września 2012 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Żelków-Kolonia, Rakowiec, Wołyńce, Wołyńce-Kolonia	-
18.	XXXII/285/2013 Rady Gminy Siedlce z dnia 27 czerwca 2013 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości: Stok Lacki, Stok Lacki-Folwark, Pustki, Grubale, Osiny, Biel, Pruszyn-Pieńki	MN(MR) – Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej MN – Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej R – Tereny rolnicze KDZ – Tereny publicznych dróg zbiorczych KDL – Tereny publicznych dróg lokalnych KDD – Tereny publicznych dróg dojazdowych
19.	XL/389/2014 Rady Gminy Siedlce z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie linii i stacji 400 kV w miejscowości Ujrzanów	U/P – Tereny usługowo-produkcyjno-magazynowe MN/U – Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej IT-E – Tereny stacji elektroenergetycznej 400/110kV EE – Tereny elektroenergetycznej infrastruktury technicznej

		R – Tereny rolne ZL – Tereny lasów KDL – Tereny drogi publicznej klasy lokalnej KDD – Tereny drogi publicznej klasy dojazdowej
20.	XLIII/437/2014 Rady Gminy Siedlce z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Grabianów, Białki, Ujrzanów, Joachimów	UO - Tereny usług oświaty
21.	XLV/449/2014 RADY GMINY SIEDLCE z dnia 24 września 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości: Żelków-Kolonia, Rakowiec, Wołyńce, Wołyńce-Kolonia	UK/US – Tereny usług kultury i usług sportu MN(U) – Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług KDD - Tereny dróg publicznych klasy dojazdowej
22.	XLV/454/2014 Rady Gminy Siedlce z dnia 24 września 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce, części wsi Nowe Opole	U/P –Tereny usług, teren składów, teren magazynów, teren produkcji R – Teren rolniczy
23.	IX/45/2015 Rady Gminy Siedlce z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Warszawskiej w miejscowości Stare Opole	U/P – Tereny zabudowy usługowej, składowej, magazynowej, produkcyjnej U – Tereny zabudowy usługowej U/MN – Tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej KDD – teren drogi publicznej – droga gminna klasy dojazdowej
24.	XII/70/2015 Rady Gminy Siedlce z dnia 30 lipca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedlce, części wsi Stare Opole	U/P - teren usług, teren składów, teren magazynów, teren produkcji
25.	XII/71/2015 Rady Gminy Siedlce z dnia 30 lipca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu geodezyjnego Ujrzanów w kierunku zachodnim od stacji elektroenergetycznej 400/110kV	E – teren infrastruktury elektroenergetycznej R – teren rolniczy
26.	XII/72/2015 Rady Gminy Siedlce z dnia 30 lipca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miejscowości Ujrzanów dla obszaru I	UC/UP - teren obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m2 i zabudowy usługowo-produkcyjno-magazynowej
27.	UCHWAŁA NR XXV/212/2016 RADY GMINY SIEDLCE z dnia 11 sierpnia 2016 r. w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie realizacji inwestycji celu publicznego pod nazwą „Rozbudowa stacji 400/110kV Siedlce Ujrzanów", wraz z przepięciem istniejących linii 400kV	EE - Tereny infrastruktury technicznej - elektroenergetyka
28.	UCHWAŁA NR XXIX/251/2016 RADY GMINY SIEDLCE z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi Grabianów w rejonie ulicy Cytrynowej	MN(U) – Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem usług R – Tereny rolnicze KDG – Teren drogi publicznej klasy głównej KDL – Tereny dróg publicznych klasy lokalnej KDD – Tereny dróg publicznych klasy dojazdowej
29.	UCHWAŁA NR XLIII/552/2022 Rady Gminy Siedlce z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki ewidencyjnej nr 666/2 we wsi Stare Opole, w gminie Siedlce	U/P – teren zabudowy usługowej, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.
30.	UCHWAŁA NR XLIII/553/2022 Rady Gminy Siedlce z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek ewidencyjnych nr 569/2, 570, 571, 572, 573 we wsi Strzała,	U/P – teren zabudowy usługowej, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.

	w gminie Siedlce	
31.	UCHWAŁA NR XLV/589/2022 Rady Gminy Siedlce z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Siedlce w części obrębów geodezyjnych Nowe Iganie, Pruszyn-Pieńki, Pruszynek, Ujrzanów, Żelków-Kolonia	MN - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczony symbolem; MNU - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej, oznaczony symbolem; U - teren zabudowy usługowej, oznaczony symbolem; UO - teren zabudowy usług oświaty, oznaczony symbolem; Up - teren zabudowy usług publicznych, oznaczony symbolem; PU - teren zabudowy produkcyjno-usługowej, oznaczony symbolem; ZL - teren lasu, oznaczony symbolem; R - teren rolniczy, oznaczony symbolem; IT-W - teren infrastruktury technicznej – wodociągi, oznaczony symbolem; KDL - teren drogi publicznej klasy lokalnej, oznaczony symbolem; KDD - teren drogi publicznej klasy dojazdowej, oznaczony symbolem; KDW - teren drogi wewnętrznej, oznaczony symbolem.
32.	UCHWAŁA NR XLV/587/2022 Rady Gminy Siedlce z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek ewidencyjnych nr 148, 149, 150 we wsi Stare Opole, w gminie Siedlce	MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; U/P – teren zabudowy usługowej, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.
33.	UCHWAŁA NR XLV/590/2022 Rady Gminy Siedlce z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Siedlce w części obrębów geodezyjnych Stok Lacki i Żelków-Kolonia	UO - teren zabudowy usług oświaty, oznaczony symbolem; MNU - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej, oznaczony symbolem; KDD - teren drogi publicznej klasy dojazdowej, oznaczony symbolem.
34.	UCHWAŁA NR XLV/588/2022 Rady Gminy Siedlce z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek ewidencyjnych nr 475/11, 475/13, 475/16, 475/17, 475/18, 475/9, 511/2, 545/7, 601 we wsi Żelków-Kolonia, w gminie Siedlce	MN/U – teren istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej; U/P – teren zabudowy usługowej, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.
35.	UCHWAŁA NR XLVI/605/2022 Rady Gminy Siedlce z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Siedlce w części obrębu geodezyjnego Stok Lacki-Folwark	MNU - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej, oznaczony symbolem; KDD - teren drogi publicznej klasy dojazdowej, oznaczony symbolem; KDW - teren drogi wewnętrznej, oznaczony symbolem.
36.	UCHWAŁA NR XLVI/606/2022 Rady Gminy Siedlce z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek ewidencyjnych nr 324, 1323/4, 1325/4, 328/2, 1325/1, 1325/2, 1325/3, 1323/1, 1102/3 i 1102/5 we wsi Ujrzanów, w gminie Siedlce	P/U – teren zabudowy usługowej, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów; IT-EE/P – teren strefy napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia oraz teren składów; ZL – teren lasów.
37.	UCHWAŁA NR XLVI/607/2022 Rady Gminy Siedlce z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek ewidencyjnych nr 628/1, 630/1, 631/1, 632/1 i fragmentu działki ewidencyjnej nr 625/1, we wsi Ujrzanów, w gminie Siedlce	U – teren zabudowy usługowej.
38.	UCHWAŁA NR XLVI/608/2022 Rady Gminy Siedlce z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Siedlce w części obrębów geodezyjnych Biel, Grubale, Osiny, Pruszyn, Pruszyn-Pieńki, Pustki, Stok Lacki, Stok Lacki-Folwark, Ujrzanów, Żabokliki-Kolonia	MN - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczony symbolem; MNU - teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej, oznaczony symbolem; UO - teren zabudowy usług oświaty, oznaczony symbolem; Up - teren zabudowy usług publicznych, oznaczony symbolem; PU - teren zabudowy produkcyjno-usługowej, oznaczony symbolem; RM - teren zabudowy zagrodowej, oznaczony symbolem; R - teren rolniczy, oznaczony symbolem; Rz - teren rolniczy z zakazem zabudowy, oznaczony symbolem; ZL - teren lasu, oznaczony symbolem; WS - teren wód powierzchniowych śródlądowych, oznaczony symbolem;

		KDG - teren drogi publicznej klasy głównej, oznaczony symbolem; KDZ - teren drogi publicznej klasy zbiorczej, oznaczony symbolem; KDL - teren drogi publicznej klasy lokalnej, oznaczony symbolem; KDD - teren drogi publicznej klasy dojazdowej, oznaczony symbolem; KDW - teren drogi wewnętrznej, oznaczony symbolem; CPJ - teren ciągu pieszo-jezdnego, oznaczony symbolem.
39.	UCHWAŁA NR LII/688/2022 Rady Gminy Siedlce z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów wsi Ujrzanów oraz fragmentów wsi Joachimów, w gminie Siedlce	PEF – teren produkcji energii elektrycznej – farmy fotowoltaicznej; RZP – teren rolniczy; RNR – teren rolniczy z zakazem zabudowy KDZ – teren dróg publicznych klasy zbiorczej; KDW – teren dróg wewnętrznych; ZL – teren lasów.
40.	UCHWAŁA NR LVII/758/2023 Rady Gminy Siedlce z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Siedlce w części obrębu geodezyjnego Wołyńce, Wołyńce-Kolonia, Rakowiec	RM - teren zabudowy zagrodowej, oznaczony symbolem; ZL - teren lasu, oznaczony symbolem; KDZ - teren drogi publicznej klasy zbiorczej, oznaczony symbolem; KDD - teren drogi publicznej klasy dojazdowej, oznaczony symbolem.
41.	UCHWAŁA NR LVII/759/2023 Rady Gminy Siedlce z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki ewidencyjnej nr 721/2 we wsi Nowe Opole, w gminie Siedlce	G – teren górnictwa i wydobycia;
42.	UCHWAŁA NR LX/864/2023 Rady Gminy Siedlce z dnia 21 września 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek ewidencyjnych nr 516/17, 515/2 we wsi Nowe Opole, w gminie Siedlce	MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; U/PS – teren zabudowy usługowej, tereny składów i magazynów
43.	UCHWAŁA NR LX/865/2023 Rady Gminy Siedlce z dnia 21 września 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek ewidencyjnych nr 167/1, 167/2, 167/3, 167/4, 167/5 we wsi Wołyńce-Kolonia, w gminie Siedlce	U/P – teren zabudowy usługowej, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów; RZ – teren zabudowy związanej z rolnictwem.
44.	UCHWAŁA NR LXI/880/2023 Rady Gminy Siedlce z dnia 26 października 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki ewidencyjnej nr 151/12 we wsi Stok Lacki, w gminie Siedlce	RZM – teren zabudowy zagrodowej
45.	UCHWAŁA NR LXII/895/2023 Rady Gminy Siedlce z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów wsi Nowe Iganie i Nowe Opole, w gminie Siedlce	MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; UK – teren usług kultury i rozrywki; KDD – teren drogi dojazdowej; KR – teren komunikacji drogowej wewnętrznej
46.	UCHWAŁA NR LXII/896/2023 Rady Gminy Siedlce z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek ewidencyjnych nr 81/1, 81/2, 83, 89/2 i części działek ewidencyjnych 102, 103/1, 103/2, 104, 105, 275/1, 275/2, 276, 277 we wsi Nowe Opole, w gminie Siedlce	G – teren górnictwa i wydobycia; L – teren lasu
47.	UCHWAŁA NR LXIII/903/2023 Rady Gminy Siedlce z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Siedlce w części obrębów geodezyjnych Białki, Błogoszcz, Chodów, Grabianów, Nowe Iganie, Nowe Opole, Ostrówek, Pruszyn, Pruszynek, Rakowiec, Stare Iganie, Stare Opole, Ujrzanów, Wołyńce, Wołyńce-Kolonia, Żelków-Kolonia	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej; MU – tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej; MUP - tereny zabudowy mieszkalno - usługowej; ML - tereny rekreacji indywidualnej; U – teren zabudowy usługowej; UP – tereny usług publicznych; US – tereny usług sportu i rekreacji;

		P/U - tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług; RU – teren obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich; RM – teren zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych; R – tereny rolnicze; R/ZZ - teren rolniczy z zakazem zabudowy na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią; ZP – teren zieleni urządzonej; ZC - cmentarz; ZL - lasy; ZL/ZZ - lasy na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią; WS - tereny wód powierzchniowych śródlądowych; KS - tereny obsługi komunikacji; KD-GP – tereny dróg publicznych klasy głównej ruchu przyśpieszonego; KD-G – tereny dróg publicznych klasy głównej; KD-G/ZZ – teren drogi publicznej klasy głównej na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią; KD-Z – tereny dróg publicznych klasy zbiorczej; KD-Z/ZZ - teren drogi publicznej klasy zbiorczej na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią; KD-L – tereny dróg publicznych klasy lokalnej; KD-D – tereny dróg publicznych klasy dojazdowej; KDW – tereny dróg wewnętrznych; KDW/ZZ – tereny dróg wewnętrznych na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią; KK - teren komunikacji kolejowej.
48.	UCHWAŁA NR LXIII/908/2023 Rady Gminy Siedlce z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego usługi publiczne na terenie gminy Siedlce w części obrębu geodezyjnego Purzec	UP – teren zabudowy usług publicznych
49.	UCHWAŁA NR IV/31 /2024 Rady Gminy Siedlce z dnia 27 czerwca 2024 r. roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek ewidencyjnych nr 574, 575, 576 we wsi Strzała, w gminie Siedlce	U/P – teren zabudowy usługowej, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów
50.	UCHWAŁA NR IV/32/2024 Rady Gminy Siedlce z dnia 27 czerwca 2024 r w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek ewidencyjnych nr 342/5, 343/5, 344/5, 345/2, 346 we wsi Ujrzanów, w gminie Siedlce	P/IE – tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, teren infrastruktury elektroenergetycznej; R/IE - teren rolniczy, teren infrastruktury elektroenergetycznej.

2.2. ZAGOSPODAROWANIE

W skład gminy Siedlce wchodzi 35 obszarów wiejskich. Poszczególne części gminy różnią się od siebie uwarunkowaniami przyrodniczymi rzutującymi na możliwości rozwoju osadnictwa. Ukształtowanie terenu, warunki gruntowe, układ sieci rzecznej to tylko niektóre z czynników, które determinują i różnicują sposób zagospodarowania.

W strukturze użytkowania gruntów gminy największy udział mają grunty rolne, które zajmują ok. 80% jej powierzchni, w tym grunty rolne zabudowane (zabudowa zagrodowa) stanowią ~~6,9%~~ 6,18%. Udział gruntów leśnych wraz z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi wynosi 12%. Tereny zabudowane i zurbanizowane stanowią ~~5,8%~~ 6,77% w tym tereny komunikacyjne ~~3,9%~~ 4,64%, a tereny mieszkaniowe (zabudowa jedno i wielorodzinna) ~~1%~~ 1,17% (Tab. 3,Rys. 5).

Struktura użytkowania gruntów w poszczególnych wsiach jest zróżnicowana. Cechą wspólną jest bardzo duży udział gruntów rolnych. Pod względem udziału powierzchni lasów i gruntów zadrzewionych w powierzchni ogółem (ponad 20 %) wyróżniają się kolejno wsie Stare Opole, Biel, Golice, Grubale, Rakowiec, Nowe Opole i Osiny. Tereny różne występują przede wszystkim w Grabianowie (Rys. 4,Rys. 5).

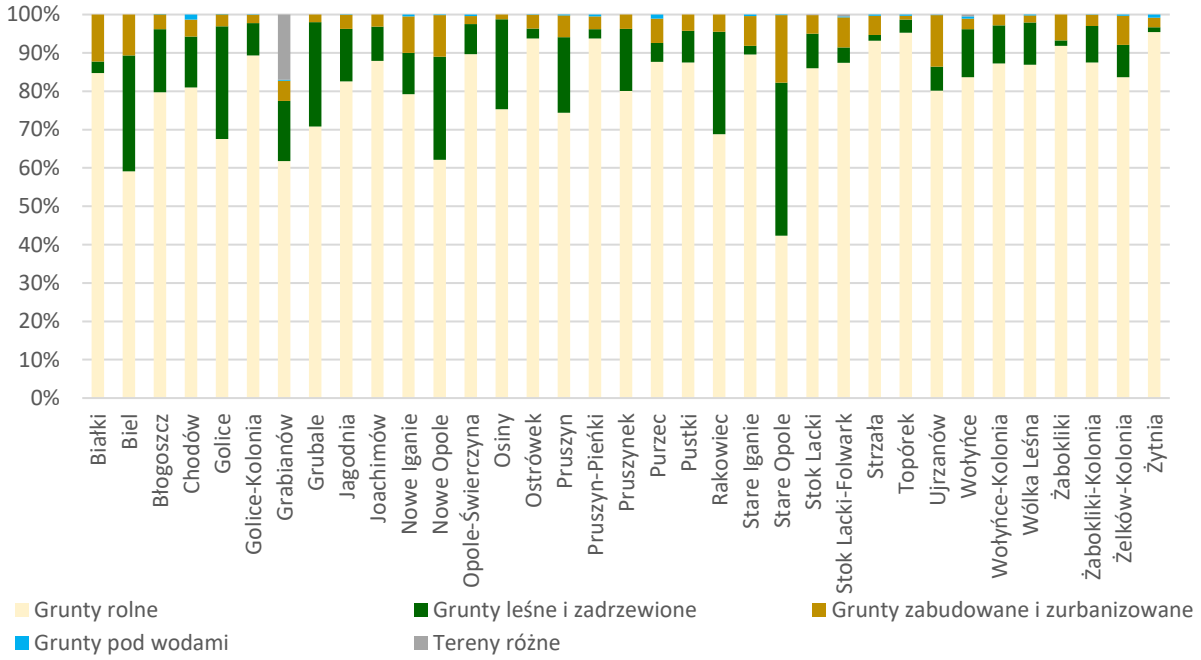

Rys. 4. Uproszczona struktura użytkowania gruntów w poszczególnych wsiach gminy Siedlce
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Siedlce, stan na 2024 r.

Tab. 3. Struktura użytkowania gruntów w gminie Siedlce

	Rodzaj użytków		Powierzchnia [ha]		Udział w powierzchni gminy [%]	
Grunty rolne	Użytki rolne	Grunty orne	~~6 887~~	6809	~~48,7~~	48,18
		Sady	~~165~~	150	~~1,2~~	1,06
		Łąki trwałe	~~1 889~~	1881	~~13,4~~	13,31
		Pastwiska trwałe	~~976~~	956	~~6,9~~	6,76
		Grunty rolne zabudowane	~~878~~	874	~~6,2~~	6,18
		Grunty pod stawami	307		~~2,2~~	2,17
		Grunty pod rowami	61		~~0,4~~	0,43
		Grunty zadrzewione i zakrzewione na	~~180~~	178	~~1,3~~	1,26

		użytkach rolnych				
	Nieużytki		116		~~0,8~~	0,82
Grunty leśne	Grunty leśne		~~1690~~	1685	~~12,0~~	11,92
	Grunty zadrzewione i zakrzewione		~~20~~	10	~~0,1~~	0,07
Grunty zabudowane i zurbanizowane	Tereny mieszkaniowe		~~139~~	166	~~1,0~~	1,17
	Tereny przemysłowe		~~33~~	36	~~0,2~~	0,25
	Inne tereny zabudowane		~~85~~	94	~~0,6~~	0,67
	Zurbanizowane tereny niezabudowane		~~2~~	3	~~0,0~~	0,02
	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe		1		~~0,0~~	0,01
	Użytki kopalne		3		~~0,0~~	0,02
	Tereny komunikacyjne	Drogi	~~413~~	423	~~2,9~~	2,99
		Tereny kolejowe	~~132~~	130	~~0,9~~	0,92
		~~Inne~~	~~1~~		~~0,0~~	
		Grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	~~8~~	101	~~0,1~~	0,71
Grunty pod wodami	Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi		~~40~~	42	~~0,3~~	0,30
	Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi		~~0~~	1	~~0,0~~	0,01
Tereny różne			106		~~0,7~~	0,75
Razem			~~14 132~~	14133	100	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Siedlce, stan na ~~2020~~ 2024 r.

Wśród terenów zabudowanych zdecydowanie dominuje zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna. Zabudowa mieszkaniowa w formie wielorodzinnej występuje w Ostrówku, Nowych Iganiach i Żelkowie-Koloni, są to pojedyncze budynki, a część z nich stanowi zasób komunalny gminy. Zabudowa usługowa uzupełnia zabudowę o funkcji mieszkaniowej, natomiast zabudowa produkcyjna i magazynowa zlokalizowana jest w pobliżu głównych szlaków komunikacyjnych, najwięcej tego typu zabudowy występuje we wsiach Stare Opole, Nowe Iganie, Żelków-Kolonia i Ujrzanów (Rys. 6).

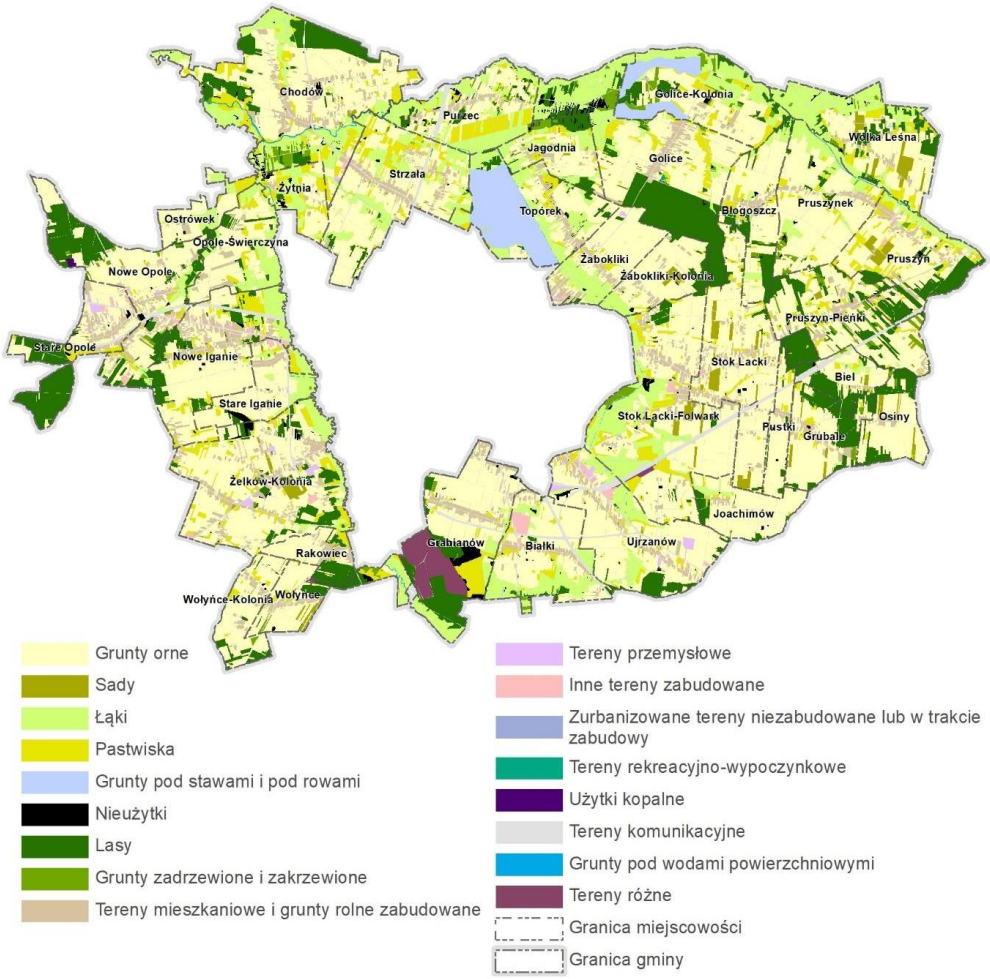

Rys. 5. Użytkowanie gruntów
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Siedlce.

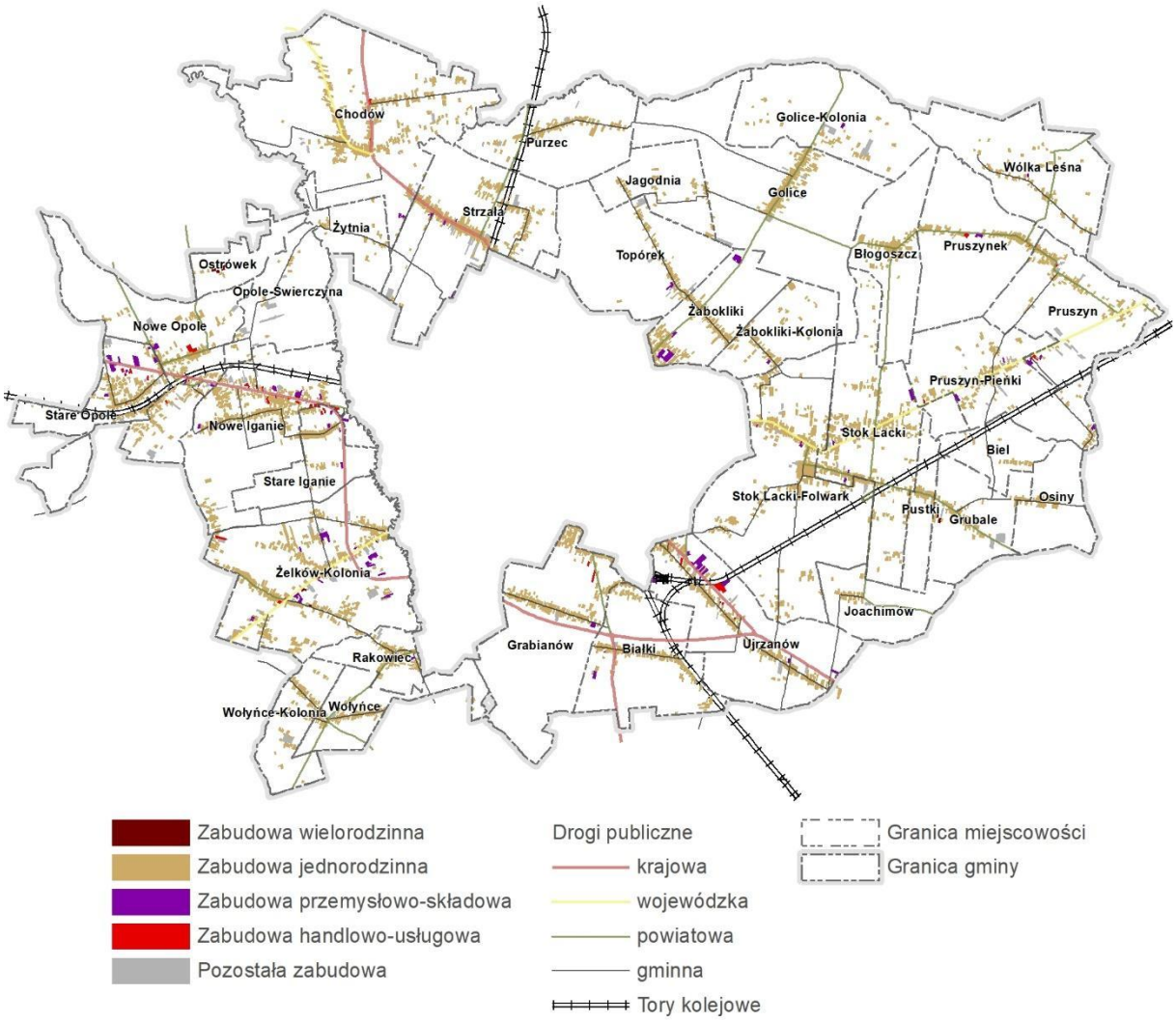

Rys. 6. Rozmieszczenie i funkcje terenów zabudowanych
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

2.3. UZBROJENIE TERENÓW

Zagadnienie dotyczące wyposażenia w infrastrukturę techniczną zostało opisane w podrozdziale 9.5. dotyczącym możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz rozdziale 15 dotyczącym stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.

2.4. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Pojęcie ładu przestrzennego, zostało określone w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jako takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Praktyka planowania pokazuje jednocześnie, że jest to pojęcie niedookreślone, bazujące na subiektywnej percepcji przestrzeni, stąd opis jego stanu budzić może dyskusje.

Gmina Siedlce ze względu na dużą presję osiedleńczą ze strony mieszkańców miasta Siedlce, w przeciągu ostatnich kilkunastu lat, uruchomiła szereg terenów budowlanych. Wzrost powierzchni przeznaczonej pod zabudowę, skutkował kolejnym wzrostem liczby mieszkańców gminy. W 2010 r. gminę zamieszkiwało 16 684 osób, a w roku ~~2020~~ 2024 populacja gminy liczyła ~~18 493~~ 18 863 mieszkańców, w tym okresie w skali gminy odnotowano przyrost liczby mieszkańców o ~~1809~~ 2179 osób. ~~Największy wzrost liczby mieszkańców (ponad 200 osób) dotyczył miejscowości Stok Lacki-Folwark, Stok Lacki i Żelków-Kolonia natomiast w miejscowościach Biel, Grubale, Ostrówek, Rakowiec, Ujrzanów liczba mieszkańców zmalała o 9-11 osób.~~ Największy przyrost liczby mieszkańców zanotowano w miejscowościach: Żabokliki-Kolonia (63,4 %), Opole-Świerczyna (56,4 %), Błogoszcz (49,4 %), Wólka Leśna (35,5 %), Stok Lacki-Folwark (34,6 %) oraz Stok Lacki (30,8 %). To co zdecydowanie wyróżnia się na tle pozostałych wsi, to dwa sołectwa o znacznym zmniejszeniu populacji tj. Biel o 23,4 % oraz Ostrówek o 15,8 %. Miejscowościami o ustabilizowanej liczbie mieszkańców są: Pruszynek, Strzała, Grabianów, Żytnia, Rakowiec, Pruszyn-Pieńki, Białki, Ujrzanów oraz Wołyńce. Dynamikę przyrostu liczby mieszkańców w gminie Siedlce w rozbiciu na poszczególne miejscowości prezentuje (Rys. 7).

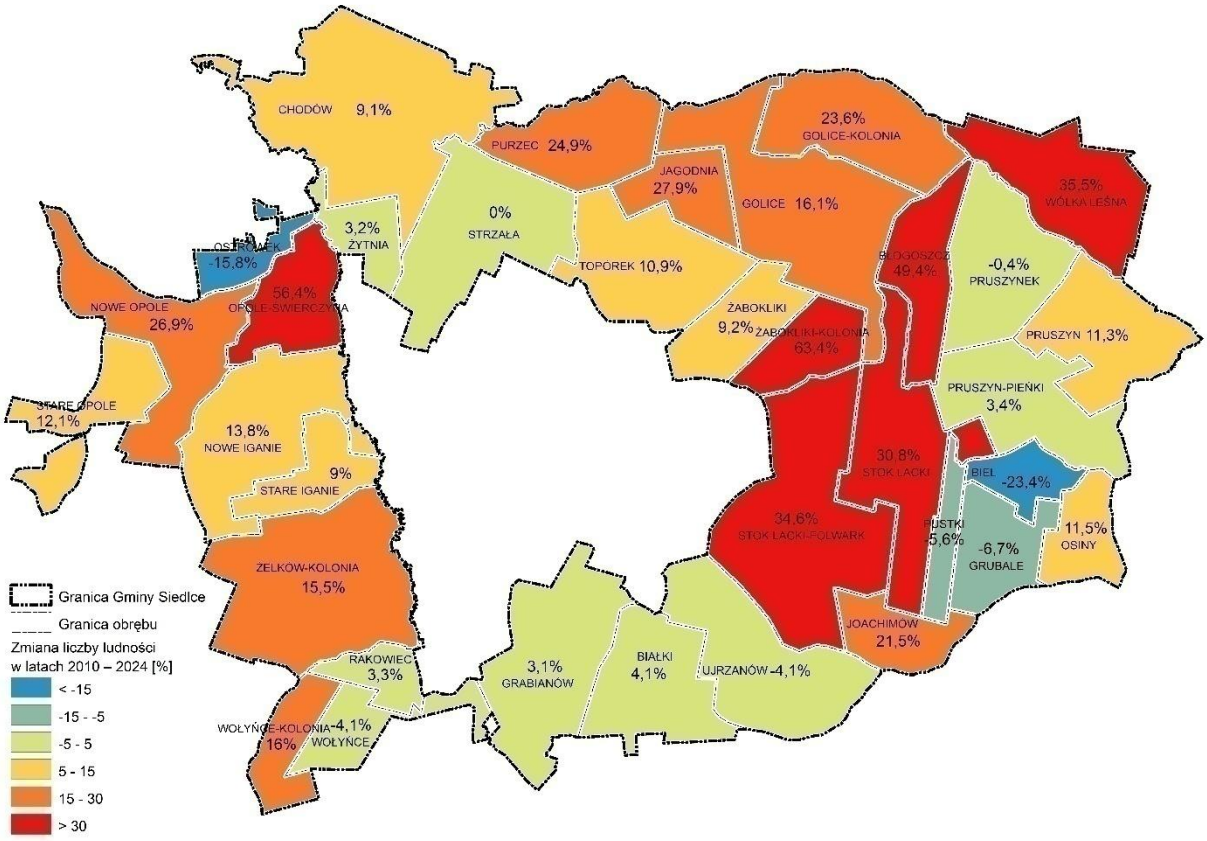

Rys. 7. Zmiana liczby ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Siedlce w latach 2010 - 2024
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych demograficznych Urzędu Gminy Siedlce.

Zmiany ludnościowe miały bezpośredni wpływ na stan ładu przestrzennego gminy. Historyczna forma wsi regionu, to wsie ulicowe. Jest ona powszechna w gminie Siedlce i znajduje potwierdzenie w ukształtowaniu starej zabudowy oraz podziałach geodezyjnych. Uruchomienie nowych terenów budowlanych jak i napływ ludności z miasta, wywołały nowe procesy urbanizacyjne. Wsie o największym przyroście ludności zaczęły przyjmować formę osiedli. Taka zmiana rodzi przede wszystkim problemy wynikające z charakterystycznej

formy podziałów geodezyjnych. Działki na terenie gminy są wąskie i długie. Trudno ukształtować osiedlową formę zabudowy przy takiej sytuacji własnościowej. Stosunkowo łatwo jest wskazać prawdopodobny scenariusz postępu procesów urbanizacyjnych: pierwsze lokalizują się domy na tyłach domów istniejących przy ulicy (tzw. druga linia zabudowy). Pozwala na to szerokość działki i wspólne urządzenie wjazdu i podwórka dla obu domów. Drugi dom jest najczęściej realizowany przez dzieci właścicieli terenu. Rzadko postępuje budowa trzeciego domu. Większa ilość działek jest wydzielana jedynie w przypadku, gdy szerokość działki umożliwia wydzielenie drogi dojazdowej. Są to już działki pojawiające się w komercyjnym obrocie. W sytuacji, gdy duży obszar terenu jest objęty w planie miejscowym przeznaczeniem umożliwiającym realizację zabudowy, proces przebiega bardzo podobnie. Zabudowywane są jedynie działki umożliwiające wykonanie podziałów w ramach gruntów jednego właściciela, a więc działki najszersze. Nawet w sytuacji, gdy plan zakłada jakiś układ komunikacyjny dla osiedla, to najczęściej przecina on wąskie pasy odrębnych własności. W przypadku gminy Siedlce drogi „osiedlowe" wyznaczono w planach jako publiczne. Mimo to, aby droga miała ciągłość, wszyscy kolejni właściciele powinni wydzielić jej przebieg i wystąpić do gminy o przejęcie gruntu. Właściciele działek o szerokości uniemożliwiającej lokalizację jakiegokolwiek budynku są oczywiście niezainteresowani całym procesem. W efekcie, pomimo obowiązującego planu tereny są zabudowywane tak, jakby plan nie obowiązywał, a wyznaczony układ komunikacyjny stanowi fikcję. Kształtowanie się zabudowy w formie osiedli na terenach wsi Stare Opole – Nowe Opole, Nowe Iganie – Żelków-Kolonia, Stok Lacki – Stok Lacki-Folwark, jest obecnie najważniejszym procesem mającym wpływ na ład przestrzenny gminy. Taką formę zagospodarowania można uznać za przypieczętowaną poprzez zapisy obowiązujących już planów miejscowych. Stąd, analiza czy forma osiedli jest dla gminy formą właściwą jest spóźniona. Należy przyjąć, formę osiedlową jako już obraną w procesie kształtowania polityki przestrzennej gminy. W każdym z wskazanych przypadków zagospodarowanie terenu postępuje w sposób zobrazowany powyżej. Kluczowym elementem kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy powinna więc być próba wskazania rozwiązań umożliwiających zachowanie ładu przestrzennego dla nowych osiedli.

Kolejnym zagadnieniem kluczowym dla ładu przestrzennego gminy są przeznaczenia terenów przyjęte w obowiązujących planach miejscowych. Wiele z nich wskazuje przeznaczenia, na których możliwa jest realizacja kilku form zabudowy. Jest to naturalne, ze względu na to, że w rzeczywistości na terenie gminy w granicach wsi sąsiadują ze sobą budynki składające się na zagrody rolnicze, budynki mieszkalne jednorodzinne, obiekty produkcyjne czy handlowe. Szczególnie kłopotliwe wydają się być połączenia zabudowy mieszkaniowej z zagrodową oraz mieszkaniowej z produkcyjną. Głębsza analiza zagadnienia wskazuje jednak, że taki stan rzeczy jest nieunikniony. Szczególnie w obszarach istniejącej zwartej zabudowy wsi. Sąsiedztwo działek wciąż wykorzystywanych przez gospodarzy, z działkami kolejnych pokoleń lub nowych mieszkańców jest charakterystyczne, nie tylko na terenie gminy Siedlce. Rolnictwo prowadzone w niewielkich gospodarstwach jest tutaj typowe. Działka we wsi jest więc najczęściej wystarczająca do prowadzenia tej działalności. Inaczej ma się sprawa w przypadku terenów wskazanych do zabudowy „osiedlowej" – tu na wolnych działkach obowiązujące plany ustalają jednoznaczne przeznaczenie. W przypadku sąsiedztwa zabudowy produkcyjnej oraz mieszkaniowej, często jest ono realizowane w ramach jednej działki budowlanej. Niezwykle popularne na obszarze gminy (i regionu) jest rozwiązanie, w którym właściciel lokalizuje niewielki zakład na tyłach działki, na której stoi jego dom mieszkalny. Wykorzystanie własnego terenu jest z punktu widzenia właściciela, rozwiązaniem praktycznym (choćby z punktu bezpieczeństwa majątku)

i ekonomicznym (odpada koszt gruntu). W takim duchu sporządzono obowiązujące na terenie gminy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Nie wszystkie jednak dokumenty precyzują zasady, na jakich takie sąsiedztwo może się odbywać. Można stwierdzić, że brak takich uregulowań ma negatywny wpływ na stan ładu przestrzennego gminy. W powyższej analizie nie poruszono kwestii uzupełniania przeznaczenia mieszkaniowego zabudową usługową, które jest konieczne dla funkcjonowania jednostek osadniczych.

Podsumowując współczesnym wyzwaniem dla kształtowania ładu przestrzennego jest silna presja inwestycyjna związana ze zjawiskiem suburbanizacji. Gmina przeobraża się w strefę podmiejską, ściśle związaną funkcjonalnie z miastem na prawach powiatu Siedlce. Istotnym zagrożeniem jest rozlewanie się zabudowy, a co za tym idzie rosnące koszty wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną i jej utrzymanie oraz dewastacja krajobrazu. Silne przekształcenia, które nastąpiły są nieodwracalne. Dlatego nowa polityka przestrzenna powinna uwzględniać ekonomiczne skutki rozwoju zabudowy i towarzyszącej jej infrastruktury, z poszanowaniem walorów przyrodniczych poszczególnych obszarów wiejskich. Kształtowanie ładu przestrzennego powinno opierać się na dążeniu do koncentracji zabudowy poprzez wskazanie terenów predestynowanych do rozwoju struktur funkcjonalno-przestrzennych, w oparciu o ustalone zasady.

3. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Gleby na obszarze gminy charakteryzują się małym zróżnicowaniem – dominują głównie dwa typy gleb: bielicowe i pseudobielicowe oraz gleby brunatne. Gleby bielicowe i pseudobielicowe znajdują się na obszarze całej gminy, szczególnie w jej części wschodniej oraz zachodniej. W pasie centralnym (tereny na północ i południe od miasta Siedlce) częściej spotkać można czarne ziemie oraz gleby murszowo-mineralne i murszowate. Gleby brunatne wyługowane i kwaśne znaleźć można na terenie całej gminy, tworzą większe skupiska szczególnie w okolicach wsi Nowe Iganie, Nowe Opole, Żelków-Kolonia, Joachimów, Stok Lacki, Pruszyn-Pieńki. Lokalnie na północy gminy na linii Chodów – Purzec, wzdłuż rzeki Liwiec spotkać można mady.

Grunty rolne zajmują aż ~~79,8%~~ 79,0% powierzchni gminy. Z tego najwięcej to grunty orne – ~~48,7%~~ 48,2%, łąki trwałe – ~~13,4%~~ 13,3% oraz pastwiska trwałe – ~~6,9%~~ 6,8%. Duży udział wykazują też grunty rolne zabudowane – 6,2%. Są to grunty zajęte przez budynki mieszkalne w zabudowie zagrodowej, budynki gospodarcze, inwentarskie oraz służące przetwórstwu rolno-spożywczemu (Tab. 4).

Tab. 4. Udział gruntów rolnych w powierzchni gminy

Użytki rolne								Nieużytki	Razem
grunty orne	sady	łąki trwałe	pastwiska trwałe	grunty rolne zabudowane	grunty pod stawami	grunty pod rowami	Razem		

Powierzchnia [ha]	~~6887~~ 6809	~~165~~ 150	~~1889~~ 1881	~~976~~ 956	~~878~~ 874	307	61	~~11162~~ 11038	116	~~11279~~ 11154
Udział w powierzchni gminy [%]	~~48,7~~ 48,2	~~1,2~~ 1,1	~~13,4~~ 13,3	~~6,9~~ 6,8	6,2	2,2	0,4	~~79,0~~ 78,2	0,8	~~79,8~~ 79,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Siedlce, stan na ~~2020~~ 2024 r.

Wśród gruntów rolnych na szczególną uwagę – ze względu na ochronę na podstawie przepisów odrębnych – zasługują grunty klas wyższych (I-III). Obecnie stanowią 14% powierzchni gminy, a wśród nich niemal wszystkie to użytki klasy III. Klasa II występuje na niewielkich powierzchniach (nieco ponad 8,5 ha), natomiast klasa I nie występuje w ogóle. Ich większe kompleksy znajdują się w obrębach: Żelków-Kolonia, Wołyńce, Grabianów, Stare Iganie/Nowe Iganie, Nowe Opole, Opole-Świerczyna, Chodów, Strzała, Żabokliki-Kolonia, Stok Lacki, Pruszyn/Pruszynek, oraz Wólka Leśna.

Przydatność rolniczą gleb na terenie gminy można ocenić, jako dobrą. Szczególnie przydatnymi dla rolnictwa są tereny we wschodniej i południowo-zachodniej części gminy, gdzie można znaleźć kompleksy pszenne, żytnie bardzo dobre i dobre. Z kolei pas centralny gminy oraz krańce północne to grunty gorszej przydatności rolniczej, jednak z większym udziałem kompleksów użytków zielonych.

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2010 na terenie gminy funkcjonowało 1592 gospodarstw rolnych, z których 1591 były to gospodarstwa indywidualne, natomiast 1504 prowadziło działalność rolniczą.

Tab. 5.Liczba gospodarstw rolnych na terenie gminy Siedlce i powiatu siedleckiego

Powierzchnia gospodarstwa	Gmina		Powiat	
	Sztuk	%	Sztuk	%
< 1 ha	193	12%	1 015	9%
1 - 5 ha	949	60%	4 378	38%
5 - 10 ha	321	20%	3 277	29%
10 - 15 ha	80	5%	1 463	13%
> 15 ha	49	3%	1 261	11%
Razem	1 592	100%	11 394	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Jak wynika z powyższych zestawień w obu przypadkach dominującą formą działalności rolniczej były średnie gospodarstwa, niemniej jednak w gminie Siedlce występował większy udział gospodarstw w przedziale 1 – 5 ha. Zauważyć można, że na terenie powiatu z uwagi na większy udział gospodarstw średnich i dużych występowała tendencja do tworzenia większych gospodarstw rolnych, natomiast w gminie Siedlce zaobserwować można odwrotny trend – większy udział miały gospodarstwa rolne do 10 ha. Świadczy to o większym rozdrobnieniu gospodarstw w gminie aniżeli średnio w powiecie (Tab. 5).

Tab. 6. Powierzchnia gospodarstw rolnych na terenie gminy Siedlce i powiatu siedleckiego

Powierzchnia gospodarstwa	Gmina		Powiat	
	ha	%	ha	%
< 1 ha	169,05	2%	1087,06	1%
1 - 5 ha	2912,77	36%	15907,47	16%

5 - 10 ha	2555,01	32%	28507,35	28%
10 -15 ha	1078,53	13%	20750,67	20%
> 15 ha	1337,88	17%	34 971,44	35%
Razem	8053,24	100%	101 223,99	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zdecydowanie większy udział powierzchniowy miały w gminie gospodarstwa mniejsze. Jednocześnie da się zauważyć odwrotna tendencja w powiecie – tam udział powierzchni gospodarstw powyżej 15 ha był dwukrotnie większy niż w gminie (Tab. 6).

Średnia powierzchnia gospodarstwa w gminie wynosiła 5,06 ha, podczas gdy w powiecie 8,88 ha. Mimo rozdrobnienia struktury gospodarstw, średnia powierzchnia w stosunku do roku 2004 zwiększyła się o ok. 2 ha.

Spośród wszystkich gospodarstw rolnych uprawy prowadziło 1181 gospodarstw. Dominującą formą upraw były zboża (1043 gospodarstwa) oraz ziemniaki (432 gospodarstwa). 41 gospodarstw uprawiało warzywa gruntowe, zaś 12 posiadało uprawy przemysłowe.

Wśród gospodarstw prowadzących chów i hodowlę zwierząt najwięcej gospodarstw (341) posiadało drób oraz trzodę chlewną (230). Nieco mniej zajmowało się chowem bydła (140) oraz koni (50).

3.2. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Lesistość w gminie wynosi ok. 12%. Grunty leśne znajdują się na powierzchni ~~1690~~ 1685 ha. Pod względem własnościowym lasów w gminie Siedlce dominuje własność prywatna (78%). Spośród 22% lasów publicznych do Skarbu Państwa należy 94% z nich.

Wszystkie lasy w gminie to lasy ochronne. Zwykle są to mniejsze obszarowo lasy wchodzące w skład gospodarstw rolnych. Większe, zwarte kompleksy leśne znajdują się między wsiami Golice – Błogoszcz – Żabokliki oraz w okolicach wsi Grabianów. Głównym typem siedliskowym lasów jest bór.

3.3. ZASOBY WODNE

Gmina Siedlce położona jest w dorzeczu Bugu. Wody powierzchniowe w gminie stanowią głównie rzekę Liwiec oraz jej dopływy: Muchawkę, Kostrzyń (położona poza granicami gminy) i Helenkę. Z uwagi na niską retencję spowodowaną niewielkim stopniem lesistości, cieki te doświadczają częstych wahań stanów wód.

Liwiec jest nieuregulowaną rzeką 4. rzędu, charakteryzującą się dużą liczbą zakoli. Zlewnia ma charakter rolniczy. Wody Liwca i jego dopływów wykorzystywane są głównie do celów rolniczych, potrzeb hodowli ryb oraz rekreacyjnych.

W południowo – zachodniej części sołectwa Chodów swoje ujście do Liwca znajduje pierwszy z jego ważnych dopływów z terenu gminy – rzeka Muchawka. Muchawka jest rzeką położoną w zachodniej części gminy i stanowi naturalną granicę pomiędzy terenem gminy i miastem. W granicach miasta znajduje się zbudowany na Muchawce sztuczny zbiornik retencyjny.

Helenka odwadnia wschodnią część gminy, we fragmencie podobnie jak Muchawka stanowi granicę pomiędzy gminą i miastem. W dolnym biegu zasila stawy „Rybakówka" w Topórku.

Największymi zbiornikami wód powierzchniowych są stawy retencyjne w Golicach i Starej Wsi. Ważną rolę pełni też system rowów melioracyjnych, którego większe zagęszczenie można zauważyć między wsiami Jagodnia i Purzec, Ostrówek, Golice–Kolonia oraz Stok

Lacki–Folwark. Wody rzek i pozostałych cieków wykorzystywane są w działalności rolniczej, hodowlanej oraz rekreacyjnej.

Na obszarze Gminy wody podziemne występują w kilku poziomach wodonośnych. W utworach czwartorzędu występują dwa użytkowe poziomy wodonośne. Pierwszy, charakteryzuje się płytkim występowaniem wód i najczęściej zwierciadłem swobodnym. Jest on na ogół średnio i dobrze izolowany od powierzchni terenu (warstwa izolacyjna o miąższości 10-40 m i więcej), izolacja słaba (lub brak izolacji) występuje jedynie lokalnie w rejonie wsi Stok Lacki-Folwark – Żabokliki-Kolonia, Purzec i Żytna. Drugi czwartorzędowy poziom wodonośny występuje znacznie głębiej i wypełnia dolinę kopalną o przebiegu południkowym. Obydwa poziomy rozdzielone są glinami zwałowymi o miąższościach od kilku do kilkudziesięciu metrów. Poniżej znajduje się trzeciorzędowe (mioceńsko - oligoceńskie) piętro wodonośne. W południowej części Gminy jest ono połączone z piętrem czwartorzędowym (wody z poziomu mioceńskiego eksploatowane są przez ujęcie Sekuła).

Gmina położona jest na obszarze dwóch zbiorników wód podziemnych:

1. Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 215 Subniecka warszawska. Obejmuje on cały obszar gminy. Jest to zbiornik trzeciorzędowy o zasobach dyspozycyjnych 0,06 l/s/km^2. Za wyjątkiem południowej części gminy, posiada on dobrą izolację poziomu wodonośnego,
2. Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 223 Zbiornik międzymorenowy rzeki górny Liwiec. Obejmuje teren gminy za wyjątkiem jej wschodnich i zachodnich krańców. Jego o szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 2,31 l/s/km^2.

W zapisach planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły zakłada się osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

1. Sosna (kod RW200023266816) – zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych,
2. Liwiec od Starej Rzeki do Kostrzynia (kod RW200024266839) - zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych,
3. Liwiec do Starej Rzeki ze Starą Rzeką od dopł. z Kukawek (kod RW2000232668149) – zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych,
4. Muchawka od Myrchy do ujścia (kod RW200024266829),
5. Helenka (kod RW200023266818) – zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych,
6. Świdnica (kod RW20001726684529) – zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych,
7. Muchawka od źródeł do Myrchy (kod RW2000232668289).

Tylko dwie spośród wymienionych Jednolitych Części Wód Powierzchniowych nie są zagrożone nieosiągnięciem zakładanych celów.

Podczas prowadzonego Państwowego Monitoringu Jakości Wód Podziemnych stan chemiczny oraz jakościowy wód podziemnych na terenie gminy został oceniony jako dobry.

Zabudowa na terenie gminy zasilana jest w wodę z pięciu stacji uzdatniania wody:

1. SUW Stok Lacki o wydajności 125 m^3/h z trzema studniami głębinowymi,
2. SUW Purzec o wydajności 75 m^3/h z dwiema studniami głębinowymi,
3. SUW Ujrzanów o wydajności 94 m^3/h z trzema studniami głębinowymi,
4. SUW Sekuła I i II, zlokalizowanych w mieście Siedlce,
5. SUW Oczyszczalnia Ścieków Siedlce, zlokalizowana w mieście Siedlce.

Wszystkie stacje posiadają zasoby wodne kategorii B.

3.4. WYMOGI OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska ochrona środowiska polega w szczególności na:

- racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom,
- przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

Działania te prowadzone są wobec poszczególnych komponentów środowiska: powietrza, wód, powierzchni ziemi, zwierząt, roślin, kopalin, klimatu akustycznego a także w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi.

Polityka ochrony środowiska jest realizowana za pomocą właściwych strategii, programów i planów. Wiodącą rolę pełni tutaj Program ochrony środowiska. Gmina Siedlce sporządziła taki dokument i przyjęła go uchwałą Nr XXII/179/2016 Rady Gminy Siedlce z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie uchwalenia gminnego programu ochrony środowiska pod nazwą „*Program ochrony środowiska dla Gminy Siedlce na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022”*. Jako główny i nadrzędny cel w zakresie ochrony środowiska Program wskazuje „dobry stan środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Siedlce”.

W zakresie uwarunkowań ochrony powietrza atmosferycznego gmina Siedlce znajduje się w strefie mazowieckiej, wyznaczonej w celu oceny rocznej powietrza atmosferycznego. Gmina Siedlce została sklasyfikowana pod kątem ochrony zdrowia do klasy C, co oznacza, że stężenia substancji (w przypadku Siedlec są to pył PM10, PM2,5 i benzo(a)piren) przekraczają nie tylko dopuszczalne normy, ale również ich poziomy docelowe z dopuszczalnym marginesem tolerancji. Pod kątem ochrony roślin cała strefa mazowiecka została sklasyfikowana literą A, co oznacza, że stężenia wybranych substancji nie przekraczają zarówno wartości granicznych, jak i docelowych.

Zauważalnym problemem jakości powietrza są wysokie stężenia pyłów. Ich głównym źródłem jest tzw. niska emisja z nieekologicznych pieców i kotłów oraz emisja zewnętrzna, spoza granic gminy. Przy czym zauważalny jest niski udział energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł, która mogłaby zmniejszyć poziom niskiej emisji. Drugim źródłem wymienionych zanieczyszczeń jest emisja pochodząca z dróg. Charakter Siedlec jako gminy wiejskiej w pewnym sensie narzuca indywidualny transport samochodowy jako podstawową formę przemieszczania: do ośrodka miejskiego – miasta Siedlce (praca, spędzanie wolnego czasu, zaopatrzenie itp.) oraz do ośrodków obsługi gminy (praca, szkoły, punkty usługowe, instytucje itp.). Takiej formie transportu sprzyja dobrze rozwinięta sieć dróg.

W zakresie uwarunkowań ochrony wód rozumianych, jako element środowiska należy przytoczyć, za Programem ochrony środowiska, że głównym zagrożeniem, jakie potencjalnie może wpływać na wody, jest działalność człowieka: procesy urbanizacji na terenach nie posiadających sieci kanalizacyjnej, rolnictwo wykorzystujące intensywne nawożenie oraz przemysł. Badania wód powierzchniowych w ramach prowadzonego monitoringu środowiska wykazały wartości badanych wskaźników na poziomie I/II klasy czystości, sporadycznie nieznacznie przekraczając wartości ustalone dla II klasy. Ważnym aspektem utrzymywania dobrego stanu wód jest skanalizowanie gminy. Pozytywnie należy ocenić sukcesywny wzrost długości wybudowanych sieci kanalizacji sanitarnej – w ciągu 10 lat długość sieci wzrosła niemal dwukrotnie. Należy jednak zwrócić uwagę, że na terenach rozproszonej zabudowy

odprowadzanie ścieków funkcjonuje w oparciu o systemy indywidualne – zbiorniki bezodpływowe. W przypadku nieszczelności zanieczyszczenia dostają się do gleby, a stąd do wód.

Ochronę powierzchni ziemi bardzo szeroko definiuje ustawa Prawo ochrony środowiska. Polega ona na:

- racjonalnym gospodarowaniu,
- zachowaniu funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych i kulturowych,
- zapobieganiu zanieczyszczeniu substancjami powodującymi ryzyko oraz na remediacji,
- zachowaniu jak najlepszego stanu gleby,
- minimalizacji stopnia i łagodzeniu skutków zasklepienia gleby,
- zapobieganiu ruchom masowym ziemi i ich skutkom,
- przeciwdziałaniu niekorzystnym zmianom naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Jak dalej stanowi ustawa, funkcję pełnioną przez powierzchnię ziemi ocenia się na podstawie jej faktycznego zagospodarowania i wykorzystania, chyba że inna funkcja wynika z planu zagospodarowania przestrzennego. Gmina Siedlce pokryta jest w całości miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które zostały uzgodnione z odpowiednimi organami ochrony środowiska. Należy więc stwierdzić, że ochrona powierzchni ziemi została w nich określona na poziomie, który będzie gwarantował realizację powyższych działań.

Ochrona roślin i zwierząt winna polegać z jednej strony na zachowaniu ich populacji i siedlisk, jak również na tworzeniu warunków ich prawidłowego rozwoju. Zadania te realizowane są w szczególności poprzez obejmowanie ochroną zarówno obszarów, jak i poszczególnych gatunków, w tym także poprzez stosowne zakazy w zakresie pozyskiwania. Obszarami, na których realizowana jest ochrona roślin i zwierząt, są w szczególności obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, o których szerzej mowa w dalszej części studium. Stanowiska gatunków roślin i zwierząt podlegających ochronie można znaleźć przede wszystkim w północnej części gminy, w okolicach wsi Chodów, Purzec, Golice, Golice-Kolonia, Wólka Leśna, Pruszyn. Na terenie gminy znajdują się również sporadyczne pomniki przyrody w okolicach wsi Żelków-Kolonia, Rakowiec, Białki.

Elementami przestrzeni, których celem jest utrzymanie możliwości wymiany i istnienia określonej puli genetycznej, liczebności osobników i gatunków, a w konsekwencji zachowanie różnorodności biologicznej środowiska, są korytarze ekologiczne. Zapewniają one możliwość migracji gatunkom wędrownym i leśnym. Na terenie gminy znajdują się korytarze ekologiczne o różnym znaczeniu:

- krajowym: korytarz wyznaczony w „Strategii wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska”, przebiega przez zachodnie krańce gminy za Nowym Opolem i Starym Opolem, dalej na południe od wsi Chodów, przed wsią Purzec rozdzielając się w dwóch kierunkach: pierwszy kończy się na Stawach Siedleckich, drugi biegnie dalej wzdłuż północnej granicy gminy, pomiędzy wsiami Wólka Leśna i Pruszynek a następnie między Pruszynem i granicą gminy,
- ponadlokalnym (regionalnym): korytarz wyznaczony w „Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju 2030”, przebiega po zachodniej stronie wsi Żytnia wzdłuż zachodniej granicy miasta Siedlce w kierunku wsi Wólka Wiśniewska, położonej poza granicami gminy,

- lokalnym: korytarze wyznaczone w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego oraz opracowaniach studialnych, uzupełniają sieć korytarzy wyższego rzędu, tworząc powiązania między nimi a elementami środowiska przyrodniczego gminy (lasami, terenami otwartej przestrzeni rolniczej, wodami).

Uwarunkowania wynikające z występowania kopalin omówione zostały w dalszej części Studium.

Klimat akustyczny gminy jest pochodną działalności człowieka: to, jak gospodaruje przestrzenią (jak i gdzie inwestuje) będzie miało wpływ na emisję hałasu. Głównymi źródłami hałasu na terenie gminy Siedlce są drogi. Układ komunikacyjny gminy został przedstawiony we właściwej części opracowania, niemniej jednak można wskazać, że wzrost natężenia hałasu następuje wraz ze wzrostem kategorii drogi, który najczęściej wiąże się ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego czy zwiększeniem udziału transportu ciężkiego. Blisko połowa długości wszystkich dróg w gminie to drogi kategorii krajowej, wojewódzkiej czy powiatowej i to z ich strony należy oczekiwać zwiększonego natężenia hałasu. Drugim źródłem hałasu jest komunikacja kolejowa, w tym w szczególności linia kolejowa nr 2 o znaczeniu państwowym Warszawa – Siedlce – Łuków - Terespol – granica państwa oraz linia kolejowa nr 31 Siedlce – Siemianówka o znaczeniu państwowym. Niestety na terenie gminy nie były jak dotąd prowadzone badania natężenia hałasu.

Kolejnymi źródłem hałasu są linie energetyczne, zwłaszcza te wysokich napięć (hałas z wyładowań elektrycznych) oraz zakłady przemysłowe i rzemieślnicze (hałas z pracujących maszyn i urządzeń wentylacyjnych), zlokalizowane w Żelkowie-Kolonii, Żaboklikach, Stoku Lackim, Nowym Opolu, Starym Opolu, Nowych Iganiach, Starych Iganiach i Strzale.

Oddziaływanie pól elektromagnetycznych wiąże się z występowaniem na terenie gminy sieci energetycznych oraz stacji bazowych telefonii. Przez teren gminy przebiega pięć linii wysokiego napięcia (omówione w rozdziale dotyczącym infrastruktury technicznej). Wzdłuż nich ustalone są pasy ograniczeń, w których ograniczone jest wznoszenie obiektów budowlanych. Przyszłym (planowanym) potencjalnym źródłem oddziaływania pól elektromagnetycznych będzie również GPZ w Ujrzanowie 400/110 kV. Wśród stacji bazowych telefonii komórkowej należy stwierdzić, że większość z nich koncentruje się na terenie miasta Siedlce. W granicach gminy Siedlce stacje położone są w okolicach wsi: Żelków-Kolonia, Stare Opole, Nowe Iganie, Ujrzanów i Pruszyn.

3.5. OCHRONA PRZYRODY, KRAJOBRAZU I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Formy ochrony przyrody na terenie gminy Siedlce zostały omówione w następnych rozdziałach. Na terenie gminy nie znajdują się formy ochrony krajobrazu inne niż wynikające z przepisów o ochronie przyrody, natomiast samorząd województwa nie sporządził i nie przyjął do tej pory audytu krajobrazowego.

4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. CHARAKTERYSTYKA ZASOBU KULTUROWEGO I ZABYTKOWEGO

ARCHEOLOGIA

Z terenu gminy Siedlce znanych jest ~~229~~ 213 stanowisk archeologicznych (ich wykaz zawiera Załącznik nr 1 „Obszary i obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków” zamieszczony w niniejszej części Studium). Katalog stanowisk powstał w oparciu o gminną ewidencję

zabytków, kwerendę w archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków Delegatura w Siedlcach oraz literaturę.

Osadnictwo starożytne i wczesnohistoryczne na terenie gminy grupuje się wyraźnie wzdłuż dolin cieków. Największe zagęszczenie punktów osadniczych obserwujemy w rejonie Pruszyna, po obu stronach Liwca. Wspomniane skupisko tworzą stanowiska archeologiczne zlokalizowane w granicach miejscowości: Pruszynek (~~29~~ 28 stanowisk), Wólka Leśna (~~14~~ 13 stanowisk), Pruszyn (~~8~~ 7 stanowisk) i Pruszyn-Pieńki (~~3~~ 2 stanowiska). Osadnictwo starożytne w tym rejonie datuje się od epoki kamienia, przez liczne ślady osadnictwa epoki brązu, wczesną epokę żelaza, wczesne średniowiecze po pełne średniowiecze i okres nowożytny. Największe obszarowo stanowiska datowane są na okres wczesnego średniowiecza oraz okres nowożytny.

Kolejne skupisko znalezisk grupuje się w rejonie Golic. Z samej miejscowości znamy ~~11~~ 10 stanowisk archeologicznych. Na gruntach wsi Golice-Kolonia odkryto ich 19. W obrębie piaszczystego wyniesienia otoczonego z trzech stron stawami (Rybakówka) zaewidencjonowano 14 stanowisk, głównie datowanych na epokę kamienia-epokę brązu. W znacznej części są to znaleziska narzędzi krzemiennych.

Podążając w dół biegu Liwca obserwujemy kolejne skupisko w rejonie wsi Purzec (~~11~~ 9 stanowisk). Podobnie jak w okolicach Golic dużą część odkrytych tu zabytków stanowią narzędzia krzemienne. Drugą pod względem liczebności są znaleziska ceramiki nowożytnej. Zarejestrowano także śladowo występujące niecharakterystyczne fragmenty ceramiki starożytnej.

Drugą miejscowością pod względem ilości stanowisk archeologicznych jest miejscowość Chodów, gdzie odkryto ~~27~~ 28 stanowisk. Ciągną się one wzdłuż wyższego, prawego brzegu Liwca. Suche, piaszczyste tereny z dobrym dostępem do rzeki stanowiły atrakcyjny teren dla osadnictwa starożytnego. Wśród stanowisk odkrytych w tym rejonie są obozowiska łowców mezolitycznych, osady datowane na epokę brązu i wczesną epokę żelaza a także ślady osadnictwa z okresu przedrzymskiego i okresu wpływów rzymskich. Najciekawszym z nich jest wydmowe stanowisko „Polka", gdzie odkryto znaczną ilość narzędzi krzemiennych stanowiących świadectwo osadnictwa paleolitycznego i mezolitycznego a także fragmenty popielnic oraz naczyń ornamentowanych datowanych na wczesną epokę żelaza. Odkryto tu także fragmenty ceramiki z okresu wpływów rzymskich.

Na całym obszarze gminy odkrywane są stanowiska z okresu wczesnego średniowiecza. Wydaje się, że część obecnie funkcjonujących wsi swoimi początkami sięga wieków średnich. Najwcześniej wymieniane w dokumentach są wsie Pruszyn, Golice, Iganie, Opole. Na podstawie źródeł pisanych można stwierdzić, że miejscowości te funkcjonowały już w XV w. Znaleziska ceramiki datowanej na VIII-IX w. (Pruszynek stan. AZP 57-79/35) czy XI-XII w. (Stare Iganie stan. AZP 58-78/44 i 58-78/45) cofają tę granicę jeszcze bardziej wstecz. Niewykluczone, że wsie Żytnia, Strzała, Błogoszcz, Ujrzanów, Chodów, Żabokliki, Topórek, Jagodna, Stok Lacki, Białki, Purzec (daw. Zarzecze), Wołyńce wymieniane w pierwszej ćwierci XVI w. mają starszą metrykę. Kilka z nich z biegiem lat nieco zmieniło granice, inne wciąż pozostają w lokalizacji, którą widzimy na mapach archiwalnych. Dawne granice wsi ustalono na podstawie analizy map historycznych: „Mappa szczegulna woiewodztwa lubelskiego: zrządzona z innych wielu mapp mieyscowych tak dawniey iak i swieżo odrysowanych tudziez goscincowych i niewątpliwych wiadomosci wszystko według reguł geograficznch i obserwacyi astronomicznych". Karol de Perthees, Paryż 1786 ; "Carte von West-Gallizien : welche auf allerhöchsten Befehl Seiner Kaiserlich Oesterreichischen und Königlich Apostolischen Majestät in den Jahren von 1801 bis 1804 unter der Direction des dermahligen General Majors, und General Quartiermeisters Anton Mayer von Heldensfeld

[...] durch den Kaiserl. Königl. Generalquartiermeisterstaab militärisch aufgenommen worden... / gezeichnet, und gestochen von Hieronimus Benedicti." Antoni Meyer von Heldensfeld, Wiedeń 1808 oraz „Carte topographique du Royaume de Pologne", Topograficzna Karta Królestwa Polskiego, Petersburg 1843, nazywaną powszechnie Mapą Kwatermistrzowską. Z powodu rozbieżności w lokalizacji wsi Ujrzanów na wspomnianych wyżej opracowaniach kartograficznych, nie ustalono jej historycznych granic.

Największa ilość znalezisk archeologicznych z terenu gminy Siedlce datowana jest ogólnie na okres pradziejowy – starożytność (53 stanowiska). Są to mało charakterystyczne ułamki ceramiki, trudne do wydatowania z uwagi na stopień zniszczenia lub mało charakterystyczną technologię wykonania. Dużą część stanowią także znaleziska ceramiki ogólnie datowanej na okres nowożytny, zawierający się pomiędzy XVI – XIX wiekiem.

Warunki glebowe i stosunki wodne sprzyjały osadnictwu w epoce kamienia i epoce brązu – zazwyczaj jego śladem są znaleziska narzędzi krzemiennych. Najcenniejszym stanowiskiem z tego okresu jest obozowisko neolityczne odkryte i badane wykopaliskowo w 1978 r. w Sabince. Równie interesującym jest znane z archiwaliów stanowisko „Polka" w Chodowie. Wartym uwagi są także skupiska osadnicze przy Rybakówce w Golicach oraz zespół stanowisk w rejonie Pruszyna, Wólki Leśnej i Pruszynka.

OSADNICTWO

Omawiając osadnictwo na obszarze, na którym położona jest obecna gmina Siedlce, należy stwierdzić, że wczesnośredniowieczne osadnictwo rozwijało się słabo, ze względu na gęste zalesienie oraz ciągłe grabieżcze wyprawy plemion ze Wschodu. Od wieku IX aż po połowę wieku XI rozwijało się na tych ziemiach osadnictwo mazowieckie. W XI wieku rozpoczęła się również kolonizacja ruska, idąca głównie wzdłuż szlaków wodnych, m.in. od południa wzdłuż Bugu, co potwierdzają liczne wczesnośredniowieczne stanowiska archeologiczne, odkryte m.in. na tym terenie. W okresie, kiedy tereny te są we władaniu Litwy (1323 - 1569) rozwinęło się osadnictwo - zarówno mazowieckie, jak i ruskie. Mimo panowania litewskiego na tereny te przybywała głównie drobna szlachta z Mazowsza zakładając wiele wsi drobnoszlacheckich, choć tereny te kolonizowała również chłopska ludność ruska.

Po podpisaniu unii polsko-litewskiej w Krewie w 1385 r. nastąpiło ożywienie osadnictwa w końcu XIV wieku oraz 1 połowie XV wieku. Świadczą o tym dokumenty potwierdzające powstanie w tym czasie kilkunastu okolicznych miejscowości, m. in.: Golic, Grabianowa, Pruszyna, Żaboklik. Wówczas na tereny te przybywali głównie osadnicy mazowieccy i w mniejszym stopniu ruscy, czego dowodem są funkcjonujące do dnia dzisiejszego nazwy miejscowości, np. Stok Lacki, Stok Ruski. W tym czasie erygowano parafię w Pruszynie (1430), zaliczaną do najstarszych w tym regionie. Przez prawie sto lat do parafii tej należały Siedlce.

W XV wieku kolonizacja obejmowała całe połacie ziem wschodniego Mazowsza. Kolonizatorami tych terenów było przede wszystkim drobne rycerstwo, stanowiące zaczątek późniejszej szlachty zagrodowej. W XV i XVI wieku powszechnie występowały folwarki, genetycznie związane z osadami, które w przeważającej liczbie były rycerskimi, drobnymi gospodarstwami rolnymi. Obok pól uprawnych obejmowały ogrody owocowe, warzywne, hodowlę bydła, koni, itp.. Z chwilą, gdy rozpoczęła się kolonizacja tych terenów, ludność osiadła na obszarze starego osadnictwa opuszczała swe dotychczasowe siedziby i przenosiła się na nowe miejsca, gwarantujące tzw. wolniznę, a po jej upływie znacznie niższe czynsze i dziesięcinę pieniężną. Do zakładania nowych, względnie powiększania

dotychczasowych folwarków przyczyniało się stale postępujące rozdrobnienie własności szlacheckiej, nieraz podział włości między kilku właścicieli.

W 2 połowie XVII wieku osadnictwo na omawianym terenie uległo gruntownej przebudowie w związku z tzw. "pomiarą włóczną". Całe terytorium wsi dzielono na trzy pola równej wielkości, stosownie do trójpolowego gospodarstwa. Każde pole dzielono na równoległe pasy (tzw. rezy), każdy chłop otrzymywał swą rezę w każdym z trzech pól. Zabudowania stawiano w odstępach po obu stronach ulicy. "Pomiara włóczna" zniwelowała na tym terenie różnice między wsią powstałą samorzutnie, a wsią na prawie niemieckim i stworzyła nowy typ wsi, który bez większych zmian dotrwał do XIX wieku.

ZABYTKOWE UKŁADY DROŻNE

Ludność na terenach obejmujących obszar obecnej gminy Siedlce, chociaż rozrzucona w terenie, nie żyła w odosobnieniu. Utrzymanie stosunków sąsiedzkich i potrzeby gospodarcze przyczyniły się do powstania dróg lądowych, łączących poszczególne osiedla ze sobą i z grodem książęcym. Z dróg tych korzystała administracja państwowa, jak i kościelna. Sieć dróg lądowych w owym czasie można podzielić na dwie kategorie: gościńce i drogi lokalne. Drogi lokalne służyły komunikacji w obrębie każdej miejscowości, a dalej stanowiły połączenie z młynem i sąsiednimi wsiami, z kościołem, z najbliższą miejscowością. Drogi te bywały ogólnie dostępne, ale też mogły być przez właścicieli dóbr, przez które przechodziły zamykane dla obcych. Na gościńcach, czyli drogach publicznych dostępnych dla wszystkich, odbywał się ruch o szerszym zasięgu. Łączyły one między sobą ośrodki handlu i administracji, a więc miasta będące miejscami targów i jarmarków, ośrodkami większych dóbr, stolicami województw, ziemi, powiatów, siedzibami biskupstw i archidiakonatów.

Przebieg dróg wszelkiego rodzaju charakteryzuje długotrwała niezmienność, ze względu na fakt, iż sieć osadnicza zmieniała się bardzo powoli. W rezultacie można przyjąć, że stan dróg z XVI wieku. w ogromnej mierze odpowiada stanowi z XVIII, czy XIX stulecia. Pewne zmiany wprowadzone zostały w sieci dróg publicznych w związku z rozwojem poczty w XVIII i XIX wieku. Wyodrębniono wtedy osobną kategorię dróg pocztowych, a gdzieniegdzie zaczęto także prostować niektóre odcinki gościńców.

Najstarszą drogą przebiegającą przez teren obecnej gminy Siedlce, był znany na początku XV wieku szlak biegnący z Węgrowa przez Pruszyn, Cielemęc, Zbuczyn do Łukowa, który w połowie XV wieku zmienił przebieg przez Chodów, Siedlce, Grabianów. Popularną od średniowiecza drogą wiodącą przez omawiany teren był trakt Warszawa - Janów Podlaski, przechodzący przez Stanisławów, Grębków, Niwiski, Chodów, Siedlce, Mordy, i dalej na wschód. Drugim szlakiem łączącym Warszawę i Janów Podlaski była droga przebiegająca przez Mińsk, Cegłów, Żeliszew, Iganie Stare, Siedlce, Stok Lacki, Mordy i dalej do Janowa Podlaskiego. Również spore znaczenie posiadał inny średniowieczny gościniec, jaki przebiegał przez teren gminy, wiodący od Siedlec, przez Golice, Hołublę, Paprotnię, Trębice, Korczew, do Drohiczyna, i dalej na wschód. Wielkie znaczenie dla tych terenów miało poprowadzenie przez nie w latach 1818 - 1822 bitego traktu Warszawa - Brześć, który stał się główną międzynarodową arterią komunikacyjną, funkcjonującą do dziś.

UKŁADY RURALISTYCZNE

Układy ruralistyczne na omawianym terenie są zróżnicowane, m.in. występuje typ ulicówki. Taka wieś złożona jest z dwu szeregów zwarto stojących domów, tworzących wraz z zabudowaniami i ogrodami regularny prostokąt. Droga, będąca główną arterią komunikacyjną przebiega przez środek wsi. Pierwotny układ gruntów był szachownicowy,

a domy ciągnęły się nie przez cały obszar, lecz skupione były w pobliżu środka wsi. Ten typ wsi reprezentują: Golice, Strzała.

Często spotykana jest też rzędówka – wieś o bardzo regularnej zabudowie, różnej długości, wynoszącej od 0,5 do kilku km. Domy stoją najczęściej po jednej stronie drogi, w pewnej od siebie odległości. Pierwotnie wieś związana z układem łanowym i niwowym, bardzo rozpowszechniona w dawnym Królestwie Kongresowym. Ten typ wsi reprezentują: Jagodnia, Purzec, Topórek.

Inny typ wsi reprezentuje Pruszyn, mianowicie wielodrożnicówkę pochodzenia samorzutnego o nieregularnym układzie zabudowy. Pierwotny układ gruntów był niwowy. Zabudowania występują tu wzdłuż kilku różnie usytuowanych względem siebie ulic. Występuje też forma przejściowa między wsią wielodrożną, a ulicówką – widlica. Składa się najczęściej z dwóch ulic przybierających kształt wideł. Do tego typu wsi zalicza się Chodów.

Na terenie gminy występują też przysiółki. W nich to mała grupa domów położona jest samotnie. Jeżeli budynki nie są ustawione wzdłuż jednej uliczki lub dookoła placu, taki typ nazywamy przysiółkiem bezkształtnym. Przysiółki m.in. reprezentują: Grubale, Pruszyn-Pieńki, Pustki, Golice-Kolonia.

ZABYTKI SAKRALNE

Zabytki sakralne reprezentowane są przez klasycystyczny kościół parafialny p.w. św. Mikołaja bpa w Pruszynie. Parafia erygowana w 1430 r. przy kościele drewnianym wybudowanym przez Jana Pruszyńskiego. Następne kościoły drewniane wznoszono w 1678 i 1711 r. Obecny kościół został wzniesiony w latach 1807 - 1812 według projektu przybyłego z Saksonii Karola Jesterscheina, z fundacji Adama Suffczyńskiego, podstolego lubelskiego i jego siostry Heleny Chrapowickiej, kasztelanowej mścisławskiej.

Kościół wybudowany na planie prostokąta, reprezentuje typ budowli bezwieżowej, jednonawowej. Przy kościele, w narożnikach cmentarza przykościelnego od frontu wzniesiono dwie wieże-dzwonnice i bramę między nimi na osi kościoła. Tak zaprojektowany zespół przestrzenny kościoła, zwany założeniem dwuwieżowo-przestrzennym, należy do niezwykle interesujących realizacji architektonicznych. Charakterystyczną cechą tych założeń jest bezpośrednie i regularne powiązanie z wnętrzem miejscowości. Monumentalny kościół, będący głównym akcentem architektonicznym, wytycza główną oś kompozycyjną założenia i podporządkowując sobie dwie wieże - dzwonnice z bramą między nimi, wiąże się w jednolitą kompozycję przestrzenną. Pierwowzorem takiego układu było rozwiązanie przestrzenne kościoła farnego w Węgrowie, z upodobaniem stosowane na Podlasiu.

ZAŁOŻENIA REZYDENCJONALNE

Na terenie gminy Siedlce zachowały się założenia rezydencjonalne charakterystyczne dla pogranicza mazowiecko-podlaskiego. Najcenniejszym pod względem historycznym jest murowany, jedenastoosiowy dwór w Nowych Iganiach, wzniesiony w 1828 roku dla Antoniego Cedrowskiego, prezesa Komisji Województwa Podlaskiego. Jest przykładem architektonicznego rozwiązania siedziby, którego schemat ustalił klasycyzm, tj. budynek parterowy, z portykiem lub gankiem na osi oraz salonem, z którego umieszczano wyjście na taras przy elewacji ogrodowej. W najbliższej okolicy igańskiego dworu rozegrała się bitwa powstania listopadowego w 1831 roku, a po bitwie miał tu swoją kwaterę gen. Kicki.

Z dawnego założenia ogrodowego otaczającego dwór niewiele pozostało, m.in. graniczne szpalery z nasadzeniami starodrzewu i pozostałości stawów w części północno-wschodniej.

Siedziba ziemiańska z interesującym pod względem architektonicznym dworem znajduje się w Ostrówku. Dwór, wzniesiono w 1923 roku dla Stanisława Lipińskiego. Został wybudowany z cegły i otynkowany. Korpus prostopadłościenny, parterowy, nakryty dachem czterospadowym z lukarnami. Od frontu mansarda ze szczycikiem zakończonym półkoliście ze spływami po bokach, poprzedzona czterokolumnowym portykiem, nad którym znajduje się taras. Od strony wschodniej zlokalizowana jest oficyna, a od południowej spichlerz. W otoczeniu rozciąga się park o charakterze krajobrazowym założony na pocz. XX wieku.

Najokazalszą rezydencją na terenie gminy Siedlce, jest zespół pałacowy w Stoku Lackim. Pałac został wzniesiony w 1875 r. dla Wyszomirskich, według projektu rodzimego architekta Bolesława Podczaszyńskiego, znanego jako propagatora stosowania nowego typu rozwiązań konstrukcyjnych. Pałac wybudowano na miejscu poprzedniego dworu z 1 poł. XIX wieku należącego do Rostworowskich. Interesującym elementem wyróżniającym pałac od innych obiektów rezydencjonalnych jest obszerny wykusz w elewacji wschodniej. Pałac i oficynę pałacową otacza niezbyt obszerny park z interesującymi okazami starodrzewu.

BUDOWNICTWO

Zabudowa zagród wiejskich na terenie gminy Siedlce zasadniczo nie różni się od zabudowy w całym regionie z pogranicza mazowiecko-podlaskiego. Typowe rozwiązanie sprowadza się do założenia składającego się z trzech podstawowych budynków: domu mieszkalnego, budynku inwentarskiego i stodoły. W obiektach wchodzących w skład siedliska, występuje głównie konstrukcja zrębowa. Podstawę konstrukcji stanowi podwalina łączona na obłap lub na nakładkę z zamkiem, posadowiona na kamieniach polnych lub ceglanej podmurówce. Od góry konstrukcję zrębu spinają oczepy związane na nakładkę z zamkiem oraz zacięte w oczepie belki stropowe ułożone w poprzek budynku. Więźba dachowa konstrukcji krokwiowo - jętkowej, krokwie zaczopowane w opasce, oczepie lub belkach stropowych. W zdecydowanej większości budynków występuje zewnętrzny szalunek.

Na obszarze gminy Siedlce przeważają domy szerokofrontowe, dwutraktowe, w których pomieszczenia tworzą dwa ciągi wnętrz rozplanowanych równolegle do osi wzdłużnej budynku. Wnętrzami tymi zwykle są dwie lub trzy izby, komora i sień.

Rozplanowanie wnętrz domów występujących na tym terenie można podzielić zasadniczo na dwie grupy:

- z dośrodkowym układem pomieszczeń, gdzie urządzenia ogniowo - grzewcze są usytuowane w centrum budynku, a pomieszczenia wnętrza rozmieszczone są wokół tych urządzeń, np.: dom przy ul. Węgrowskiej 73 w Chodowie, dom nr 99 w Golicach, dom nr 96 w Grabianowie, domnr 56 w Pruszynie, dom nr 19 i 45 w Pruszynku, dom nr 40 w Purzecu, dom nr 35 w Topórku,
- z osiowym układem pomieszczeń, gdzie pomieszczenia usytuowane są symetrycznie po obu stronach budynku, np.: domy nr 6 i nr 7 w Błogoszczy, dom przy ul. Pięknej 47 w Nowym Opolu, dom nr 13 w Rakowcu, dom nr 22 w Purzecu, dom przy ul. Pałacowej 31 w Stoku Lackim.

Na obszarze gminy Siedlce zasadniczo spotykamy trzy typy dachów, mianowicie:

- dwuspadowe, najczęściej spotykane, np.: dom nr 9 w Błogoszczy, domy nr 99 i nr 129 w Golicach, dom nr 108 w Grabianowie, dom nr 55 w Pruszynie.

- naczółkowe, rzadziej występujące, np.: domy nr 83 i nr 84 w Grabianowie, domy przy ul. Pięknej 39 i 55 w Nowym Opolu, dom nr 58 w Pruszynku, dom nr 19A w Rakowcu, domy przy ul. Pałacowej 46 i 78 w Stoku Lackim,
- czterospadowe najrzadziej występujące, np.: dom nr 35 w Topórku.

W wielu domach datowanych od początku XX wieku do lat 40-tych ubiegłego stulecia, występują dekoracyjnie opracowane szczyty, listwy podokapowe, szalunek narożników, nadokienniki, ganki itp. Ten rodzaj budownictwa reprezentują przede wszystkim: dom nr 31 w Grubalach, dom przy ul. Prądzyńskiego w Nowych Iganiach, dom nr 59 w Pruszynku, dom nr 22 w Purzecu, dom nr 171 w Ujrzanowie, dom nr 77 w Żaboklikach.

ZABYTKI TECHNIKI

Wśród zabytków techniki zlokalizowanych w okolicach Siedlec, najliczniej występowały obiekty służące do mielenia zboża na chleb i paszę. Młyny, obok wiatraków i żaren, przez wiele stuleci pełniły swe podstawowe zadania dostarczając mąkę, kaszę, otręby itp. W XIX i początkach XX wieku wiele młynów uległo modernizacji. Tradycyjne koła wodne zastąpiono bardziej wydajnymi turbinami, następnie silnikami spalinowymi, a ostatnio silnikami elektrycznymi.

Na terenie gminy Siedlce zachował się do dnia dzisiejszego młyn w Nowych Iganiach, przy rzece Muchawce, pierwotnie z napędem wodnym przy zastosowaniu turbiny Francisa, a później przerobiony na napęd elektryczny. Został wzniesiony w latach trzydziestych XX wieku i niedawno zaprzestano w nim produkcji. Młyn został wzniesiony na betonowych fundamentach, trójkondygnacyjny, z ceglanymi surowymi ścianami. Interesującym elementem jest zegar słoneczny umieszczony na elewacji południowej. We młynie zachowało się w dużej mierze, oryginalne przedwojenne wyposażenie. Młyn ten należy do obiektów średniej wielkości i charakteryzuje się funkcjonalnymi rozwiązaniami, co do rozmieszczenia poszczególnych urządzeń i maszyn. Proces technologiczny i uwarunkowane nim wyposażenie maszynowe posiadają cechy tradycyjne. W parterze stoją mlewniki walcowe, popularnie zwane walcami. Obok mlewników ustawiony jest żubrownik - "Mars" do czyszczenia zboża. Obok stoją kosze zasypowe oraz funkcjonują elewatory. Na piętrze, nad walcami umieszczono odsiewacze a przy nich skrzynie do mieszania mąki. Wszystkie te urządzenia łączą elewatory, "szeneki", rury spustowe.

CMENTARZE

Najstarszym cmentarzem katolickim na terenie gminy Siedlce jest cmentarz przykościelny w Pruszynie. Funkcjonował on od czasów średniowiecznych do 1 poł. XIX w. Do dnia dzisiejszego zachowało się tu kilkanaście płyt nagrobnych wmurowanych w ściany kościoła, m.in.: Adama Suffczyńskiego - 1827 r., ks. Michała Sadowskiego - 1829 r., Heleny Chrapowickiej - 1832 r., Heleny Rostworowskiej - 1833 r., ks. Karaola Jesterscheina - 1844 r.

Do zabytkowych nekropoli należy cmentarz parafialny w Pruszynie, założony w pierwszej poł. XIX wieku. Rozplanowany na rzucie prostokąta, z aleją na osi, na przedłużeniu której, usytuowano klasycystyczną murowana kaplicę. Została zbudowana na rzucie prostokąta. Elewacje otynkowane na szerszym cokole z lizenami w narożach i profilowanych gzymsach podokapowych. Na kalenicy od frontu umieszczono sygnaturkę z metalowym, ażurowym krzyżem. Cmentarz porasta starodrzew, m.in.: dęby szypułkowe, wiązy, lipy drobnolistne, którymi nasadzona jest również krótka aleja przed bramą wjazdową. Na terenie cmentarza znajduje się zespół cennych nagrobków z 2 poł. XIX i pocz. XX wieku, m.in.: Eugeni Władysławy Zaleskiej - 1868 r., ks. Michała Lojkowskiego - 1879 r., Augustyna Sabowskiego - 1879 r., rodziny Zaleskich - 1911 r. i 1913 r.

Skromny cmentarz wiejski parafii Wołyńce, znajdujący się w ewidencji zabytków, usytuowany jest przy drodze z Wołyniec do Siedlec. Założony został w 1938 r., rozplanowany na rzucie prostokąta z dwoma alejami głównymi przechodzącymi przez środek i przecinającymi się pod kątem prostym. Znaczna część terenu cmentarza porośnięta jest starodrzewem, m.in.: sosnami, dębami szypułkowymi, lipami drobnolistnymi, brzozami brodawkowatymi. Na cmentarzu brak jest nagrobków o znacznych walorach historycznych i estetycznych.

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ

W okolicach Siedlec na przestrzeni dziejów, miało miejsce wiele bitew i walk narodowowyzwoleńczych. Niektóre z nich zostały upamiętnione. Monumentalny pomnik z czerwonego piaskowca, poświęcony bitwie igańskiej stoczonej z wojskami carskimi 10 kwietnia 1831 roku, został wzniesiony w setną rocznicę bitwy w Nowych Iganiach. Posiada formę potężnego obelisku na planie kwadratu, zwieńczony kulą i orłem z rozpostartymi skrzydłami.

Również w Nowych Iganiach znajduje się mogiła kapitana Hipolita Stokowskiego z pułku grenadierów, poległego od jednej z ostatnich kul armatnich w bitwie igańskiej. W sześć lat po bitwie, wdowie po Stokowskim i jego matce, władze carskie pozwoliły wznieść skromny pomnik z piaskowca, który istnieje do dnia dzisiejszego. Reprezentuje typ steli zakończonej szczycikiem z akroterionami w narożach i zwieńczony metalowym krzyżem o trójlistnie zakończonych ramionach.

Pomnik poświęcony żołnierzom Armii Krajowej, Narodowych Sił Zbrojnych oraz Batalionów Chłopskich, wznieśli mieszkańcy Pruszyna w 1999 roku. Usytuowano go w pobliżu kościoła parafialnego. Wykonany został z olbrzymiego granitowego głazu narzutowego, na którym zamocowano tablicą inskrypcyjną. Nad całością góruje, ustawiony obok, wysoki metalowy krzyż łaciński.

W Pruszynie–Pieńkach na posesji nr 12, przy kapliczce, wzniesiono w 2000 roku pomnik z krzyżem poświęcony poległym w obronie ojczyzny, a obok urządzono wymurowany z cegły, kącik ku pamięci poległych harcerzy z regionalnych hufców.

Wymowny pomnik upamiętniający poległych w wojnie z bolszewikami 1920 roku, wzniesiono w 1936 roku w Chodowie. Pomnik wykonany z granitu, posiada kształt krzyża stylizowanego na pień drzewa z obciętymi konarami.

KAPLICZKI, FIGURY I KRZYŻE PRZYDROŻNE

Na terenie gminy Siedlce spotykamy różnorodne obiekty w tej grupie zabytków. Do okazalszych obiektów należą kapliczki domkowe, tj. posiadające małe wnętrza, w których może zmieścić się kilka osób, np., kaplica w Purzecu z 1933 r., nawiązująca do form neogotyckich, jednakże po remoncie zatraciła oryginalny wygląd. Nieco skromniejsze kapliczki domkowe wzniesiono z cegły w latach trzydziestych XX wieku w Błogoszczy i Osinach. Wyróżnikiem kapliczki w Błogoszczy są półkoliście zakończone okna i drzwi oraz żelazny, ażurowy krzyż na kalenicy, natomiast kapliczki w Osinach drzwi zakończone łukiem odcinkowym oraz łukiem odporowym z klińcem nad nimi. Unikatowym obiektem w tej grupie jest dziewiętnastowieczna kapliczka w Stoku Lackim. Została wymurowana z cegły i otynkowana, z elewacjami zakończonymi profilowanym gzymsem podokapowym. Dostępna jest drzwiami dwuskrzydłowymi z półkolistym nadświetlem. We wnętrzu umieszczono drewnianą rzeźbę św. Floriana o naturalnych wymiarach, świadczącą o profesjonalizmie i wysokim kunszcie wykonawcy.

Licznie na omawianym terenie występują kapliczki w postaci słupów, na rzucie kwadratu lub prostokąta, z małą wnęką, w której umieszcza się rzeźbę lub obraz z przedstawieniem postaci boskiej lub świętego. Do tego typu obiektów należy murowana kapliczka przy skręcie do zespołu pałacowego w Stoku Lackim. We wnęce kapliczki ustawiono figurę św. Jana Nepomucena. Wielkimi walorami historycznymi i artystycznymi odznacza się murowana kapliczka z narożnikami w kształcie wtopionych kolumn z drewnianą figurą św. Jana Nepomucena w Pruszynku przy posesji nr 10. Interesująca kapliczka słupowa znajduje się przy posesji nr 109 w Grabianowie. Posiada bryłę dwukondygnacyjną, z dwoma wnękami umieszczonymi obok siebie w kondygnacji dolnej i jedną w kondygnacji górnej. Warto też wspomnieć o ceglanej kapliczce w Topórku z lat 30-XX w., z wnęką zakończoną łukiem odcinkowym, a w przyziemiu dekorowanej formą rombu.

Najliczniej na terenie gminy występują krzyże przydrożne. Wykonane są z różnych materiałów: kamienia, metalu, betonu, drewna. Kamienne, czy betonowe posiadają najczęściej formę wielostopniowego cokołu, na którym osadzony jest krzyż. Na cokołach występują też małe wnęki na przedstawienie świętego oraz inskrypcje wykuwane bądź odlewane na metalowych tabliczkach.

4.2. OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW

Na terenie gminy Siedlce znajdują się obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków. Zlokalizowane są one w Nowych Iganiach, Ostrówku, Pruszynie, Bielu i Stoku Lackim (Tab. 7).

Tab. 7. Obiekty na terenie gminy wpisane do Rejestru Zabytków

Lp.	Lp. w rejestrze	Miejscowość	Nazwa obiektu	Nr rejestru	Data wpisu
1	40	Nowe Iganie	Dwór	A-386	11.07.1986
2	41	Nowe Iganie	Pomnik	A-56/274	25.11.1960
3	42	Ostrówek	Zespół dworski tj. dwór i park	A-291	22.12.1981
4	43	Pruszyn	Zespół kościoła tj. kościół, 2 dzwonnice, ogrodzenie z bramą	A-75/407	19.03.1962
5	44	Stok Lacki	Zespół pałacowy tj. pałac, oficyna, park	A-343	30.12.1983
6		Stok Lacki	Kapliczkę przydrożną z figurą św. Floriana1 poł. XIX w.	B-604	24.11.2021
7	319	Biel	Budynek kolejowy nr 16	A-1778	15.11.2023

Źródło: opracowanie na podstawie https://dane.gov.pl/ - dostęp 19.08.2024 r.

4.3. OBSZARY I OBIEKTY UJĘTE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Wykaz obiektów i obszarów ujętych w gminnej ewidencji zabytków zawiera Załącznik nr 1 „Obszary i obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków" zamieszczony w niniejszej części Studium.

4.4. STAN I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Na terenie gminy Siedlce zachowały się różnego rodzaju zabytki reprezentujące szeroko rozumiane dziedzictwo kulturowe. Występując na całym obszarze gminy wyznaczają swą lokalizacją i klimatem estetyczno – przestrzennym oraz kulturowym zasadnicze rysy krajobrazu kulturowego gminy.

Stan zachowania większości obiektów wpisanych do rejestru zabytków jest zły. Nawet obiekty sakralne, które z reguły są utrzymywane w dobrym stanie, wymagają pilnych prac remontowo-konserwatorskich. Elewacje kościoła i towarzyszących mu dzwonnic w

Pruszynie, są odrapane z ubytkami tynku i warstwy malarskiej, z wyraźnie widocznymi zawilgoceniami będącymi następstwem podciągania kapilarnego wody.

W najgorszym stanie zachowania są budynki opuszczone i nie nadające się do dalszego ich wykorzystywania oraz te, których właściciele nie są zainteresowani należytym ich utrzymaniem. Do jednych z najbardziej zagrożonych obiektów wpisanych do rejestru zabytków należy dwór w Nowych Iganiach.

Zespół pałacowy w Stoku Lackim utrzymywany jest w należytym stanie, pałac i oficyna zostały w niedawnym czasie odremontowane, a w parku przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne. W dobrym stanie jest też budynek dworu w Ostrówku, natomiast otaczający park wymaga prac rewaloryzacyjnych, a opuszczone budynki oficyny i spichlerza popadają w szybko postępującą ruinę.

Niepokojącym zjawiskiem stają się prace remontowe obiektów prowadzone niezgodnie z wymogami konserwatorskimi. Często remonty i modernizacje budynków zabytkowych są prowadzone niewłaściwie. Z reguły usuwane są detale architektoniczne, takie jak: gzymsy, obramienia okien i drzwi, zmieniane są kształty dachów, przez co obiekty zatracają swe cechy stylowe. W licznych ostatnio modernizacjach związanych z wymianą okien, dostrzegamy zastępowanie dotychczasowych dwuskrzydłowych, wielopodziałowych na jednoskrzydłowe bez podziałów, co zaciera historyczny wygląd budynku.

Liczne zagrożenia dotyczą również dziedzictwa archeologicznego gminy. Najważniejszym czynnikiem zagrażającym stanowiskom archeologicznym jest głęboka orka prowadzona na obszarze stanowisk, czego efektem jest wyorywanie pojedynczych palenisk lub innych bliżej nieokreślonych artefaktów. Innym, zagrożeniem, jest eksploatacja piasków i żwirów bez wymaganego pozwolenia, mogąca doprowadzić do całkowitej destrukcji stanowiska. Ostatnio zaistniałym problemem jest rabunek stanowisk archeologicznych. Coraz częściej spotykamy się z dzikimi działaniami „poszukiwaczy skarbów" penetrujących stanowiska wykrywaczami metali.

5. REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM, OKREŚLENIE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

~~Do momentu opracowania niniejszego Studium, zarząd województwa nie podjął się opracowania audytu krajobrazowego, stąd nie da się określić jakie będą rekomendacje tego dokumentu dla obszaru gminy Siedlce.~~

Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 48/24 z dnia 26 marca 2024 r.

W audycie krajobrazowym wskazuje się krajobrazy występujące na obszarze województwa i lokalizację krajobrazów priorytetowych oraz granice:

- parków kulturowych,
- parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu,
- obiektów znajdujących się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszarów Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO (MaB) lub obszarów i obiektów proponowanych do umieszczenia na tych listach.

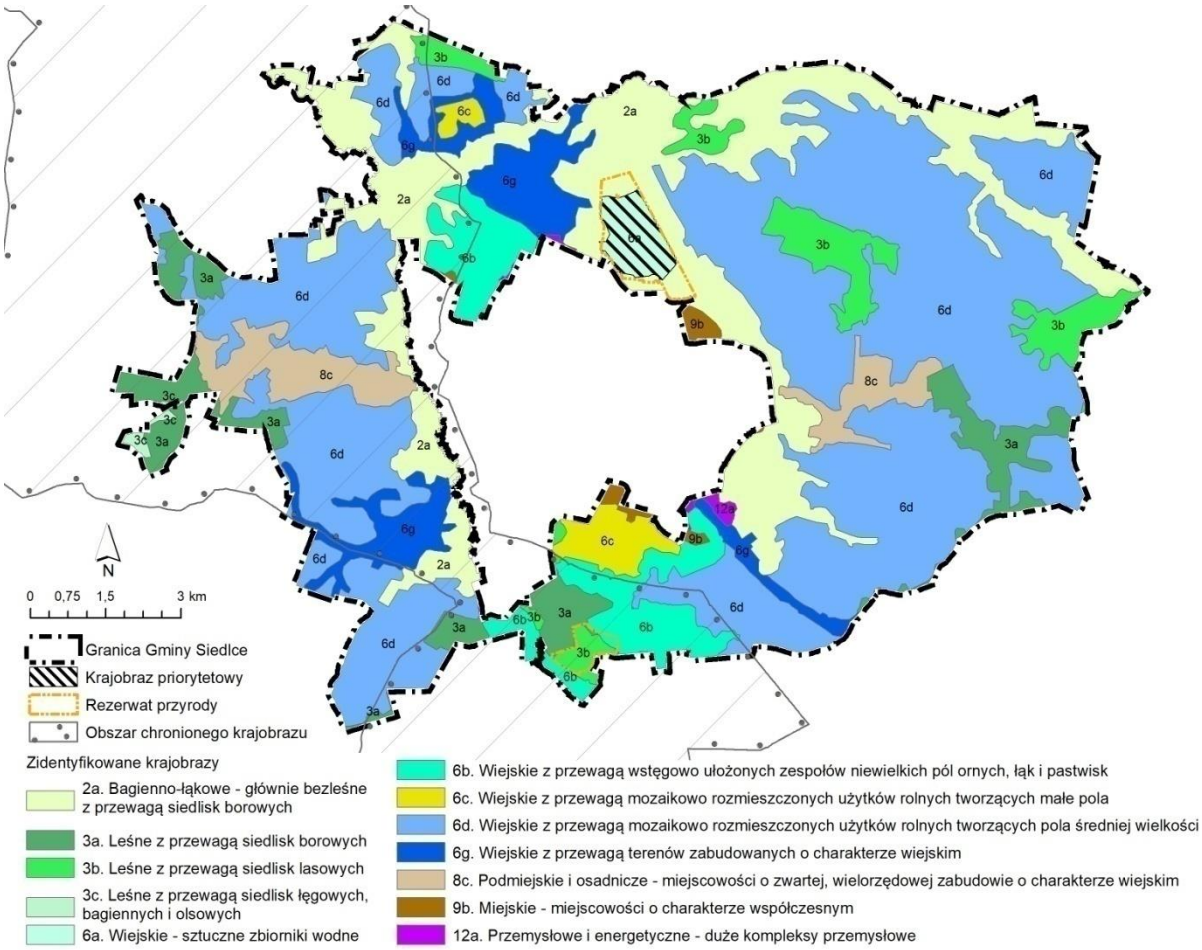

Rys. 8. Wynik audytu krajobrazowego województwa mazowieckiego na obszarze gminy Siedlce
Źródło: opracowanie własne na podstawie https://mbpr.pl/audyt-krajobrazowy/

Na terenie gminy Siedlce zidentyfikowano następujące typy krajobrazów (krajobrazy pagórkowate – C):

2. Bagienno-łąkowe - głównie bezleśne – podtyp 2a z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk (14-318.94-012);

3. Leśne – podtyp 3a z przewagą siedlisk borowych (14-318.94-187, 14-318.94-182, 14-318.94-185; 14-318.94-191; 14-318.94-195; 14-318.94-200);

3. Leśne – podtyp 3b z przewagą siedlisk lasowych (14-318.94-117, 14-318.94-121, 14-318.94-126, 14-318.94-128, 14-318.94-133, 14-318.94-135);

3. Leśne – podtyp 3c z przewagą siedlisk łęgowych, bagiennych i olsowych (14-318.94-265);

6. Wiejskie – podtyp 6a sztuczne zbiorniki wodne (14-318.94-024);

6. Wiejskie – podtyp 6b z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk (14-318.94-033, 14-318.94-036, 14-318.94-032);

6. Wiejskie – podtyp 6c z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola (14-318.94-010, 14-318.94-052);

6. Wiejskie – podtyp 6d z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (14-318.94-066, 14-318.94-069, 14-318.94-070, 14-318.94-071, 14-318.94-072, 14-318.94-073, 14-318.94-075);

6. Wiejskie – podtyp 6g z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim (14-318.94-087, 14-318.94-088, 14-318.94-090, 14-318.94-091);

8. Podmiejskie i osadnicze – podtyp 8c miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim (14-318.94-097, 14-318.94-099);

9. Miejskie – podtyp 9b miejscowości o charakterze współczesnym (14-318.94-106);

12. Przemysłowe i energetyczne – podtyp 12a duże kompleksy przemysłowe (14-318.94-002, 14-318.94-003).

Wśród powyżej wymienionych krajobrazów wskazano jeden krajobraz priorytetowy typu wiejskiego (6) podtyp 6a (sztuczne zbiorniki wodne) - kod 14-318.94-024, który zlokalizowany jest w obrębie ewidencyjnym Topórek w zasięgu przestrzennym Rezerwatu Przyrody Stawy Siedleckie.

Na obszarze gminy Siedlce nie występują parki kulturowe, obiekty znajdujące się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszary Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO (MaB) oraz obszary i obiekty proponowane do umieszczenia na tych listach.

Przez teren gminy przebiega Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz zlokalizowane są 2 rezerwaty przyrody tj. Stawy Siedleckie i Gołobórz.

W Audycie krajobrazowym województwa mazowieckiego dla terenów położonych na terenie gminy Siedlce nie wskazano rekomendacji i wniosków dotyczących form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony.

Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu dla krajobrazów występujących na terenie gminy Siedlce określone w Audycie krajobrazowym województwa mazowieckiego prezentuje Tab. 8.

Tab. 8. Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu dla krajobrazów występujących na terenie gminy Siedlce **Kod krajobrazu**	Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:			
		1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania trenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, oraz form ochrony zabytków	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:
14-318.94-012 Krajobraz bagienno-łąkowy - głównie bezleśny z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk (2a)	•Zachowanie istniejących lądowych ekosystemów hydrogenicznych oraz przeciwdziałanie ich degradacji, w tym osuszania • Kształtowanie systemu przyrodniczego, zachowanie jego spójności przestrzennej oraz ochrona walorów krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Utrzymanie szlaków migracji zwierząt • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dia rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych”	• Utrzymanie hydrogenicznych siedlisk nieleśnych • Przeciwdziałanie deficytowi wodnemu poprzez odpowiednie gospodarowanie terenem • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne • Ograniczanie niekorzystnego wpływu inwestycji liniowych na zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe • Utrzymanie naturalnych terenów zalewowych	• Częściowa renaturyzacja zmienionych antropogenicznie odcinków cieków wodnych, dolin zalewowych oraz zanikających siedlisk bagienno-łąkowych	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celôw dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Utrzymanie systemöw przyrodniczych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, pełniących istotne funkcje przyrodnicze i krajobrazowe • Ochrona obszarõw o korzystnych warunkach dia bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Stosowanie zabiegöw ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i

	• Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje				krajobrazowo • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych
14-318.94-024 – krajobraz priorytetowy Krajobraz wiejski – podtyp 6a sztuczne zbiorniki wodne	• Użytkowanie terenu w sposób zapewniający zrównoważony rozwój, z zachowaniem wysokich walorów środowiska • Racjonalne zarządzanie wodą oraz ochrona jej zasobów • Poprawa warunków glebowo-wodnych • Ochrona i kształtowanie krajobrazu, m.in. poprzez wprowadzanie nowej zabudowy w sposób nawiązujący do istniejących obiektów i obszarów zabytkowych, w tym ich stylistyki, zastosowanych materiałów i kolorystyki • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównowa2onego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie rozwoju zabudowy na terenach leśnych i rolnych	• Prowadzenie gospodarki rybackiej z poszanowaniem potrzeb ochrony środowiska • Utrzymanie seminaturalnego charakteru krajobrazu oraz siedlisk • Kontynuacja dotychczasowego sposobu użytkowania		• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów wodnych, mogących stanowić element lokalnych korytarzy ekologicznych • Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Zapobieganie nadmiernej eutrofizacji zbiorników wodnych poprzez ograniczanie dopływu substancji biogennych, niezwiązanych z gospodarką rybacką
14-318.94-032 Krajobraz wiejski z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk (6b)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Odpowiednie gospodarowanie	· Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów

	przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz		• Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Prowadzenie działań na rzecz zachowania enklaw cennych przyrodniczo siedlisk hydrogenicznych
14-318.94-033 Krajobraz wiejski z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk (6b)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik łagodzących niekorzystny efekt barier ekologicznych	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Prowadzenie działań na rzecz zachowania enklaw cennych przyrodniczo siedlisk hydrogenicznych • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo

	ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje			monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych
14-318.94-036 Krajobraz wiejski z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk (6b)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz	· Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz
14-318.94-070 Krajobraz wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych	· Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu

rolnych tworzących pola średniej wielkości (6d)	charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz • Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik łagodzących niekorzystny efekt barier ekologicznych		obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych
14-318.94-071 Krajobraz wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (6d)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz	· Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu

	istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje			podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo
14-318.94-072 Krajobraz wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (6d)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Utrzymanie naturalnych terenów zalewowych	· Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz

14-318.94-075 Krajobraz wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (6d)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uwzględnieniem walorów tradycyjnego krajobrazu rolniczego • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie charakteru krajobrazu rolniczego z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem potrzeb środowiska i walorów krajobrazowych • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Prowadzenie upraw w dobrej kulturze rolnej • Zachowanie i ochrona seminaturalnych siedlisk śródpolnych oraz trwałych użytków zielonych • Rozwój odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz • Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik łagodzących niekorzystny efekt barier ekologicznych	• Umożliwienie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny porolne, nie objęte zabiegami agrotechnicznymi • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu • Po zakończeniu eksploatacji przeprowadzenie rekultywacji składowiska	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego zrekultywowanych składowisk odpadów • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Przeciwdziałanie suszy na obszarach rolniczych poprzez stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych
14-318.94-088 Krajobraz wiejski z przewagą terenów zabudowanych	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie dotychczasowego charakteru krajobrazu z zachowaniem	• Utrzymanie zadrzewień, enklaw leśnych i łąkowych, cieków i zbiorników wodnych • Zachowanie zwartego	• Utrzymanie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny nieużytkowane rolniczo, położone poza zwartą zabudową	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w	• Utrzymanie systemów przyrodniczych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, pełniących istotne funkcje przyrodnicze i

o charakterze wiejskim (6g)	charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	charakteru zabudowy w jednostkach osadniczych • Rozwój indywidualnych odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz • Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska poprzez stosowanie najlepszych dostępnych technik łagodzących niekorzystny efekt barier ekologicznych		stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	krajobrazowe • Rozwój mikro- i małej retencji wodnej poprzez m.in. zatrzymanie wód opadowych • Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych
14-318.94-091 Krajobraz wiejski z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim (6g)	• Prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie dotychczasowego charakteru krajobrazu z zachowaniem charakterystycznych układów przestrzennych miejscowości • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i	• Utrzymanie zadrzewień, enklaw leśnych i łąkowych, cieków i zbiorników wodnych • Zachowanie zwartego charakteru zabudowy w jednostkach osadniczych • Rozwój indywidualnych odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem wpływu inwestycji na krajobraz • Utrzymanie naturalnych terenów	• Utrzymanie naturalnej sukcesji ekologicznej na tereny nieużytkowane rolniczo, położone poza zwartą zabudową	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez	• Utrzymanie systemów przyrodniczych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, pełniących istotne funkcje przyrodnicze i krajobrazowe • Rozwój mikro- i małej retencji wodnej poprzez m.in. zatrzymanie wód opadowych

	rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	zalewowych		różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	
14-318.94-099 Krajobraz podmiejski i osadniczy – miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim (8c)	• Utrzymanie dotychczasowego charakteru krajobrazu z zachowaniem ogrodów przydomowych i zieleni towarzyszącej • Ochrona terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy • Kształtowanie zabudowy w sposób harmonizujący ze środowiskiem przyrodniczym • Rozwój obszarów zurbanizowanych uwzględniający potrzeby i możliwości jednostki osadniczej • Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko i ludzi • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i	• Utrzymanie zadrzewień, enklaw leśnych, cieków i zbiorników wodnych • Gospodarowanie terenem z uwzględnieniem przestrzeni życiowej organizmów synantropijnych • Wykorzystanie i zwiększanie lokalnego potencjału do świadczenia usług ekosystemowych • Odpowiednie gospodarowanie gruntami będącymi w zasięgu oddziaływania dominant wysokościowych, w celu ograniczenia ich niekorzystnego wpływu, w tym na krajobraz		• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Utrzymanie mało przekształconych antropogenicznie siedlisk przyrodniczych w celu zachowania różnorodności biologicznej • Rozwój mikro- i małej retencji wodnej poprzez m.in. zatrzymanie wód opadowych • Ochrona lokalnych powiązań przyrodniczych na obszarze zabudowanym z systemem ekologicznym o znaczeniu ponadlokalnym • Stosowanie rozwiązań niwelujących uciążliwości akustyczne z poszanowaniem walorów krajobrazowych • Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających

	ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje				negatywnie na krajobraz
14-318.94-106 Krajobraz miejski – miejscowości o charakterze współczesnym (9b)	• Zachowanie drożności terenów dolinnych sprzyjających wymianie powietrza • Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury przestrzeni miejskiej • Wdrażanie rozwiązań w zakresie bioretencji w zagospodarowaniu przestrzeni publicznych • Rozwój obszarów zurbanizowanych uwzględniający potrzeby i możliwości jednostki osadniczej • Kształtowanie czytelnej kompozycji urbanistycznej z uwzględnieniem indywidualnych cech tożsamościowych miejsca • Minimalizacja negatywnych oddziaływań hałasu na środowisko • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Zachowanie i zwiększanie terenów zielonych • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Utrzymanie, kształtowanie i tworzenie terenów ogólnodostępnej zieleni oraz ochrona wód z obudową biologiczną • Gospodarowanie terenem z uwzględnieniem przestrzeni życiowej organizmów synantropijnych • Zachowanie, ochrona i ekspozycja cennego układu kompozycyjnego, w tym osi i ciągów widokowych, punktów widokowych i panoramicznych oraz dominant, szpalerów i alei	• Przywracanie wartości użytkowych terenom zdegradowanym, w tym poprzez wykorzystanie różnopostaciowej zieleni	• Prowadzenie wszelkiej działalności w sposób zrównoważony, minimalizujący negatywne oddziaływania w stosunku do obiektów i obszarów podlegających ochronie • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Zachowanie obszarów pełniących funkcje przyrodnicze w mieście • Utrzymanie zróżnicowania ekologicznego oraz lokalnych powiązań przyrodniczych • Zwiększanie wykorzystania wód opadowych poprzez rozwój mikro- i małej retencji wodnej • Zapobieganie nadmiernemu uszczelnianiu powierzchni terenów zurbanizowanych • Stosowanie rozwiązań niwelujących uciążliwości akustyczne z poszanowaniem walorów krajobrazowych
14-318.94-117 Krajobraz leśny z przewagą siedlisk lasowych (3b)	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu

	przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	ochrony bioróżnorodności • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz
14-318.94-121 Krajobraz leśny z przewagą siedlisk lasowych (3b)	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Utrzymanie szlaków migracji zwierząt • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne • Ograniczanie niekorzystnego wpływu inwestycji liniowych na zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych

14-318.94-135 Krajobraz leśny z przewagą siedlisk lasowych (3b)	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi • Po zakończeniu eksploatacji przeprowadzenie rekultywacji składowiska • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego zrekultywowanych składowisk odpadów • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo • Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wokół obiektów uciążliwych dla środowiska i wpływających negatywnie na krajobraz
14-318.94-182 Krajobraz leśny z przewagą siedlisk borowych (3a)	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Przeciwdziałanie dysharmonii i dbałość o walory estetyczne krajobrazu • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych"	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności

	• Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego			monitoringu wypracowanych wspólnie działań	
14-318.94-185 Krajobraz leśny z przewagą siedlisk borowych (3a)	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych"	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności
14-318.94-187 Krajobraz leśny z przewagą siedlisk borowych (3a)	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności
14-318.94-195	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne	• Zaniechanie	• Na dostępnych	• Podejmowanie działań	• Ochrona obszarów o

Krajobraz leśny z przewagą siedlisk borowych (3a)	• Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Utrzymanie szlaków migracji zwierząt • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Zachowanie i ochrona wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych, m.in. poprzez wspieranie prac konserwatorskich, rewitalizację obiektów i obszarów zabytkowych oraz kulturowych, a także adaptację obiektów zabytkowych do nowych funkcji • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Ograniczanie niekorzystnego wpływu inwestycji liniowych na zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe	gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi	dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Zachowanie prawnych form ochrony zabytków oraz ustanawianie nowych form • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych
14-318.94-200 Krajobraz leśny z przewagą siedlisk borowych (3a)	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Prowadzenie racjonalnej gospodarki surowcowej • Utrzymanie szlaków migracji zwierząt • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Ograniczanie niekorzystnego wpływu inwestycji li	• Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi • Po zakończeniu eksploatacji złoża przeprowadzenie rekultywacji terenu	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Prowadzenie działalności inwestycyjnej z zachowaniem drożności korytarzy ekologicznych

	świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego			wypracowanych wspólnie działań	
14-318.94-265 Krajobraz leśny z przewagą siedlisk łęgowych, bagiennych i olsowych (3c)	• Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Zachowanie istniejących leśnych ekosystemów hydrogenicznych oraz przeciwdziałanie ich degradacji, w tym osuszania • Przeciwdziałanie niekorzystnym zmianom stosunków wodnych • Gospodarowanie zasobami torfu z poszanowaniem zasad ochrony środowiska • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji z poszanowaniem jakości krajobrazu • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	• Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologicznej • Przeciwdziałanie deficytowi wodnemu poprzez odpowiednie gospodarowanie terenem • Przeciwdziałanie sukcesji leśnej na lądowe, nieleśne ekosystemy hydrogeniczne	• Przywrócenie naturalnej wilgotności, zagrożonym wysychaniem, siedliskom: bagiennym, łęgowym i olsowym • Rekultywacja potorfowych wyrobisk	• Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań	• Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód

Źródło: https://mbpr.pl/audyt-krajobrazowy/.

6. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ZDROWIA

Jakość życia mieszkańców gminy jest przede wszystkim pochodną ich zadowolenia z tego, że mieszkają w gminie. Jakkolwiek poziom zadowolenia jest wartością niemierzalną, to jednak możliwa jest identyfikacja tych sfer, które wpływają na jakość życia oraz ich opisanie.

Pierwszą dziedziną wpływającą na jakość jest dostęp do rynku pracy. W ramach badań ankietowych przeprowadzonych na potrzeby Strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Siedlce na lata 2015-2020 93% uczestników ankiety wskazało bezrobocie jako jeden z głównych problemów w gminie. Według danych GUS w latach 2010 – 2020 bezrobocie rejestrowane w gminie Siedlce spadło o ok. 51% (z 685 osób do 351 osób) i jest obecnie najniższe w badanym okresie, zarówno w odniesieniu do kobiet, jak i mężczyzn. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił w 2020 r. 2,9%, najniższa wartość tego wskaźnika w analizowanym okresie odnotowano w 2019 r. – 2,6%. Wskaźnik ilości osób bezrobotnych na 1000 osób w latach 2010-2015 systematycznie wzrastał a od 2016 r. podlega wahaniom. W 2020 r. wynosił on 280 osób i był wyższy o 50 osób w porównaniu z 2010 r. i niższy o 32 osoby w odniesieniu do 2017 r. kiedy wartość wskaźnika była najwyższa w analizowanym okresie.

Kolejnym czynnikiem warunkującym jakość życia jest dostęp do kultury, sportu i rekreacji. W gminie Siedlce sprawami z zakresu kultury zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury w Chodowie. Dysponuje on różnorodną ofertą zajęć kulturalnych, a wśród nich zajęcia plastyczne, organizacja imprez, w tym cyklicznych imprez kulturalnych, zespoły taneczne, zajęcia muzyczne. Ośrodek Kultury prowadzi również Bibliotekę Gminną w Stoku Lackim z filiami w Nowym Opolu, Białkach, Pruszynie, Wołyńcach oraz punktem bibliotecznym w Chodowie. Ważnym elementem kulturalnym oraz scalającym lokalną społeczność są świetlice gminne w Chodowie, Białkach, Błogoszczy, Golicach, Grabianowie, Grubalach, Nowym Opolu, Pruszynie, Pruszynie–Pieńkach, Pruszynku, Rakowcu, Stoku Lackim, Strzale, Ujrzanowie, Wołyńcach, Żelkowie-Kolonii oraz Żaboklikach, w których odbywają się stałe zajęcia oraz imprezy kulturalne.

W ramach dostępu do oferty sportowo-rekreacyjnej funkcjonują zewnętrzne boiska sportowe, jak również sale gimnastyczne. Placówki oświatowe wyposażone są w place zabaw. Mieszkańcy mają możliwość uprawiania sportu w ramach klubów sportowych.

Ostatnim ważnym wyznacznikiem poziomu życia jest dostęp do usług. Należy tu rozumieć nie tylko szeroko rozumiane usługi w postaci placówek handlowych, ale również placówki ochrony zdrowia, obiekty szkolne, kina, czy inne usługi publiczne. Z racji bliskiego sąsiedztwa miasta Siedlce, które jest zarazem siedzibą władz gminy, dostęp do większych placówek handlowo-usługowych koncentruje się właśnie tam, niemniej jednak handel hurtowy i detaliczny jest głównym rodzajem działalności gospodarczej wśród osób prywatnych (30%).

Zadania w zakresie oświaty realizowane są na terenie gminy w placówkach w Białkach, Golicach, Nowych Iganiach, Pruszynie, Stoku Lackim, Strzale oraz Żelkowie-Kolonii. Dotychczas w każdej z tych placówek znajdowało się przedszkole lub oddział przedszkolny, szkoła podstawowa oraz gimnazjum, jednak w związku z reorganizacją systemu szkolnictwa w kraju Rada Gminy Siedlce uchwałą Nr XXXIII/303/2017 z dnia 30 marca 2017 r. dostosowała sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego. W następstwie podjętej uchwały stworzonych zostało 7 szkół podstawowych położonych

w dotychczasowych lokalizacjach, 5 publicznych przedszkoli znajdujących się w Białkach, Nowych Iganiach, Stoku Lackim, Strzale oraz Żelkowie-Kolonii a także 7 oddziałów przedszkolnych znajdujących się w siedzibach szkół podstawowych. Jak zauważono w Strategii Rozwoju Gminy Siedlce na lata 2016-2026 pomimo poniesienia przez gminę nakładów na uruchomienie dodatkowych oddziałów przedszkolnych, skutkiem czego był ponad dwukrotny wzrost liczby miejsc w przedszkolach, nadal zapotrzebowanie na opiekę przedszkolną przewyższa możliwości w zakresie przyjęcia dzieci, które w efekcie korzystają z przedszkoli położonych poza gminą.

Podstawowa opieka zdrowotna mieszkańców gminy Siedlce realizowana jest przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Siedlcach z filią Wiejskiego Ośrodka Zdrowia w Pruszynie oraz przychodnię w Nowym Opolu. W jego ramach funkcjonuje poradnia ogólna oraz poradnia dla dzieci, w których pacjenci mają zapewnioną opiekę 2 lekarzy, stomatologa, 2 pielęgniarek oraz pomocy dentystycznej. Szerszy zakres opieki medycznej mieszkańcy gminy uzyskują w mieście Siedlce.

W zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego gmina jest obsługiwana przez Komendę Miejską Policji w Siedlcach, a w jej ramach przez 4 dzielnicowych, na terenie gminy działa też Ochotnicza Straż Pożarna w Błogoszczy, Nowym Opolu, Pruszynku i Pruszynie, natomiast w zakresie ochrony pożarowej przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Siedlcach, a w jej ramach przez Jednostki Ratowniczo - Gaśnicze PSP Nr 1 i 2. Na terenie gminy funkcjonują również 4 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Pruszynie, Pruszynku, Nowym Opolu i Błogoszczy.

Wszystkie obiekty usług publicznych w gminie Siedlce dostępne są osobom ze szczególnymi potrzebami.

7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Na terenie gminy Siedlce brak jest zakładów o zwiększonym ryzyku awarii przemysłowej, niemniej jednak w bezpośrednio sąsiadujących gminach znajdują się trzy takie zakłady:

- Ferma Drobiu Tomasz Pióro, Trzciniec 160, 08-114 Skórzec,
- Ferma Drobiu Jakub Pióro, Żebrak 100, 08-114 Skórzec.

We wszystkich trzech zakładach jako główne zagrożenie wskazano niebezpieczeństwo wycieku i wybuchu gazu propan – butan. Zakłady te posiadają programy zapobiegania poważnym awariom dla zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, które zostały pozytywnie zaopiniowane przez Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Siedlcach.

Inne zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia mają swoje źródło w awariach infrastruktury technicznej:

- dróg i linii kolejowych,
- tranzytowej sieci gazowej,
- tranzytowej sieci energetycznej.

Nie wyklucza się wystąpienia zdarzeń losowych stanowiących skutki wypadków komunikacyjnych, awarii w zakładach produkcyjnych i usługowych, pożarów, lokalnych podtopień.

8. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

8.1. ANALIZA EKONOMICZNA

Celem przygotowania analizy ekonomicznej na potrzeby opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce jest sformułowanie wniosków, które pozwolą na identyfikację szans i barier dla rozwoju, wynikających z ograniczeń budżetowych oraz zamierzeń inwestycyjnych gminy Siedlce.

Na podstawie danych z urzędu gminy oraz danych BDL GUS prześledzono jak dotychczas kształtował się budżet Gminy Siedlce oraz jakie wydatki zaplanowano na najbliższe lata w WPF w celu późniejszego określenia możliwości finansowania inwestycji związanych z rozwojem gminy. Następnie analizie poddano liczbę i strukturę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy oraz sytuację na rynku pracy aby określić jej potencjał gospodarczy. Kolejnym krokiem było przeprowadzenie analizy zapisów strategii rozwoju gminy pod kątem sformułowanych w niej celów i zadań wskazanych do realizacji. Na podstawie powyższych działań sformułowano wnioski.

BUDŻET GMINY I WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA

Na podstawie danych BDL GUS dotyczących finansów publicznych przeanalizowano kondycję budżetu Gminy Siedlce w latach 2010-~~2020~~ 2023 (Tab. 9). Zarówno dochody jak i wydatki zwiększają się z roku na rok. Średnia wartość dochodów w analizowanym okresie wynosi ok. ~~62,0~~ 75 mln zł, natomiast średnia wartość wydatków to ok. ~~63,5~~ 77 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody gminy w latach 2010-~~2020~~ 2023 wyniosły średnio ~~3 493~~ 4 093 zł, natomiast wydatki 3 575 4 130 zł. Średnie saldo budżetu wynosi ok. ~~-1,4 mln~~ 386 923 zł, w ciągu analizowanych ~~11~~ 14 lat nadwyżki odnotowano ~~4~~ 6 razy, natomiast deficyt ~~7~~ 8 razy. Średnia wartość nadwyżki wynosi ~~1,8~~ ok. 3,8 mln zł, a deficytu 3,6 3,5 mln zł. ~~przy czym należy zaznaczyć, że na tak wysoką średnią wartość deficytu istotny wpływ ma wynik budżetu z 2018 r., który wynosił -12 601 042,10 zł i zawyża średnią, która w pozostałych latach kształtowała się na poziomie -1,7 mln zł.~~

Tab. 9. Sytuacja budżetowa gminy Siedlce w latach 2010-~~2020~~ 2023 [zł]

Rok	Dochody	Wydatki	Deficyt/Nadwyżka	Dochody na mieszkańca	Wydatki na mieszkańca	Deficyt/Nadwyżka na mieszkańca
2010	38 040 061,51	39 403 318,94	-1 363 257,43	2 286,20	2 368,13	-81,93
2011	42 881 310,73	41 556 118,40	1 325 192,33	2 545,64	2 466,97	78,67
2012	40 281 986,06	42 957 981,39	-2 675 995,33	2 358,15	2 514,81	-156,66
2013	43 497 160,13	45 313 953,41	-1 816 793,28	2 525,97	2 631,47	-105,50
2014	48 482 856,09	51 165 545,73	-2 682 689,64	2 788,45	2 942,75	-154,30
2015	51 584 381,16	50 261 997,02	1 322 384,14	2 930,36	2 855,15	75,21
2016	67 540 472,75	65 372 106,18	2 168 366,57	3 805,10	3 682,94	122,16
2017	74 549 512,16	75 167 571,70	-618 059,54	4 123,31	4 157,50	-34,19
2018	78 042 094,86	90 643 136,96	-12 601 042,10	4 300,55	4 994,94	-694,39
2019	94 725 956,77	96 031 770,83	-1 305 814,06	5 187,34	5 258,85	-71,51
2020	103 175 256,41	100 846 953,18	2 328 303,23	5 576,64	5 450,89	125,75
2021	117,699,748.35	114,694,889.51	3,004,858.84	6,112.68	5,956.63	156.05
2022	126,783,918.15	131,886,685.78	-5,102,767.63	6,518.12	6,780.46	-262.34
2023	151,323,021.31	138,722,628.02	12,600,393.29	7,720.96	7,078.05	642.91

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Według danych z 2018 r. zadłużenie gminy Siedlce w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiło 679 zł, co plasowało Siedlce na 1494 pozycji spośród 2478 jednostek samorządu terytorialnego (dalej JST) w kraju. Natomiast spośród 13 gmin powiatu siedleckiego Siedlce

zajmują 8 miejsce pod względem zadłużenia w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Z powyższego wynika, że na tle większości gmin powiatu sytuacja finansowa gminy Siedlce wypada korzystniej (Rys. 9).

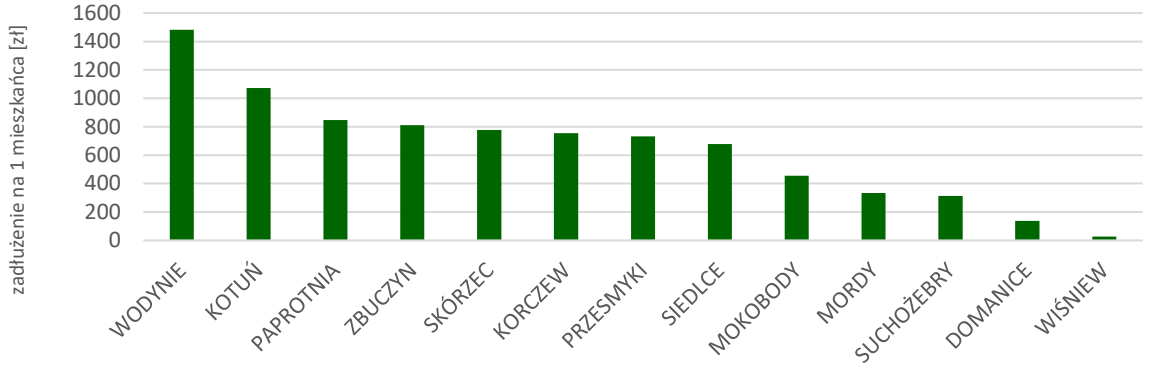

Rys. 9. Zadłużenie gmin powiatu siedleckiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca [zł] w 2018 r.
źródło: opracowanie własne na podstawie danych samorząd.pap.pl

Analizując sytuację finansową gminy istotne znaczenie ma struktura dochodów i wydatków. Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego dochodami jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne, subwencja ogólna oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Dochodami mogą być także środki ze źródeł zagranicznych nie podlegające zwrotowi, środki z budżetu Unii Europejskiej lub inne środki określone w odrębnych przepisach.

Analiza struktury dochodów budżetu gminy w latach 2010-~~2020~~ 2023 wykazała, że dochody własne Gminy Siedlce stanowią średnio 48%, natomiast subwencje i dotacje 52%. W analizowanym okresie udział dochodów własnych był równy lub wyższy w stosunku do środków pochodzących z dotacji i subwencji w latach 2013-2015 i w 2023 r. (Tab. 10,Rys. 10).

Tab. 10. Struktura dochodów budżetu gminy w latach 2010-~~2020~~ 2023 [mln zł]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dochody własne	18,0	20,4	19,8	22,0	24,1	26,4	31,9	33,9	36,7	40,2	47,3	52.5	57.9	84
Dotacje	6,2	9,0	6, 4	7,1	9,8	10,6	20,7	25,2	25,0	36,6	36,8	41.2	46.9	36.5
Subwencje	13,9	13,4	14,1	14,4	14,6	14,5	14,9	15,5	16,3	17,9	19,0	24.0	22.0	30.8

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

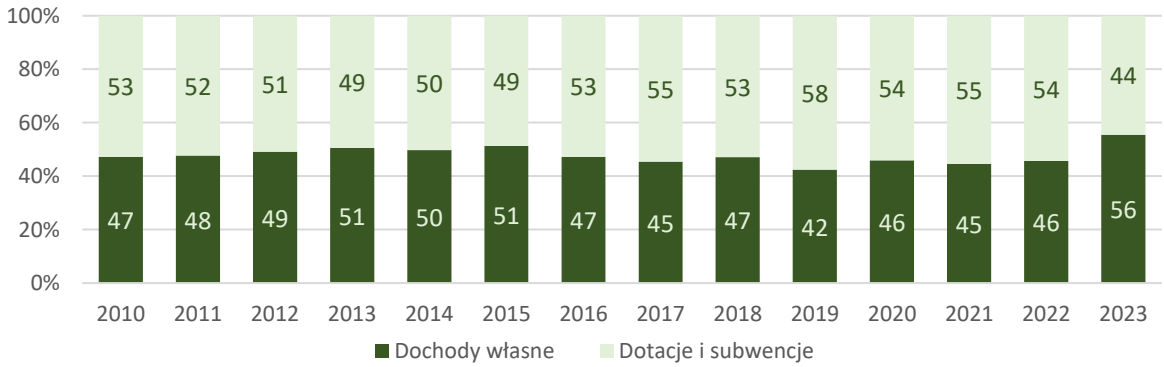

Rys. 10. Struktura dochodów budżetu Gminy Siedlce w latach 2010– ~~2020~~ 2023 [%]
źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Źródła dochodów własnych gminy można podzielić na trzy grupy tj.:

1. Wpływy z podatków:
   - od nieruchomości,
   - rolny,
   - leśny,
   - od środków transportowych,
   - dochodowy od osob fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej,
   - od spadków i darowizn,
   - od czynności cywilnoprawnych;
2. wpływy z opłat:
   - skarbowej,
   - targowej,
   - miejscowej, uzdrowiskowej i od posiadania psów,
   - reklamowej,
   - eksploatacyjnej - w części określonej w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze,
   - innych stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów;
3. pozostałe:
   - dochody uzyskiwane przez gminne jednostki budżetowe oraz wpłaty od gminnych zakładów budżetowych;
   - dochody z majątku gminy;
   - spadki, zapisy i darowizny na rzecz gminy;
   - dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach;
   - 5,0% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
   - odsetki od pożyczek udzielanych przez gminę, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
   - odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody gminy;
   - odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych gminy, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej;
   - dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego;
   - inne dochody należne gminie na podstawie odrębnych przepisów.

W strukturze dochodów własnych gminy w latach 2016-~~2020~~-2023 wpływy z podatków stanowiły średnio ~~32~~-31%, z czego największy udział miały środki pochodzące z podatku od nieruchomości (Tab. 11). Zdecydowanie największa część dochodów własnych pochodziła z udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych i od osób fizycznych, w analizowanym okresie było to średnio ~~47~~-44%. Z kolei wpływy z opłat stanowiły średnio 6%, z dochodów majątkowych średnio ~~5~~-8%, natomiast środki inwestycyjne na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł średnio 1~~,2~~% (Tab. 12).

Tab. 11. Struktura dochodów własnych - środki z podatków w latach 2016-~~2020~~ 2023 w zł oraz ich udział w dochodach własnych ogółem

		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
wpływy z	zł	**11255950**	**11306824**	**11692578**	**13002197**	**13380595**	**17171370**	**18382538**	**19503179**

	%	**35,3**	**33.3**	**31.9**	**32.3**	**28.3**	**32.7**	**31.8**	**23.2**
podatek od nieruchomości	zł	8674949	8396024	8852484	9450091	10337085	12828234	14088231	15310132
	%	27,2	24.8	24.1	23.5	21.9	24.4	24.3	18.2
podatek rolny	zł	741006	738049	728001	736338	735106	729595	783647	823471
	%	2,3	2.2	2.0	1.8	1.6	1.4	1.4	1.0
podatek leśny	zł	69619	64443	64628	63748	64936	66709	70444	113234
	%	0,2	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1
podatek od środków transportowych	zł	986892	1083712	960604	1033914	965775	1099598	1280510	1381035
	%	3,1	3.2	2.6	2.6	2.0	2.1	2.2	1.6
podatek dochodowy od osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	zł	39028	53149	60505	65952	52809	56984	129027	123052
	%	0,1	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	0.1
podatek od spadków i darowizn	zł	-	-	-	114315	31241	77371	175099	183316
	%	0,0	0.0	0.0	0.3	0.1	0.1	0.3	0.2
podatek od czynności cywilnoprawnych	zł	744 456	971447	1026355	1537838	1193643	2312878	1855580	1568939
	%	2,3	2.9	2.8	3.8	2.5	4.4	3.2	1.9

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Tab. 12. Struktura dochodów własnych – środki z pozostałych wybranych źródeł w latach 2016-~~2020~~ 2023 w zł oraz ich udział w dochodach własnych ogółem

		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
udziały w podatku dochodowym od osób prawnych i od osób fizycznych	zł	13507867	15548465	18138163	19979574	22087886	25479882	25648336	22175075
	%	42.3	45.8	49.4	49.7	46.7	48.5	44.3	26.4
wpływy z opłat	zł	1737150	2113611	2077386	2537708	3305242	3078584	3757997	4505686
	%	5.4	6.2	5.7	6.3	7.0	5.9	6.5	5.4
dochody z majątku gminy	zł	3167695	2065162	2124787	888687	1546175	1029768	2073554	24990446
	%	9.9	6.1	5.8	2.2	3.3	2.0	3.6	29.7
pozostałe dochody - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - inwestycyjne	zł	22095	136129	270000	289286	1917000	0	0	382896
	%	0.1	0.4	0.7	0.7	4.1	0.0	0.0	0.5

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zgodnie z klasyfikacją budżetową, w analizowanym ~~2020~~ 2023 roku, najwyższy udział w dochodach budżetu Gminy Siedlce miały środki pochodzące z różnych rozliczeń (32%) oraz z podatków (~~34,8~~ 28,2%), ~~funduszy wspierających rodziny (31,4%) oraz pochodzące z różnych rozliczeń (20,6%)~~. W przypadku wydatków, największy ich udział przeznaczono na oświatę i wychowanie (~~32,6~~ 37,1%) ~~oraz pomoc rodzinom (32,4 %)~~, stosunkowo duży udział miały wydatki na transport i łączność (~~7,0~~ 13,6%), na rolnictwo i łowiectwo (10,9%), kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (9,1%), administrację publiczną (7,3%), rodzinę (5,9%) oraz gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (~~6,5~~ 5%), ~~administrację publiczną (6,0 %) oraz na rolnictwo i łowiectwo (5,5%)~~ (Tab. 13).

Tab. 13. Struktura dochodów i wydatków w 2020 i 2023 r. według działów klasyfikacji budżetowej

Dochody		Wydatki	
Dział	[%]	Dział	[%]

	2020	2023
Rolnictwo i łowiectwo	2,7	0.4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	-	2.6
Transport i łączność	0,1	3.6
Gospodarka mieszkaniowa	1,7	16.7
Działalność usługowa	0,0	0.0
Administracja publiczna	0,4	1.5
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,1	0.1
Obrona narodowa	-	0.0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,1	0.4
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	34,8	28.2
Różne rozliczenia	20,6	32.0
Oświata i wychowanie	3,6	3.5
Ochrona zdrowia	-	0.0
Pomoc społeczna	1,1	0.8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,0	0.1
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,1	0.0
Rodzina	31,4	4.6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3,3	3.1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,0	2.3
Kultura fizyczna	0,1	0.0

	2020	2023
Rolnictwo i łowiectwo	5,5	10.9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	-	3.5
Transport i łączność	7,0	13.6
Gospodarka mieszkaniowa	1,7	0.9
Działalność usługowa	0,2	0.1
Administracja publiczna	6,0	7.3
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,1	0.1
Obrona narodowa	-	0.0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,4	2.1
Obsługa długu publicznego	0,4	1.1
Oświata i wychowanie	32,6	37.1
Ochrona zdrowia	1,0	0.7
Pomoc społeczna	2,6	2.3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	0.1
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,1	0.0
Rodzina	32,4	5.9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	6,5	5.0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,2	9.1
Kultura fizyczna	0,4	0.1

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Siedlce na lata ~~2021-2028~~ 2024-2029 (dalej WPF), przewidziano ujemny wynik budżetu w ~~2021~~ 2024 r., natomiast w kolejnych latach nadwyżki, które zostaną przeznaczone na spłatę kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych (Tab. 14). Według prognozy średni udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wyniesie ~~13~~ 11%, a średni udział nadwyżki przeznaczanej na spłatę zobowiązań wyniesie ~~4~~ 3% dochodów ogółem.

Tab. 14. Prognoza finansowa na lata ~~2021-2028~~ 2024-2029 [zł]

Rok	Dochody ogółem	Wydatki		Wynik budżetu	Kwota prognozowanej nadwyżki budżetu przeznaczana na spłatę kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych
		ogółem	w tym wydatki inwestycyjne		
~~2021~~	~~101 755 473,92~~	~~105 990 119,97~~	~~17 977 663,64~~	~~-4 234 646,05~~	~~0,00~~
~~2022~~	~~100 060 000,00~~	~~94 815 000,00~~	~~7 315 000,00~~	~~5 245 000,00~~	~~5 245 000,00~~
~~2023~~	~~100 620 000,00~~	~~95 425 000,00~~	~~8 025 000,00~~	~~5 195 000,00~~	~~5 195 000,00~~
~~2024~~	~~102 690 000,00~~	~~97 345 000,00~~	~~10 245 000,00~~	~~5 345 000,00~~	~~5 345 000,00~~
~~2025~~	~~105 020 000,00~~	~~99 983 997,95~~	~~12 500 000,00~~	~~5 036 002,05~~	~~5 036 002,05~~
~~2026~~	~~106 680 000,00~~	~~101 680 000,00~~	~~13 780 000,00~~	~~5 000 000,00~~	~~5 000 000,00~~
~~2027~~	~~108 330 000,00~~	~~105 970 000,00~~	~~18 065 000,00~~	~~2 360 000,00~~	~~2 040 000,00~~
~~2028~~	~~108 330 000,00~~	~~105 680 000,00~~	~~17 330 000,00~~	~~2 650 000,00~~	~~2 650 000,00~~
2024	131 125 170,42	139 026 803,30	39 910 351,51	-7 901 632,88	0
2025	106 495 653,00	100 540 000,00	8 600 000,00	5 955 653,00	5 955 653,00

2026	105 680 500,00	99 820 000,00	7 380 000,00	5 860 500,00	5 860 500,00
2027	105 309 500,00	101 910 000,00	8 980 000,00	3 399 500,00	3 399 500,00
2028	105 560 000,00	103 580 000,00	7 880 000,00	1 980 000,00	1 980 000,00
2029	107 400 000,00	105 200 000,00	6 400 000,00	2 200 000,00	2 200 000,00

źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej - ~~UCHWAŁA NR XXX/375/2021 RADY GMINY SIEDLCE z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Siedlce~~ Uchwała nr V/41/2024 Rady Gminy Siedlce z dnia 2 sierpnia 2024 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Siedlce.

Zamierzenia inwestycyjne wpisane do WPF, zaliczane do wydatków majątkowych gminy, dotyczą ~~15~~ 12 przedsięwzięć, których łączny koszt wyniesie ~~20 409 014,20~~ 12 896 425,91 zł, a średnia wartość inwestycji to ~~1,4~~ 1 mln zł. Zadania te zorientowane są na poprawę dostępności i jakości infrastruktury społecznej, komunikacyjnej oraz technicznej (Tab. 15).

Tab. 15. Przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej, finansowane w ramach wydatków majątkowych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Okres realizacji	Koszt [zł]
~~1.~~	~~"Dwór w Ostrówku -nowa perspektywa kulturalna w Gminie Siedlce" - poprawa zarządzania dziedzictwem kulturowym, stworzenie warunków do prowadzenia działalności kulturalnej~~	~~2021-2023~~	~~4 731 329,48~~
~~2.~~	~~Regionalne partnerstwo samorządów Mazowsza dla aktywizacji społeczeństwa informacyjnego w zakresie e -administracji i geoinformacji (Projekt ASI) - zwiększenie dostępu mieszkańców do usług~~	~~2016-2021~~	~~25 329,53~~
~~3.~~	~~Budowa mieszkań socjalnych w miejscowości Ostrówek- lokale przeznaczone na kwarantannę i izolację dla mieszkańców Gminy Siedlce - zapewnienie mieszkań socjalnych~~	~~2019-2021~~	~~988 690,00~~
~~4.~~	~~Budowa ronda na skrzyżowaniu dróg 63 i 696 oraz ul. Ogrodowej w miejscowości Chodów - poprawa infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa~~	~~2017-2021~~	~~69 000,00~~
~~5.~~	~~Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszego na drodze krajowej nr 63, na odcinku od km 274+565 do km 276+480 strona prawa, poprzez budowę ciągu pieszego na w/w odcinku DK 63 na terenie gminy Siedlce - poprawa infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa~~	~~2018-2021~~	~~103 000,00~~
~~6.~~	~~Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Joachimów – poprawa warunków życia mieszkańców~~	~~2020-2021~~	~~863 525,19~~
~~7.~~	~~Rozbudowa szkoły w Żelkowie Kolonii - poprawa infrastruktury oświatowej~~	~~2020-2021~~	~~2 000 000,00~~
~~8.~~	~~Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Nowe Iganie – poprawa infrastruktury kulturalnej~~	~~2020-2022~~	~~1 500 000,00~~
~~9.~~	~~Rozbudowa szkoły w Strzale - poprawa infrastruktury oświatowej~~	~~2020-2021~~	~~2 000 000,00~~
~~10.~~	~~Budowa budynku przychodni zdrowia w Nowym Opolu – poprawa infrastruktury zdrowotnej~~	~~2020-2021~~	~~1 100 000,00~~
~~11.~~	~~Zakup samochodów ciężarowych na potrzeby gospodarki komunalnej gminy Siedlce - część II - uzupełnienie infrastruktury technicznej~~	~~2020-2021~~	~~755 300,00~~
~~12.~~	~~Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Ujrzanów – poprawa infrastruktury kulturalnej~~	~~2021-2022~~	~~1 000 000,00~~
~~13.~~	~~Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Purzec – poprawa infrastruktury kulturalnej~~	~~2021-2022~~	~~1 000 000,00~~
~~14.~~	~~Budowa budynku przedszkola przy Zespole Oświatowym w Stoku Lackim wraz z modernizacją infrastruktury szkolnej – poprawa infrastruktury szkolnej~~	~~2020-2021~~	~~4 272 840,00~~
1.	"Cyberbezpieczny Samorząd"- dostawa sprzętu z oprogramowaniem - poprawa cyberbezpieczeństwa w działalności jednostk	2024-2025	934065.00
2.	Zakup nowego średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego wraz z pełnym wyposażeniem dla OSP Nowe Opole - poprawa bezpieczeństwa, dostosowanie do zmian klimatu	2024-2025	0.00
3.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Purzec - poprawa infrastruktury kulturalnej	2021-2025	1890000.00
4.	Rozbudowa Zespołu Oświatowego w Golicach - poprawa infrastruktury oświatowej	2023-2024	1295705.00
5.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Zachodnia w miejscowości Golice - zwiększenie dostępności do sieci, ochrona środowiska	2023-2024	2390000.00
6.	Budowa sieci wodociągowej ul. Zachodnia w miejscowości Golice - poprawa infrastruktury wodociągowej, ochrona środowiska	2023-2024	1210000.00
7.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej - ul. Gwiaździsta w miejscowości Stok Lacki gm. Siedlce - poprawa infrastruktury kanalizacji sanitarnej, ochrona srodowiska	2023-2024	500000.00
8.	Prace remontowo-konserwatorskie oraz roboty budowlane w kościele parafialnym p.w.Św. Mikołaja Biskupa w Pruszynie, Gmina Siedlce - zachowanie dziedzictwa kulturowego	2023-2024	799220.91
9.	Modernizacja budynku ZO w Pruszynie (ZO w Pruszyniezabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie zabytku) - zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku	2023-2024	471070.00
10.	Budowa nowej siedziby SPPP w Ostrołęce z siedzibą w Siedlcach - etap I dokumentacja - poprawa bezpieczeństwa	2024-2025	133000.00
11.	Termomodernizacja gminnych budynków użyteczności publicznej, Gmina Siedlce - budynek mienia komunalnego w Pruszynie - poprawa infrastruktury, ochrona środowiska	2024-2025	856545.00
12.	Termomodernizacja gminnych budynków użyteczności publicznej, Gmina Siedlce - budynek Urzędu Gminy - poprawa infrastruktury, ochrona środowiska	2024-2025	2416820.00

źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej - ~~UCHWAŁA NR XXX/375/2021 RADY GMINY SIEDLCE z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Siedlce~~ Uchwała nr V/41/2024 Rady Gminy Siedlce z dnia 2 sierpnia 2024 r. w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Siedlce.

PODMIOTY GOSPODARCZE

Poziom aktywności gospodarczej gminy określa wskaźnik przedsiębiorczości stanowiący liczbę przedsiębiorstw prywatnych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Na przestrzeni ~~ostatniej dekady~~ ostatnich czternastu lat odnotowano wzrost tego wskaźnika z poziomu 152,7 w 2010 r., do ~~187,5 w 2020~~ 207,4 w 2023 r. (Rys. 11).

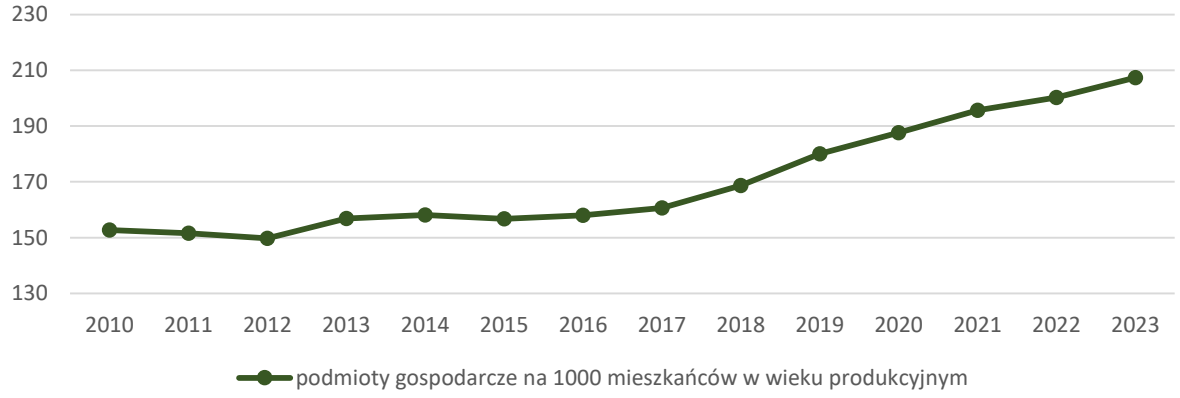

Rys. 11. Wskaźnik przedsiębiorczości, mierzony liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, w latach 2010-~~2020~~ 2023
źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Liczba podmiotów gospodarczych w gminie wzrasta trend ten nie jest jednak systematyczny. W latach 2012 i 2015 liczba wyrejestrowanych podmiotów była wyższa od liczby nowo zarejestrowanych, a ich saldo było ujemne (kolejno -18 i -14)). Największy przyrost liczby podmiotów miał miejsce w 2010 r. (+124) i 2019 r. (+123). Średni roczny przyrost liczby podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych na terenie gminy Siedlce, w latach 2010-~~2020~~ 2023 wynosił ~~49~~ 53 podmioty (Rys. 12).

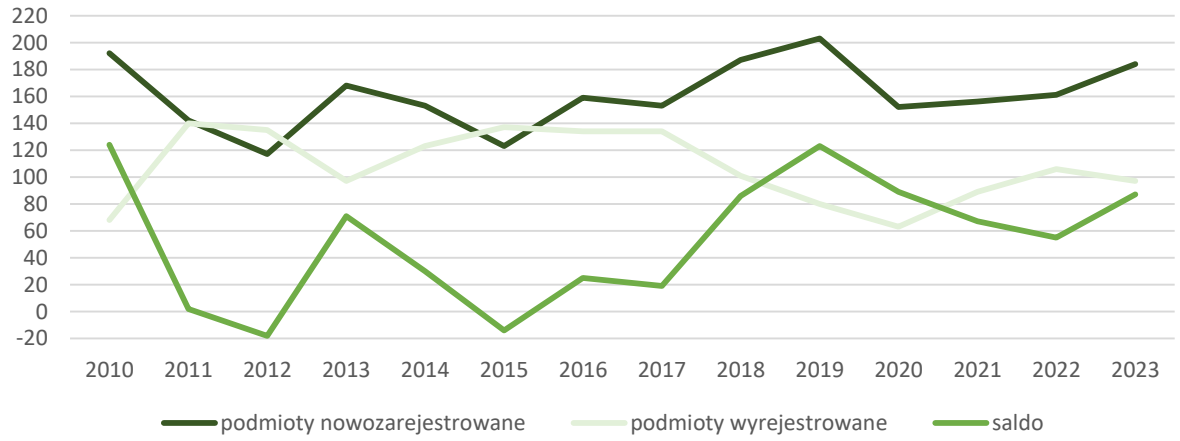

Rys. 12. Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych, wyrejestrowanych oraz ich saldo w latach 2010-~~2020~~ 2023
źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Na podstawie danych BDL GUS z ~~2020~~ 2023 r. na terenie gminy Siedlce zarejestrowanych było ~~2151~~ 2397 podmiotów gospodarki narodowej. Ich liczba w stosunku do 2010 r. (1661 podmiotów), zwiększyła się o ~~30~~ 44%. W strukturze podmiotów według grup rodzajów działalności systematycznie zmniejsza się liczba i udział podmiotów zajmujących

się rolnictwem, leśnictwem łowiectwem i rybactwem (z 313 w 2010 r. – 19%, do ~~199~~ 196 w ~~2020~~ 2023 r. – ~~9~~ 8%) natomiast zwiększa się udział zarejestrowanych jako pozostałe działalności (z 1005 w 2010 r. – 60%, do ~~1501~~ 1665 w ~~2020~~ 2023 r. – ~~70~~ 69%). Liczba podmiotów zarejestrowanych w przemyśle i budownictwie w latach 2010 - 2016 podlegała wahaniom, dopiero od 2017 zaczęła wyraźniej wzrastać (z 360 w 2017 r. do ~~451~~ 536 w ~~2020~~ 2023 r.), obecnie udział tych podmiotów w strukturze jest ~~taki sam jak w~~ zbliżony do poziomu z 2010 r. i wynosi ~~21~~ 22% (Rys. 13).

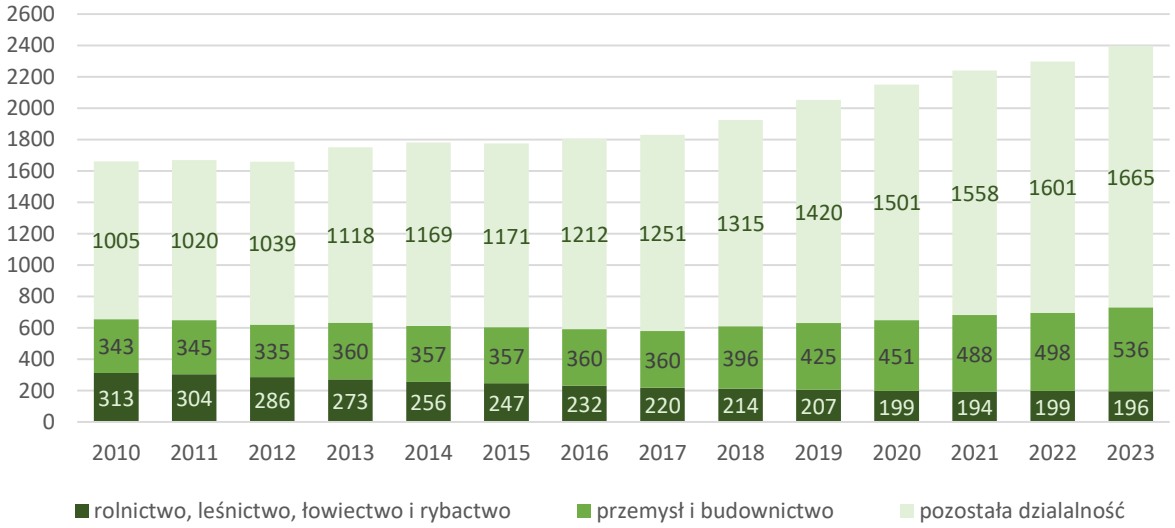

Rys. 13. Podmioty gospodarcze według grup rodzajów działalności w latach 2010-~~2020~~ 2023
źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Według podziału podmiotów gospodarczych na sekcje PKD 2007 w ~~2020~~ 2023 r. największy udział przypadł podmiotom zaliczanym do sekcji G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (~~25,8~~ 23,7% udziału w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych). Na kolejnych pozycjach plasowały się przedsiębiorstwa z sekcji F - budownictwo (~~10,6~~ 12,5%), sekcji C – przetwórstwo przemysłowe (~~10,0~~ 9,4%), oraz sekcji H – transport i gospodarka magazynowa (~~9,8~~ 8,9%), sekcji M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (8,3%) i sekcji A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (~~9,3~~ 8,2%) (Rys. 14).

2020 2023

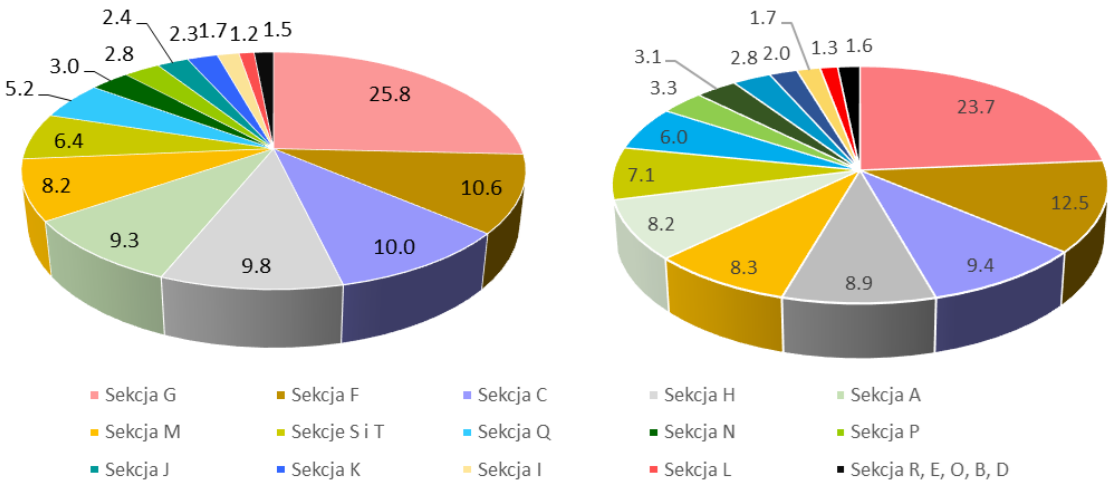

sekcja G - handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, sekcja F – budownictwo, sekcja C - przetwórstwo przemysłowe, sekcja H - transport i gospodarka magazynowa, sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, sekcja M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, sekcja S i T - pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, sekcja Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna, sekcja N - działalność związana z zatrudnieniem, sekcja P – edukacja, sekcja J - informacja i komunikacja, sekcja K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa, sekcja I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, sekcja L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, sekcja R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, sekcja E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, sekcja O - administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia oraz działalność związana z rekultywacją, sekcja B - górnictwo i wydobywanie, sekcja D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Rys. 14. Struktura podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007 w 2020 i 2023 r. [%]
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS

W strukturze podmiotów według sektorów własnościowych zdecydowaną większość (98,5%) stanowiły podmioty sektora prywatnego, w którym dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gspodarczą. Podmioty sektora publicznego miały niewielki udział pośród wszystkich podmiotów gospodarczych w gminie (~~1,5~~ 1,3%) (Tab. 16).

Tab. 16. Zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej według sektorów własnościowych w 2010 i 2020 i 2023 r.

		2010		2020		2023	
		Liczba	Udział [%]	Liczba	Udział [%]	Liczba	Udział [%]
Sektor publiczny ogółem		**30**	**1,8**	**32**	**1,5**	**31**	**1,3**
Sektor prywatny	ogółem	**1631**	**98,2**	**2118**	**98,5**	**2362**	**98,5**
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1442	86,8	1823	84,8	2020	84,3
	spółki handlowe	50	3,0	118	5,5	150	6,3
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	8	0,5	7	0,3	7	0,3
	spółdzielnie	1	0,1	1	0,0	1	0,0
	fundacje	2	0,1	4	0,2	8	0,3
	stowarzyszenia i organizacje społeczne	21	1,3	40	1,9	41	1,7

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Pod względem klas wielkości dominują małe firmy zatrudniające do 10 pracowników. W ~~2020~~ 2023 r. zarejestrowanych było ~~2082~~ 2326 mikroprzedsiębiorstw, a stanowiły one ~~96,8~~ 97% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Firmy zatrudniające między 10 a 49 pracowników stanowiły 2,~~6~~ 5% (było ich ~~57~~ 61). Na przestrzeni lat 2010-~~2020~~ 2023 liczba średnich i dużych firm utrzymuje się na stałym poziomie. W ~~2020~~ 2023 r. na terenie gminy zlokalizowanych było ~~9~~ 8 podmiotów zatrudniających między 50 a 249 pracowników (~~0,4~~ 0,3%) oraz ~~3~~ 2 przedsiębiorstwa zatrudniające więcej niż 250 osób (0,1%) (Rys. 15).

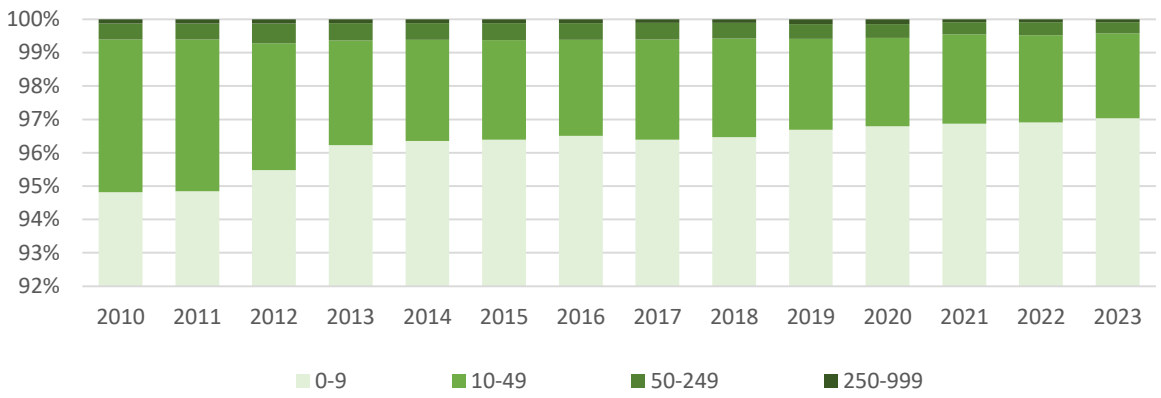

Rys. 15. Struktura podmiotów gospodarczych według klas wielkości w latach 2010-~~2020~~ 2023 [%]
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

RYNEK PRACY

Według informacji serwisu internetowego Polska w Liczbach opracowanych na podstawie danych GUS z ~~2019~~ 2021 r., w gminie Siedlce na 1000 mieszkańców pracowało ~~290~~ 275 osób, wśród zatrudnionych mężczyźni stanowili ~~66,8~~ 64,6%, a kobiety ~~33,2~~ 35,4%. Większość aktywnych zawodowo mieszkańców gminy (~~56,9~~ ~~47,2~~%) zatrudniona była w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), ~~19,8~~ 24,5% w przemyśle i budownictwie, natomiast ~~10,1~~ 13,3% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz ~~0,6~~ 0,8% w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości). Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy 1556 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 1112 osób przyjeżdża do pracy spoza gminy. Tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -444. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Siedlce w ~~2019~~ -2022 r. wyniosło ~~4073,76~~ 5411,82 zł, co stanowiło ~~78,6~~80,7% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

W latach 2010 – ~~2020~~ 2023 bezrobocie rejestrowane w gminie Siedlce zmniejszyło się o ~~351~~ 388 osób co stanowi ok. ~~51~~ 57% spadek w porównaniu z 2010 r. Od 2013 r. do 2019 r. liczba bezrobotnych systematycznie malała, w 2020 r. bezrobocie wzrosło czego przyczyną był kryzys gospodarczy wywołany pandemią (Rys. 16).

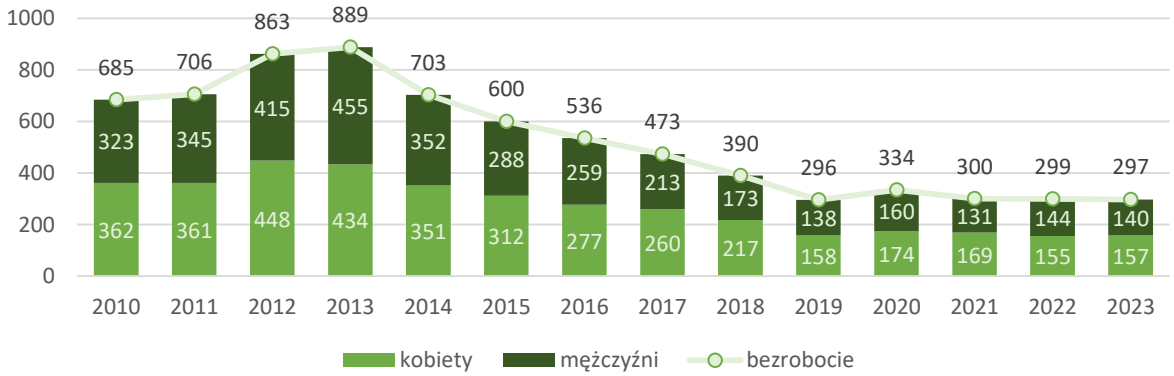

Rys. 16. Dynamika bezrobocia w gminie Siedlce w latach 2010-~~2020~~ 2023
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym również odnotował spadek. W 2010 r. wynosił on 6,3%, do 2013 wzrósł do poziomu 8%, a następnie systematycznie malał i w 2019 r. osiągnął najniższą wartość w analizowanym okresie tj.

2,6% natomiast w 2020 r. udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wzrósł do 2,9% od 2021 r. utrzymuje się na poziomie 2,6 (Rys. 17).

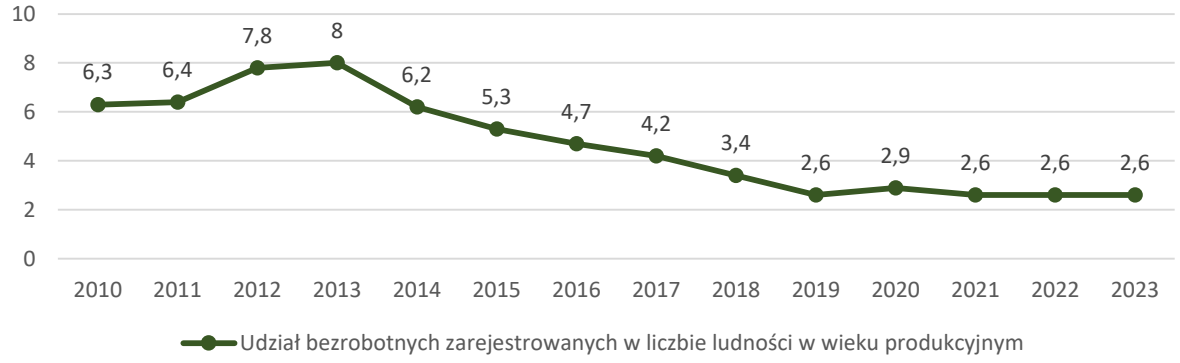

Rys. 17. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

W ~~2020~~ 2023 r. w strukturze bezrobotnych według wieku najwyższy udział przypadł grupie wiekowej między 30 a 50 r.ż. – ~~36~~ 41% wszystkich bezrobotnych, a najniższy bezrobotnym do 25 r.ż – ~~12~~ 10%. Poziom bezrobotnych w grupach wiekowych 25-30 lat i powyżej 50 lat jest zbliżony i wynosi kolejno ~~27~~ 24% i 25% (Tab. 17).

Tab. 17. Struktura bezrobotnych w gminie Siedlce według wieku, wykształcenia i czasu pozostawania bez pracy

Bezrobotni według wieku	2020		2023	
	liczba	udział [%]	liczba	udział [%]
do 25 roku życia	41	12	29	10
do 30 roku życia	89	27	70	24
do 50 roku życia	121	36	123	41
powyżej 50 roku życia	83	25	75	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Istotnym problemem w strukturze bezrobotnych jest wysoki udział osób długotrwale pozostających bez pracy, ich odsetek najwyższy był w latach 2017-2018 r. i wynosił 52% ogółu bezrobotnych, w 2020 r. spadł do poziomu 43%.

Strategia Rozwoju Gminy

W obowiązującej Strategii Rozwoju Gminy Siedlce na lata 2016-2026 (dalej Strategia) zostały sformułowane misja: „Gmina Siedlce prężnie rozwijającą się gminą podmiejską sprzyjającą rozwojowi wspólnoty mieszkańców w sferze społecznej i gospodarczej" oraz wizja gminy: „Gmina Siedlce w perspektywie strategicznej to gmina:

- stabilna ekonomicznie i dobrze zarządzana,
- będąca terenem atrakcyjnym dla inwestorów i przedsiębiorców,
- z dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną i komunikacyjną,
- ludzi aktywnych, otwartych na wiedzę i nowe umiejętności,
- z ciekawą ofertą edukacyjną dla mieszkańców,
- obszarem rozwoju usług opartych o nowoczesne i ekologiczne technologie,
- miejscem ciekawych imprez kulturalno-rozrywkowych, sportowych i rekreacyjnych".

W Strategii określono 3 główne obszary wymagające podjęcia aktywności na rzecz osiągnięcia przyjętej misji i wizji tj.: 1 - Aktywizacja gospodarcza i zapewnienie trwałego rozwoju gminy, 2 - Rozbudowa infrastruktury technicznej i społecznej, 3 - Podniesienie jakości życia mieszkańców. W ramach tych obszarów wyznaczono cele operacyjne oraz kierunki działań i zadania do zrealizowania (Tab. 18).

Tab. 18. Obszary, cele operacyjne i kierunki działań według Strategii Rozwoju Gminy Siedlce na lata 2016-2026

Obszar	Cel operacyjny	Kierunki działań/Zadania
1. Aktywizacja gospodarcza i zapewnienie trwałego rozwoju gminy	1.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i konkurencyjności gospodarczej gminy	Z.1. Realizowanie właściwej polityki przestrzennej w gminie, opartej o studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce,stanowione w zgodzie z zasadą ładu przestrzennego.
		Z.2. Zapewnienie w planie przestrzennego zagospodarowania gminy obszarów pod budownictwo mieszkaniowe oraz nieuciążliwą produkcję i usługi oraz tereny przemysłowe.
		Z.3. Uporządkowanie zagospodarowania przestrzennego gminy, w tym aktualizacja stosownych dokumentów planistycznych.
		Z.4. Opracowanie oferty inwestycyjnej gminy dotyczącej terenów inwestycyjnych, obiektów, systemu zachęt i preferencji dla potencjalnych inwestorów zewnętrznych.
		Z.5. Spowodowanie w jak najkrótszym czasie pełnego pokrycia gminy aktualnym planem zagospodarowania przestrzennego.
		Z.6. Umożliwienie rozwoju przedsiębiorczości w dziedzinie budownictwa mieszkaniowego w oparciu o istniejącą i planowaną infrastrukturę.
		Z.7. Doskonalenie polityki przestrzennej gminy – opracowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania.
	1.2. Stworzenie sprzyjających warunków i klimatu dla prowadzenia działalności gospodarczej	Z.1. Wspieranie powstawania i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw na terenie gminy poprzez ograniczenie barier administracyjnych.
		Z.2. Ożywienie gospodarcze gminy poprzez tworzenie systemu zachęt służące zwiększeniu zainteresowania gminą potencjalnych inwestorów, Sprzyjających rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości i tworzeniu nowych miejsc pracy.
		Z.3. Ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do doradztwa.
		Z.4. Stworzenie sprawnego systemu informacji i obsługi inwestora.
		Z.5. Współpraca z przedsiębiorcami w ramach możliwości określonych przez przepisy dotyczące partnerstwa publiczno – prywatnego.
		Z.6. Rozwój oferty oraz poprawa dostępności instrumentów wspierania mikro i małej przedsiębiorczości.
		Z.7. Współpraca w zakresie rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości oraz innych form stowarzyszeniowych, w szczególności ukierunkowanych na przedsiębiorców lokalnych.
		Z.8. Poprawa standardów obsługi inwestorów (utworzenie punktu informacyjnego dla przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu).
		Z.9. Wspieranie lokalnych inicjatyw gospodarczych, m.in. poprzez wprowadzenie ulg i zachęt dla przedsiębiorców i osób planujących rozpocząć własną działalność gospodarczą.
	1.3. Uaktywnienie lokalnej społeczności, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych do podejmowania różnorakich aktywności w obszarze gospodarczym	Z.1. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitoringu i analizy lokalnego rynku pracy oraz struktury osób bezrobotnych.
		Z.2. Rozwój systemu szkoleń i kursów zawodowych dla osób bezrobotnych oraz wymagających zmiany kwalifikacji.
		Z.3. Wspieranie szkoleń i doradztwa w zakresie przedsiębiorczości, w tym Dotyczących zakładania i prowadzenia własnego biznesu.
		Z.4. Rozwój oferty w zakresie usług dotyczących podnoszenia oraz zmiany kwalifikacji na różnych etapach życia – w powiązaniu z potrzebami lokalnego rynku pracy.
		Z.5. Promocja działalności gospodarczej i społeczno-zawodowej rzemiosła (rozwój cechów).
		Z.6. Kształcenie cech przedsiębiorczych wśród młodzieży, współpraca szkół z sektorem gospodarczym.
	1.4. Wykorzystanie walorów środowiskowych, krajobrazowych i ekologicznych	Z.1. Wzrost spójności komunikacyjnej w obrębie gminy oraz usprawnienie połączeń z aglomeracją miasta Siedlce.
		Z.1. Przeprowadzenie rewitalizacji obszarów zdegradowanych w obszarze gminy.
		Z.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w zakresie obsługi ruchu turystycznego.
		Z.3. Wspieranie tworzenia gospodarstw agroturystycznych.
		Z.4. Rozszerzenie oferty usług turystycznych i rekreacyjnych.
		Z.5. Dywersyfikacja działalności gospodarstw rolnych w kierunku działalności pozarolniczej poprzez wspieranie rozwoju turystyki, w tym agroturystyki i ekoturystyki.

	1.5. Modernizacja lokalnego rolnictwa do wymogów gospodarki rynkowej	Z.1. Wspieranie przedsiębiorców i właścicieli gospodarstw rolnych w pozyskiwaniu partnerów zewnętrznych, w tym zagranicznych oraz prowadzenie marketingu lokalnych produktów i producentów.
		Z.2. Wzmacnianie otoczenia instytucjonalnego sektora rolnego poprzez rozwój systemu informacji rynkowych, specjalistycznego doradztwa oraz szkoleń.
		Z.3. Wspieranie dywersyfikowania działalności gospodarstw rolnych w kierunku działalności pozarolniczej poprzez wspieranie rozwoju turystyki, w tym agroturystyki i ekoturystyki.
		Z.4. Poprawianie efektywności działalności gospodarstw rolnych poprzez wspieranie modernizacji sprzętu i budynków, poprawy struktury agrarnej, poprawy jakości produkcji oraz zróżnicowania kierunków produkcji rolnej (biopaliwa, energia odnawialna itp.).
		Z.5. Rozwój oferty oraz poprawa dostępności instrumentów wsparcia dla rozwoju ekologicznego rolnictwa i przetwórstwa oraz marketingu wysokiej jakości produktów żywnościowych.
		Z.6. Inicjowanie powstawania, wspieranie i promocja różnorodnych organizacji zrzeszających rolników.
		Z.7. Wsparcie i promocja tworzenia gospodarstw agroturystycznych oraz produkujących zdrową żywność.
		Z.8. Pomoc w organizacji miejsc sprzedaży produktów lokalnych.
		Z.9. Wspieranie rolników w zdobywaniu specjalistycznej wiedzy na temat nowoczesnych metod prowadzenia produkcji rolniczej i wymagań obowiązujących w Unii Europejskiej.
	1.6. Rozwijanie kontaktów gospodarczych z podmiotami zewnętrznymi	Z.1. Współpraca z samorządem miasta Siedlce, sąsiednimi gminami, samorządem powiatowym i wojewódzkim dotycząca współfinansowania wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych.
		Z.2. Nawiązywanie przez gminę współpracy z partnerami zewnętrznymi, w tym z zagranicy.
		Z.3. Uczestniczenie gminy w stowarzyszeniach, związkach i partnerstwach, których celem jest rozwój społeczny i gospodarczy gminy(np. LGD).
		Z.4. Pozyskiwanie środków pozabudżetowych na sfinansowanie zadań inwestycyjnych.
		Z.5. Wsparcie dla rozwoju nowoczesnych i oszczędnych technologii.
		Z.6. Zachęcanie do tworzenia rolniczych zrzeszeń gospodarczych i grup producenckich.
		Z.7. Planowanie i tworzenie stref aktywności gospodarczej, w tym m.in. we współpracy z podmiotami komercyjnymi.
		Z.8. Współpraca z sektorem biznesu w zakresie wykorzystania potencjału Ekonomicznego dziedzictwa kulturowego gminy (włączanie wartości dziedzictwa w obieg gospodarczy, m.in. współpraca w zakresie organizacji różnorodnych imprez).
	1.7. Aktywna promocja gminy	Z.1. Upowszechnianie walorów gospodarczych, osiedleńczych i turystycznych gminy na stronie internetowej gminy.
		Z. 2. Promowanie możliwości tworzenia w gminie nowych miejsc pracy, w tym zachęcanie absolwentów różnych szkół do tworzenia nowych firm.
		Z.3. Stworzenie systemu zachęt, ulg i zwolnień w podatkach i opłatach lokalnych, które sprzyjać będą wzrostowi zainteresowania gminą przez inwestorów spoza gminy jak i lokalnych przedsiębiorców.
		Z.4. Dążenie do zmniejszenie poziomu bezrobocia i ograniczenie emigracji zarobkowej młodzieży poprzez tworzenie zachęt do podejmowania działalności gospodarczej na terenie gminy.
		Z.5. Wsparcie promocji przedsiębiorczości poprzez samozatrudnienie.
		Z.6. Promocja i marketing gminy poprzez wykorzystanie dostępnych instrumentów informacyjnych na różnych portalach.
2. Rozbudowa infrastruktury technicznej i społecznej	2.1. Poprawa dostępności do sieci wodno-kanalizacyjnej	Z.1. Budowa i rozbudowa nowych sieci wodociągowych.
		Z.2.Rozbudowa ujęć wody i poprawa jakości wody.
		Z.3. Budowa i rozbudowa nowych sieci kanalizacji sanitarnych.
		Z.4. Budowa kanałów przyłączeniowych dla nowych odbiorców.
		Z.5. Realizacja programów obejmujących budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.
		Z.6. Wspieranie inicjatyw mieszkańców budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nie skanalizowanych.
		Z.7. Rozdzielenie sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej

2.2. Budowa dróg i chodników	Z.1. Planowanie sieci dróg gminnych i lokalnych, w tym budowa chodników i zjazdów do posesji.
	Z.2. Współpraca z samorządem powiatowym i wojewódzkim dotycząca współfinansowania budowy dróg powiatowych i wojewódzkich.
	Z.3. Przebudowa i rozwój systemu oświetlenia ulicznego
	Z.4. Budowa i rozbudowa ścieżek rowerowych oraz dla turystyki pieszej.
	Z.5. Budowa nowych i modernizacja istniejących szlaków komunikacyjnych na terenie gminy (drogi gminne i powiatowe).
	Z.6. Budowa, modernizacja i przebudowa dróg gminnych do parametrów normatywnych.
	Z.7. Budowa dróg dojazdowych do pól.
	Z.8. Budowa i przebudowa chodników oraz poboczy, miejsc parkingowych, szczególnie przy obiektach użyteczności publicznej (przejścia dla pieszych, wiaty przystankowe, zatoczki autobusowe).
	Z.9. Opracowanie koncepcji rozwoju systemu tras rowerowych na terenie gminy – we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego
2.3. Rozbudowa szeroko rozumianej infrastruktury komunikacyjnej	Z.1. Rozbudowa sieci gazowniczej.
	Z.2. Modernizacja i rozbudowa sieci teleinformatycznej.
	Z.3. Tworzenie warunków dla rozwoju centrów logistycznych i magazynowych.
	Z.4. Likwidacja barier architektonicznych w obiektach publicznych gminy.
	Z.5. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
	Z.6. Współpraca z MPK Siedlce w zakresie dostosowania rozkładu jazdy komunikacji autobusowej do potrzeb mieszkańców.
2.4. Ochrona środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	Z.1. Systematyczne usuwanie azbestu z dachów.
	Z.2. Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wprowadzenie i egzekwowanie racjonalnej gospodarki odpadami i selektywnej zbiórki odpadów.
	Z.3. Wspieranie działań służących obniżaniu emisji zanieczyszczeń do atmosfery przez gospodarstwa domowe i podmioty gospodarcze oraz zmniejszenie oddziaływania zanieczyszczeń komunikacyjnych.
	Z.4. Rekultywacja terenów zdegradowanych.
	Z.5. Sprawny i efektywny system gospodarki odpadami (w tym utylizacja i recykling).
	Z.6. Rozwijanie i unowocześnienie zintegrowanej gospodarki odpadami poprzez wsparcie systemów segregacji, recyklingu i utylizacji odpadów, zaostrzenie kontroli składowania i zagospodarowania odpadów, i zabezpieczenie odpadów niebezpiecznych.
	Z. 7. Rozwój systemu przeciwpowodziowej retencji wodnej.
	Z.8. Likwidacja azbestu i zabezpieczenie odpadów niebezpiecznych.
	Z.9. Współpraca z ZUO w zakresie promocji ekologicznej.
2.5. Wykorzystanie ekologii dla rozwoju gminy	Z.1. Większe wykorzystanie energii odnawialnej.
	Z.2. Modernizacja kotłowni w zakresie wymiany źródeł grzewczych na nowoczesne i ekologiczne.
	Z.3. Promowanie odnawialnych źródeł energii (biogaz, baterie słoneczne, farmy wiatrowe, uprawa roślin energetycznych) jako źródła dochodów dla gospodarstw rolnych.
	Z.4. Wymiana sieci ciepłowniczych przynoszących straty ciepła.
	Z.5. Budowa nowych systemów ciepłowniczych.
	Z.6. Wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (w tym m.in. fotowoltaika i kolektory słoneczne).
	Z.7. Przygotowanie i udostępnienie terenów leśnych dla celów turystycznych i rekreacyjnych.
	Z.8. Wspieranie gospodarki leśnej poprzez kształtowanie lasu ekologicznego, wielofunkcyjnego, zapewniającego korzystne oddziaływanie lasu na środowisko oraz zalesianie.
	Z.9. Optymalizacja kosztów energii poprzez organizowanie grupowych (z innymi samorządami) zakupów energii.
	Z.10. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i obiektów Zamieszkania zbiorowego
2.6. Poprawa usług w zakresie opieki nad najmłodszymi	Z.1. Utworzenie nowych placówek wychowania przedszkolnego w celu zapewnienia pełnej dostępności edukacji przedszkolnej dla wszystkich zainteresowanych.

	dziećmi (na poziomie żłobka i przedszkola)	Z.2. Stworzenie dobrych warunków i systemu wsparcia dla prywatnych podmiotów do tworzeni żłobków na terenie gminy
		Z.3. Rozbudowa i modernizacja zewnętrznych placów zabaw i wyposażenie ich w bezpieczne urządzenia
	2.7. Rozbudowa bazy i poprawa jakości usług edukacyjnych	Z.1. Wprowadzenie efektywnego systemu zarządzania placówkami edukacyjnymi na terenie gminy.
		Z.2. Rozbudowa placówek oświatowych o nowe pomieszczenia do nauki, świetlice szkolne, pomieszczenia biblioteczne, bloki kuchenne.
		Z.3. Modernizacja budynków oświatowych - wykorzystanie źródeł energii odnawialnej.
		Z.4. Budowa lekkoatletycznej infrastruktury sportowej przy szkołach.
		Z.5. Doposażenie placówek edukacyjnych w nowoczesne pomoce dydaktyczne.
		Z.6. Zapewnienie nowoczesnej oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży.
		Z.7. Racjonalizacja systemu dowozu dzieci i młodzieży do szkół.
		Z.8. Poprawa bezpieczeństwach w szkołach poprzez prewencyjny system monitoringu.
		Z.9. Wdrożenie mechanizmów odkrywania, kształtowania i wspierania talentów.
		Z.10. Podnoszenie efektywności kształcenia poprzez podnoszenie kompetencji kadry pedagogicznej oraz doskonalenie metod nauczania.
		Z.11. Promowanie idei kształcenia ustawicznego.
		Z.12. Wsparcie edukacji ukierunkowanej na rozwój kompetencji kluczowych, w tym m.in. kreatywności, innowacyjności i przedsiębiorczości poprzez wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych.
		Z.13. Promowanie programów autorskich, własnych oraz innowacji w systemie kształcenia
3. Podniesienie jakości życia mieszkańców	3.1. Zapewnienie bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego	Z.1. Wsparcie dla OSP i dla działalności Policji.
		Z.2. Doposażenie jednostek OSP w niezbędny sprzęt.
		Z.3. Organizacja szkoleń i kursów z zakresu bezpieczeństwa obywateli.
		Z.4. Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz bezpieczeństwa.
		Z.5. Rozszerzanie monitoringu w miejscach publicznych.
		Z.6. Wspieranie OSP w zakresie modernizacji strażnic i zakupu samochodów.
		Z.7. Powszechna edukacja i profilaktyka wśród dzieci i młodzieży w zakresie Bezpieczeństwa na drodze, unikania zagrożeń i udzielania pierwszej pomocy
	3.2. Rozwój życia kulturalnego - wzbogacenie oferty kulturalnej i rozrywkowej kierowanej do odbiorcy masowego	Z.1. Powołanie Gminnej Rady Kultury.
		Z.2. Budowa, rozbudowa i modernizacja świetlic wiejskich. Wyposażenie placówek kultury w niezbędne urządzenia i przedmioty.
		Z.3. Poprawa stanu i sposobu użytkowania zabytków dziedzictwa kulturowego, rewaloryzacja i przeciwdziałanie procesowi ich degradacji.
		Z.4. Wspieranie i promocja organizacji zrzeszających twórców ludowych, w tym zespołów folklorystycznych, a także kół gospodyń wiejskich.
		Z.5. Skuteczny i profesjonalny system promocji walorów turystyczno-rekreacyjnych gminy oraz wsparcie promocyjne lokalnej oferty czasu wolnego, w szczególności wydarzeń kulturalnych, w tym folklorystycznych i twórczych.
		Z.6. Organizacja imprez o charakterze ponadlokalnym, bazujących na tradycji i specyfice gminy.
		Z.7. Organizowanie imprez integrujących mieszkańców. Utworzenie centrów informacji o kulturze w każdym sołectwie w oparciu o bazę świetlic wiejskich.
		Z.8. Organizowanie spotkań, konkursów, przeglądów i koncertów z udziałem Lokalnych twórców.
		Z.9. Rozbudowa i modernizacja obiektów kultury. Poprawa jakości bazy bibliotecznej oraz promocja czytelnictwa.
		Z.10. Organizacja wydarzeń kulturalnych, bazujących na obrzędach i zwyczajach wiejskich oraz na produkcji rolnej
	3.3. Polepszenie dostępności do podstawowej opieki zdrowotnej	Z.1. Inicjowanie i wspieranie projektów służących poprawie ochrony zdrowia.
		Z.2. Poprawa bazy infrastrukturalnej, wyposażenia oraz standardu obsługi w SPZOZ w Pruszynie i placówek niepublicznych.
		Z.3. Kształtowanie i promocja postaw, aktywna edukacja na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia.
		Z.4. Organizowanie i wspieranie akcji informacyjno-uświadamiających oraz

	Programów profilaktycznych, badań i konsultacji medycznych dla mieszkańców gminy.
	Z.5. Zapewnienia cyklicznych badań profilaktycznych w szkołach przez lekarzy specjalistów.
3.4. Zapewnienie efektywnej pomocy społecznej i ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych	Z.1. Tworzenie sprzyjających warunków dla rodziny w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczej, wychowawczej i społecznej oraz przeciwdziałanie dysfunkcjom w rodzinie.
	Z.2. Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i bezdomności oraz łagodzenie ich skutków poprzez aktywizację zawodową, zabezpieczenie socjalne oraz zapewnianie schronienia.
	Z.3. Prowadzenie polityki wspierającej rozwój mieszkalnictwa socjalnego.
	Z.4. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez instrumenty ekonomii społecznej.
	Z.5. Stworzenie możliwości rozwoju i poprawy jakości życia osób starszych, usprawnianie ich oraz zapewnienie im właściwej opieki.
	Z.6. Wsparcie oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, dostosowanie architektoniczne obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.
	Z.7. Wsparcie osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocy w rodzinie poprzez działalność punktu konsultacyjnego.
	Z.8. Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnień szczególnie wśród dzieci i młodzieży z wykorzystaniem programów profilaktycznych.
	Z.9. Doskonalenie systemu pomocy społecznej poprzez wzmocnienie kadrowe w zakresie Specjalistycznego poradnictwa, rozwój środowiskowych form wsparcia i samopomocy
3.5. Efektywne i partnerskie zarządzanie rozwojem gminy	Z.1. Wdrożenie nowoczesnych instrumentów zarządzania publicznego.
	Z.2. Rozwój gminy o zasady planowania i zarządzania strategicznego.
	Z.3. Doskonalenie kadr samorządowych (wzmocnienie potencjału administracji).
	Z.4. Promowanie systemu wartości etycznych wśród pracowników samorządowych, przejrzystość pracy urzędu (w załatwianiu spraw i w dostępie do informacji publicznej).
	Z.5. Rozwój usług elektronicznych e-administracja.
	Z.6. Współpraca z mediami lokalnymi i regionalnymi w zakresie promocji gminy i poszczególnych sołectw.
	Z.7. Usprawnienie systemu informacji wewnątrzgminnej (pomiędzy urzędem gminy i radnymi oraz poszczególnymi sołectwami).
	Z.8. Budowa i promocja marki gminy, ze szczególnym uwzględnieniem promocji oferty inwestycyjnej, walorów środowiskowych i produktów lokalnych
3.6. Rozwój oferty rekreacyjno-sportowej	Z.1. Rozwój bazy rekreacyjno-sportowej – modernizacja i budowa boisk wielofunkcyjnych, placów zabaw, ścieżek rowerowych.
	Z.2. Wspieranie stowarzyszeń sportowych i innych podmiotów działających na terenie gminy w zakresie rozwoju kultury fizycznej.
	Z.3. Wspomaganie tworzenia i działania uczniowskich klubów sportowych.
	Z.4. Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych integrujących mieszkańców.
	Z.5. Promowanie i upowszechnianie kultury fizycznej, sportu, rekreacji i Aktywnego wypoczynku we wszystkich grupach społecznych i wiekowych.
	Z.6. Informowanie o ofercie kulturalnej i rekreacyjno-sportowej oraz zapewnianie jej dostępności i różnorodności.
	Z.7. Zachęcanie do korzystania z dostępnej infrastruktury kulturalnej i rekreacyjno-sportowej.
	Z.8. Wsparcie sportowych inicjatyw lokalnych, w tym organizowanie festynów, mitingów, meczów i biegów.
3.7. Wspieranie inicjatyw obywatelskich i integracji mieszkańców	Z.1. Rozwój samorządności i społeczeństwa obywatelskiego poprzez współpracę samorządów i organizacji pozarządowych w kraju i za granicą.
	Z.1. Organizowanie spotkań i festynów rodzinnych promujących życie rodzinne i tożsamość lokalną.
	Z.2. Stymulowanie powstawania organizacji pozarządowych oraz zwiększenie potencjału już istniejących poprzez wspieranie ich w ramach rożnych form aktywności.
	Z.3. Kształtowanie aktywności oraz rozwój rożnych form społeczeństwa Obywatelskiego poprzez edukację i promowanie korzystnych postaw

		społecznych, w tym: innowacyjnych, proekologicznych, wolontariatu itp.
		Z.4. Kształtowanie tożsamości lokalnej i regionalnej, integracja społeczności gminnej.
		Z.5. Zlecanie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym.
		Z.6. Utrzymanie i rozwój infrastruktury sołeckiej aktywizującej mieszkańców oraz doskonalenie procedur konsultacji społecznych.
		Z.7. Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych – doskonalenie Umiejętności aplikowania po środki zewnętrzne, nawiązywanie współpracy międzysektorowej.
		Z.8. Opracowanie i wdrożenie planów odnowy miejscowości i programu dotyczącego poprawy estetyki.

źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Gminy Siedlce na lata 2016-2026.

Ponadto w Strategii określono zadania priorytetowe dla poszczególnych sołectw wynikające z potrzeb inwestycyjnych (Tab. 19).

Tab. 19. Zadania priorytetowe dla poszczególnych sołectw w Strategii Rozwoju Gminy Siedlce na lata 2016-2026

Lp.	Nazwa planowanego projektu
	Nowe Opole i Opole Świerczyna
1.	Budowa kanalizacji: ul. Słoneczna, ul. Spokojna, Ostrówek, ul. Spacerowa, ul. Brzozowa, ul. Jagodowa, ul. Północna, ul. Kwiatowa, ul. Lipowa do cmentarza oraz na drodze równoległej do ul. Pięknej.
2.	Budowa wodociągu: ul. Kwiatowa oraz ul. Słoneczna.
3.	Stabilizacje dróg : ul. Kwiatowa, ul. Jagodowa, ul. Północna oraz na drodze równoległej do ul. Pięknej za zabudowaniami od strony południowej.
4.	Budowa oświetlenia : ul. Klonowa; ul. Spokojna; ul. Cicha; ul. Spacerowa; ul. Brzozowa; ul. Kwiatowa; ul. Górna; ul. Północna; ul. Wrzosowa, przedłużenie ul. Pięknej do Opola Świerczyny, ul. Lipowej od ul. Słonecznej do cmentarza, ul. Słoneczna do ul. Pięknej, ul. Jagodowa, ul. Północna, ul. Sportowa, ul. Cicha oraz na drodze równoległej do ul. Pięknej.
5.	Budowa chodników: dokończenie ul. Pięknej strona lewa od Lipowej do Cichej po stronie lewej, ul. Okrężna, ul. Spacerowa, ul. Seminaryjna, ul. Spokojna, ul. Cicha oraz dokończenie chodnika po lewej stronie od ul. Lipowej do cmentarza.
6.	Asfaltowanie: Położenie nawierzchni od skrzyżowania ul. Spacerowej do Opola Świerczyny, ul. Spacerowa, ul. Kwiatowa, ul. Jagodowa, ul. Okrężna, ul. Słoneczna, ul. Północna, ul. Spokojna, ul. Górna, ul. Warszawska bruk koło wiaduktu, ul. Graniczna, ul. Sportowa do torów kolejowych.
7.	Budowa gazociągu: ul. Spokojna, ul. Spacerowa, ul. Brzozowa, ul. Północna, ul. Jagodowa oraz ul. Kwiatowa.
8.	Wytyczenie geodezyjne ul. Kwiatowej wraz z przekazaniem przez właścicieli działek zajętych pod tę ulicę oraz wytyczenie drogi równoległej do ul. Pięknej od strony południowej.
9.	Remont ogrodzenia wraz z wybudowaniem bramy wjazdowej przy świetlicy. Remont na zewnątrz i wewnątrz w świetlicy. Wyłożenie kostką brukową placu przy świetlicy oraz wykupienie działki od p. Kobylińskiego i zrobienie placu zabaw i boiska do tenisa ziemnego lub siatkówki. Zabezpieczenie barierki z oznakowaniem rowu przy skrzyżowaniu między ul. Piękną, a ul. Spacerową. Założenie kamer przy świetlicy. Założenie solarów na obszarze Nowego Opola.
10.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Opole Świerczyna.
11.	Stabilizacja: Wysypanie tłuczniem drogi od p. Bartkiewicza do rzeki Muchawki.
12.	Oświetlenie: Założenie oświetlenia od Strzały do przejazdu kolejowego.
13.	Chodniki: Od kierunku Strzała do przejazdu kolejowego.
14.	Asfaltowanie drogi od skrzyżowania do rzeki Muchawki Położenie asfaltu od kier. Strzały do przejazdu kolejowego.
15.	Założenie solarów, założenie sieci internetowe oraz zmiany planu zagospodarowania przestrzennego.
	Stok Lacki-Folwark
1.	Budowa sieci kanalizacyjnej dla ulic: Wiosenna, Baśniowa, Piaskowa.
2.	Budowa dróg: ul. Baśniowa – odwodnienie, ul. Sosnowa – przebudowa, ul. Stefaniuka - budowa, ul. Młoda, ul. Zielona, ul. Bajkowa, ul. Tęczowa, ul. Słoneczna, ul. Widok. Przebudowa drogi od ul. Siedleckiej do DK2 (ul. Majowa). Przebudowa ul. Wiosenna Baśniowa.
3.	Budowa chodników: ul. Majowa (po drugiej stronie), ul. Pałacowa (po drugiej stronie), ul. Letnia.
4.	Asfaltowanie: ul. Chabrowa, ul. Letnia.
5.	Wykonanie drogi Osiny - Biel i kanalizacji w miejscowości Osiny.
	Stok Lacki
1.	Rozbudowa Zespołu Oświatowego i budowa boiska.
2.	Wykonanie ogrodzenia tereny przy świetlicy w Stoku Lackim.
3.	Termomodernizacja i remont wewnętrzny świetlicy w Stoku Lackim.
4.	Wykonanie drogi Grubale – ulica Wzgórze w Stoku Lackim.
5.	Budowa drogi na ul. Ogrodowej, ul. Bursztynowej i ul. Dolnej.
6.	Budowa sieci kanalizacyjnej w m. Stok Lacki ulica: Dolna, Gryczna, Bukietowa, Wrzosowa, Gwiaździsta, Promienna, Spółdzielcza.
	Joachimów
1.	Utwardzenie drogi powiatowej łączącej Joachimów-Stok Lacki (odcinek ok.700m).
2.	Budowa chodnika na całej długości wsi (ok. 500m).
3.	Zamontowanie lamp oświetlających ulice przy nowo powstałych posesjach.
4.	Budowa altanki na placu zabaw dla dzieci.
5.	Budowa sieci kanalizacyjnej.

6.	Budowa sieci gazowniczej.
	Chodów
1.	Asfaltowanie dróg – ulica Słoneczna, ulica Jaśminowa, ulica Spokojna, ulica Ogrodowa.
2.	Uregulować prawnie ul. Leśną, której w środkowej części nie ma na mapach (ok.100m).
3.	Budowa chodników ul. Nowowiejskiej, Ogrodowej, Jaśminowa, Spokojna i w dalszej części ulicy Węgrowskiej.
4.	Oświetlenie ścieżki rowerowo-pieszej przy ul. Sokołowskiej, na odcinku szkoła-most.
5.	Oświetlenie placu zabaw dla dzieci. Oświetlenie ulic: Słoneczna, Jaśminowa, Polna, Leśna, Cicha, Sokołowska, Węgrowska.
6.	Oświetlenie ulic przy których nie ma słupów(ul. Polna, ul. Cicha).
7.	Renowacja pomnika „Ku czci poległych" przy ul. Sokołowskiej(jest w rejestrze zabytków).
8.	Uporządkowanie terenu przy Liwcu ul. Węgrowska (pkt wypoczynkowo-widokowy).
9.	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci.
10.	Zagospodarowanie dalszej części placu zabaw.
11.	Zadbanie o inwestycje które już są zarośnięte chodniki przy ul. Sokołowskiej i Węgrowskiej.
12.	Remont lub rozbiórka budynku przy ul. Nowowiejskiej (budynek po klubie sportowym).
13.	Budowa kanalizacji: ul. Ogrodowa, ul. Krótka.
14.	Wybudowanie placu zabaw dla dzieci.
15.	Wykonanie progów zwalniających na ulicy Ogrodowej i w dalszej części ulicy Nowowiejskiej.
	Wołyńce Kolonia
1.	Budowa oświetlenia drogi nr 195 i stabilizacja drogi nr 198 i 194.
2.	Budowa – asfaltowanie dróg nr 198 /194.
3.	Położenie nowego asfaltu i chodnika na drodze nr 192/196.
4.	Stabilizacja drogi nr 190.
5.	Projekt i Budowa oświetlenia na ostatnim odcinku drogi nr 192.
6.	Budowa ścieżki rowerowej lub chodnik na drogach nr:195/198/190.
7.	Budowa drogi 198 łączącej się z drogą powiatową.
	Żabokliki
1.	Przebudowa drogi powiatowej-ulicy Korczewskiej.
2.	Wytyczenie geodezyjne oraz budowa gruntowa dwóch dróg od ulicy Kwiatowej w kierunku Golic (po obu stronach ulicy Korczewskiej) zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego.
3.	Wytyczenie geodezyjne i przekazanie przez właścicieli części działek pod budowę dróg gminnych zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego.
4.	Naprawa i remont drogi gruntowej łączącej ulicę Truskawkową ze Spacerową, naprawa mostku na Helence.
5.	Budowa nowej nawierzchni asfaltowej ul. Truskawkowej (ok.300m).
6.	Budowa chodnika ze ścieżką rowerową wzdłuż ul. Korczewskiej do szkoły w Golicach.
7.	Rozbudowa świetlicy, wymiana stropodachu, doposażenie świetlicy oraz budowa placu zabaw.
8.	Budowa brakującego oświetlenia ulicznego przy ul. Spacerowej.
9.	Budowa oświetlenia przy ul. Truskawkowej.
10.	Asfaltowanie drogi od ulicy Kwiatowej do I Kolonii (nowa nawierzchnia);
11.	Budowa ul. Dworkowej i budowa oświetlenia przy tej ulicy.
	Topórek
1.	Wykonanie chodnika wzdłuż wsi. (projekt ważny do 2016 roku).
2.	Rozbudowa kanalizacji.
3.	Asfaltowanie drogi głównej (nowa nawierzchnia ok.2 km).
4.	Projektowanie i budowa chodnika po wykonaniu II etapu kanalizacji.
	Żelków - Kolonia
1.	Termomodernizacja budynku szkolnego w Zespole Oświatowym.
2.	Remont sali gimnastycznej oraz świetlicy szkolnej w Zespole Oświatowym.
3.	Budowa boiska trawiastego przy Zespole Oświatowo- Wychowawczym.
4.	Projektowanie i budowa ścieżki dla pieszych na ul. Akacjowej.
5.	Projektowanie i budowa ulic: Słoneczna, Piaskowa, Siedlecka, Malinowa, Szkolna, Miodowa, Dębowa, Wiśniowa, Kwiatowa, Leśna, Przemysłowa, Swoboda (odcinek za obwodnicą).
6.	Odtworzenie rowu wzdłuż ul. Akacjowej.
7.	Odwodnienie działek gminnych.
8.	Projektowanie i budowa kanalizacji na ul. Przemysłowej oraz Parkowej.
9.	Budowa nowej świetlicy.
10.	Przesunięcie oświetlenia ulicznego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 803.
11.	Budowa ulic: Krótka i Sadowa.
	Osiny
1.	Dokończenie kanalizacji na długości ok. 550m.
2.	Asfaltowanie drogi Osiny –Biel.
	Pustki
1.	Ułożenie chodnika przy drodze powiatowej.
	Pruszyn- Pieńki
1.	Wykonanie centralnego ogrzewania w świetlicy.
2.	Wykonanie oświetlenia drogi gminnej od Pruszyna Pieńki w kierunku Pruszyna ul. Zaciszna.
3.	Utwardzenie dróg na nowo powstałym terenie zabudowanym i budowa oświetlenia.
4.	Budowa sieci gazowniczej.
5.	Ułożenie chodnika i ścieżki rowerowej przy drodze wojewódzkiej.
6.	Odzyskanie działki wiejskiej 85/3 na którą brak aktu własności i jej zagospodarowanie (Budowa boiska dla dzieci i młodzieży).
7.	Projektowanie i budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Pruszyn – Pieńki od Stoku Lackiego w kierunku wsi

	Pruszyn – Pieńki oraz od ulicy Łosickiej w kierunku Pruszyna.
8.	Wykonanie stabilizacji i asfaltowanie dróg.
9.	Budowa chodników przy drogach.
	Ujrzanów
1.	Budowa chodnika przy drodze krajowej nr 63 na odcinku od skrzyżowania do ronda.
2.	Projektowanie i budowa oświetlenia ulicznego przy drodze krajowej 63 na tym samym odcinku.
3.	Rozbudowa świetlicy wiejskiej.
4.	Przebudowa drogi nr1162.
5.	Modernizacja boiska sportowego i doposażenie placu zabaw dla dzieci.
6.	Budowa chodnika przy drodze powiatowej 1151 od skrzyżowania do granicy miasta.
7.	Zawarcie porozumienia z GDDKiA w Warszawie w sprawie budowy chodnika przy drodze krajowej nr 63.
8.	Przebudowa drogi gminnej przebiegającej przez Ujrzanów -II etap.
	Żabokliki – Kolonia
1.	Budowa wodociągu.
2.	Budowa sieci kanalizacyjnej.
3.	Wykonanie brakującego oświetlenia ulic.
4.	Stabilizacja drogi nowo powstałej przy działkach nr 44/9,43/2,45/3 gdzie są zamieszkałe siedliska.
5.	Budowa stabilizacji na drodze nr 398/7 o długości ok. 650m.
6.	Budowa kanalizacji na drugiej i trzeciej Kolonii przy drodze nr 163 (długość 2500m).
7.	Wykonanie oświetlenia ulicznego na drodze Żabokliki-Żabokliki Kolonia/pętla ul. Truskawkowa (długość ok.300m).
	Golice
1.	Projektowanie i rozbudowa Zespołu Oświatowego.
2.	Budowa ścieżki rowerowej z Golic do Żaboklik.
3.	Wykonanie stabilizacji drogi po lewej stronie w kierunku Korczewa (ok 1km).
4.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej.
5.	Asfaltowanie stabilizowanych dróg w miejscowości Golice oraz w miejscowości Jagodnia.
6.	Stabilizowanie dróg po stronie zachodniej w miejscowość Golice
7.	Odwodnienie dróg gminnych w Golicach oraz w Jagodni.
	Golice - Kolonia
1.	Utwardzenie dróg gminnych i budowa brakującego oświetlenia.
2.	Budowa sieci kanalizacyjnej.
	Jagodnia
1.	Oświetlenie drogi 251.
2.	Asfaltowanie drogi 252.
3.	Utwardzenie i asfaltowanie drogi 254.
4.	Odwodnienie wschodniego pasa drogi 254.
5.	Oczyszczenie rowu i wymiana zniszczonych przepustów przy drodze 258.
6.	Utwardzenie drogi 249.
7.	Budowa przydomowych oczyszczalni.
8.	Stabilizowanie dróg w Jagodni.
9.	Budowa oświetlenia przy drogach nie objętych budową i wymianą oświetlenia w całej gminie.
	Pruszynek
1.	Wykonanie termomodernizacji świetlicy, wykonanie centralnego ogrzewania oraz budowa garaży strażackich.
2.	Budowa sieci kanalizacyjnej.
3.	Ułożenie chodnika wzdłuż wsi przy drodze powiatowej.
4.	Położenie asfaltu na drodze gminnej tzw. “Lisówka“ (ok.500m).
5.	Remont wewnątrz budynku świetlicy i zagospodarowanie wokół obiektu.
	Grubale
1.	Asfaltowanie drogi Grubale-Stok Lacki.
2.	Oświetlenie drogi.
3.	Budowa placu wokół świetlicy (Ułożenie kostką brukową).
4.	Budowa placu zabaw.
5.	Budowa chodnika przy drodze od Stoku Lackiego w stronę Tarcz.
6.	Termomodernizacja świetlicy w miejscowości Grubale.
	Stare Iganie
1.	Utwardzenie ulicy Klonowej.
2.	Asfaltowanie ul. Ogrodowej.
3.	Modernizacja ul. Kwiatowej.
4.	Budowa kanalizacji ul. Klonowa, Polna, Akacjowej, Ogrodowej.
5.	Budowa oświetlenia ul. Ogrodowej i Klonowej
6.	Stabilizacja i asfaltowanie dróg.
	Wólka Leśna
1.	Budowa kanalizacji.
2.	Budowa świetlicy.
3.	Modernizacja dróg.
4.	Projektowanie i budowa brakującego oświetlenia ulicznego.
5.	Udrożnienie rowów odwadniających i przepustów.
6.	Montaż solarów.
7.	Projektowanie i budowa oświetlenia ulicznego (od nieruchomości Państwa Kwiatkowskich do nieruchomości państwa Michalaków).
8.	Stabilizacja i asfaltowanie drogi (od nieruchomości Państwa Kosińskich do nieruchomości Państwa Chajewskich).
	Biel

1.	Modernizacja drogi z Bieli w kierunku wsi Pruszyn Pieńki.
2.	Modernizacja drogi z Bieli w kierunku Grubal.
3.	Asfaltowanie drogi z Bieli do Osin.
4.	Naprawa drogi przebiegającej przez Biel.
5.	Poprawa zasięgu internetu.
	Strzała
1.	Stabilizacja drogi przy ul. Miłej oraz pokrycie nawierzchnią asfaltową.
2.	Asfaltowanie ul. Łąkowej.
3.	Budowa drogi – łącznika między wsią Żytnia a ul. Piaskową.
4.	Wykonanie oświetlenia na ul. Piaskowej.
5.	Zagospodarowanie placu przy świetlicy (budowa boiska i placu zabaw).
6.	Budowa chodnika na ul. Kolonijnej, Stawowej i Krótkiej.
7.	Promowanie odnawialnych źródeł energii montażu.
8.	Wytyczenie drugiej linii zabudowy, równoległej do ul. Sokołowskiej, od ul. Granicznej do ul. Zamiejskiej
9.	Wykonanie ulicy równoległej do ul. Siedleckiej w Strzale po stronie północnej.
10.	Wykonanie ścieżki rowerowo-pieszej wzdłuż ul. Długiej.
11.	Wykonanie nawierzchni asfaltowej od Strzały do Nowego Opola.
12.	Wykonanie oświetlenia boiska szkolnego przy Zespole Oświatowym.
	Żelków – Kolonia (Swoboda)
1.	Budowa ul. Krótkiej.
2.	Budowa wodociągu i kanalizacji na ul. Przemysłowej.
3.	Wykonanie projektu i budowa ul. Przemysłowej.
4.	Wykonanie projektu i budowa ul. Swoboda od obwodnicy do ul. Polnej.
	Pruszyn
1.	Rozbudowa Zespołu Oświatowego.
2.	Projektowanie i budowa przedszkola przy Zespole Oświatowym .
3.	Projektowanie i budowa boiska szkolnego przy Zespole Oświatowym. Remont ogrodzenia wokół szkoły.
4.	Wykonanie centralnego ogrzewania w świetlicy oraz budowa garaży strażackich.
5.	Wykonanie termomodernizacji i remontu wewnątrz świetlicy.
6.	Wyrównanie terenu wokół Ośrodka Zdrowia i budowa parkingu.
7.	Modernizacja drogi powiatowej(ułożenie chodnika i odwodnienie).
8.	Budowa chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej (ul. Łosicka).
9.	Stabilizacja i asfaltowanie ul. Leśnej, ul. Słonecznej i ul. Łąkowej.
10.	Budowa chodnika wzdłuż dróg gminnych (ul. Zaciszna, ul. Szpalery).
11.	Zakup urządzeń sportowo-rekreacyjnych na placu zabaw i boisku.
12.	Montaż wiat przystankowych w sołectwie.
13.	Projektowanie i budowa oświetlenia ulicznego w kierunku cmentarza, ulica Leśna i Słoneczna.
14.	Wykonanie chodnika na ulicy Zacisznej przynajmniej po jednej stronie od cmentarza.
15.	Asfaltowanie drogi tzw. „Lisówka”.
16.	Przebudowa drogi powiatowej nr 3632W wraz z budową chodników, ścieżki rowerowej, wykonaniem odwodnienia w miejscowości Pruszyn, Pruszynek i Błogoszcz.
	Purzec
1.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej.
2.	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej.
3.	Budowa j świetlicy i zagospodarowanie działki.
4.	Budowa drogi do zabudowy kolonijnej.
5.	Poprawa nawierzchni drogi we wsi i chodnika.
6.	Utwardzenie drogi gminnej w kierunku od hydroforni do rzeki i od Purzeca do Jagodni.
	Stare Opole
1.	Budowa placu zabaw wokół świetlicy i boiska wielofunkcyjnego.
2.	Budowa parkingu wokół świetlicy i oświetlenia.
3.	Budowa i stabilizacja dróg: ul. Polnej i Ogrodowej.
4.	Przedłużenie stabilizacji drogi w kierunku zachodnim na ul. Jana Pawła II.
5.	Naprawa zagłębienia podtapiającego drogę na ul. Mazowieckiej.
6.	Budowa chodników przy ul. Seminaryjnej, Dębowej, Akacjowej, Sosnowej, Polnej oraz dokończenie chodnika przy ul. Osiedlowej i Warszawskiej (na odcinku od ul. Mazowieckiej do ul. Jana Pawła II).
7.	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej przy ul. Wiśniowej (od ul. Wesołej do ul. Dębowej), Wesołej, Ogrodowej oraz dokończenie istniejącej ścieżki na ul. Południowej.
8.	Asfaltowanie ulic: Wesoła, Ogrodowa, Dębowa, Akacjowa, Sosnowa, Polna, Mazowiecka (od ul. Warszawskiej w kierunku północnym),Jana Pawła II (przedłużenie w kierunku zachodnim).
9.	Wykonanie oświetlenia na ul. Polnej, Wesołej, Wiśniowej, Ogrodowej, Akacjowej, Osiedlowej, Mazowieckiej (na odcinku od ul. Warszawskiej w kier. północnym), Jana Pawła II (przedłużenie w kier. zachodnim), południowej(przedłużenie w kier. zachodnim).
10.	Oświetlenie boiska przy ul. Seminaryjnej.
11.	Budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej na ul. Polnej.
12.	Promocja instalowania systemów energii odnawialnej (solary, pompy ciepła).
13.	Budowa zatoczek autobusowych i przystanków komunikacji podmiejskiej na ul. Jana Pawła II i Mazowieckiej.
14.	Wykonanie projektu oraz zakup wyposażenia na plac zabaw dla dzieci przy ulicy Wiśniowej w Starym Opolu.
15.	Zakup wyposażenia do świetlicy.
16.	Utwardzenie oraz zagospodarowanie terenu wokół świetlicy.
17.	Wykonanie ogrodzenia wokół świetlicy.

	Żytnia
1.	Położenie asfaltu na drogach bocznych przy kapliczce w prawo i w lewo.
2.	Oświetlenie bocznych dróg.
3.	Budowa pasa dla rowerzystów. Budowa chodnika przy drodze głównej.
4.	Zagospodarowanie terenu przy rzece Muchawka.
5.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej.
	Grabianów
1.	Zmiana planu zagospodarowania przestrzennego (aktualizacja i dostosowanie do nowych potrzeb) na obszarze całej miejscowości.
2.	Przebudowa drogi powiatowej na odcinku od ul. Radzyńskiej do ronda Białki wraz z odwodnieniem, budową chodników i ścieżki rowerowej a także oświetlenie tej drogi.
3.	Modernizacja nawierzchni asfaltowej na ul. Wrzosowej.
4.	Utwardzenie dróg na ul: Poziomkowa, Wojskowa, Sportowa, Polna, Leśna, Słoneczna, Pogodna.
5.	Budowa drogi (w porozumieniu z miastem Siedlce) na odcinku od ul. Wrzosowej do Domanickiej w połączeniu z ul. Leśną.
6.	Modernizacja placu wokół świetlicy wiejskiej z budową ogrodzenia, utwardzeniem i odwodnieniem terenu a także utworzeniem placu zabaw.
7.	Rekultywacja i modernizacja terenu boiska sportowego przy ul. Sportowej na cele rekreacyjno-sportowe.
8.	Likwidacja tzw. dzikich wysypisk śmieci na obszarach leśnych.
9.	Budowa ścieżki dydaktycznej do rezerwatu Gołobórz.
10.	Zakup i montaż tablic informacyjnych.
11.	Budowa zbiornika wodnego na obrzeżach lasu (stare torfowisko) na cele rekreacyjne i p. pożarowe.
	Błogoszcz
1.	Remont ogrodzenia wokół świetlicy.
2.	Budowa kanalizacji.
3.	Utwardzenie gminnych dróg gruntowych stanowiące ulice Kwiatowa, Zacisze, Brzozowa, Sosnowa, Krótka.
4.	Utwardzenie przy współudziale Starostwa Powiatowego nawierzchni drogi powiatowej stanowiącej ul. Dębową.
5.	Budowa chodnika i oświetlenia ulicznego przy ul. Siedleckiej.
6.	Utworzenie terenu rekreacyjno-sportowego na terenie gminnym przy świetlicy i wyposażenie w urządzenia sportowe placu zabaw dla dzieci.
7.	Modernizacja zbiornika przeciwpożarowego położonego przy ul. Kwiatowej.
8.	Projektowanie i budowa oświetlenia ulicznego ulice: Błoga, Brzozowa, Zacisze.
9.	Stabilizacja i asfaltowanie drogi ulicy Kwiatowej, Zacisznej, Brzozowej, Sosnowej i Dębowej.
	Rakowiec
1.	Wykonanie chodników na ulicy Brzozowej i Wrzosowej oraz nowej nawierzchni na ulicy Wrzosowej i ulicy Cichej.
2.	Wykonanie progów zwalniających na ulicy Brzozowej.
3.	Budowa kanalizacji na ul. Cichej i Dębowej.
4.	Utwardzenie ul. Cichej, Dębowej, Polnej i Akacjowej.
5.	Wykonanie placu zabaw dla dzieci przy świetlicy.
6.	Wymiana ogrodzenia placu przy świetlicy i utwardzenie parkingu.
7.	Remont świetlicy.
8.	Odtworzenie rowu odwadniającego wzdłuż ulicy Brzozowej.
9.	Wykonanie ścieżki rowerowej wzdłuż parku krajobrazowego Sekuła.
10.	Dokończenie oświetlenia ulicy Lipowej do cmentarza.
	Wołyńce
1.	Asfaltowanie drogi w związku z naprawą po budowie kanalizacji w Wołyńcach oraz Wołyńce – Kolonia.
2.	Uregulowanie własności wspólnoty wiejskiej.
3.	Rozbudowa placu zabaw, ogrodzenie terenu i wyposażenie.
4.	Rozbudowa biblioteki publicznej przy świetlicy wiejskiej „Neptun”.
5.	Budowa chodników (priorytet od Kościoła do pętli autobusowej) oraz w Wołyńce – Kolonia.
	Nowe Iganie
1.	Pozyskanie terenu pod budowę kompleksu wielofunkcyjnych boisk sportowych i basenu a następnie realizacja prac projektowych i wykonawstwo w/w obiektów przy Zespole Oświatowym.
2.	Opracowanie koncepcji, projektu oraz remontu pomnika ”Bitwy pod Iganiami”.
3.	Budowa chodnika przy ul. Prądzyńskiego oraz przebudowa ul. Słonecznej wraz z jej odwodnieniem.
4.	Budowa ul. Listopadowej.
5.	Budowa kanalizacji na ul. Wyględówka oraz jej odwodnienie.
6.	Remont nawierzchni na ul. Prądzyńskiego.
7.	Wykonanie stabilizacji na ul. Zwycięzców.
8.	Uruchomienie linii autobusowej na trasie Wyględówka –ul. Prądzyńskiego -ul. Karskiego ul. Kwiatowa -Siedlce.
9.	Budowa bezpiecznych przejść pieszych i przejazdów rowerowych przez ul. Siedlecką (DK Z-światła)
10.	Budowa lewoskrętów na DKZ, szczególnie do osiedli położonych przy ul. Świerkowa, Dębowa, Sosnowa, Leśna, Graniczna, Zaciszna i dalej do ul. Wyględówka.
11.	Utwardzenie ul. Świerkowej.
	Białki
1.	Wprowadzenie zmian w planie zagospodarowania przestrzennego.
2.	Rozbudowa infrastruktury technicznej na nowo powstałych działkach budowlanych.
3.	Modernizacja boiska wiejskiego. Systematyczne doposażanie siłowni „pod chmurką”.
4.	Rozbudowa świetlicy oraz adaptacja strychu dla potrzeb zajęć sportowych i kół zainteresowań.
5.	Budowa dróg i chodników.
6.	Uporządkowanie gospodarki wodnej na terenach zurbanizowanych i rolniczych.

7.	Budowa ścieżki rowerowej i chodnika przy drodze powiatowej od kolonii Białki do granic miasta Siedlce.
8.	Przebudowa drogi od przejazdu kolejowego w kierunku na Zachojniak.
9.	Budowa ekranów wyciszających od drogi nr 63 Siedlce – Łuków.
10.	Przebudowa drogi po stronie zachodniej w miejscowości Białki – inwestycja w toku.
11.	Budowa boiska szkolnego oraz termomodernizacja i wymiana pokrycia dachowego w części budynku szkolnego w Zespole Oświatowo – Wychowawczym .

źródło: opracowanie na podstawie Strategii Rozwoju Gminy Siedlce na lata 2016-2026.

Zadania wymienione w powyższej tabeli (Tab. 19) są zorientowane są na rozwój i modernizację infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i społecznej oraz zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców. Ponadto w niektórych sołectwach sygnalizują potrzebę zmiany polityki przestrzennej wyrażonej w obowiązujących planach miejscowych i dostosowanie jej do nowych potrzeb związanych z intensywnym rozwojem (Rys. 18).

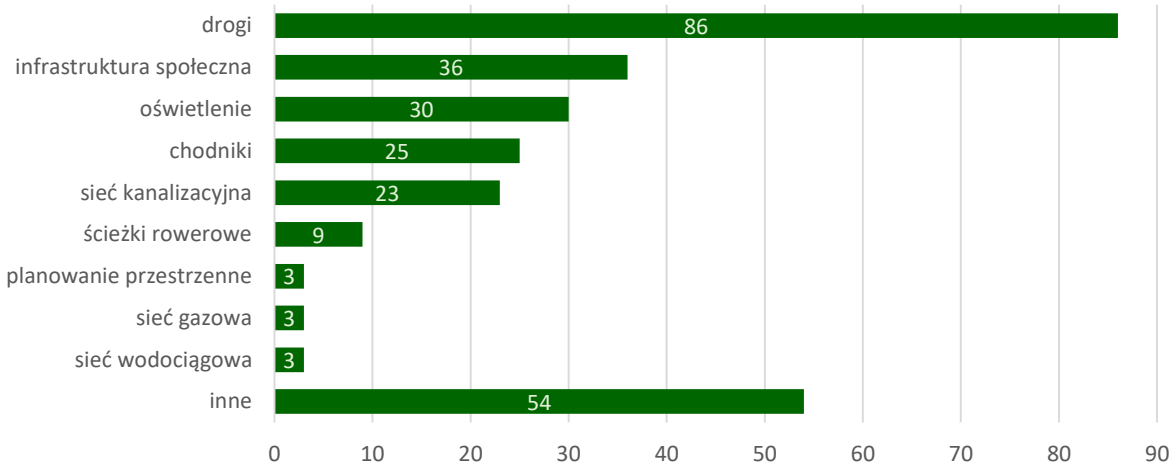

Rys. 18. Przedmiot zadań priorytetowych wskazanych do realizacji w sołectwach w Strategii Rozwoju Gminy
źródło: opracowanie własne.

Część z zadań wymienionych w Strategii została już zrealizowana. Świadczą o tym raporty o stanie gminy z lat 2018-2020, w których znajdują się informacje m.in. o długości nowo wybudowanej infrastruktury komunikacyjnej i technicznej.

Należy zaznaczyć, że strategia rozwoju gminy nie jest aktem prawa miejscowego, przez co nie rodzi obowiązku realizacji ustaleń w niej zawartych. Wymienione w strategii działania nie posiadają znamion konkretnego planu tj.: nie został określony termin realizacji poszczególnych zadań, brakuje oszacowania kosztów inwestycji, a także podania konkretnych źródeł finansowania. W związku z powyższym realizacja zadań zawartych w strategii rozwoju gminy wydaje się niemożliwa w perspektywie sięgającej 2026 r., zarówno pod względem finansowym jak i czasowym. Zadania te, istotne z perspektywy poprawy jakości życia mieszkańców, będą zapewne realizowane w znacznie dłuższym horyzoncie czasowym.

WNIOSKI

Sytuacja budżetowa gminy jest stabilna. Mimo zadłużenia gmina posiada płynność finansową. Dochody własne gminy opierają się o udział w podatku dochodowym od osób prawnych i od osób fizycznych oraz wpływy z podatku od nieruchomości. Liczba zadań wskazanych do zrealizowania w WPF jest dostosowana do możliwości finansowych gminy. Co więcej w najbliższych latach przewiduje się nadwyżki w budżecie, które posłużą na spłatę kredytów i wykup papierów wartościowych. W perspektywie ~~ośmiu~~ sześciu lat gmina ma potencjał osiągnąć dobrą kondycję finansową, która umożliwi przeznaczanie większej ilości pieniędzy na realizację inwestycji, które służą poprawie warunków życia mieszkańców.

Gmina przekształca się z gminy o typowo rolniczym charakterze w gminę rolniczo-usługową. Na przestrzeni lat 2010-~~2020~~ 2030 w strukturze gospodarczej zaobserwowano systematyczny spadek udziału rolnictwa, mimo to utrzymuje się ono na względnie wysokim poziomie. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy systematycznie wzrasta. W strukturze podmiotów gospodarczych dominują przedsiębiorstwa z sektora prywatnego, w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Prężnie rozwija się branża związana z transportem i gospodarką magazynową.

Większość mieszkańców gminy aktywnych zawodowo pracuje w sektorze rolniczym. Zdecydowana większość osób znajduje zatrudnienie poza gminą, wynika to z procesu suburbanizacji – osoby przeprowadzają się z miasta na wieś lecz wciąż pracują w mieście. Innym pozytywnym trendem jest malejące od 2013 r. bezrobocie.

Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych oraz malejące bezrobocie w ostatnich latach, mogą świadczyć o poprawie sytuacji ekonomicznej mieszkańców gminy.

W Strategii Rozwoju Gminy określono zadania priorytetowe dla poszczególnych sołectw wynikające z potrzeb inwestycyjnych. Zorientowane są one na rozwój i modernizację infrastruktury technicznej, komunikacyjnej i społecznej oraz zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców. Ponadto w niektórych sołectwach wskazuje się na konieczność zamiany polityki przestrzennej w obowiązujących planach miejscowych i dostosowanie jej do nowych potrzeb związanych z intensywnym rozwojem. Zadania te są systematycznie realizowane przez samorząd jednak z uwagi na ich dużą liczbę, w perspektywie sięgającej 2026 r., prawdopodobnie nie uda się wykonać wszystkich, zarówno pod względem finansowym jak i czasowym. Zadania te, istotne z perspektywy poprawy jakości życia mieszkańców, będą stopniowo realizowane w znacznie dłuższym horyzoncie czasowym.

8.2. ANALIZA ŚRODOWISKOWA

Analiza koncentruje się na zidentyfikowaniu uwarunkowań prawnych i ekofizjograficznych determinujących możliwość rozwoju zabudowy na terenie gminy Siedlce.

W kontekście rozwoju różnych form zabudowy obecnie uwarunkowania środowiskowe kojarzone są raczej z ograniczeniami. Dotyczy to głównie zabudowy usługowej oraz przemysłowej, w mniejszym stopniu mieszkaniowej, rekreacyjnej czy produkcji rolniczej.

Obszar opracowania charakteryzuje się zróżnicowanymi walorami przyrodniczo-użytkowymi. Występują tu zarówno cenne przyrodniczo ekosystemy, które należy zachować i chronić, jak i tereny o względnie korzystnych warunkach fizjograficznych nadających się do zabudowy o różnorodnym przeznaczeniu funkcjonalnym.

W audycie krajobrazowym województwa mazowieckiego (uchwała Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 48/24 z dnia 26 marca 2024 r.) na terenie gminy Siedlce wskazano jeden krajobraz priorytetowy typu wiejskiego (6) podtyp 6a (sztuczne zbiorniki wodne) - kod 14-318.94-024, który zlokalizowany jest w obrębie ewidencyjnym Topórek w zasięgu przestrzennym Rezerwatu Przyrody Stawy Siedleckie. Na obszarze gminy Siedlce nie występują parki kulturowe, obiekty znajdujące się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszary Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO (MaB) oraz obszary i obiekty proponowane do umieszczenia na tych listach. Przez teren gminy przebiega Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz zlokalizowane są 2 rezerwaty przyrody tj. Stawy Siedleckie i Gołobórz.

Analiza stanu środowiska, jego głównych zagrożeń i określenie kierunków jego ochrony były podstawą ustalenia przyrodniczych predyspozycji terenów do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej (Rys. 18).

Na jej podstawie zidentyfikowano następujące obszary funkcjonalno-przestrzenne:

1. wyłączone z zabudowy na podstawie przepisów odrębnych:
   - pasy ograniczeń w zabudowie wyznaczone od linii elektroenergetycznych,
   - tereny wzdłuż dróg w odległościach określonych w przepisach drogowych,
   - tereny wzdłuż linii kolejowej w odległościach określonych w przepisach kolejowych,
   - tereny wzdłuż gazociągu w odległościach określonych w przepisach odrębnych,
2. niekorzystne dla zabudowy ze względu na niekorzystne warunki ekofizjograficzne (gruntowe, topoklimatyczne, występujące cenne elementy środowiska przyrodniczego do bezwzględnego zachowania i ochrony, a także ze względu na istniejące i potencjalne zagrożenia środowiska). Do terenów niekorzystnych dla zabudowy należą:
   - lasy,
   - doliny rzek i mniejszych cieków wodnych,
   - grunty organiczne,
   - tereny podmokłe,
   - obszary występowania chronionych siedlisk przyrodniczych i stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt;
3. średnio korzystne dla zabudowy i korzystne z ograniczeniami. Do terenów średnio korzystnych i korzystnych z ograniczeniami należą:
   - obszary gleb chronionych klas I-III,
   - korytarze ekologiczne,
   - obszary zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych.
   - obszary objęte formami ochrony przyrody.

Biorąc pod uwagę skalę występowania wymienionych uwarunkowań oraz analizując ich wpływ na możliwości rozwojowe gminy można stwierdzić, że przy zachowaniu przepisów odrębnych regulujących ich funkcjonowanie nie stanowią one znaczącej przeszkody do rozwoju różnych form zabudowy w gminie. W dalszym ciągu istnieje także w gminie rezerwę terenów o korzystnych warunkach do rozwoju zabudowy.

WNIOSKI

Zasoby przyrodniczo-krajobrazowe gminy Siedlce mają z uwagi na swoje zróżnicowanie ponadprzeciętną wartość. Znaczna część gminy znajduje się w obrębie powierzchniowych form ochrony przyrody. Przez gminę przebiegają ważne korytarze ekologiczne umożliwiające migrację fauny i flory w tym jeden korytarz rangi transgranicznej. Inwestycje realizowane na tych terenach powinny zminimalizować presję antropogeniczną.

Przeprowadzona analiza wykazuje że obecny rozwój osadnictwa oraz działalności gospodarczej w niewielkim stopniu koncertuje się na terenach zagrożonych powodzią a tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemi nie występują. Tereny objęte prawnymi formami ochrony przyrody podlegają antropopresji. Znaczne pokrycie gminy obszarem chronionego krajobrazu wiąże się z nieuniknionym wpływem działalności ludzkiej. W tym przypadku należy dążyć do minimalizacji niekorzystnego oddziaływania. Z uwagi na cenne znaczenie środowiskowe istniejące lasy powinny podlegać wyłączeniu z obszarów inwestycyjnych.

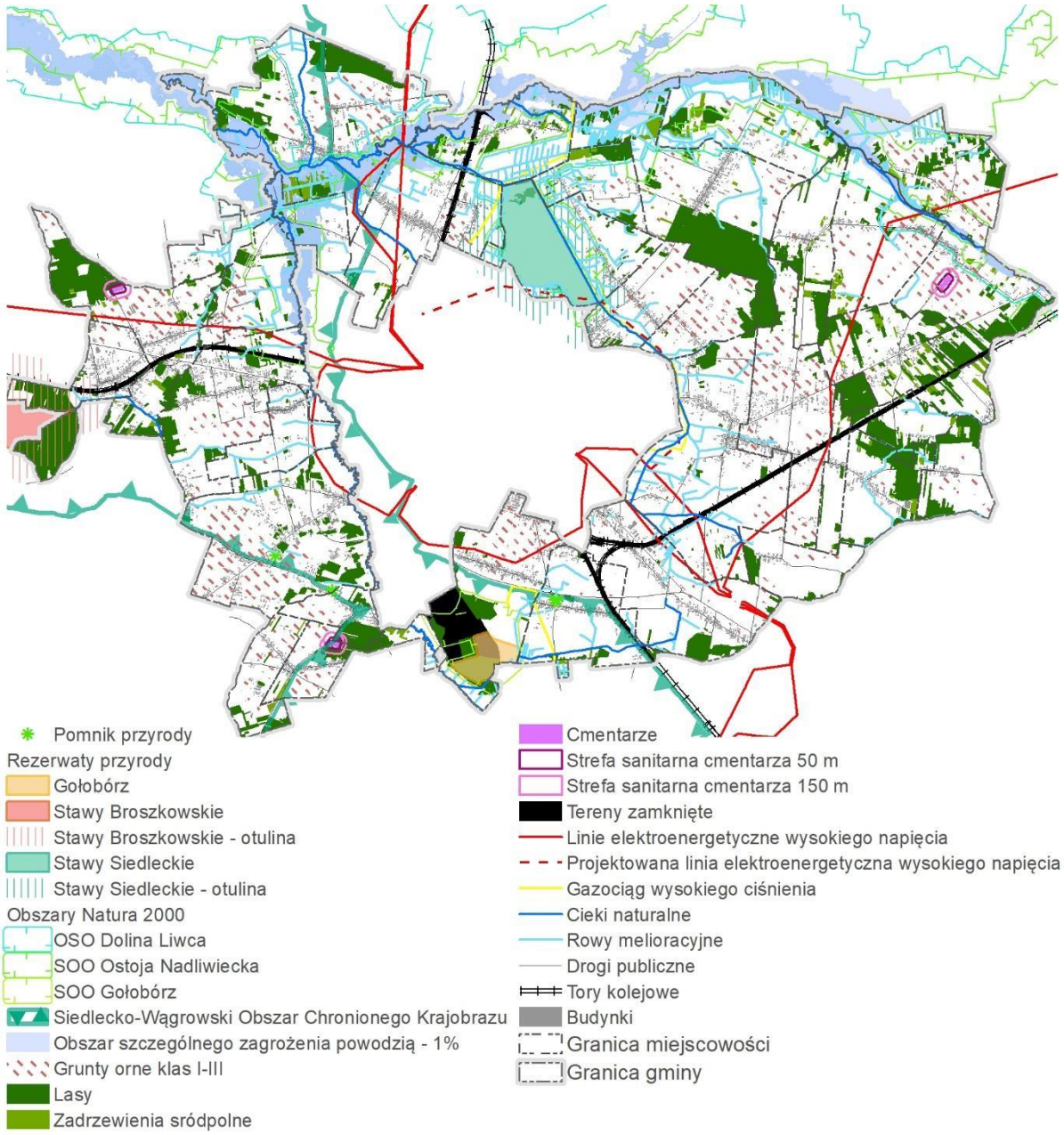

Rys. 19. Uwarunkowania środowiskowe dla rozwoju zabudowy na terenie gminy Siedlce
źródło: opracowanie własne.

Czynnikami ograniczającymi rozwój na obszarach gminy są:

- tereny zagrożone powodzią;
- powierzchniowe formy ochrony przyrody;
- tereny leśne;

Przeprowadzona analiza środowiskowa wskazuje podjęcie działań mających na celu dążenie do:

- zagęszczania zabudowy na terenach zainwestowanych;
- zachowania zwartego charakteru osadnictwa;
- realizacji ogólnodostępnych terenów zieleni urządzonej, ciągów pieszych oraz ścieżek rowerowych;
- rozwoju zabudowy na terenach wyposażonych w infrastrukturę techniczną lub rozwój infrastruktury na obszarach ekonomicznie uzasadnionych;

- utrzymania obecnego poziomu lesistości;
- zachowania wymaganych odległości budynków od terenów leśnych;
- prowadzenia działań rekultywacyjnych na terenach poprzemysłowych i poeksploatacyjnych;
- korzystania z zasobów naturalnych w sposób minimalizujący oddziaływanie na środowisko;
- ograniczenia zabudowy na terenach korytarzy ekologicznych;
- ograniczenia przeznaczania na funkcję mieszkaniową terenów o wysokim potencjale rolniczym;
- ograniczenia rozwoju zabudowy na terenach zagrożonych podtopieniami;
- ograniczania niskiej emisji w celu poprawy jakości powietrza;
- racjonalnego wyznaczania wskaźnika intensywności zabudowy oraz wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej na terenach przeznaczonych pod inwestycje (w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego).

8.3. ANALIZA SPOŁECZNA

Przeprowadzona analiza uwarunkowań społecznych odnosi się do potencjału demograficznego oraz warunków życia mieszkańców, wyrażonych dostępnością usług publicznych i infrastruktury społecznej. W analizie uwzględniono także informacje o zadaniach o charakterze społecznym wskazane do realizacji w Strategii Rozwoju Gminy. Synteza powyższych elementów pozwoliła na sformułowanie wniosków, wskazujących na potrzeby i możliwości rozwoju miasta ze społecznego punktu widzenia.

POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY

W celu określenia potencjału demograficznego gminy Siedlce przeanalizowano dane dotyczące: liczby ludności, przyrostu naturalnego, salda migracji, przyrostu rzeczywistego, współczynnika obciążenia osobami starszymi oraz strukturę wieku i płci mieszkańców.

Na przestrzeni lat 2010-~~2020~~ 2023 obserwuje się systematyczny wzrost liczby mieszkańców. Według danych BDL GUS w 2010 r. gminę zamieszkiwało 16 790 osób, natomiast w ~~2020~~ 2023 populacja Siedlec liczyła ~~18 671~~ 19 657 osób (Rys. 20). W analizowanym okresie wzrost liczby mieszkańców wyniósł ~~1 881~~ 2 867 osób, co daje przyrost na poziomie ~~11~~ 17%.

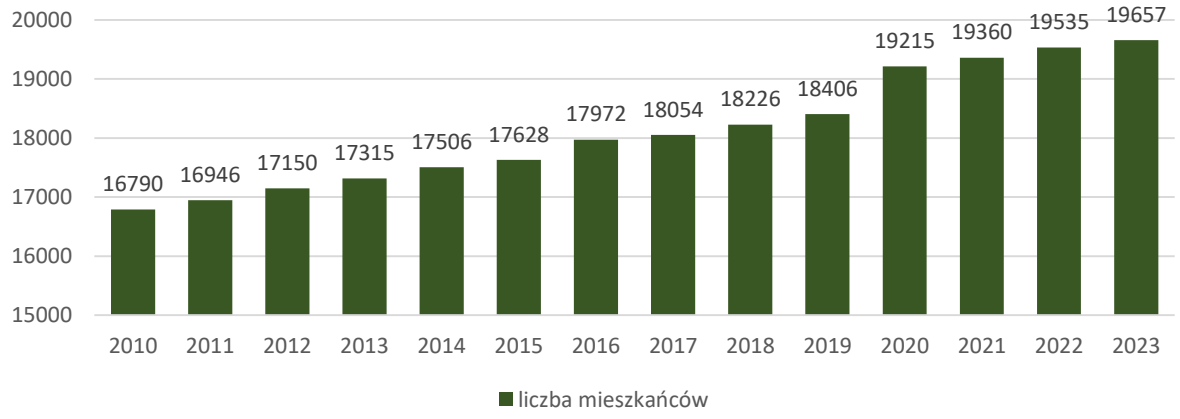

Rys. 20. Liczba ludności w gminie Siedlce w latach 2010-~~2020~~ 2023
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Przyrost naturalny w gminie Siedlce w latach 2016-2020 był dodatni, ~~jednak jego wartość z roku na rok się zmniejsza~~ natomiast w 2021 i 2023 odnotowano ujemny jego poziom.

Wynika to z relacji między liczbą urodzeń, a liczbą zgonów. W analizowanym okresie liczba urodzeń utrzymywała się na wyższym poziomie niż liczba zgonów, natomiast widoczny jest trend związany z malejącą liczbą urodzeń a rosnącą liczbą zgonów (Rys. 21). Powyższe wynika z zachodzących przemian społecznych (m.in. późniejszy wiek zakładania rodziny, model rodziny 2+1) oraz starzeniem się pokolenia z wyżu demograficznego.

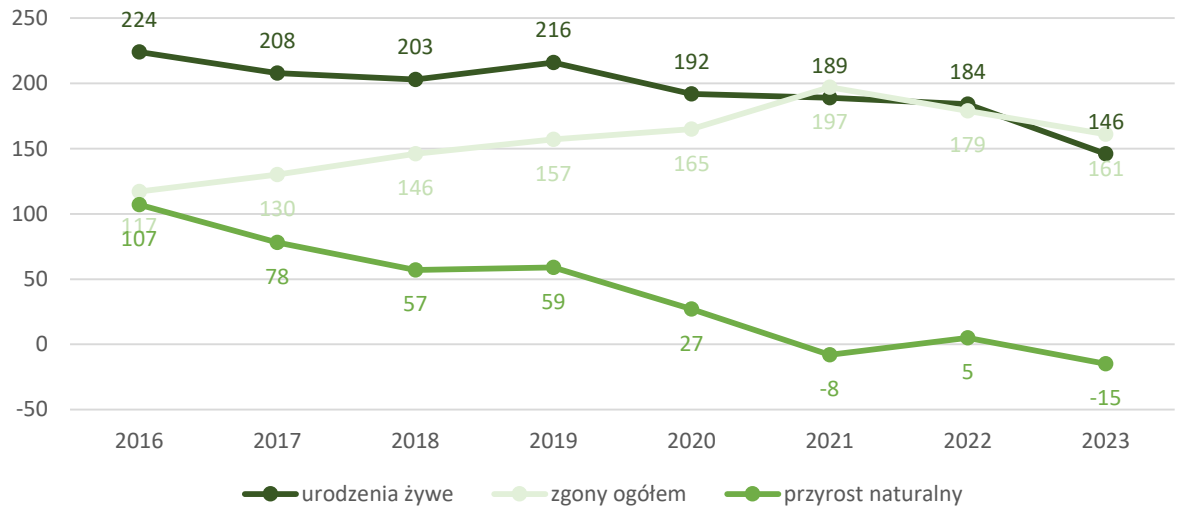

Rys. 21. Urodzenia żywe, zgony i przyrost naturalny w gminie Siedlce w latach 2016-~~2020~~ 2023
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Na przyrost ludności gminy wpływa dodatnie saldo migracji, które w latach 2016-~~2020~~ 2023 wahało się od 86 do 181 osób rocznie (Rys. 22). Zjawisko to spowodowane jest intensywną suburbanizacją miasta na prawach powiatu Siedlce. Jego mieszkańcy chętnie przenoszą się na tereny podmiejskie. Na podstawie analizowanych danych nie można określić jednoznacznego trendu w tej dziedzinie, z uwagi na zmienność zjawiska na przestrzeni lat.

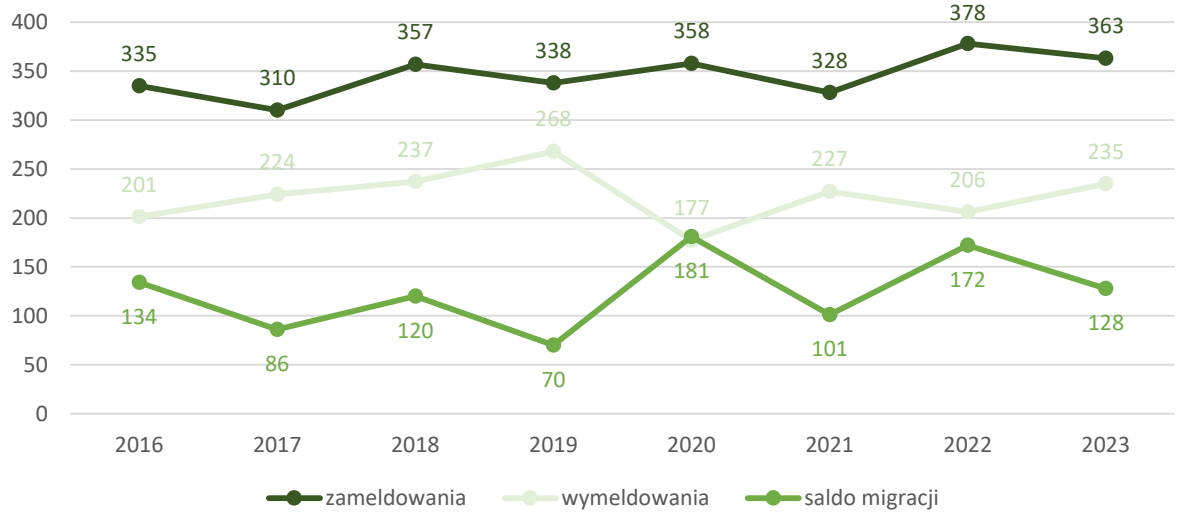

Rys. 22. Zameldowania, wymeldowania, saldo migracji w gminie Siedlce w latach 2016-~~2020~~ 2023
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Współczynnikiem obrazującym tendencje zmian liczby ludności jest przyrost rzeczywisty, który stanowi sumę przyrostu naturalnego i salda migracji. W analizowanym okresie (lata 2016-~~2020~~ 2023) był on stale dodatni. Na wartość przyrostu rzeczywistego, a tym samym

rosnącą liczbę mieszkańców gminy Siedlce, zdecydowany wpływ ma saldo migracji zaś w mniejszym stopniu przyrost naturalny (Rys. 23).

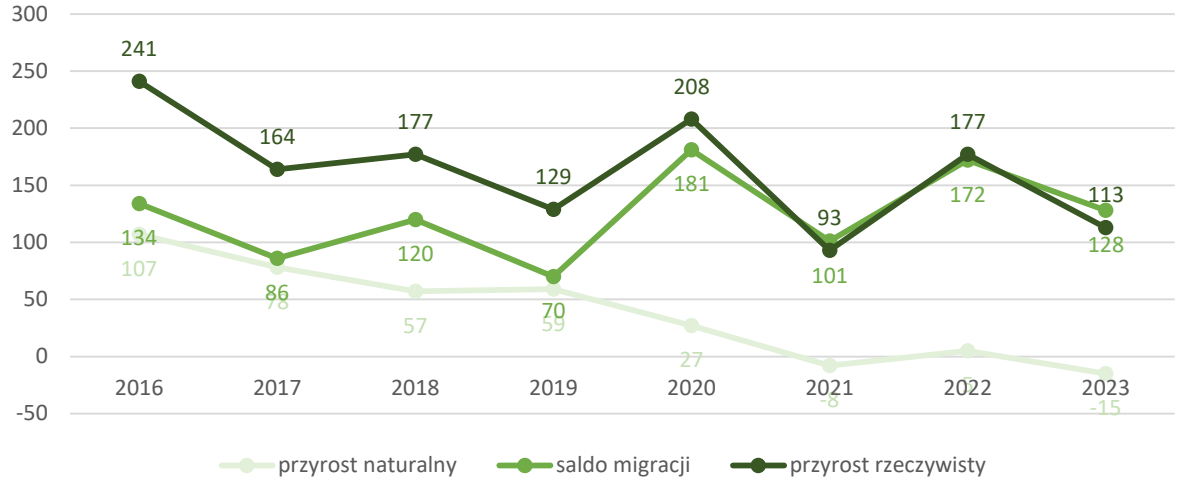

Rys. 23. Przyrost rzeczywisty w gminie Siedlce w latach 2016-~~2020~~ 2023
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

W strukturze wiekowej mieszkańców według ekonomicznych grup wieku na przestrzeni lat 2015-~~2020~~ 2023 udział osób w wieku przedprodukcyjnym (mężczyźni i kobiety w wieku 0-17 lat) utrzymywał się na ~~stałym~~ średnim poziomie ok. ~~21~~ 22% ogółu mieszkańców. Zmiany zaszły w udziale osób w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18 – 64 lata i kobiet w wieku 18 – 59 lat), który zmniejszył się z 64% w 2015 do ~~62~~ 59% w ~~2020~~ 2023 oraz w udziale osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni powyżej 65 lat i kobiety powyżej 60 lat), który w analizowanym okresie zwiększył się ~~o 2~~ ok. 3 punkty procentowe z 15% w 2015 do ~~17~~ 18% w ~~2020~~ 2023 (Rys. 24).

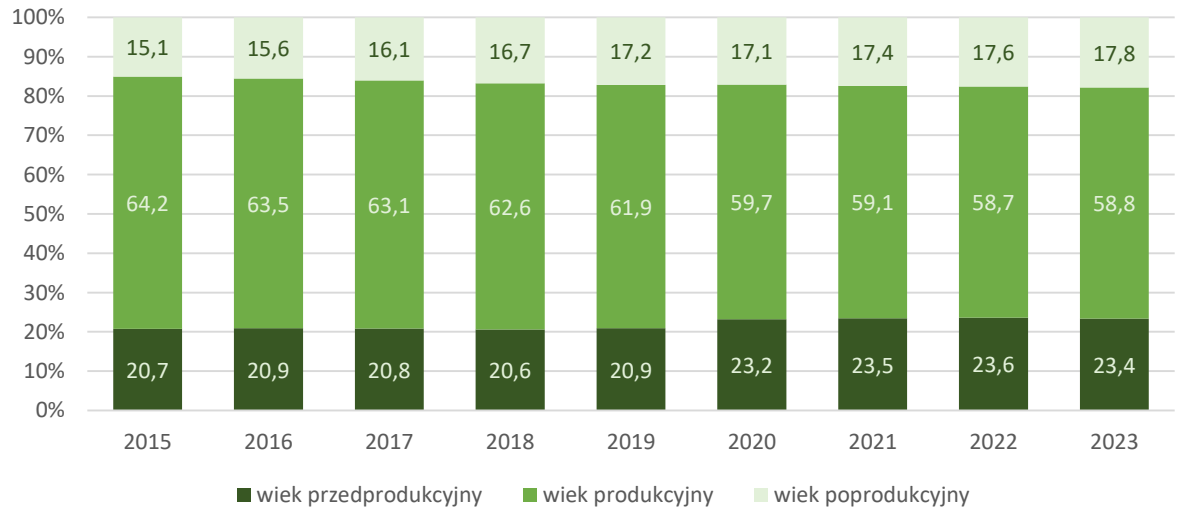

Rys. 24. Udział ludności gminy Siedlce według ekonomicznych grup wieku w latach 2015-~~2020~~ 2023 [%]
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Istotnym problemem gminy Siedlce, w przyszłości może stać się obciążenie demograficzne osobami starszymi (mężczyźni i kobiety w wieku powyżej 65 lat). Na przestrzeni ostatnich lat można zaobserwować tendencję rosnącą tego współczynnika – w 2010 r. wynosił on 14,8 a w ~~2020~~ 2023 r. ~~20,8~~ 23 (Rys. 25).

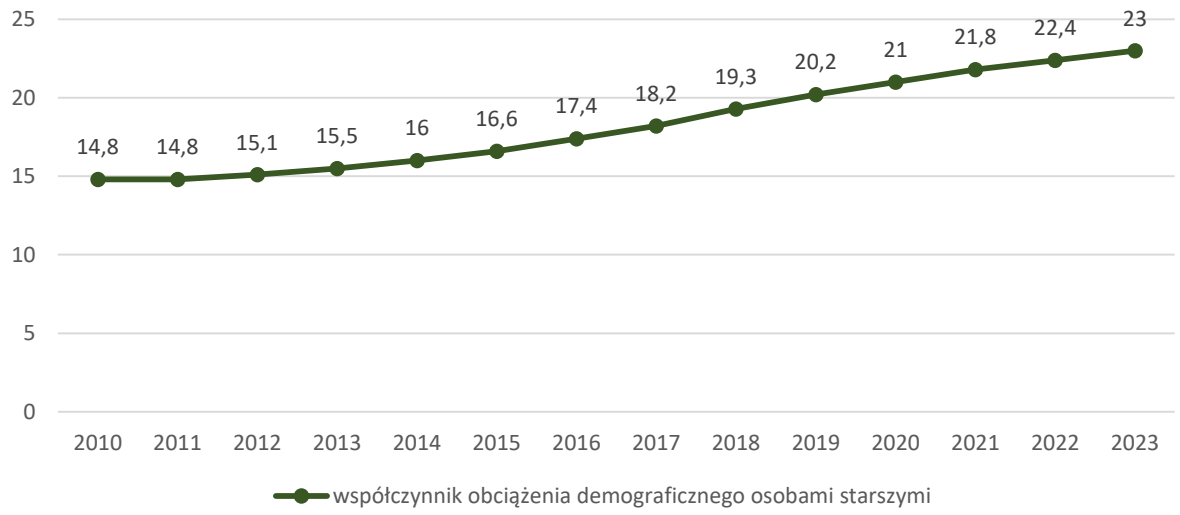

Rys. 25. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w gminie Siedlce w latach 2010-2023
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Objawy starzenia się społeczności gminy Siedlce obrazuje również piramida wieku i płci (Rys. 26). W ~~2020~~ 2023 r. różnica między młodym, a starszym pokoleniem była stosunkowo niewielka, należy jednak wziąć pod uwagę, że w perspektywie 15 lat duża część mieszkańców (obecnie w wieku średnim) będzie wkraczać w wiek emerytalny.

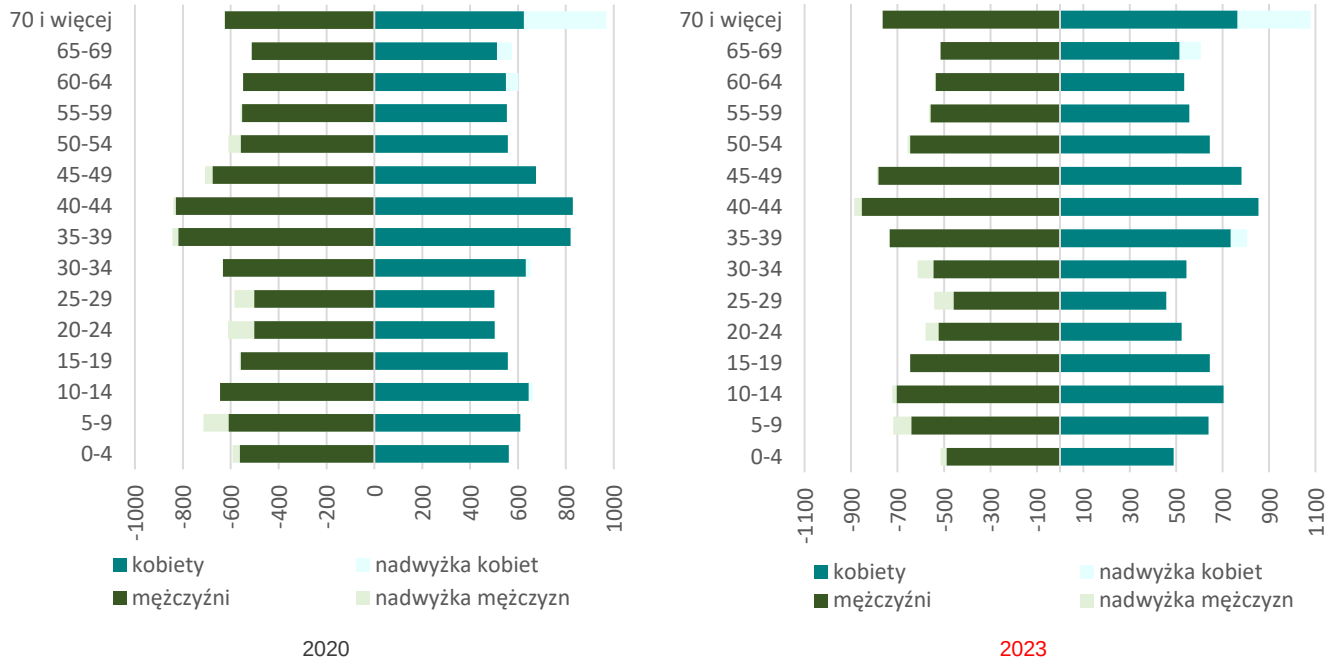

Rys. 26. Piramida wieku i płci ludności gminy Siedlce w 2020 r. i w 2023 r.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

USŁUGI PUBLICZNE I INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

W gminie Siedlce zadania w zakresie oświaty realizowane są na terenie gminy w zespołach oświatowych łączących szkoły podstawowe i przedszkola w Białkach, Golicach, Nowych Iganiach, Pruszynie, Stoku Lackim, Strzale oraz Żelkowie-Kolonii. Na terenie gminy funkcjonuje także publiczny żłobek w Chodowie oraz dwa żłobki prywatne w Starym Opolu i w Pruszynie-Pieńkach.

Podstawowa opieka zdrowotna mieszkańców gminy Siedlce realizowana jest przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Siedlcach z filią Wiejskiego Ośrodka Zdrowia w Pruszynie oraz przychodnię w Nowym Opolu. W jego ramach funkcjonuje poradnia ogólna oraz poradnia dla dzieci, w których pacjenci mają zapewnioną opiekę 2 lekarzy, stomatologa, 2 pielęgniarek oraz pomocy dentystycznej. Szerszy zakres opieki medycznej mieszkańcy gminy uzyskują w mieście Siedlce.

Sprawami z zakresu kultury zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury w Chodowie. Ośrodek Kultury prowadzi również Bibliotekę Gminną w Stoku Lackim z filiami w Nowym Opolu, Białkach, Pruszynie, Wołyńcach oraz punktem bibliotecznym w Chodowie. Ważnym elementem kulturalnym oraz scalającym lokalną społeczność są świetlice gminne w Chodowie, Białkach, Błogoszczy, Golicach, Grabianowie, Grubalach, Nowym Opolu, Pruszynie, Pruszynie–Pieńkach, Pruszynku, Rakowcu, Stoku Lackim, Strzale, Ujrzanowie, Wołyńcach, Żelkowie-Kolonii oraz Żaboklikach.

W ramach dostępu do oferty sportowo-rekreacyjnej funkcjonują zewnętrzne boiska sportowe, jak również sale gimnastyczne. Placówki oświatowe wyposażone są w place zabaw. Mieszkańcy mają możliwość uprawiania sportu w ramach klubów sportowych.

W zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego gmina jest obsługiwana przez Komendę Miejską Policji w Siedlcach, a w jej ramach przez 4 dzielnicowych, na terenie gminy działa też Ochotnicza Straż Pożarna w Błogoszczy, Nowym Opolu, Pruszynku i Pruszynie, natomiast w zakresie ochrony pożarowej przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Siedlcach, a w jej ramach przez Jednostki Ratowniczo - Gaśnicze PSP Nr 1 i 2. Na terenie gminy funkcjonują również 4 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Pruszynie, Pruszynku, Nowym Opolu i Błogoszczy.

Gmina znajduje się w bezpośredniej strefie oddziaływania miasta na prawach powiatu – Siedlce. Jest ono ośrodkiem zaspokajającym ponadpodstawowe potrzeby mieszkańców w zakresie dostępu do: oświaty (szkoły ponadpodstawowe), administracji (siedziba urzędu gminy, starostwa powiatowego i innych organów administracji publicznej), ochrony zdrowia (szpitale, poradnie specjalistyczne), usług (np. usługi sektora finansowego), kultury (kino, muzea).

W Strategi Rozwoju gminy wskazano na potrzebę realizacji 36 zadań z zakresu poprawy dostępności i jakości infrastruktury społecznej, dotyczą one m.in. rozbudowy zespołów oświatowych, budowy nowych i modernizacji istniejących świetlic, budowy boisk wielofunkcyjnych i placów zabaw oraz budowy basenu.

Zadania te są systematycznie realizowane o czym świadczą Raporty o Stanie Gminy.

WNIOSKI

Infrastruktura społeczna gminy Siedlce zaspokaja podstawowe potrzeby mieszkańców. Występuje zróżnicowanie w jej dostępności w poszczególnych sołectwach, o czym świadczy lista zadań wskazanych do realizacji w Strategii Rozwoju Gminy. Ośrodkiem zaspokajającym ponadpodstawowe potrzeby mieszkańców jest miasto Siedlce.

Liczba mieszkańców gminy systematycznie rośnie. Wynika to w mniejszym stopniu z dodatniego przyrostu naturalnego i w większym stopniu z dodatniego salda migracji, będącego następstwem suburbanizacji miasta Siedlce. Jest to obserwowany w całym kraju silny trend emigrowania ludności z miast do stref podmiejskich, położonych blisko granicy z miastem, często nawet korzystających z jego infrastruktury czy usług publicznych, jednak położonych w gminach ościennych. Również gmina wiejska Siedlce rokrocznie coraz bardziej korzysta ze swojego korzystnego położenia względem miasta Siedlce. Sytuacja sprzyja omawianym trendom tym bardziej, że w gminie planowana jest budowa autostrady,

co znacznie zwiększy jej dostępność komunikacyjną, ale także atrakcyjność inwestycyjną, w tym budownictwo mieszkaniowe. Niepokojącym zjawiskiem z demograficznego punktu widzenia, obserwowanym również jako tendencja w skali kraju, jest starzenie się społeczeństwa.

W ramach usług publicznych na terenie gminy Siedlce funkcjonuje 7 placówek oświatowych, łączących szkoły podstawowe i przedszkola. Budynki, w których odbywają się zajęcia są zadbane i w dobrym stanie technicznym. Na terenie gminy funkcjonują także ~~2~~ 1 publiczny oraz 2 prywatne żłobki. Dostęp do edukacji na poziomie ponadpodstawowym zapewnia miasto Siedlce. Opiekę medyczną w gminie zaspokaja przychodnia lekarska w Siedlcach z filią w Pruszynie. Infrastrukturę sportowo-rekreacyjną gminy tworzą wielofunkcyjne boiska zlokalizowane przy placówkach oświatowych lub w ich okolicach. Oferta społeczno-kulturowa jest realizowana poprzez instytucje takie jak dom kultury, biblioteki oraz świetlice wiejskie.

8.4. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Przeprowadzona na potrzeby zmiany studium uproszczona prognoza zmian demograficznych w gminie Siedlce do ~~2050~~ 2054 r. oparta jest na danych dotyczących liczby ludności z lat 2005 – ~~2020~~ 2023. Jak wskazano w analizie społecznej liczba ludności gminy Siedlce systematycznie rośnie (Rys. 27). Linia trendu jest wyraźnie wznosząca. Istotną jest wartość współczynnika R2, który jest miarą dopasowania cech do siebie. Im wyższa wartość, tym to dopasowanie, a zarazem zależność, są wyższe. W badanym przypadku wartość R2 wynosi aż 99%, co wskazuje na bardzo dokładne dopasowanie cech. Na wykresie wygenerowane zostało także równanie zależności liniowej, w którym zmienna x oznacza kolejny rok.

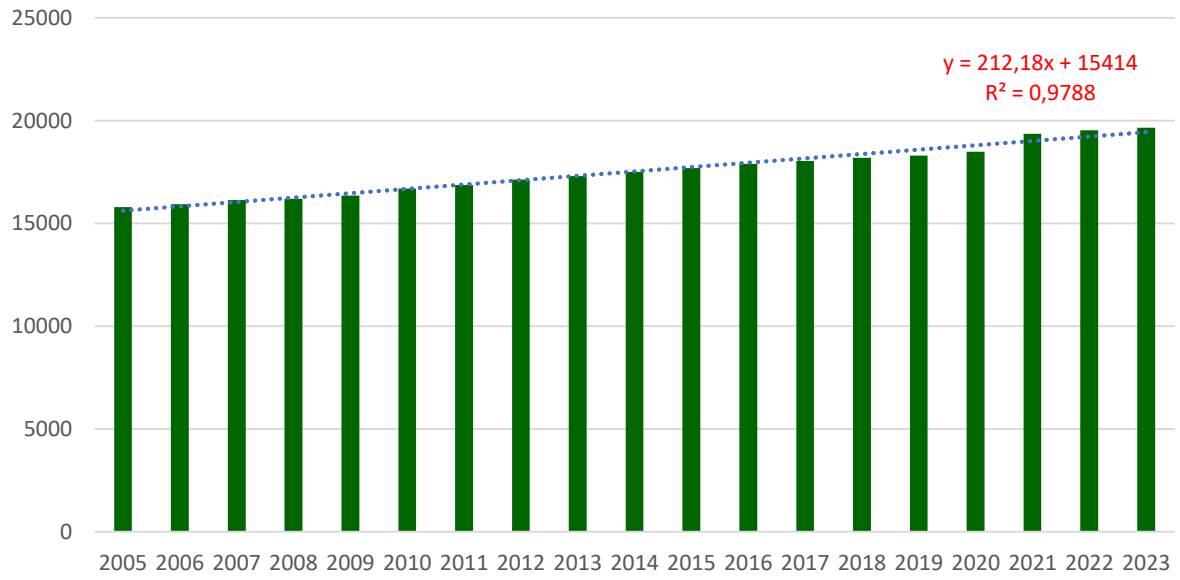

Rys. 27. Liczba mieszkańców gminy Siedlce w latach 2005-~~2020~~ 2023
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Siedlce i danych BDL GUS.

Na podstawie równania, które w ujęciu matematycznym obrazuje dynamikę zmian liczby ludności w latach 2005-~~2020~~ 2023, wykonano prognozę liczby ludności gminy Siedlce w 30 letniej perspektywie (Rys. 28).

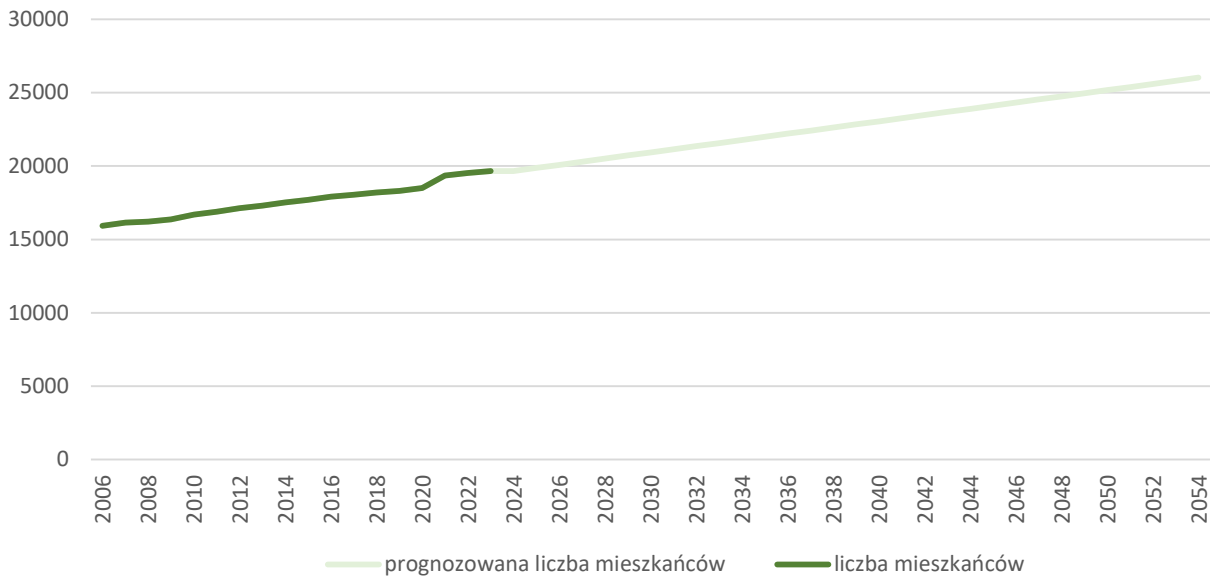

Rys. 28. Prognoza demograficzna dla gminy Siedlce do ~~2050~~ 2054 r.
Źródło: opracowanie własne.

Jak wynika z powyższej prognozy liczba mieszkańców w ~~2050~~ 2054 r., przy utrzymaniu dotychczasowej dynamiki wzrostu ludności, może wynieść ~~24 242~~ 26 023 osoby. Stanowi to wzrost o ~~31~~ 32% (~~5749~~ 6336 osób) w stosunku do roku ~~2020~~ 2023. Niniejsza prognoza nie obejmuje migracji w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego, bowiem gmina Siedlce do niego nie należy.

Według prognozy demograficznej ludności na lata 2023-2060 opracowanej przez GUS na potrzeby oficjalnych dokumentów m.in. planów ogólnych, liczba mieszkańców gminy Siedlce w 2054 r. wyniesie 23 517. Ta nieznaczna różnica w szacunkach wynika z faktu, że GUS opracował trzy alternatywne wersje prognozy, a jako główny został wskazany scenariusz średni, uznany przez ekspertów za najbardziej prawdopodobny. Niemniej obie prognozy wskazują ten sam trend, w perspektywie najbliższych 30 lat liczba ludności gminy Siedlce ma wzrosnąć o ok. 30%.

WNIOSKI

Prognozowany wzrost liczby ludności gminy Siedlce oznacza rozwój przestrzenny terenów mieszkaniowych w gminie. Ważnym zadaniem władz samorządowych jest zapewnienie odpowiedniego dostępu do infrastruktury społecznej dla obecnych oraz przeszłych mieszkańców. Częstym problemem mieszkańców terenów podmiejskich jest ograniczony dostęp do usług. Obecna baza usług publicznych jest wystarczająca lecz z uwagi na wzrastającą populację należy uwzględnić nowe tereny na funkcję związane z oświatą, ochroną zdrowia oraz kulturą. Istotną rolę w funkcjonowaniu gminy ma miasto Siedlce, które stanowi miejsce pracy oraz edukacji dla mieszkańców. Zapewnia również dostęp do wielu usług, niedostępnych w gminie z uwagi na jej wiejski charakter. Wskazane jest rozwijanie istniejących połączeń transportu zbiorowego w celu poprawy dostępności komunikacyjnej mieszkańców z miastem. Przyszłe działania powinny w głównej mierze koncentrować się na przeciwdziałaniu negatywnym efektom suburbanizacji, co pozwoli na poprawę jakości życia w gminie.

8.5. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

Szacowanie potencjalnych kosztów rozwoju układu przestrzennego gminy oparto na podstawowych, wyznaczonych prawem zadaniach, które gmina powinna realizować. Należą do nich budowa dróg gminnych oraz zapewnienie podstawowej infrastruktury komunikacyjnej, technicznej (wodociąg, kanalizacja), a także dostępu do służby zdrowia oraz oświaty. Możliwości finansowania przez gminę wykonania infrastruktury określono na podstawie analizy struktury wydatków inwestycyjnych, analizy rozwoju zabudowy i wyposażenia w podstawową infrastrukturę techniczną oraz analizę zamierzeń inwestycyjnych wyrażonych w obowiązujących planach miejscowych w zakresie inwestycji drogowych i infrastrukturalnych. Uwzględniono także wyniki analiz ekonomicznej i społecznej. Synteza powyższych elementów pozwoliła na sformułowane wniosków dotyczących możliwości finansowania rozwoju przestrzennego poprzez inwestycje w sieć komunikacyjną, techniczną oraz infrastrukturę społeczną, służące realizacji zadań własnych gminy.

FINANSOWANIE INWESTYCJI

Średnia wartość wydatków majątkowych inwestycyjnych z lat 2010-~~2020~~ 2023 wynosi ~~12 528 409 zł~~ 17 614 858 zł i stanowią one średnio ~~20~~ 21% wydatków ogółem. Najwięcej środków majątkowych przeznaczono na inwestycje w ~~2018~~ 2023 r., było to ~~27 147 254 254~~ 51 422 062 zł, a kwota ta stanowiła ~~30~~ 37% wydatków ogółem (Rys. 29). ~~Zrealizowano wtedy następujące przedsięwzięcia:~~

- ~~budowa boiska szkolnego w Pruszynie – 975 996,00 zł,~~
- ~~rozbudowa szkoły w Golicach – 936 651,13 zł~~
- ~~rozbudowa szkoły w Pruszynie – 136 981,78 zł~~
- ~~budowa boiska szkolnego w Nowych Iganiach – 995 920,00 zł~~
- ~~termomodernizacja budynków oświatowych na terenie Gminy Siedlce – 9 035 519,00 zł~~
- ~~opracowanie projektu budowy boiska przy Zespole Oświatowym w Stoku Lackim – 11 000,00 zł~~
- ~~budowa bieżni wraz ze skokiem w dal i wzwyż przy Zespole Oświatowo-Wychowawczym w Białkach – 235 917,83 zł.~~

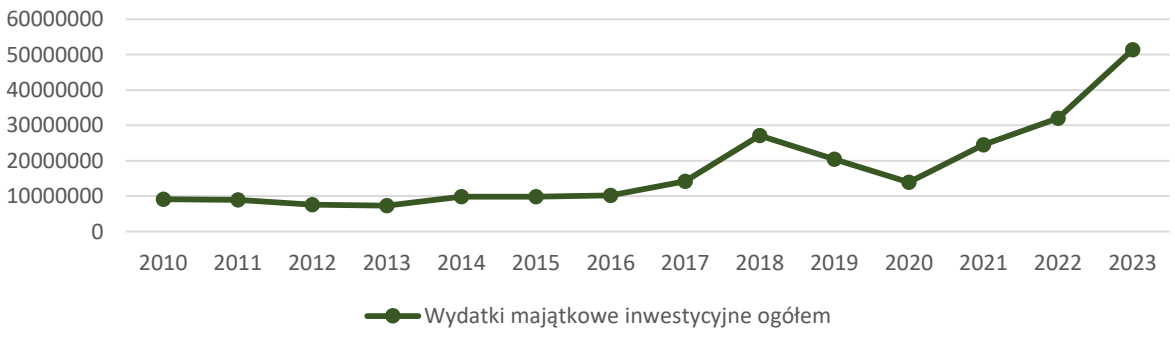

Rys. 29. Wydatki majątkowe inwestycyjne gminy w latach 2010-~~2020~~ 2023
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Uśredniając wartości z lat 2010-~~2020~~ 2023 największy udział w strukturze wydatków majątkowych przeznaczonych na inwestycje miały środki z działów Rolnictwo i łowiectwo (średnio ~~31~~ 30% ogółu wydatków majątkowych), Oświata i wychowanie (~~29~~ 24%) oraz Transport i łączność (~~25~~ 29%). Znaczny udział wydatków majątkowych, w odniesieniu do reszty działów klasyfikacji budżetowej, przeznaczany był na inwestycje z działów Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (~~4,7~~ ~~5~~%) oraz Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (~~3,7~~ 6%) (Rys. 30). W związku z powyższym można przyjąć, że średnie roczne wydatki majątkowe inwestycyjne wynoszą:

- w dziale Rolnictwo i łowiectwo – ~~3 883 807~~ 4 428 500 zł,
- w dziale Transport i łączność – ~~3 132 102~~ 5 125 249 zł,
- w dziale Oświata i wychowanie – ~~3 708 409~~ 4 461 188 zł,
- w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – ~~588 835~~ 781 028 zł,

w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – ~~463 551~~ 1 695 101 zł.

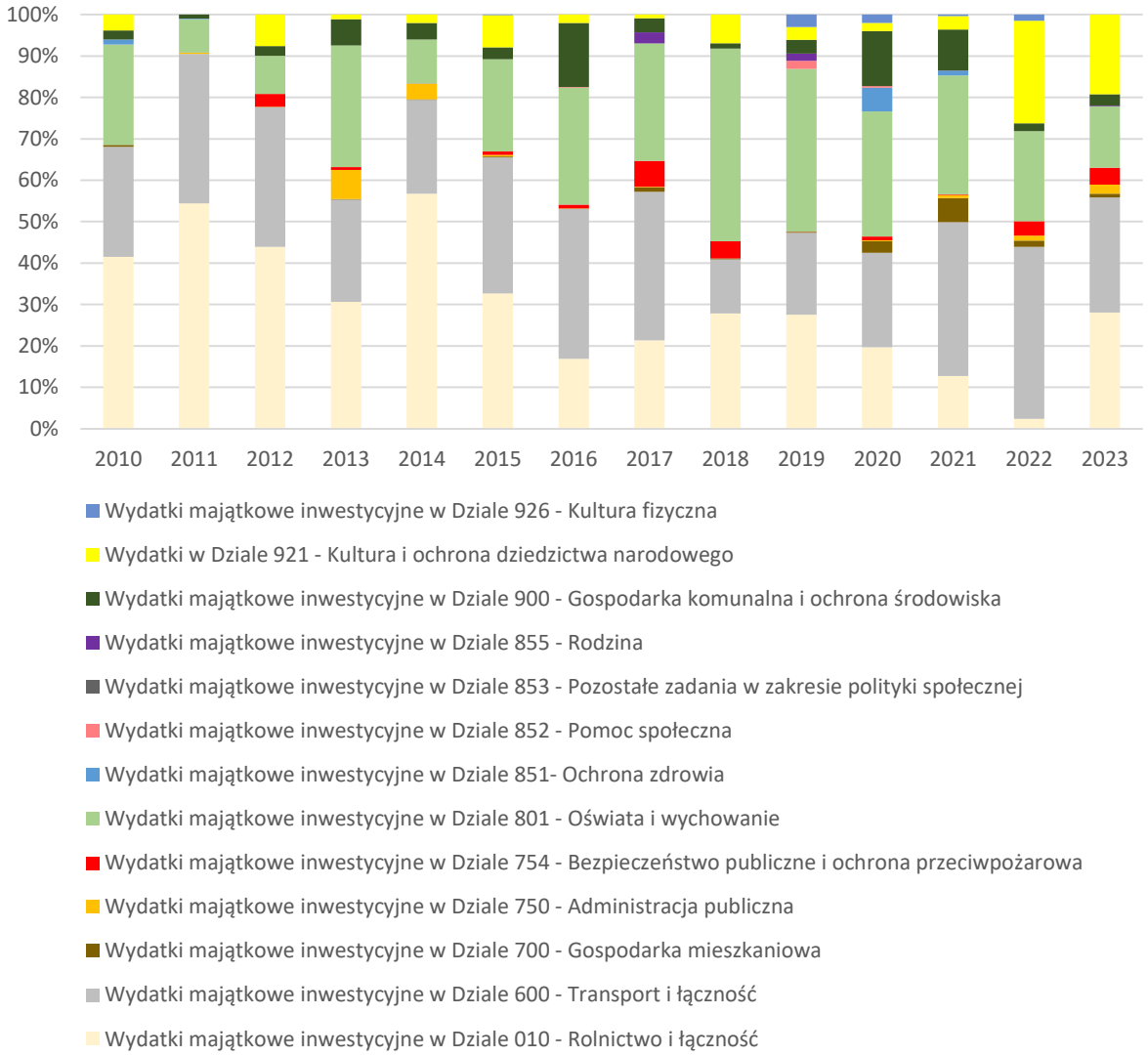

Rys. 30. Struktura wydatków majątkowych według działów w latach 2010-~~2020~~ 2023
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

W latach 2010-~~2020~~ 2023 wydatki inwestycyjne, które samorząd przeznaczał na drogi gminne wynosiły średnio rocznie ok. . ~~4,4~~ 5,8 mln zł, na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców poprzez budowę oświetlenia wydawano średnio rocznie ok. 1,2 mln zł, na rozwój infrastruktury społecznej (Gminny ośrodek kultury, świetlice itp.) ~~1,7~~ 3 mln zł, a na

zadania związane z funkcjonowaniem placówek oświatowo-wychowawczych ok. ~~17,9~~ 21,7 mln zł (Tab. 20).

Tab. 20. Średnie wydatki majątkowe inwestycyjne z lat 2010-~~2020~~ 2023 przeznaczane na realizację wybranych przedsięwzięć z zakresu infrastruktury komunikacyjnej, technicznej i społecznej wg działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej

Dział	Rozdział	Średnia roczna [zł]	Średnia roczna z lat 2010-2023 [zł]
Transport i łączność	Drogi publiczne gminne	4 388 361	5 836 381
Oświata i wychowanie	Szkoły podstawowe	14 172 091	16 816 175
Oświata i wychowanie	Przedszkola	3 696 658	4 920 943
Rodzina	Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	682 073	194 878
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Oświetlenie ulic, placów i dróg	1 156 135	1 195 439
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	20 716	19 478
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Biblioteki	187 873	187 257
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	1 668 820	3 050 640

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Inwestycje z zakresu rozwoju infrastruktury drogowej, technicznej i społecznej są także realizowane w ramach funduszu sołeckiego. W latach 2010-~~2020~~ 2023 z funduszu sołeckiego średnio rocznie przeznaczono: na rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej ok. ~~43,5~~ 9 tys. zł, na drogi gminne ok ~~364~~ 78 tys. zł, na oświetlenie ulic placów i dróg ok. ~~77,5~~ 16 tys. zł, a na przedsięwzięcia związane funkcjonowaniem świetlic wiejskich ok. ~~300~~ 64 tys. zł (Tab. 21).

Tab. 21. Średnie wydatki z funduszu sołeckiego z lat 2010-2020 przeznaczane na realizację wybranych przedsięwzięć z zakresu infrastruktury komunikacyjnej, technicznej i społecznej wg działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej

Dział	Rozdział	Średnia roczna [zł]	Średnia roczna z lat 2010-2023 [zł]
Rolnictwo i łowiectwo	Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	43 477	9 317
Transport i łączność	Drogi publiczne gminne	363 990	77 998
Oświata i wychowanie	Szkoły podstawowe	3 333	714
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Oświetlenie ulic, placów i dróg	77 500	16 607
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	299 433	64 164
Kultura fizyczna	Zadania w zakresie kultury fizycznej	3 333	714

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

Środki na inwestycje realizowane na terenie gminy, pochodzą także z dotacji celowych. W latach 2018-2020 na inwestycje związane z rozwojem infrastruktury drogowej, technicznej i społecznej oraz na podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy pozyskano łącznie ok. 7,1 mln zł (2,4 mln zł w 2018, 0,8 mln zł w 2019 r., 3,9 mln zł w 2020 r.). Środki te pochodziły m.in. z różnych programów Urzędu Marszałkowskiego Województwa

Mazowieckiego, Fundacji, Ministerstw, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Tab. 22).

Kolejnym źródłem finansowania inwestycji są pożyczki. W 2018 r. i 2020 r. gmina zaciągnęła pożyczki na rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP. Łączna kwota pożyczek na realizację tych inwestycji wyniosła ok. 6,6 mln zł (4,9 mln zł w 2018, 1,7 mln zł w 2020 r.) (Tab. 23).

Tab. 22. Dotacje pozyskane na realizacje programów i inwestycji służących poprawie warunków życia mieszkańców gminy Siedlce w latach 2018-2020

Rok	Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Koszt ogólny [zł]	Wartość dotacji [zł]
2018	Wyposażenie Placu Zabaw Przy Świetlicy Wiejskiej W Starym Opolu przy ul. Wiśniowej 7 w siłownie zewnętrzną	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	20000,00	10000,00
	Wyposażenie placu zabaw dla dzieci przy świetlicy wiejskiej	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	20000,00	10000,00
	Zakup ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Nowym Opolu	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	1000000,00	130000,00
	Zakup sprzętu ratowniczo gaśniczego dla OSP w Pruszynie	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	11813,66	9114,16
	Zakup wyposażenia do GOK w Chodowie	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	584706,75	454706,75
	Lokalny Animator Sportu 2018	Fundacja Orły Sportu	19800,00	9900,00
	Budowa boiska szkolnego w Nowych Iganiach	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	988920,00	200000,00
	Remont budynku OSP w Nowym Opolu	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	52835,18	50000,00
	Utworzenie placu zabaw w Nowym Opolu	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	50000,00	31815,00
	Doposażenie OSP w Gminie Siedlce	Ministerstwo Sprawiedliwości	33888,00	33549,12
	Przebudowa ulicy Słonecznej w miejscowości Nowe Opole	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	886704,54	564210,00
	Zakup i montaż instalacji wewnętrznych oraz wyposażenia budynku świetlicy wiejskiej w Żelkowie Kolonii	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	462279,20	372279,20
	Przebudowa drogi dojazdowej do zabudowy kolonijnej, pól i łąk na terenie wsi Strzała	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	262312,26	131156,00
	Żłobek Gminny Nr 2 w Chodowie	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	441000,00	380800,00
			Razem	2 387 530,23
2019	„Lokalny Animator Sportu”	Fundacja Rozwoju Kultury Fizycznej	21600,00	10800,00
	„Utworzenie placu zabaw w Nowym Opolu”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	50000,00	31815,00
	„Wyposażenie placu zabaw dla dzieci przy świetlicy wiejskiej” - Stok Lacki	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	21200,00	10000,00
	„Budowa ogrodzenia terenów rekreacyjnych w miejscowości Białki”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	22085,24	10000,00
	„Budowa ogrodzenia terenów rekreacyjnych w miejscowości Purzec”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	43494,00	10000,00
	„Budowa ogrodzenia terenów rekreacyjnych w miejscowości Wołyńce”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	28474,50	10000,00
	„Wyposażenie kuchni świetlicy wiejskiej w miejscowości Rakowiec”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	20100,00	10000,00
	„Modernizacja placu sportowo-rekreacyjnego w miejscowości Chodów”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	317000,00	95250,00
	„Remont budynku OSP w Nowym Opolu”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	11400,00	11400,00
	„Doposażenie OSP w Nowym Opolu”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	6600,00	3300,00
	Przebudowa drogi dojazdowej do zabudowy kolonijnej, pól i łąk na terenie wsi Strzała	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	250212,60	125000,00

	„Żłobek Gminny w Chodowie” (MALUCH+)	Wojewoda Mazowiecki	564200,00	380800,00
	„Otwarte Strefy Aktywności na terenie Gminy Siedlce”	Ministerstwo Sportu i Turystyki	252201,41	75000,00
	„Zakup sprzętu ratowniczego dla OSP w Gminie Siedlce”	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	36762,00	30000,00
			Razem	813 365,00
2020	„Remont instalacji centralnego ogrzewania poprzez wymianę instalacji gazowej i pieca w OSP Nowym Opolu”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	19680,00	19680,00
	Przebudowa drogi gminnej – ulicy Spokojnej w miejscowości Chodów gmina Siedlce	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	311149,41	145000,00
	Utworzenie placu zabaw w miejscowości Pruszyn	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	17835,00	8917,50
	Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej w Grubalach	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	36062,23	10000,00
	Utworzenie placu zabaw w miejscowości Żelków - Kolonia	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	31053,40	10000,00
	Utworzenie siłowni zewnętrznej w miejscowości Nowe Opole	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	14452,50	7226,25
	Zagospodarowanie w miejscowości Pruszyn Pieńki	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	21525,00	10000,00
	„Lokalny Animator Sportu”	Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy	16800,00	8400,00
	„Budowa przedszkola przy Zespole Oświatowym w Stoku Lackim wraz z modernizacją infrastruktury szkolnej”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	4272840,00	2398699,99
	Nowe strefy zieleni w Gminie Siedlce	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	97000,00	48499,00
	„Zakup sprzętu dla OSP Nowe Opole ”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	1210,00	1210,00
	„Zakup sprzętu dla OSP Pruszynek ”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	1000,00	1000,00
	„Zakup sprzętu dla OSP Pruszyn ”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	4980,00	4980,00
	Modernizacja placu sportowo rekreacyjnego w miejscowości Chodów	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	269999, 99	94200,00
	„Żłobek publiczny nr 2 w Gminie Siedlce	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie	1820070,80	943864,80
	Gimnastyka w Gminie Siedlce	Ministerstwo Sportu	37900,00	18457,00
	„Likwidacja barier transportowych dla uczestników korzystających ze wsparcia środowiskowych domów samopomocy prowadzonych przez Miasto Siedlce – mieszkańców Gminy Siedlce”	PFRON	139144,24	81000,00
	Instalacja ogniw fotowoltaicznych w budynku OSP Nowe Opole	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	39990,00	30000,00
	„ Zakup 6 kompletów ubrań ochronnych specjalnych z rękawicami specjalnymi, butami strażackimi i hełmami dla OSP – OSP Pruszynek”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	19002,00	19000,00
	„ Zakup 8 sztuk ubrań specjalnych dla OSP- OSP Nowe Opole	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego	20200,00	19000,00
			Razem	3 879 134,54
			Kwota dofinansowań w latach 2018-2020	**7 080 029,77**

źródło: opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie gminy Siedlce z lat 2018-2020.

Tab. 23. Pożyczki zaciągnięte na realizację inwestycji służących poprawie warunków życia mieszkańców gminy Siedlce w 2018 r. i 2020 r.

Rok	Nazwa projektu	Źródło dofinansowania	Koszt ogólny [zł]	Wartość pożyczki [zł]
2018	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Biel, Pruszyn, Pieńki	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	770000,00	400000,00
	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Stok Lacki-Folwark ulice: Wiosenna, Baśniowa, Piaskowa	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1788617,90	700000,00
	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Topórek i Jagodnia	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1664634,69	1330000,00
	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Purzec -Strzała	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2540000,00	1000000,00
	Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami do granicy działek i przepompownia mi w miejscowości Nowe Opole: Spacerowa, Słoneczna, Brzozowa, Spokojna oraz w m. Ostrówek	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1912117,01	700000,00
	Zakup ciężkiego samochodu ratowniczo gaśniczego dla OSP w Nowym Opolu	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1070000,00	300000,00
	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Stok Lacki ul. Gryczna, Bukietowa, Bursztynowa, Dolna, Promienna, Wzgórze.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1159177,60	500000,00
			Razem	4 930 000,00
2020	Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Karskiego w miejscowości Nowe Iganie”	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	345528,46	280000,00
	„Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wołyńce (Wróblówka)	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	551210,00	508000,00
	„Budowa brakujących fragmentów sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Siedlce – Żabokliki - Kolonia	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	294315,00	280000,00
	„ Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Joachimów	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	689053,00	620000,00
			Razem	1 688 000,00
			Kwota pożyczek w 2018 i 2020 r.	**6 618 000,00**

źródło: opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie gminy Siedlce z lat 2018-2020.

W latach 2021-2023 zrealizowano 102 zadania, które w części lub całości sfinansowano w oparciu o pozyskane fundusze zewnętrzne (dotacje i pożyczki), łączny koszt ogólny zadań wyniósł ok. 116,7 mln zł z czegook. 40 mln (34%) stanowiły środki zewnętrzne:

- w 2021 r. zrealizowano 38 zadań, łączna kwota dotacji/pożyczek wyniosła 23 951 908.48 zł tj. 27% kosztów ogólnych,
- w 2022 r. zrealizowano 39 zadań, łączna kwota dotacji/pożyczek wyniosła 9 436 074.90 zł tj. 59% kosztów ogólnych,
- w 2023 r. zrealizowano 25 zadań, łączna kwota dotacji/pożyczek wyniosła 6 866 978.31 zł tj. 55% kosztów ogólnych.

ROZWÓJ ZABUDOWY

Powierzchnia użytkowa istniejących mieszkań na terenie gminy Siedlce rokrocznie się zwiększa. W ciągu analizowanych ~~jedenastu~~ czternastu lat przybyło ~~121 147~~ 215 539 m^2 powierzchni użytkowej mieszkań (z 487 873 m^2 w 2010 r. do ~~609 020~~ 703 412 m^2 w ~~2020~~ 2023 r.), co stanowi wzrost o ~~25~~ 44% (Rys. 31). W analizowanym okresie średnia powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła ok. ~~103~~ 106 m^2, z kolei średnia powierzchnia użytkowa nowego mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 164 m^2, a na 1 mieszkanie przypadało średnio ~~3,39~~ 3,37 osób. Z roku na rok zmniejsza się przeciętna liczba osób na mieszkanie, a zwiększa się przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania, natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa nowego mieszkania oddanego do użytkowania podlega wahaniom i trudno wskazać jednoznaczny trend (Rys. 32).

Na terenie gminy Siedlce budownictwo mieszkaniowe występuje głównie w formie zabudowy jednorodzinnej. To z kolei zwiększa terenochłonność nowej zabudowy w przeliczeniu na mieszkańca – ta sama ilość osób w zabudowie jednorodzinnej „zajmuje" więcej terenu niż w zabudowie wielorodzinnej.

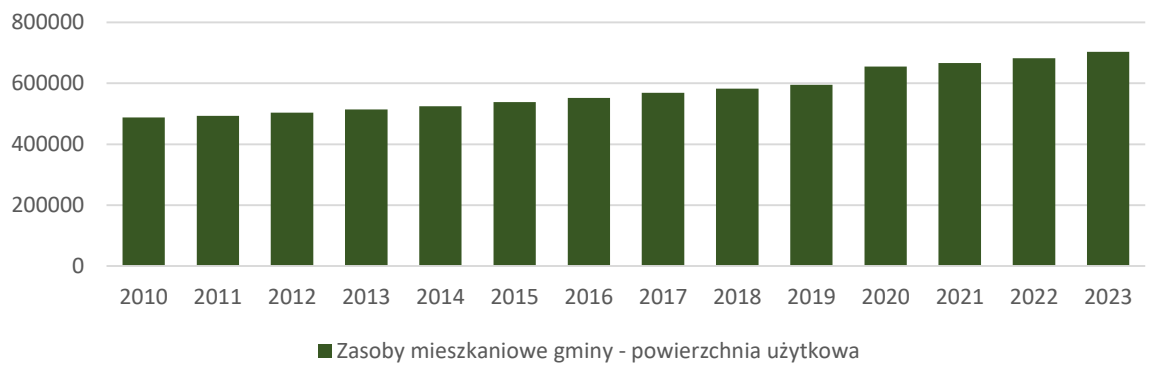

Rys. 31. Powierzchnia użytkowa [m2] zasobów mieszkaniowych na terenie gminy Siedlce w latach 2010-~~2020~~ 2023
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

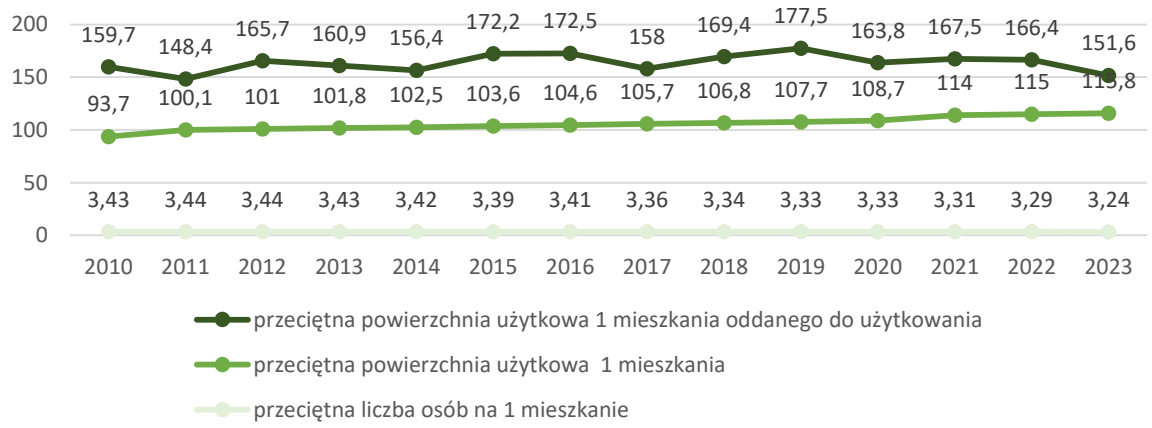

Rys. 32. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania i liczby osób na 1 mieszkanie w latach 2010-~~2020~~ 2023
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS.

W latach 2010-~~2020~~ 2023 na terenie gminy Siedlce oddano do użytkowania ~~942~~ 1372 nowe budynki mieszkalne o łącznej powierzchni użytkowej ~~158 420~~ 227 434 m^2 oraz ~~265~~ 406

nowych budynków niemieszkalnych o łącznej powierzchni ~~142 894~~ 202 053 m^2. Wśród wybudowanych w analizowanym okresie budynków niemieszkalnych obiekty usługowe (komercyjne) stanowiły ~~16~~ 11%, budynki użyteczności publicznej 4%, budynki związane z produkcją i magazynowaniem ~~15~~ 12% (z czego ~~4~~ 3% przemysłowe a ~~11~~ 9% budynki magazynowe, zbiorniki i silosy), budynki gospodarstw rolnych ~~33~~ 32%, garaże ~~36~~ 39%, natomiast pozostałe budynki niemieszkalne ~~1~~ 3% ogółu budynków niemieszkalnych (Tab. 24). Z analizy danych wynika, że przeciętna powierzchnia użytkowa nowego budynku niemieszkalnego oddanego do użytkowania w latach 2010-~~2020~~ 2023 wynosi w przypadku budynku o funkcji usługowej (komercyjnej) ~~1270~~ 1504 m^2, dla budynków użyteczności publicznej 707 m^2, dla budynku związanego z produkcją i magazynowaniem ~~968~~ 1 161 m^2, natomiast dla budynku związanego z produkcją rolną ~~526~~ 494m^2.

Nowa zabudowa i mieszkańcy oznaczają większe wpływy z podatków, z drugiej strony rozwój terenów pod zabudowę wymaga poniesienia kosztów związanych z ich wyposażeniem w niezbędną infrastrukturę.

Tab. 24. Liczba (l) i powierzchnia użytkowa [m2] (p) nowych budynków oddanych do użytkowania na terenie gminy Siedlce w latach 2010-~~2020~~ 2023

			2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	**Razem**	**2021**	**2022**	**2023**	**Razem 2010-2023**
Budynki mieszkalne ogółem		l	67	54	89	98	82	88	88	100	92	75	109	**942**	116	134	180	**1372**
		p	10700	8161	14747	15772	12978	15156	15353	17063	16094	14376	18020	**158420**	19425	22299	27290	**227434**
Budynki niemieszkalne	ogółem	l	17	18	29	20	17	36	22	27	28	18	33	**265**	41	36	64	**406**
		p	3695	9867	15582	6491	6495	21742	7180	9922	10594	9462	41864	**142894**	29468	14382	15309	**202053**
	hotele	l	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	**1**	0	0	0	**1**
		p	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	261	**261**	0	0	0	**261**
	handlowo-usługowe	l	4	2	5	2	1	3	2	0	5	3	6	**33**	4	3	2	**42**
		p	1865	859	1917	450	198	1440	464	0	5138	2759	34741	**49831**	12776	1494	314	**64415**
	garaże	l	9	7	12	8	8	12	9	5	10	5	9	**94**	13	18	34	**159**
		p	533	424	557	856	446	586	438	213	482	322	575	**5432**	1471	870	2071	**9844**
	przemysłowe	l	0	3	1	1	1	0	0	1	1	0	1	**9**	2	0	0	**11**
		p	0	2673	1670	592	376	0	0	235	715	0	406	**6667**	2135	0	0	**8802**
	zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	l	0	1	4	5	0	4	4	6	2	3	1	**30**	2	1	3	**36**
		p	0	366	7744	3319	0	6380	2433	6283	1026	2084	1436	**31071**	6053	5726	2895	**45745**
	ogólnodostępne obiekty kulturalne	l	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	**2**	0	1	2	**5**
		p	0	0	0	0	0	349	0	0	0	486	0	**835**	0	360	1301	**2496**
	budynki muzeów i bibliotek	l	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	0	1	**1**
		p	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**0**	0	0	613	**613**
	budynki szkół i instytucji badawczych	l	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	**1**	2	0	0	**3**
		p	0	0	0	0	0	0	0	0	0	634	0	**634**	4024	0	0	**4658**
	budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	l	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2	**4**	1	0	0	**5**
		p	0	0	0	0	0	0	0	211	176	0	219	**606**	233	0	0	**839**
	budynki kultury fizycznej	l	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1**	0	0	1	**2**
		p	0	1185	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1185**	0	0	1525	**2710**
	budynki gospodarstw rolnych	l	4	4	7	4	7	16	7	14	9	5	11	**88**	14	8	20	**130**
		p	1297	4360	3694	1274	5475	12987	3845	2980	3057	3177	4121	**46267**	5780	5708	6495	**64250**
	pozostałe budynki niemieszkalne	l	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	**2**	3	5	1	**11**
		p	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	105	**105**	276	224	95	**700**

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS

WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ

Ważnym czynnikiem sprzyjającym rozwojowi zabudowy jest dostępność infrastruktury technicznej. Im bardziej rozwinięta sieć wodociągowo-kanalizacyjna, tym mniejsze koszty jej uzupełnienia czy rozbudowy. Z drugiej strony duże rozproszenie zabudowy powoduje, że realizacja sieci przestaje być opłacalna.

W 2020 r. na terenie miasta i gminy Siedlce wyznaczono aglomerację wodno-kanalizacyjną, która swoim zasięgiem obejmuje 49,4% terenów wskazanych do zainwestowania w obowiązujących planach miejscowych (52,5% obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową oraz 34,0% obszarów przeznaczonych pod zabudowę usługową, produkcyjną i inną zabudowę niemieszkalną) (Rys. 33).

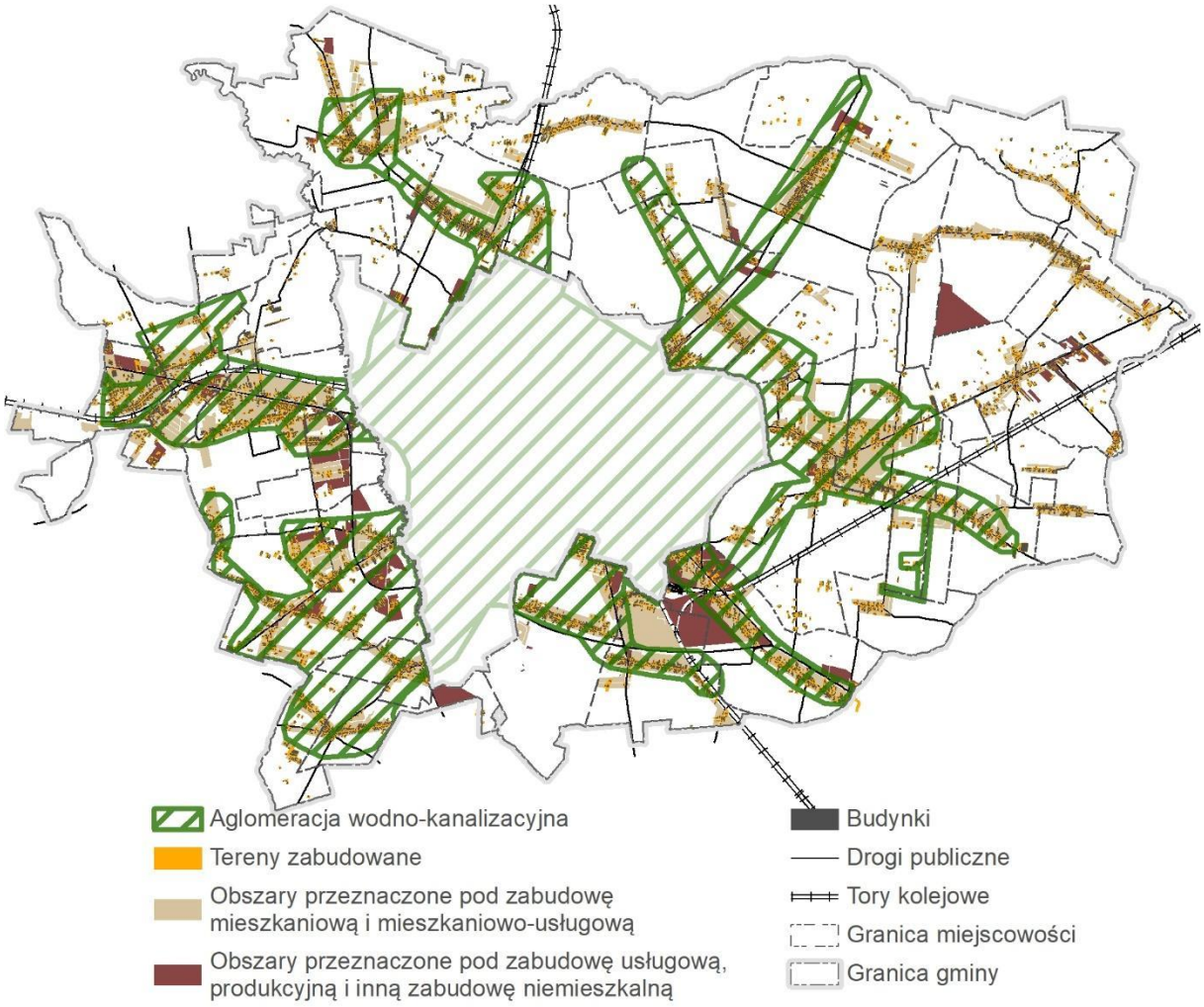

Rys. 33. Zasięg aglomeracji wodno-kanalizacyjnej obejmującej miasto i gminę Siedlce
źródło: opracowanie własne.

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną na terenie gminy Siedlce, mierzone odsetkiem ludności z niej korzystających, jest na wyższym poziomie w porównaniu z powiatem siedleckim. Z sieci wodociągowej korzysta ~~93,3~~ 93,6% mieszkańców, z sieci kanalizacyjnej ~~63,7~~ 65,7% natomiast z sieci gazowej ~~43,5~~ 54%, w przypadku powiatu siedleckiego jest to kolejno: ~~89,4~~ 89,9%, ~~39,6~~ 42,1% oraz ~~13,5~~ 17,7% (Rys. 34).

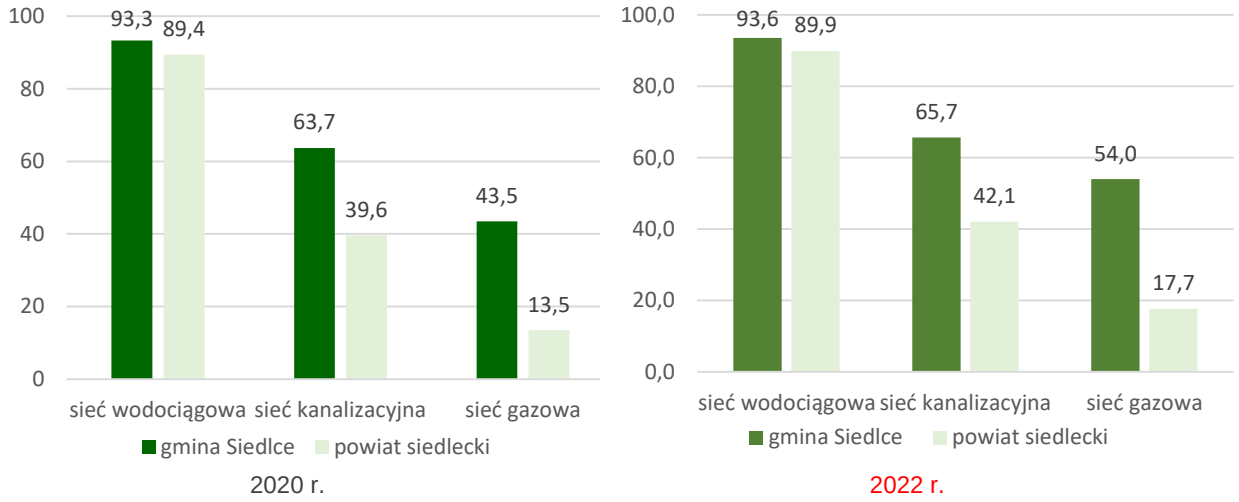

Rys. 34. Ludność korzystająca z podstawowej infrastruktury technicznej [%] w 2020 r. i 2022 r.
źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Powyższe dane wskazują na dobrze rozwiniętą sieć wodociągowo-kanalizacyjną. Niedostatki sieci występują głównie na terenach zabudowy rozproszonej, niemniej z uwagi na rachunek ekonomiczny można przyjąć, że korzystniejsze jest tam stosowanie rozwiązań indywidualnych. Analogicznie przedstawia się sytuacja związana z rozwojem sieci gazowej, dlatego znaczna część mieszkańców korzysta z butli i zbiorników gazowych. Z pewnością rozbudowę sieci przyspieszyłaby intensyfikacja zabudowy, bowiem sama opłacalność inwestycji by wzrosła.

ANALIZA ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Narzędziem realizacji polityki przestrzennej są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Generują one koszty dla budżetu gminny (wykup terenów pod drogi, budowa dróg, sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, odszkodowania oraz ewentualnie budowa obiektów użyteczności publicznej typu szkoła), ale także korzyści dla budżetu (wzrost dochodów z tytułu podatku od nieruchomości, opłata planistyczna). Obecnie na terenie gminy Siedlce obowiązuje ~~28~~ 50 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (Tab. 1). Pokrycie gminy planami miejscowymi wynosi 100% (Rys. 35).

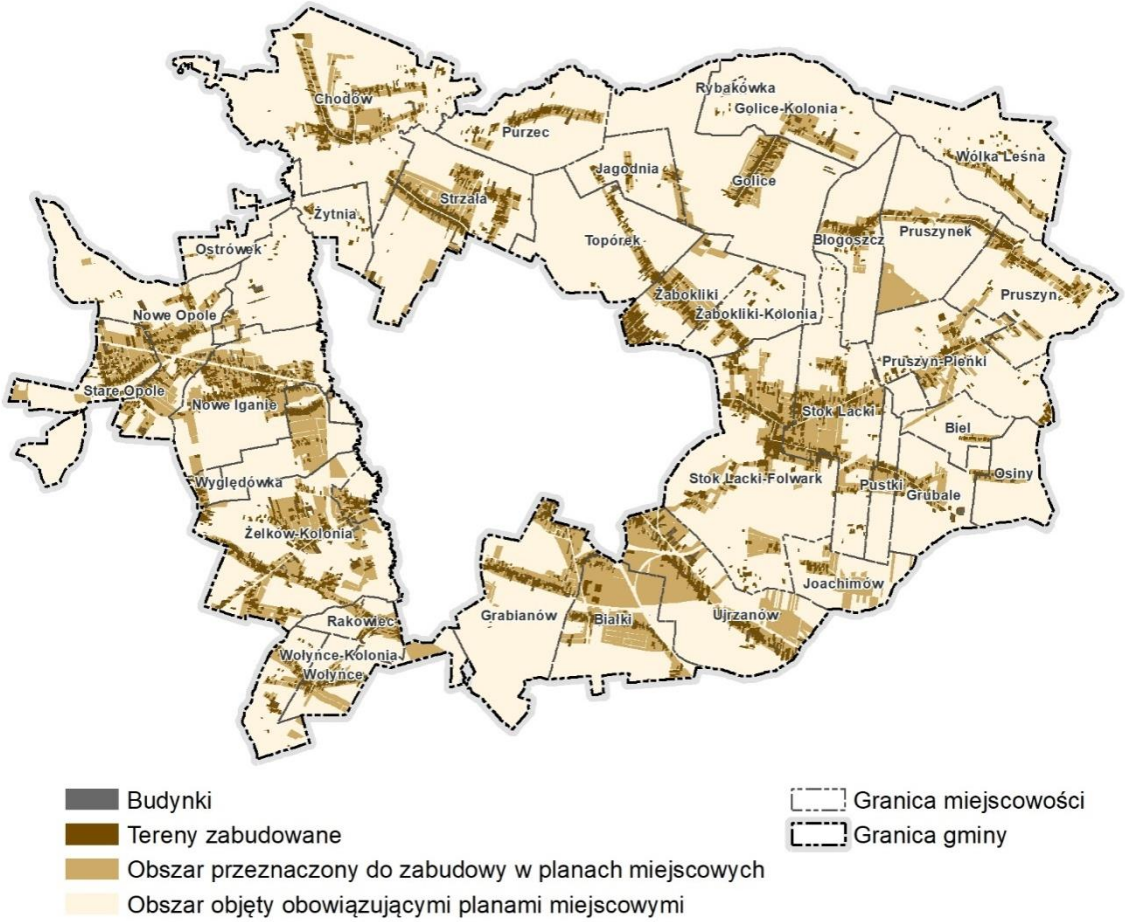

Rys. 35. Tereny obecnie zainwestowane na tle terenów wskazanych do zainwestowania*

*rysunek zaktualizowany w związku z uchwalonymi zmianami planów miejscowych w latach 2022-2024.
źródło: opracowanie własne.

Realizacja zapisów planów miejscowych wiąże się z poniesieniem przez gminę kosztów związanych z przygotowaniem terenów pod zabudowę. Z przeprowadzonych analiz wynika że:

- dostępność usług m.in.: oświaty i wychowania, służby zdrowia, opieki społecznej, kultury i sztuki oraz sportu i rekreacji, zaspokaja podstawowe potrzeby mieszkańców. Ewentualne braki, wiążące się głównie z ograniczoną liczbą miejsc w żłobkach i przedszkolach, zaspokajane będą przez ośrodki prywatne;
- pod względem wyposażenia w podstawową infrastrukturę techniczną gmina Siedlce wypada korzystniej w porównaniu z danymi dla powiatu, przyjmuje się, że sieć wodociągowa i kanalizacyjna będzie jak dotychczas systematycznie uzupełniana, priorytetem będą obszary, na których obserwuje się intensyfikację zabudowy. Nie wyklucza się, że na terenach zabudowy rozproszonej, z uwagi na rachunek ekonomiczny, korzystniejsze będzie stosowanie rozwiązań indywidualnych.
- sieć drogowa będzie wymagała uzupełnienia na obszarach wskazanych do zainwestowania w planach miejscowych, przy czym przyjmuje się, że część terenów budowlanych będzie obsługiwana przez drogi dojazdowe o nawierzchni utwardzonej oraz przez prywatne drogi wewnętrzne.

Długość dróg gminnych klasy lokalnej i dojazdowej do wybudowania ustalono za pomocą oprogramowania GIS na podstawie planów miejscowych w formie wektorowej, warstwy dróg z BDOT10k oraz przy wykorzystaniu ortofotomapy. Na potrzeby szacowania kosztów

budowy dróg gminnych klasy lokalnej i dojazdowej, wskazanych w planach miejscowych (Tab. 25), przyjęto następujące założenia:

- szerokość dróg: klasy lokalnej – 8 m, klasy dojazdowej – 6 m,
- koszt budowy 1 m^2 drogi o kategorii ruchu KR1 i grubości konstrukcji 28 cm – 130,28 zł. Koszty te uwzględniają dwie warstwy nawierzchni asfaltowej (warstwę ścieralną i warstwę wiążącą), podbudowę z kruszywa naturalnego oraz wykop pod konstrukcję drogową wraz z przygotowaniem podłoża.

Tab. 25. Szacunkowe koszty budowy dróg wskazanych w planach miejscowych

Klasa drogi	Długość dróg do wybudowania	Szerokość drogi	Powierzchnia dróg do wybudowania	Cena za 1m^2 drogi	Koszt budowy
	[m]	[m]	[m^2]	[zł]	[zł]
L - lokalna	38 710	8	309 680	130,28	40 345 057
D - dojazdowa	~~34 641~~ 38 066	6	~~207 843~~ 228 396	130,28	~~27 077 796~~ 29 755 431
				Razem	~~67 422 853~~ 70 100 488

źródło: opracowanie własne na podstawie obowiązujących planów miejscowych oraz www.kalkulatordrogowy.pl

Oszacowane koszty związane z wybudowaniem dróg gminnych klasy lokalnej i dojazdowej wskazanych w obowiązujących planach miejscowych wynoszą ok ~~67,4~~ 70 mln zł (Tab. 25). Przyjmując, że gmina będzie wydawała na inwestycje drogowe rocznie kwotę równą średniej wydatków z działu transport i łączność na drogi publiczne gminne z lat 2010-~~2020~~ 2023 – czyli ok. ~~4,4~~ 5,8mln zł, to realizacja dróg wskazanych planach miejscowych z finansowej perspektywy mogłaby się zakończyć w ciągu ~~15~~ 12lat.

Koszty wyposażenia terenów wskazanych pod zabudowę w planach miejscowych w podstawową infrastrukturę techniczną (wodociągową i kanalizacyjną) (Tab. 26) oszacowano na podstawie długości dróg do wybudowania w mpzp pozostających poza zasięgiem aglomeracji. Przyjęto średni koszt budowy 1 mb dla sieci:

- wodociągowej – rury z żeliwa sferoidalnego o średnicy 250 mm – 710 zł,
- kanalizacyjnej – rury kamionkowe o średnicy 250 mm – 740 zł.

Tab. 26. Koszty związane z uzbrojeniem w sieć wodociągową i kanalizacyjną terenów wskazanych do zainwestowania w planach miejscowych poza zasięgiem aglomeracji

Rodzaj Sieci	Długość sieci do wybudowania poza zasięgiem aglomeracji	Koszt budowy 1 mb sieci	Łączny koszt
	[m]	[zł]	[zł]
wodociągowa	~~40 147~~ 43 572	710	~~28 504 159~~ 30 936 120
kanalizacyjna	~~40 147~~ 43 572	740	~~29 708 560~~ 32 243 280
		Razem	~~58 212 719~~ 63 179 400

źródło: opracowanie własne na podstawie obowiązujących planów miejscowych oraz https://wodociagi.krakow.pl/media/file/srednie-koszty-budowy-netto-1-mb-sieci-wodociagowej-i-sieci-kanalizacyjnej.pdf

Oszacowane łączne koszty związane z budową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wzdłuż dróg wskazanych w planach miejscowych, znajdujących się poza zasięgiem aglomeracji wynoszą ~~58 212 719~~ ok. 63 mln zł. (Tab. 26). Przyjmując, że gmina będzie wydawała na zadania związane z rozbudową infrastruktury technicznej rocznie kwotę równą połowie średnich wydatków inwestycyjnych z działu rolnictwo i łowiectwo z lat 2010-~~2020~~ 2023 – czyli ok. ~~2~~ 2,2 mln zł, to realizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej z finansowej perspektywy mogłaby się zakończyć w ciągu ~~30~~ 29 lat.

WNIOSKI

Gmina Siedlce znajduje się w grupie gmin wiejskich stanowiących strefy zewnętrzne obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych1. Miasto Siedlce pełni rolę ośrodka nadrzędnego w stosunku do gminy Siedlce zarówno pod względem oferty rynku pracy jak i dostępu do usług, w tym administracji publicznej. Bezpośrednie sąsiedztwo miasta na prawach powiatu – Siedlce, niesie za sobą szereg uwarunkowań zewnętrznych (korzystnych i niekorzystnych) wpływających na rozwój gminy, w tym gospodarczo-ekonomiczny i przestrzenny.

Gmina znajduje się w strefie oddziaływania procesu suburbanizacji i pełni rolę „sypialni" względem miasta. Korzyścią w tym przypadku jest wzrastająca liczba mieszkańców gminy, a co za tym idzie wzrost wpływów do budżetu gminy z tytułu podatku od nieruchomości oraz od osób fizycznych (PIT). Negatywnym aspektem procesu suburbanizacji jest problem „rozlewającej" się na terenie gminy zabudowy. Sytuacja ta nie sprzyja kształtowaniu ładu przestrzennego, co więcej rodzi ogromne koszty dla budżetu gminy polegające na uzbrojeniu terenów i budowie dróg.

W związku z potrzebą szacowania możliwości finansowania rozwoju przestrzennego w ramach zadań własnych gminy, uwzględniono następujące kluczowe założenia, które rzutują na końcowy wynik finansowy. Analiza uwzględnia wyłącznie koszty, które gmina musi ponieść w związku z realizacją zamierzeń polityki przestrzennej. W analizie pominięto źródła finansowania tych inwestycji. Przyjęto, że docelowo tereny osadnicze – tereny wskazane do zabudowy wyposażone będą w:

- sieć wodociągową (gmina Siedlce jest niemal w pełni zwodociągowana, obecnie ~~93,3~~ 93,6% mieszkańców ma dostęp do sieci wodociągowej);
- infrastrukturę umożliwiającą oczyszczanie ścieków komunalnych (obecnie ~~63,7~~ 65,7% mieszkańców korzysta z sieci kanalizacji sanitarnej);
- priorytetem dla gminy jest zrealizowanie ww. infrastruktury w miejscowościach, w których obserwuje się wzmożoną presję inwestycyjną, natomiast na terenach z zabudową rozproszoną stosowane będą indywidulane rozwiązania z uwagi na rachunek ekonomiczny rozbudowy sieci;
- dostęp do dróg publicznych, klasy co najmniej dojazdowej, przyjmuje się, że część terenów budowlanych będzie obsługiwana poprzez prywatne drogi wewnętrzne.

Dostępność usług m.in.: oświaty i wychowania, służby zdrowia i opieki społecznej, kultury i sztuki oraz sportu i rekreacji, zaspokaja potrzeby mieszkańców. Ustalono zatem, że rozwój przestrzenny gminy nie będzie wymagał znaczących inwestycji w infrastrukturę społeczną. Możliwa jest zmiana sposobu użytkowania niektórych istniejących obiektów, jednak nie pociągnie to za sobą znaczących w skali gminy kosztów. Zakłada się również, że ewentualne potrzeby związane m.in. ze zwiększeniem liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach będą zaspokajane przez rozwijające się ośrodki prywatne.

Oszacowano, że w związku z realizacją ustaleń projektów planów miejscowych niezbędne jest zarezerwowanie w budżecie gminy kwoty około ~~125,6~~ 133 mln zł na inwestycje związane z wyposażeniem terenów w niezbędną infrastrukturę komunikacyjną i techniczną. Przy założeniu, że inwestycje te mogą być realizowane w horyzoncie czasowym do 30 lat i wobec dodatkowego wspomagania rozwoju środkami z UE, wysokość tych obciążeń jest możliwa do poniesienia przez gminę bez wspomagania się kredytem.

[1] P. Śleszyński, T. Komornicki, *Klasyfikacja funkcjonalna gmin Polski na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego*, [w:] Przegląd geograficzny 2016, 88, 4, S. 469-488.

8.6. BILANS TERENÓW

PRAWNE UWARUNKOWANIA SPORZĄDZANIA BILANSU

Art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (dalej: upizp) nakłada obowiązek uwzględnienia uwarunkowań wynikających z potrzeb rozwojowych gminy, biorąc przy tym pod uwagę bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Art. 10 ust. 5 zawiera ogólne wytyczne co do sposobu przeprowadzenia bilansowania. Punktem wyjściowym jest określenie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nowa zabudowę, wyrażonego w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje (określając zapotrzebowanie na nową zabudowę, bierze się pod uwagę perspektywę nie dłuższą niż 30 lat oraz niepewność procesów rozwojowych, wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%). Kolejny krok polega na oszacowaniu chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (OZSFP), rozumianej jako możliwość lokalizowania na tych terenach nowej zabudowy, wyrażonej w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje. W następnym etapie analogicznie szacuje się chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych (MPZP). W końcowej fazie bilansowania porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje (chłonność terenów). Od wyniku bilansowania uzależniona jest możliwość wskazywania nowych terenów inwestycyjnych (Rys. 36).

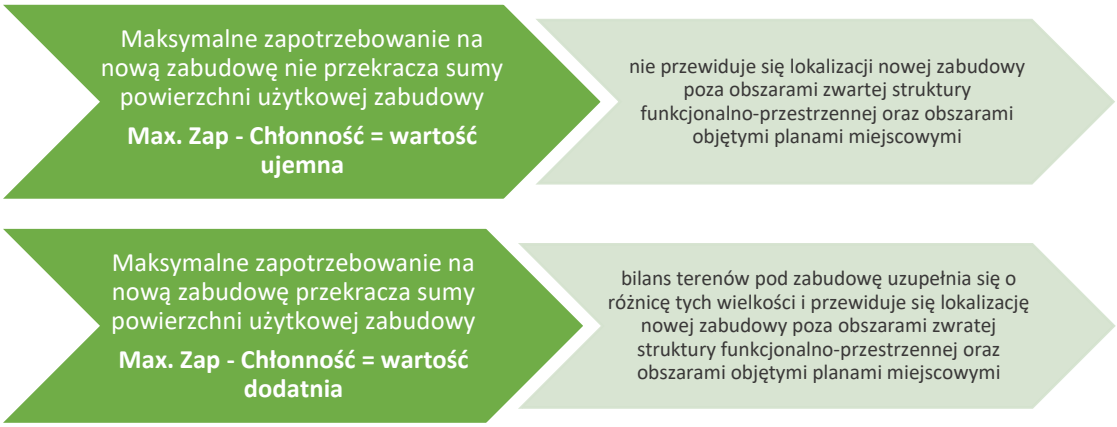

Rys. 36. Wynik bilansowania a możliwość wyznaczania nowych terenów pod zabudowę
źródło: opracowanie własne na podstawie upizp.

Ponadto na potrzeby bilansu określa się:

- możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz w planach miejscowych oraz w przypadku wskazania nowych terenów do zainwestowania na podstawie dodatniego wyniku bilansu poza OZSFP i MPZP.

W przypadku gdy potrzeby inwestycyjne przekraczają możliwości finansowania, dokonuje się zmian w celu dostosowania zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej.

Działania, o których mowa, mogą wymagać powtórzenia, na zasadzie analizy wariantów lub realizacji procesu iteracyjnego oraz powtórzenia wszystkich lub części z nich, także w połączeniu z innymi czynnościami przeprowadzanymi w ramach prac nad projektem studium.

ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ

Prognozowaną powierzchnię użytkową zabudowy określono w zależności od specyfiki funkcji zabudowy z uwzględnieniem wewnętrznych i zewnętrznych czynników rozwoju gminy, prognozy demograficznej oraz analizy danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego z lat 2010-~~2020~~ 2023.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową dostosowano do prognozowanej liczby ludności. Podczas szacowania uwzględniono także m.in. wskaźnik liczby osób przypadających na mieszkanie (aktualny i prognozowany) oraz przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania[2]. Zapotrzebowanie określono dla 30 letniej perspektywy. Do obliczeń wykorzystano poniższy algorytm oraz przyjęte założenia (Tab. 27):

a. $M_I = La / Wa_{O/M}$

b. $L_I = M_I * Wp_{O/M}$

c. $L_N = (La - L_I) + (Lp - La)$

d. d) $M = L_N / Wp_{O/M}$

e. e) $P_{MN} = M * P_M$

gdzie,
M_I – aktualna liczba mieszkań
L_I – liczba osób w mieszkaniach po rozgęszczeniu
L_N – liczba osób dla których należy przewidzieć nowe mieszkania
M – liczba potrzebnych nowych mieszkań
P_{MN} – zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową [m^2]
La – aktualna liczba mieszkańców
Lp - prognozowana liczba mieszkańców
$Wa_{O/M}$ – aktualna liczba osób na mieszkanie
$Wp_{O/M}$ – prognozowana liczba osób na mieszkanie
P_M – przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania [m^2]

W przypadku zabudowy o funkcji usługowej wyróżnić można dwa jej typy, charakterystyczne dla gminy Siedlce tj. zabudowa usługowa komercyjna towarzysząca zabudowie mieszkaniowej o mniejszej intensywności, ~~w tym usługi publiczne oraz~~ i zabudowa usługowa towarzysząca zabudowie produkcyjno-magazynowej o większej intensywności w tym wielkopowierzchniowe obiekty handlowe oraz zabudowa związana z usługami publicznymi. W związku z prognozowanym wzrostem liczby ludności oraz budową autostrady, która stanowi czynnik stymulujący rozwój usług o większej intensywności, zapotrzebowanie na zabudowę usługową określono na podstawie analizy trendu inwestycyjnego czyli danych dotyczących liczby i powierzchni użytkowej nowych budynków niemieszkalnych o funkcji usługowej oddanych do użytkowania w latach 2010-~~2020~~ 2023. Zapotrzebowanie określono w podziale na zabudowę usług komercyjnych i usług publicznychdla 30 letniej perspektywy. Do obliczeń wykorzystano poniższy algorytm oraz przyjęte założenia (Tab. 27):

$$P_U = ((L_B * 30) * P_B)$$

[2] Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową określono zgodnie ze sposobem zaproponowanym w materiałach udostępnionych na stronie ministerstwa rozwoju w ramach programu szkoleniowego dla pracowników administracji samorządowej z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego (https://www.gov.pl/web/rozwoj/program-szkoleniowy-dla-pracownikow-administracji-samorzadowej-z-zakresu-planowania-i-zagospodarowania-przestrzennego - data dostępu 3.11.2021)

gdzie,
P_U - zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową [m^2]
L_B – liczba budynków powstających w ciągu roku
P_B – przeciętna powierzchnia użytkowa budynku [m^2]

W związku z brakiem bezpośredniej zależności pomiędzy liczbą ludności, a wielkością powierzchni produkcyjnych i magazynowych, przy szacowaniu zapotrzebowania na te rodzaje zabudowy przeanalizowano dane dotyczące liczby i powierzchni użytkowej nowych budynków niemieszkalnych o funkcji produkcyjnej i magazynowej oddanych do użytkowania w latach 2010-~~2020~~ 2023, a więc faktyczny trend inwestycyjny. Ponadto uwzględniono kluczowy zewnętrzny czynnik dla rozwoju tych funkcji zabudowy na terenie gminy jakim będzie bliskość autostrady. Przyjęto, że z uwagi na dogodne położenie komunikacyjne jaki zapewni autostrada na terenie gminy w 30 letniej perspektywie powstanie 6 wielofunkcyjnych budynków (łączących funkcje magazynowe i produkcyjne) o powierzchni użytkowej 30 tys. m^2 każdy (średnio 1 obiekt na 5 lat). Do obliczeń wykorzystano poniższy algorytm oraz przyjęte założenia (Tab. 27):

$$P_{PM}=((L_B*30)*P_B)+(6*30000)$$

gdzie,
P_{PM} – zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjno-magazynową [m^2]
L_B – liczba budynków powstających w ciągu roku
P_B – przeciętna powierzchnia użytkowa budynku [m^2]

W strukturze funckcjonalno-przestrzennej gminy Siedlce wyróżnia się jeszcze jeden rodzaj zabudowy związany z produkcją rolną. W przypadku tego rodzaju zabudowy, analogicznie jak dla zabudowy usługowej i produkcyjno-magazynowej, szacowanie zapotrzebowania uwzględniało analizę danych dotyczących liczby i powierzchni użytkowej nowych budynków niemieszkalnych związanych z produkcją rolniczą, oddanych do użytkowania w latach 2010-~~2020~~ 2023. Zapotrzebowanie określono dla 30 letniej perspektywy. Do obliczeń wykorzystano poniższy algorytm oraz przyjęte założenia (Tab. 27):

$$P_{PR}=((L_B*30)*P_B)$$

gdzie,
P_{PR} – zapotrzebowanie na nową zabudowę [m^2]
L_B – liczba budynków powstających w ciągu roku
P_B – przeciętna powierzchnia użytkowa budynku [m^2]

Tab. 27. Założenia do określenia zapotrzebowania na zabudowę

	Symbol	Opis		Wartość	
Dla zabudowy mieszkaniowej	La	**aktualna liczba mieszkańców		~~18493~~	19657
	Lp	**prognozowana liczba mieszkańców		~~24053~~	26023
	$Wa_{O/M}$	*aktualna liczba osób na mieszkanie		~~3,33~~	3,24
	$Wp_{O/M}$	*prognozowana liczba osób na mieszkanie		~~3,03~~	2,94
	P_M	*przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m^2		~~103~~	106
Dla zabudowy niemieszkaniowej	L_B	*przeciętna liczba budynków powstających w ciągu roku	produkcyjne i magazynowe	~~3,5~~	3,4
			usługowe (komercyjne)	~~3,8~~	3,1
			usługowe (publiczne)		1,1
			budynki gospodarstw rolnych	~~8~~	9,3
	P_B	*przeciętna powierzchnia użytkowa budynku w m^2	produkcyjne i magazynowe	~~968~~	1161
			usługowe (komercyjne)	~~1270~~	1504
			usługowe (publiczne)		707

			budynki gospodarstw rolnych	~~526~~	494

**na podstawie Prognozy Demograficznej
*na podstawie danych BDL GUS z lat 2010-~~2020~~ 2023
źródło: opracowanie własne.

Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcje obliczono zwiększając prognozowaną powierzchnię użytkową o 30 % biorąc pod uwagę niepewność procesów rozwojowych (Tab. 28).

Tab. 28. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę w podziale na funkcje [m^2]

Maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę w podziale na funkcje				
Zabudowa mieszkaniowa	Zabudowa usługowa(komercyjna)	Zabudowa usług publicznych	Zabudowa produkcyjno-magazynowa	Zabudowa związana z produkcją rolniczą
~~319 329~~ 383 688	~~189 157~~ 84 718	22 029	~~367 798~~ 385 952	~~164 038~~ 178 982

źródło: opracowanie własne.

DELIMITACJA OBSZARÓW O ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Artykuł 10 ust. 5 pkt. 2 upzp nakłada obowiązek delimitacji obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, będących punktem wyjścia do oszacowania chłonności obszarów, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy. Ustawodawca nie określa kryteriów, na podstawie których dokonuje się wydzielenia ww. obszarów. Założenia delimitacyjne należy więc dostosować do warunków lokalnych, uwzględniając rodzaj i poziom rozwoju jednostki osadniczej.

W gminie Siedlce zwartą strukturę funkcjonalno-przestrzenną zdefiniowano przy uwzględnieniu: odległości pomiędzy istniejąca zabudową, dostępności terenów do sieci wodociągowej, dostępu do dróg publicznych, klasy co najmniej dojazdowej, podziałów geodezyjnych oraz w mniejszym zakresie dostępu do usług (Rys. 37).

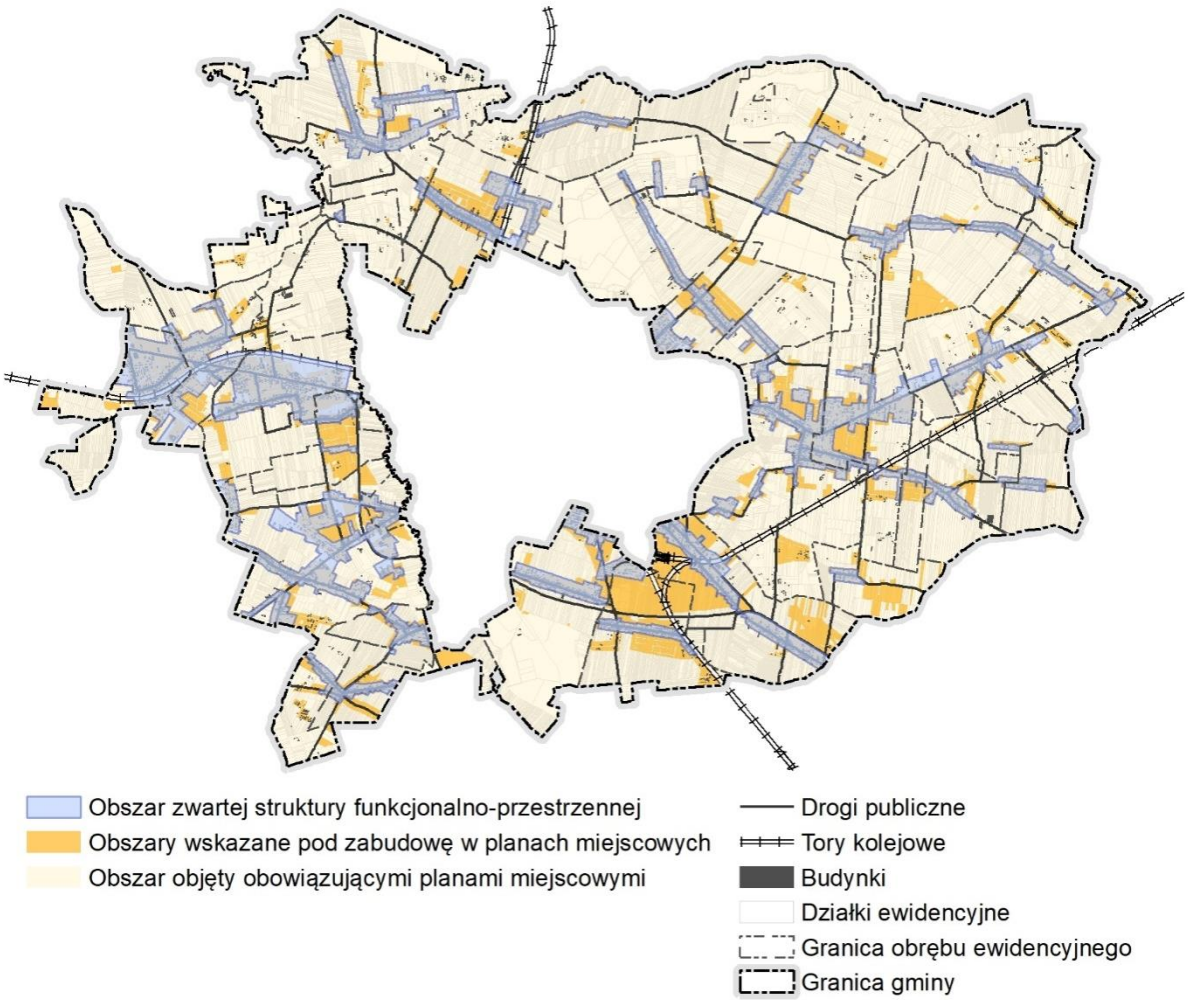

Rys. 37. Obszar o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz tereny objęte obowiązującymi planami miejscowymi poza zwartą strukturą

*rysunek zaktualizowany w związku z uchwalonymi zmianami planów miejscowych w latach 2022-2024.

źródło: opracowanie własne.

SZACOWANIE CHŁONNOŚCI OBSZARÓW O ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ ORAZ OBSZARÓW OBJĘTYCH PLANAMI MIEJSCOWYMI

Chłonność obszarów określa się jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy. Modelowanie wolnych terenów pod zabudowę w podziale na funkcje zostało wykonane z wykorzystaniem oprogramowania GIS w oparciu o dane ewidencyjne oraz plany miejscowe w formie wektorowej. Przyjęto, że lokalizacja nowej zabudowy odbywać się będzie na niezagospodarowanych działkach ewidencyjnych. Do ustalenia ilości wolnych terenów pod zabudowę zastosowano analizy umożliwiające łączenie danych tematycznych i ich selekcję w oparciu o atrybut przeznaczenia w dokumentach planistycznych i jednoczesne pozostawanie terenem niezabudowanym. Uzupełnieniem automatycznego procesu wyznaczania luk w zabudowie była weryfikacja terenów z wykorzystaniem ortofotomapy. Z analizy wyłączono obszary leśne, tereny eksploatacji surowców naturalnych oraz tereny przemysłowe i poprzemysłowe bezpośrednio związane z wydobyciem z uwagi na ich specyfikę, tereny infrastruktury technicznej i tereny komunikacyjne. Łączna powierzchnia potencjalnych terenów inwestycyjnych (terenów niezabudowanych, spełniających wyżej

wymienione warunki) znajdujących się w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz w obowiązujących planach miejscowych wynosi ~~12251,1~~ 1483 ha (Rys. 38).

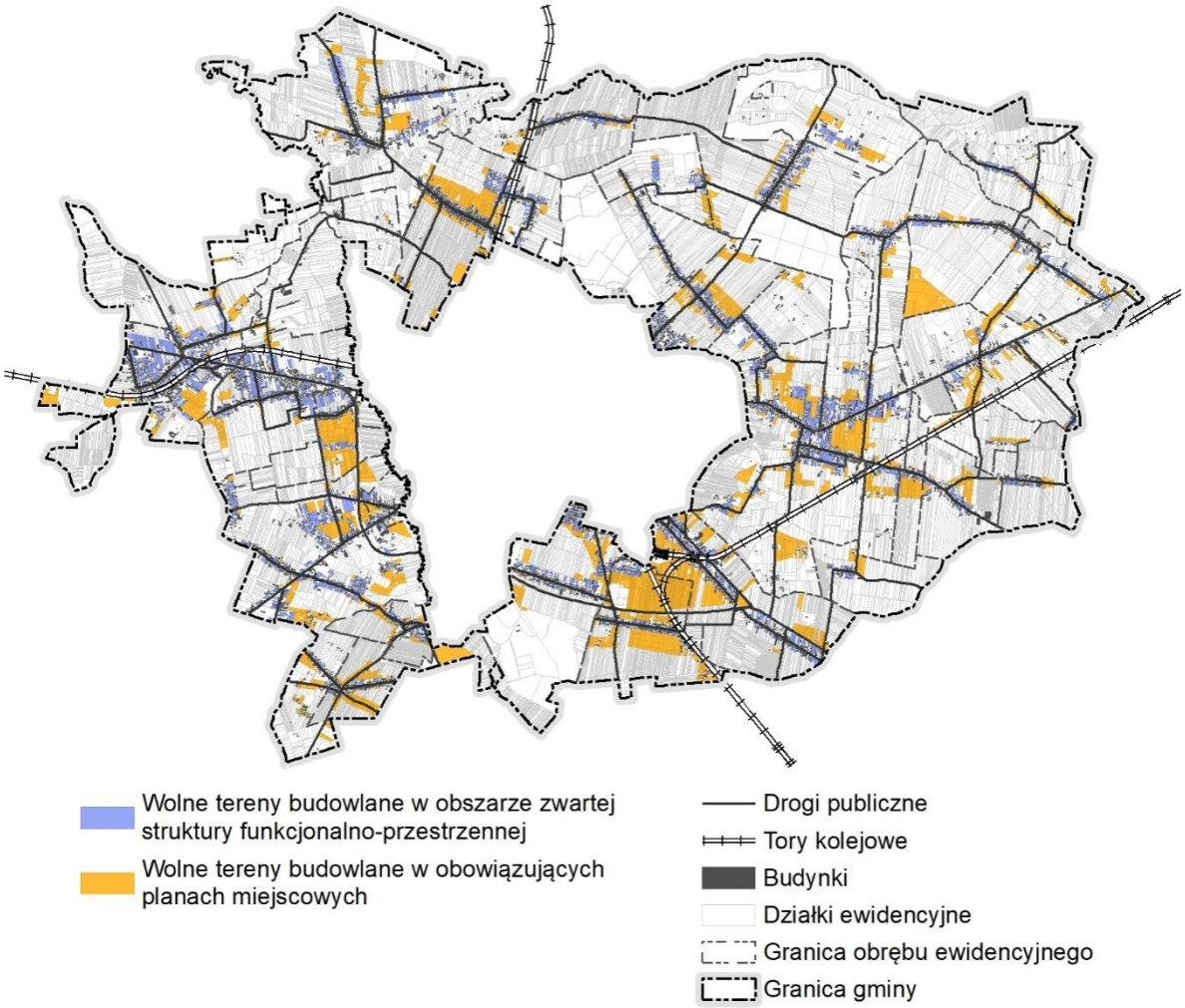

Rys. 38. Rozmieszczenie potencjalnych terenów do zabudowy (luk w zabudowie).*

*rysunek zaktualizowany w związku z uchwalonymi zmianami planów miejscowych w latach 2022-2024.

źródło: opracowanie własne.

Funkcje terenów, na których można zlokalizować nową zabudowę określono na podstawie obowiązujących planów miejscowych w sposób zgeneralizowany (Rys. 39):

- tereny mieszkaniowe – tereny przeznaczone w mpzp pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną;
- tereny mieszkaniowo-usługowe - tereny przeznaczone w mpzp pod zabudowę mieszkaniowo-usługową oraz usługowo-mieszkaniową;
- tereny usługowe – tereny przeznaczone pod zabudowę usługową, z wyłączeniem usług publicznych;
- tereny usług publicznych –tereny przeznaczone w mpzp pod zabudowę dla obiektów użyteczności publicznej;
- tereny produkcyjno-magazynowe - tereny przeznaczone w mpzp pod zabudowę produkcyjną, produkcyjno-usługową, magazynową oraz składową;
- tereny produkcji rolnej – tereny przeznaczone w mpzp pod zabudowę zagrodową oraz zabudowę związaną z produkcją, usługami i rzemiosłem z dopuszczalną zabudową mieszkaniową.

Dla wymienionych wyżej zgeneralizowanych funkcji terenu określono udział poszczególnych rodzajów zabudowy (Tab. 29)

Założenia dotyczące średniej powierzchni działki/terenu inwestycji, średniej powierzchni użytkowej budynku oraz współczynnika rodzaju zabudowy w ramach funkcji terenu określono na podstawie analizy stanu zagospodarowania oraz przy uwzględnieniu trendów rozwojowych (Tab. 29).

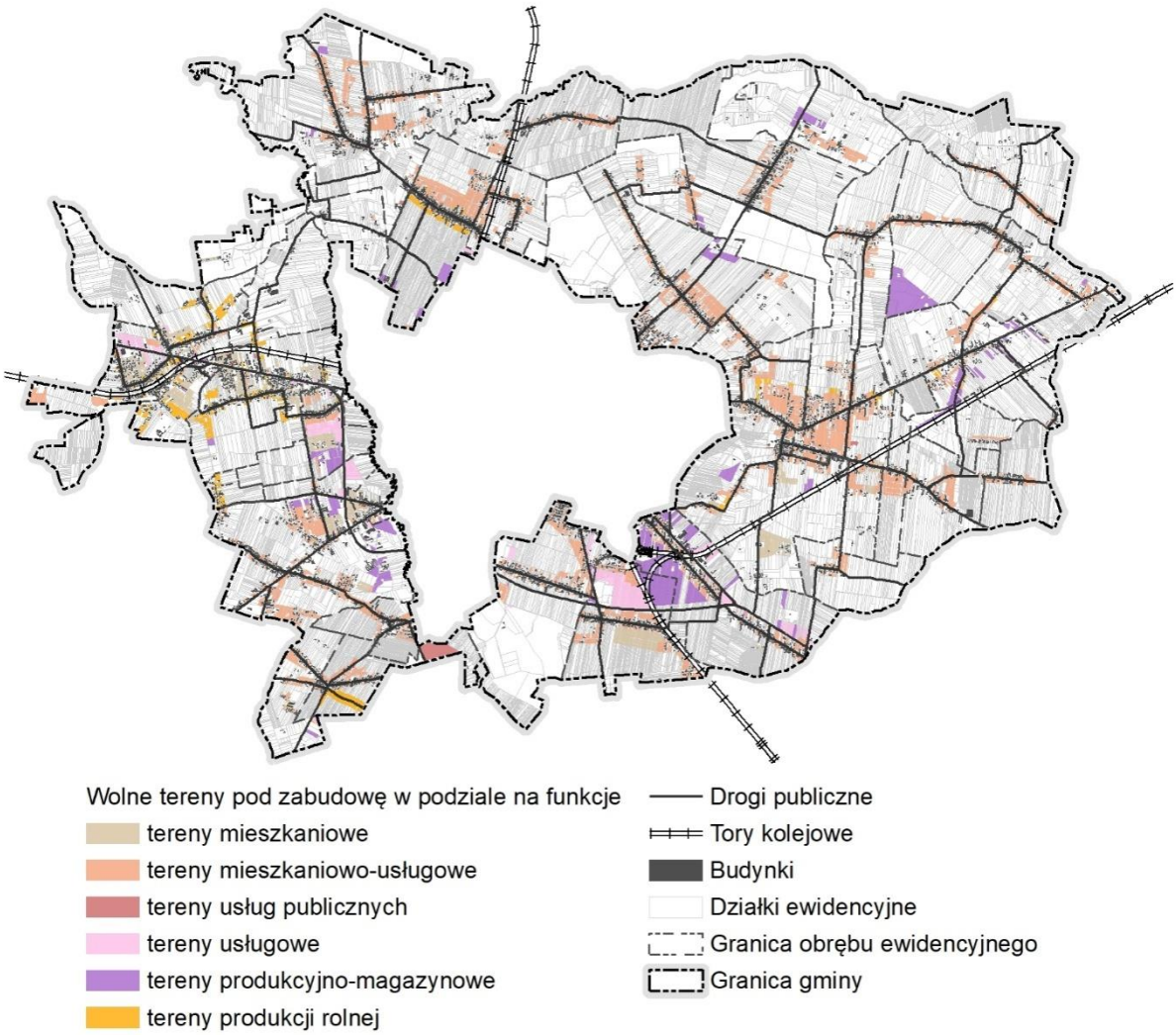

Rys. 39. Funkcje wolnych terenów wskazanych po zabudowę określone w sposób zgeneralizowany na podstawie obowiązujących planów miejscowych.*

*rysunek zaktualizowany w związku z uchwalonymi zmianami planów miejscowych w latach 2022-2024.

źródło: opracowanie własne.

Tab. 29. Założenia dla szacowania chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę

Funkcja terenów	średnia powierzchnia działki/terenu inwestycji	średnia powierzchnia użytkowa budynku	współczynnik rodzaju zabudowy w ramach funkcji terenu				
			zabudowa mieszkaniowa	zabudowa usługowa	zabudowa usług publicznych	zabudowa produkcyjno-magazynowa	zabudowa związana z produkcją rolniczą
	[m²]		[%]				
tereny mieszkaniowe	1200	120	100	-	-	-	-
tereny mieszkaniowo-usługowe	2500	200	80	20	-	-	-

tereny usługowe	3000	300	-	100	-	-	-
tereny usług publicznych	5000	500	-	-	1	-	-
tereny produkcyjno-magazynowe	50000	10000	-	10	-	90	-
tereny produkcji rolnej	5000	500	20	-	-	-	80

źródło: opracowanie własne.

Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę (Tab. 30, Tab. 31, Tab. 32) oszacowano posługując się założeniami (Tab. 29) oraz poniższym algorytmem:

$$PU_{F=(}(P_{NZ}/P_{ŚPD})*PU_{śr})*W_F$$

gdzie:

PU_F – chłonność terenów – powierzchnia użytkowa zabudowy w podziale na funkcje zabudowy

P_{NZ} – powierzchnia niezabudowana

$P_{ŚPD}$ – średnia powierzchnia działki budowlanej/terenu inwestycji

$PU_{śr}$ – średnia powierzchnia użytkowa budynku

W_F – współczynnik rodzaju zabudowy w ramach funkcji terenu

Tab. 30. Chłonność obszarów o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej [m^2]

Funkcja terenów	Powierzchnia terenów niezabudowanych		Chłonność terenów			
		zabudowa mieszkaniowa	zabudowa usługowa	Zabudowa usług publicznych	zabudowa produkcyjno-magazynowa	zabudowa związana z produkcją rolniczą
tereny mieszkaniowe	~~2526621~~ 487663	~~252662~~ 48766	-	-	-	-
tereny mieszkaniowo-usługowe	~~1151406~~ 3162360	~~73690~~ 202391	~~18422~~ 50598	-	-	-
tereny usługowe	~~103763~~ 231645	-	~~10376~~ 23165	-	-	-
tereny usług publicznych	4217	-	-	422	-	-
tereny produkcyjno-magazynowe	~~127759~~ 146144	-	~~2555~~ 2923	-	~~22997~~ 26306	
tereny produkcji rolnej	~~515521~~ 404987	~~10310~~ 8100	-	-	-	~~41242~~ 32399

źródło: opracowanie własne.

Tab. 31. Chłonność obszarów objętych planami miejscowymi [m^2]

Funkcja terenów	Powierzchnia terenów niezabudowanych		Chłonność terenów			
		zabudowa mieszkaniowa	zabudowa usługowa	Zabudowa usług publicznych	zabudowa produkcyjno-magazynowa	zabudowa związana z produkcją rolniczą
tereny mieszkaniowe	~~2348212~~ 1016687	~~234821~~ 101669	-	-	-	-
tereny mieszkaniowo-usługowe	~~2307959~~ 5018079	~~147709~~ 321157	~~36927~~ 80289	-	-	-
tereny usługowe	~~607205~~	-	~~60720~~	-	-	-

	930816		93082			
tereny usług publicznych	199247	-	-	19925	-	-
tereny produkcyjno-magazynowe	~~1728880~~ 2534214	-	~~34578~~ 50684	-	~~311198~~ 456159	-
tereny produkcji rolnej	~~833898~~ 693519	~~16678~~ 13870	-	-	-	~~66712~~ 55482

źródło: opracowanie własne.

Tab. 32. Łączna chłonność obszarów wskazanych do zainwestowania w podziale na funkcje zabudowy [m^2]

Chłonność terenów w podziale na funkcje zabudowy				
Zabudowa mieszkaniowa	Zabudowa usługowa	Zabudowa usług publicznych	Zabudowa produkcyjno-magazynowa	Zabudowa związana z produkcją rolniczą
~~735 871~~ 695953	~~163 579~~ 300 740	20 346	~~334 195~~ 482 465	~~107954~~ 87 880

źródło: opracowanie własne.

WYNIK BILANSU TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy przedstawia poniższa tabela (Tab. 33).

Tab. 33. Wyniki bilansu [m^2]

	Zabudowa mieszkaniowa	Zabudowa usługowa	Zabudowa usług publicznych	Zabudowa produkcyjno-magazynowa	Zabudowa związana z produkcją rolniczą
Maksymalne zapotrzebowanie	~~319 329~~ 383 688	~~189 157~~ 84718	22 029	~~367 798~~ 385 952	~~164 038~~ 178 982
Chłonność	~~735 871~~ 695 953	~~163 579~~ 300 740	20 346	~~334 195~~ 482 465	~~107954~~ 87 880
Bilans	**~~-416 542~~ -312 265**	**~~25 578~~ -216 022**	**1 682**	**~~33 603~~ -96 512**	**~~56 084~~ 91 102**

źródło: opracowanie własne.

W przypadku zabudowy mieszkaniowej chłonność terenów znacznie przewyższa zapotrzebowanie. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową stanowiących nadwyżkę może powstać:

- ~~4044~~ 2946 budynków, na podstawie średniej powierzchni użytkowej mieszkania w gminie – ~~103~~ 106 m^2,
- ~~3471~~ 2602 budynków, na podstawie średniej powierzchni użytkowej budynku określonej na potrzeby szacowania chłonności – 120 m^2,
- ~~2540~~ 1904budynków, na podstawie średniej powierzchni użytkowej nowych budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania w latach 2010-~~2020~~ 2023 – 164 m^2.

Chłonność terenów przewyższa zapotrzebowanie również w przypadku zabudowy usługowej (komercyjnej) oraz zabudowy produkcyjno-magazynowej. Na terenach wskazanych pod zabudowę może powstać 720 budynków usługowych o powierzchni 300m^2 oraz 10 obiektów produkcyjno-magazynowych o powierzchni 10 000m^2.

Z kolei dla zabudowy ~~usługowej~~ usług publicznych, ~~produkcyjno-magazynowej~~ oraz zabudowy związanej z produkcją rolniczą chłonność nie przewyższa zapotrzebowania.

Przeliczając wynik bilansu dla tych funkcji w oparciu o założenia przyjęte na potrzeby szacowania chłonności otrzymamy informację o potrzebie wskazania nowych terenów dla:

- ~~85 budynków usługowych~~ 3 budynki usług publicznych, na podstawie średniej powierzchni użytkowej budynku określonej na potrzeby szacowania chłonności – ~~300~~ 500 m^2,
- ~~3 budynków produkcyjno-magazynowych, na podstawie średniej powierzchni użytkowej budynku określonej na potrzeby szacowania chłonności – 10 000 m^2,~~
- ~~112 budynków związanych z produkcją rolniczą~~ 182 budynki związane z produkcją rolniczą, na podstawie średniej powierzchni użytkowej budynku określonej na potrzeby szacowania chłonności – 500 m^2.

WNIOSKI

Z przeprowadzonych szacunków wynika, że chłonność terenów przewyższa maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę o funkcji mieszkaniowej, usług (komercyjnych) oraz produkcyjno-magazynowej co skutkuje brakiem możliwości wskazywania w studium nowych terenów pod wymienione wyżej rodzaje zabudowy ~~mieszkaniową~~ poza obszarem zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej i obszarami wyznaczonymi pod te funkcj~~e~~ w planach miejscowych.

W przypadku zabudowy ~~usługowej~~ usług publicznych, ~~produkcyjno-magazynowej~~ oraz zabudowy związanej z produkcją rolniczą zapotrzebowanie jest wyższe niż chłonność, co pozwala wskazać w studium nowe tereny pod wymienione wyżej funkcje poza obszarem zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej i poza obszarami wskazanymi w planach miejscowych, tak aby uzupełnić różnicę tych wielkości.

Zgodnie z racjonalnym podejściem do kształtowania przestrzeni ich lokalizacja powinna uwzględniać aspekty ekonomiczne, związane z wyposażeniem terenów w niezbędną infrastrukturę techniczną. W związku z powyższym sugeruje się aby nowo wyznaczane tereny były kontynuacją obecnej struktury funkcjonalno-przestrzennej. Ponadto władze gminy powinny mieć na uwadze potrzeby mieszkańców oraz wnioski i postulaty wynikające z przeprowadzonych analiz.

POTRZEBY INWESTYCYJNE GMINY WYNIKAJĄCE Z KONIECZNOŚCI REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH, ZWIĄZANE Z LOKALIZACJĄ NOWEJ ZABUDOWY NA OBSZARACH, O KTÓRYCH MOWA W PKT 2 I 3, ORAZ W PRZYPADKU, O KTÓRYM MOWA W PKT 4 LIT. A, POZA TYMI OBSZARAMI

Priorytetem gminy było zapewnienie podaży terenów pod aktywność gospodarczą (terenów produkcyjno-usługowych). Podstawą wskazania w projekcie studium tych terenów były wnioski i uwagi inwestorów. Wyznaczone nowe tereny pod zabudowę produkcyjno-usługową znajdują się w pobliżu obszarów o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej ponadto znaczna część z nich znajduje się w zasięgu aglomeracji wodno-kanalizacyjnej lub istniejących sieci infrastruktury. Tereny te będą obsługiwane istniejącymi i zaprojektowanymi w obowiązujących planach miejscowych drogami publicznymi, a nieznaczna część z nich prywatnymi drogami wewnętrznymi. Przyjmuje się, że tam gdzie to ekonomicznie uzasadnione stosowane będą indywidualne rozwiązania w zakresie uzbrojenia terenu. W związku z powyższym nie przewiduje się dodatkowych potrzeb inwestycyjnych wynikających z konieczności realizacji zadań własnych gminy związanych z lokalizacją nowej zabudowy.

9. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Stan prawny gruntów to również formy ich użytkowania. Nie sposób planować przestrzeni gminy bez znajomości rodzajów użytków, jakie znajdują się na jej terenach.

W gminie według stanu na 2020 r. było 32 755 działek ewidencyjnych. Średnia powierzchnia jednej działki ewidencyjnej to 0,43 ha.

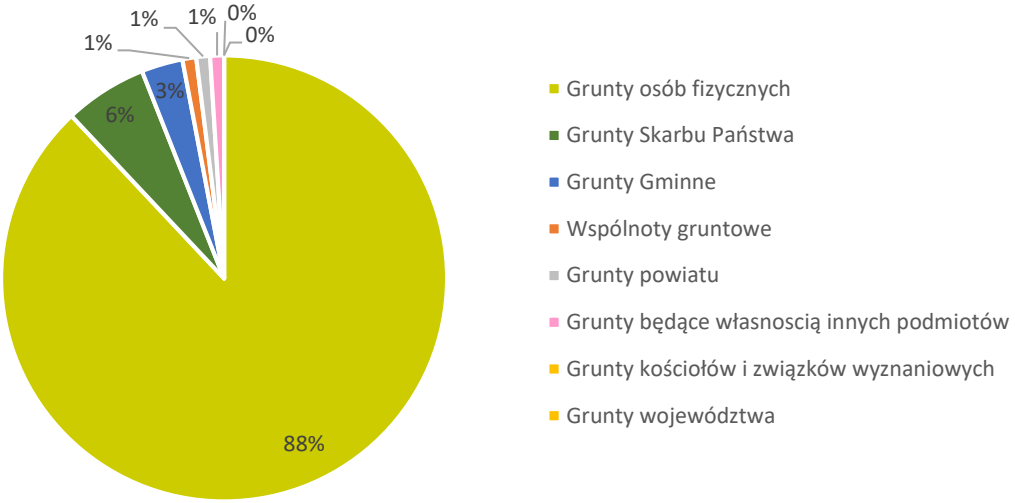

Rys. 40. Udział gruntów według stanu władania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Siedlce, stan na ~~2019~~ 2024 r.

Zdecydowaną większość gruntów w gminie stanowią grunty osób fizycznych – 88%. We władaniu Skarbu Państwa znajduje się 6%. Udział tych gruntów jest dwukrotnie większy niż gruntów gminnych, których powierzchnia wynosi ok. 430 ha, co stanowi 3% powierzchni gminy (Rys. 41). Pozostałe formy własności gruntów charakteryzują się marginalnym udziałem w powierzchni całej gminy (Rys. 40).

Rys. 41. Działki w zasobie gminnym
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Siedlce.

W strukturze użytkowania gruntów gminnych największy udział mają drogi i tereny przeznaczone pod ich budowę, których powierzchnia wynosi ok. 266 ha, co stanowi 61,7% ogółu. Użytki rolne stanowią 29,5%, nieużytki 2,3%, lasy 2,7%, a tereny zabudowane inne 3,3%. Pozostałe formy użytkowania posiadają znikomy udział lub w ogóle nie występują.

Przeznaczenie terenów pozostających we władaniu gminy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego prezentuje Tab. 34.

Tab. 34. Przeznaczenie terenów we władaniu gminy w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Oznaczenie literowe	Opis oznaczenia
KD	Tereny dróg publicznych klasy dojazdowej
R	Obszary produkcji rolnej
L	Tereny lasów ochronnych
KA	Tereny dróg publicznych klasy autostrad
Re	Strefa użytkowania rolniczego o przewadze użytków zielonych o podwyższonych walorach ekologicznych
KZ	Tereny dróg publicznych klasy zbiorczej
MM	Tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczalna funkcją usług nieuciążliwych
MN	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
KL	Tereny dróg publicznych klasy drogi lokalnej
RL	Obszary rolnicze przeznaczone do zamiennego użytkowania rolniczo-leśnego
Rc	Strefa o przewadze kompleksów gleb chronionych/ obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej pod użytkowanie ogólnorolnicze

KG	Tereny dróg publicznych klasy drogi głównej
ML	Tereny zabudowy letniskowej
LD	Dolesienia
ZZ	Tereny trwałych użytków zielonych bez prawa zabudowy budynkami
RP	Tereny rolne bez prawa zabudowy budynkami
MR	Tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczalną funkcją usług nieuciążliwych
MN/ U	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z terenami usług
U	Tereny usług
ZL	Tereny lasów
LS	Tereny lasów
KUd	Drogi i ulice publiczne
TK	Tereny urządzeń odprowadzania i oczyszczania ścieków
MU1	Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej
MU2	Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej
MU3	Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej
PS1	Tereny przemysłowo-składowe
PS2	Tereny przemysłowo-składowe
ZN	Tereny zieleni nieurządzonej
Rg	Strefa upraw rolnych ze wskazaną lokalizacja obiektów produkcyjno-gospodarczych
UK/US	Tereny usług kultury oraz tereny usług sportu i turystyki
ML/Z	Tereny zabudowy letniskowej z obowiązkiem częściowego zadrzewienia działki
KDD	Tereny dróg publicznych gminnych dojazdowych
PUR	Tereny produkcyjno-usługowe i rzemieślnicze

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Siedlce.

10. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy Siedlce występują następujące formy jej ochrony:

10.1. REZERWATY PRZYRODY

REZERWAT STAWY SIEDLECKIE

Rezerwat faunistyczny „Stawy Siedleckie" został utworzony 24 października 2008 r. na mocy Rozporządzenia Nr 57 Wojewody Mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Maz. 2008 nr 194/7018). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie cennego biotopu lęgowego, żerowisk i miejsc odpoczynku rzadkich gatunków ptaków oraz siedlisk rzadkich gatunków roślin chronionych i bezkręgowców. Rezerwat położony jest w północnej części gminy w obrębie Topórek i zajmuje powierzchnię 242,30 ha. Teren rezerwatu częściowo pokrywa się z zasięgiem dwóch obszarów Natura 2000: Dolina Liwca oraz Ostoja Nadliwiecka.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody Stawy Siedleckie. Zgodnie z ww. planem ochrony wprowadza się ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedlce, Miasta Siedlce, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedlce, Miasta Siedlce, planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych. Na terenie otuliny rezerwatu ustalono strefy, które wraz z ustaleniami w zakresie ochrony rezerwatu stanowią podstawę do formułowania stosownych kierunków zagospodarowania terenu.

REZERWAT GOŁOBÓRZ

Rezerwat florystyczno – krajobrazowy „Gołobórz” we wsi Grabianów (południowa część gminy Siedlce) został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 26 marca 1982 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (Monitor Polski, 1982 nr 10, poz. 74). Zajmuje powierzchnię 65,88 ha. Ten częściowy rezerwat florystyczny został utworzony celem ochrony bogatej flory (około 480 gatunków roślin naczyniowych z dużą liczbą gatunków rzadkich i chronionych) i zróżnicowanych zbiorowisk roślinnych w krajobrazie wydm i torfowisk wysokich. Jednocześnie rezerwat Gołobórz wpisano na listę obszarów Natura 2000.

REZERWAT PRZYRODY STAWY BROSZKOWSKIE

Powołany Rozporządzeniem nr 4 Wojewody Mazowieckiego z dnia 28 stycznia 2008 r. Stanowi obszar stawów, otaczających je szuwarów, zarośli i lasów o łącznej powierzchni 268,13 ha, położony na terenie sąsiedniej gminy Kotuń w powiecie siedleckim, w województwie mazowieckim. Celem ochrony jest zachowanie miejsc lęgowych wielu gatunków ptaków oraz ostoi ptaków przelotnych. Sam rezerwat znajduje się poza granicami gminy (na terenie gminy Kotuń), jednak wyznaczono dla niego otulinę stanowiącą pas szerokości 500 m w linii prostej od granicy północnej, wschodniej i południowej rezerwatu. Otulina wchodzi na obszar gminy Siedlce.

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 29 Wojewody Mazowieckiego z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Stawy Broszkowskie.

10.2. OBSZARY NATURA 2000

W skład sieci Natura 2000 wchodzą:

1. obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) – wprowadzone Dyrektywą Rady 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. „Dyrektywa Ptasia",
2. specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) – wprowadzone Dyrektywą Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. „Siedliskowa”.

OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW NATURA 2000 „DOLINA LIWCA” (KOD: PLB140002)

Obszar obejmuje dolinę rzeki Liwiec, od źródeł do ujścia rzeki do Bugu, z łąkami i zalewowymi pastwiskami utworzonymi na zmeliorowanych bagnach. Niektóre odcinki rzeki mają charakter naturalny, na innych odcinkach jest ona uregulowana, lokalnie w dolinie występują wtórne zabagnienia. Miejscami brzegi Liwca są płaskie, zajęte przez łąki i wilgotne, zalewane pastwiska, na innych odcinkach brzegi są wysokie. W dolinie przeważają łąki i pastwiska, lokalnie występują łęgi olchowe i olchowo-jesionowe oraz niewielkie kompleksy leśne, z dominującym udziałem sosny. Podłoże stanowią tu gleby mineralne. Na terenie obszaru znajdują się dwa kompleksy stawów rybnych oraz trzeci kompleks stawów rybnych w Mordach. W latach 1992 i 1993 najcenniejsze pod względem ornitologicznym fragmenty doliny zostały zmeliorowane.

Zgodnie z danymi zawartymi w Standardowym Formularzu Danych, gdzie dokonano oceny populacji tzn. oszacowano wielkość populacji danego gatunku lub jej zagęszczenia w stosunku do populacji krajowej, populacja ww. gatunków została zakwalifikowana do klasy A, B, C lub D, gdzie A oznacza 100% populacja>15%, B oznacza 15% populacja>2%, C oznacza 2% populacja>0%, a D oznacza – populacja nieistotna (występowanie danego gatunku na opisywanym obszarze nie ma większego znaczenia np. pojawia się sporadycznie lub stanowi jedynie nieznaczny odsetek populacji krajowej – poniżej 1%).

Standardowy Formularz Danych wymienia dla tego obszaru gatunki ptaków (z oceną populacji B i C), zwierząt i roślin (z oceną ogólną D) podlegających ochronie.

Dla przedmiotowego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych Zarządzeniem nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 (PZO). Plan ten podkreśla działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów wdrażania (Załącznik nr 13 do ww. Zarządzenia). Na terenie gminy Siedlce wskazano m.in. obszar w granicach rezerwatu „Stawy Siedleckie". Stawy te wskazano również do monitoringu stanu przedmiotów ochrony. Pozostałe działania i monitoring w większości odnoszą się do całego obszaru.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 "Ostoja Nadliwiecka" (kod: PLH140032)

Liwiec należy do największych dopływów rzeki Bug. Początek bierze w rozległej, zatorfionej niecce będącej najprawdopodobniej dawnym jęzorem lodowca. Do lat II połowy XX w. znajdował się tu jeden z największych w Polsce kompleksów torfowisk niskich typu dolinowego noszący nazwą Bagna Klimonty lub Torfowisko Klimonty, który zmeliorowano i zamieniono na łąki. Liwiec płynie przez teren o konfiguracji falistej i pagórkowatej, przecinając obszar morenowy w okolicach Kisielan i Mokobód koło Siedlec. Częściowo rzeka wykorzystuje w swoim biegu rozległe niecki wytopiskowe po bryłach martwego lodu. Podłoże rzeki jest bardzo urozmaicone, na przemian piaszczyste, żwirowe, gliniaste i zamulone. Wielokrotnie podejmowano próby regulacji koryta, ale zmieniono je jedynie w górnym i częściowo w środkowym biegu. Na odcinku od Pogorzelca do ujścia Liwiec płynie naturalnym, zmiennym co do głębokości i szerokości korytem, tworząc liczne meandry. W dolnym odcinku występują liczne wyspy, śródrzeczne płycizny, łachy, plaże i starorzecza.

W dolinie dominują użytki zielone tworzące mozaikę z lasami łęgowymi, olsami, zaroślami wierzbowymi oraz szuwarami. Krajobraz urozmaicają pojedyncze drzewa i ich grupy. Lokalnie w wielu miejscach postępuje wtórne zabagnienie i obserwowana jest dynamiczna regeneracja naturalnej roślinności. Czynnikiem stymulującym tych procesów jest zaprzestanie użytkowania oraz działalność bobrów. Istotnym elementem doliny są kompleksy stawów rybnych w Klimontach, Czepielinie, Jarnicach, Golicach i Siedlcach oraz zalew w Węgrowie. Powierzchnia Ostoi wynosi 13 622,72 ha. Na obszarze ostoi stwierdzono 12 typów siedlisk z oceną ogólną A, B lub C, zajmujących ponad 19% powierzchni.

Dla przedmiotowego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032. Zarządzenie było dwukrotnie zmieniane: Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 października 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 i Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 11 marca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032. Plam zadań ochronnych zawiera m.in.: Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony; Cele działań ochronnych; Podmioty odpowiedzialne za wykonanie działań z zakresu ochrony czynnej oraz lokalizację działań.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Gołobórz" (kod: PLH140028)

Gołobórz stanowi bardzo ciekawy przykład rzeźby lodowcowej i polodowcowej o specyficznej budowie geologicznej i krajobrazach zróżnicowanych pod względem geomorfologicznym. Znajduje się w obrębie Niecki Mazowieckiej wypełnionej osadami trzeciorzędu, na których zalegają utwory czwartorzędowe. Współczesną, bardzo urozmaiconą rzeźbę terenu stanowią zatem formy polodowcowe przekształcone przez procesy peryglacjalne, które uległy holoceńskim czynnikom rzeźbotwórczym. Do głównych utworów powierzchniowych należą plejstoceńskie gliny i piaski zwałowe oraz piaski żwiry wodnolodowcowe. Osady holocenu reprezentowane są przez eoliczne wydmy paraboliczne i pola piasków przewianych. Gołobórz znajduje się w strefie moreny czołowej, a wysokości bezwzględne kształtują się na poziomie około 148 do 152 m, przy deniwelacji terenu wynoszącej około 30 m. Teren pochylony jest w kierunku południowym. W jego północnej i środkowej części rozciągają się piaszczyste wydmy o różnych formach morfologicznych, przybierających kształty łuków, paraboli i wałów. Na wschód od nich znajduje się niecka wytopiskowa po martwym lodzie oraz dolina erozyjno-denudacyjna, która tworzy sieć drobniejszych form. W południowej części Obszaru znajduje się taras nadzalewowy rzeki Muchawki. Podłoże glebowe stanowi tu glina zwałowa i słabo przepuszczalne piaski. Prawie 80% obszaru porastają zbiorowiska leśne. Dominują tu bory mieszane i bory sosnowe reprezentujące pełną skalę wilgotnościową siedlisk, od skrajnie suchych po bagienne. Ponadto występują tu olsy oraz grądy tworzące mozaikę z płatami dąbrów świetlistych. Teren niezalesiony porastają zbiorowiska wrzosowiskowe, murawowe, ziołoroślowe, szuwarowe i zarośla wierzbowe. Północną część Gołoborza stanowiła poligon wojsk lądowych, wykorzystywany przez jednostki rozpoznawcze I Warszawskiej Dywizji Zmechanizowanej. Obecnie wojsko wykorzystuje jedynie znajdująca się w sąsiedztwie Ostoi strzelnicę. W granicach Obszaru znajduje się utworzony w 1982 r. rezerwat przyrody Gołobórz o powierzchni 65,88 ha.

Powierzchnia obszaru chronionego wynosi 186,53 ha. Na obszarze ostoi stwierdzono 8 typów siedlisk o ocenie ogólnej A, B i C, zajmujących ok. 27% powierzchni.

Dla przedmiotowego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 11 marca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Gołobórz PLH140028. Plan zawiera m.in.: Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000; Cele działań ochronnych; Podmioty odpowiedzialne za wykonanie działań z zakresu ochrony czynnej oraz lokalizację działań.

10.3. OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

SIEDLECKO-WĘGROWSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Obejmuje zachodnią część Gminy (pow. ponad 4200 ha) dolinę rzeki Muchawki i tereny przyległe. Na jego obszarze znajdują się rozproszone tereny leśne, użytki rolne (głównie łąki i pastwiska) oraz rzeki i zbiorniki wód stojących.

Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu został ustanowiony Rozporządzeniem nr 17 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r. w sprawie Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 91 poz. 2449) i uchwałą Nr 137/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 września 2018 r.

zmieniającą niektóre rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego dotyczące obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2018 r. poz. 9054). Przywołane rozporządzenie zawiera również stosowne zapisy dotyczące zasad gospodarowania przestrzenią, które będą stanowić podstawę do ustalania kierunków zagospodarowania obszaru.

10.4. POMNIKI PRZYRODY

Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 10 Wojewody Mazowieckiego z dnia 2 marca 2009 r. w sprawie pomników przyrody położonych na terenie powiatu siedleckiego na terenie gminy Siedlce znajdują się następujące pomniki przyrody:

Tab. 35. Pomniki przyrody

Miejscowość	Nazwa	Ilość	Obwód [cm]	Wysokość [m]
Żelków-Kolonia	aleja modrzewi	16	118-214	12-21
Żelków-Kolonia	lipa drobnolistna	1	290	22
Żelków-Kolonia	Groszek wschodnio karpacki, przewiercień pospolity (pow. ok. 0,18 ha)	-	-	-
Białki	grupa składająca się z: dębu szypułkowego, wiązu	1, 1	252, 195	20, 23
Białki	grupa jesionów wyniosłych	6	105-151	ok.24

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy Siedlce.

Przywołane rozporządzenie zawiera również zakazy, która stanowią podstawę do ustalania kierunków zagospodarowania tych obiektów.

10.5. POZOSTAŁE OBIEKTY I TERENY CHRONIONE

Innym rodzajem ochrony wynikającym z przepisów odrębnych jest ochrona ujęć wody i ich stref ochronnych. Jak wspomniano wcześniej, zaopatrzenie w wodę na terenie gminy następuje z czterech stacji uzdatniania wody, z których trzy znajdują się na terenie gminy. Dla wszystkich ujęć zostały ustalone strefy ochrony bezpośredniej, na których zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Strefy mieszczą się w granicach działek, na których zlokalizowane są ujęcia. Nie ustalono natomiast stref ochrony pośredniej, za wyjątkiem ujęcia w Siedlcach, którego strefa ochrony pośredniej znajduje się częściowo na terenie gminy Siedlce.

Ochronie podlegają również tereny wokół cmentarzy. Dopóki cmentarz nie został zamknięty i nie została wydana decyzja zezwalająca na zmianę formy jego użytkowania, wokół cmentarza (niezależnie od tego, czy obecnie sprawowane są na nim pochówki) funkcjonują tzw. strefy sanitarne:

- strefa wyznaczająca odległość 50 m od cmentarza, w której zakazana jest lokalizacja zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych,
- strefa wyznaczająca odległość 150 m od cmentarza, w której zezwala się na lokalizację wyżej wymienionej zabudowy pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone.

W gminie znajdują się 3 cmentarze: w Pruszynie, Wołyńcach i Nowym Opolu.

Na terenie gminy w miejscowości Nowe Iganie występuje również lotnicze urządzenie – pomoc nawigacyjna wpisana do rejestru lotniczych urządzeń naziemnych pod numerem

NAV/M/B/1039/1/2008. Dla urządzenia ustalone zostały strefy ograniczeń wysokości zabudowy nad poziomem morza, zgodnie z przepisami odrębnymi.

11. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy Siedlce nie występują naturalne zagrożenia geologiczne.

12. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Na terenie gminy występują udokumentowane złoża kopalin (Tab. 36).

Tab. 36. Udokumentowane złoża kopalin

Nazwa złoża	Położenie (miejscowość)	Kopalina	Decyzja organu administracji geologicznej przyjmująca złoże	Numer identyfikacyjny
Białki	Białki	Kruszywo naturalne	GT-IV-8513/11/80 z dnia 17.10.1980 r.	3818
Białki II	Białki	Kruszywo naturalne	WO-7510/5-3/2003 z dnia 16.06.2003 r.	3820
Białki II		Kruszywo naturalne	bd.	4260
Nowe Opole I	Nowe Opole dz. nr 106/1, 107/2 i 108	Kruszywo naturalne	RŚ.6528.3.2015 z dnia 31.12.2014 r.	17580
Nowe Opole II	Nowe Opole, dz. nr 721/2	Kruszywo naturalne	RŚ.6528.13.2021 z dnia 31.12.2020 r.	20272
Nowe Opole III	Nowe Opole dz.102, 103/1-2, 104, 105	Kruszywo naturalne	RŚ.6528.14.2023.KB z dnia 31.12.2022 r.	21300

Źródło: opracowanie na postawie http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web (dostęp ~~27.11.2021~~ 06.08.2024 r.)

Zgodnie z mapą geośrodowiskową Polski Plansza A arkusz 528 Mokobody, arkusz 529 Siedlce Północ i arkusz 565 Siedlce Południe na terenie gminy wyznaczono granice perspektywicznego występowania złóż piasków, glin i iły ceramiki budowlanej w obrębach Chodów, Żabokliki-Kolonia i Stok Lacki.

Zasoby wód podziemnych opisane zostały w części studium dotyczącej stanu środowiska.

Na obszarze gminy nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

13. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy Siedlce nie występują tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych.

14. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

Sieć drogowo-uliczna gminy jest najważniejszym elementem systemu transportowego i stanowi jeden z najistotniejszych elementów całego układu przestrzennego. Na sieć drogowo-uliczną składają się drogi: krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne ustanowione jako drogi publiczne, ale także ogólnodostępne wewnętrzne drogi i uliczki osiedlowe nie zaliczone do kategorii dróg publicznych.

14.1. UKŁAD DROGOWY

System transportowy ma znaczący wpływ na możliwości rozwoju gminy. Analiza i ocena stanu istniejącego pozwalają na określenie uwarunkowań wynikających z obecnego rozwoju tego systemu i warunków jego funkcjonowania. Szczególnie istotne są stan i warunki funkcjonowania systemu, w tym wyposażenie techniczne układu drogowego oraz stopień spełnienia wymagań wynikających z funkcji pełnionych w obsłudze ruchu oraz zagospodarowania.Sieć dróg publicznych gminy Siedlce liczy ~~180~~ około 185 km, w tym:

- ~~24~~ 29 km dróg krajowych (w tym około 5km Autostrady A2),
- 14 km dróg wojewódzkich,
- 44 km dróg powiatowych,
- 98 km dróg gminnych.

Pod względem funkcjonalnym w układzie drogowym wyróżnia się drogi obsługujące połączenia ponadlokalne, którym służą drogi krajowe, wojewódzkie, część powiatowych oraz drogi służące lokalnym potrzebom komunikacyjnym, do których należą pozostałe drogi powiatowe, drogi gminne, a także drogi wewnętrzne.

Gmina Siedlce znajduje się w zasięgu krajowego i regionalnego układu drogowego województwa mazowieckiego. Drogi te wiążą województwo z krajowym oraz europejskim systemem drogowym oraz służą regionalnym potrzebom komunikacyjnym.

Przez gminę przechodzą następujące drogi krajowe i wojewódzkie:

- autostrada A2, o przebiegu Świecko – Poznań – Warszawa – Siedlce – Kukuryki. W sierpniu 2024 r. na terenie gminy Siedlce do ruchu udostępniono odcinek od węzła Siedlce Zachód (dawniej Gręzów) do węzła Siedlce Południe (dawniej Swoboda),
- droga krajowa nr 2 o przebiegu (Berlin) Świecko – Poznań – Warszawa – Siedlce – Biała Podlaska - Terespol (Mińsk), jedna z najważniejszych dróg w kraju i w układzie dróg międzynarodowych na kierunku wschód – zachód, zapewniająca powiązania pomiędzy Niemcami, Polską, Białorusią i Rosją, dla gminy Siedlce jej rola jest najważniejsza dla powiązań z aglomeracją warszawską, a także Siedlcami,
- droga krajowa nr 63 o przebiegu przebiegu granica państwa – Łomża – Sokołów Podlaski - Siedlce – Łuków – Radzyń Podlaski – Sławatycze (Białoruś), zapewniająca powiązania na kierunku północ – południe w wschodniej części kraju oraz województwa mazowieckiego, służąca powiązaniom gminy z Siedlcami, Sokołowem Podlaskim, Łukowem oraz sąsiednimi gminami,
- droga wojewódzka nr 696 o przebiegu Siedlce – Węgrów, zapewniająca powiązania z terenami położonymi na północny-zachód od gminy,
- droga wojewódzka nr 698 o przebiegu Siedlce – Łosice – Konstantynów – Terespol, służąca powiązaniom wewnętrznym we wschodniej części województwa

i z województwem lubelskim, a także gminy z Siedlcami oraz obszarami, położonymi po jej wschodniej stronie,
- droga wojewódzka nr 803 o przebiegu Siedlce – Skórzec – Stoczek Łukowski (od drogi krajowej nr 2), zapewniająca powiązania wewnętrzne w tej części województwa oraz zewnętrzne z województwem lubelskim.

W dalszej kolejności ważnymi drogami dla powiązań zewnętrznych gminy są następujące drogi powiatowe:
- nr 3608W o przebiegu Opole Nowe (droga krajowa nr 2) – Kisielany Żmichy (droga wojewódzka nr 696), służąca powiązaniom z gminą Mokobody,
- nr 3617W o przebiegu Siedlce – Korczew, zapewniająca powiązania z terenami, położonymi na północny wschód od gminy,
- nr 3635W o przebiegu Siedlce – Domanice – Wólka Zastawska, zapewniająca powiązania z gminami, położonymi na południe od Siedlec,
- nr 3638W o przebiegu Wyczółki (droga wojewódzka nr 698) – Zbuczyn Poduchowny (droga krajowa nr 2), służąca powiązaniom z południowo-wschodnią częścią powiatu siedleckiego,
- nr 3666W o przebiegu Stok Lacki – Radzików Wielki – granica powiatu, łącząca gminę ze wschodnią częścią powiatu siedleckiego i częścią powiatu łosickiego,
- nr 3686W Od granicy miasta Siedlce – do ronda w Białkach,
- nr 3685W Ujrzanów – granice miasta Siedlce,
- nr 3644W przedłużenie ulicy Warszawskiej w Siedlcach od granicy miasta do drogi nr 2, stanowiąca wylot z Siedlec w kierunku Warszawy.

Pozostałe drogi powiatowe obsługują powiązania o mniejszym znaczeniu, przede wszystkim z siedzibą powiatu, z sąsiednimi gminami oraz powiązania wewnętrzne gminy, są to następujące drogi:
- nr 3606W o przebiegu Żelków (droga wojewódzka nr 803) – Chlewiska,
- nr 3609W, stanowiąca objazd awaryjny wiaduktu w ciągu drogi nr 2 w Opolu,
- nr 3610W o przebiegu Opole Nowe – Wyłazy - Niwiski
- nr 3616W o przebiegu Strzała (droga krajowa nr 63) – Borki – Przygody,
- nr 3631W o przebiegu Pruszynek – Stok Ruski – Mordy,
- nr 3632W o przebiegu Pruszynek (droga wojewódzka nr 698) – Golice,
- nr 3633W o przebiegu Błogoszcz – Ługi Wielkie – Borki Kosiorki,
- nr 3634W o przebiegu Wołyńce – Mościbrody,
- przedłużenie ulicy Terespolskiej w Siedlcach od granicy miasta do przedłużenia ulicy Brzeskiej (drogi krajowej nr 63).

Wyżej wymienione drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe zapewniają również ważne połączenia wewnętrzne gminy, służąc dojazdowi do poszczególnych wsi oraz łącząc je między sobą.

Drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe łączą funkcję obsługi ruchu w powiązaniach zewnętrznych i wewnętrznych z obsługą zagospodarowania znajdującego się przy drodze. Wyjątek stanowi obwodnica Siedlec w ciągu drogi nr 2, która jest drogą o ograniczonym dostępie, nie obsługującą przyległego zagospodarowania, do którego dojazd zapewniają drogi niższych klas oraz drogi zbiorcze (serwisowe) wzdłuż drogi krajowej.

Drogi gminne służą bezpośredniej obsłudze zagospodarowania, wyprowadzają ruch na drogi wyższych klas i uzupełniają powiązania o lokalnym znaczeniu. Część zagospodarowania gminy obsługiwana jest przez drogi nie zaliczone do żadnej kategorii

dróg publicznych. Są to drogi wewnętrzne przede wszystkim na terenach osiedli mieszkaniowych, rolnych oraz zakładowe na terenach PGL Lasy Państwowe. Drogi te obsługują nie tylko rozproszoną zabudowę siedliskową, tereny rolne i leśne, ale również zespoły zabudowy, m.in. w Stoku Lackim, Iganiach i Opolu, pełniąc tym samym funkcje właściwe dla dróg publicznych. Na obszarach tych należy rozważyć zaliczenie wybranych dróg wewnętrznych do kategorii dróg gminnych. Sieć dróg publicznych i wewnętrznych dobrze udostępnia zagospodarowanie gminy, przy czym część zabudowy, szczególnie rozproszonej, dostępna jest jedynie przy pomocy dróg utwardzonych nie ulepszonych (żwirowych) i nieutwardzonych (gruntowych).

Drogi twarde o nawierzchni ulepszonej stanowią 78% długości dróg publicznych, w większości są to drogi o nawierzchni bitumicznej, pozostałe o nawierzchni z betonu i kostki.

Droga krajowa i drogi wojewódzkie posiadają nawierzchnie twarde ulepszone. Nawierzchnie twarde ulepszone posiada 91% dróg powiatowych i 80% dróg gminnych. Pozostałe drogi powiatowe oraz blisko połowa nieutwardzonych dróg gminnych posiadają nawierzchnie gruntową wzmocnioną żwirem lub żużlem.

Drogi o nawierzchni twardej obsługują najważniejsze połączenia zewnętrzne i wewnętrzne gminy oraz rejony o największej koncentracji zabudowy. Drogi nieutwardzone obsługują głównie tereny ekstensywnie zagospodarowanych – rozproszonej zabudowy, rolne i leśne, ale także część wnętrz kwartałów zabudowy zwartej.

14.2. SIEĆ KOLEJOWA

Przez teren gminy przebiegają następujące linie kolejowe:

- linia kolejowa nr 2 Warszawa Zachodnia – Terespol;
- linia kolejowa nr 31 Siedlce – Siemianówka;
- linia kolejowa nr 55 Sokołów Podlaski – Siedlce;
- linia kolejowa nr 520 Doły – Ujrzanów.

Największe znaczenia ma trasa międzynarodowa, jako dwutorowa i posiadająca międzynarodowe znaczenie. Trasa ta może stać się dodatkowym elementem mającym wpływ na lokowanie w gminie Siedlce inwestycji przemysłowych, ponieważ zapewnia dostęp do alternatywnego dla drogowego systemu transportu.

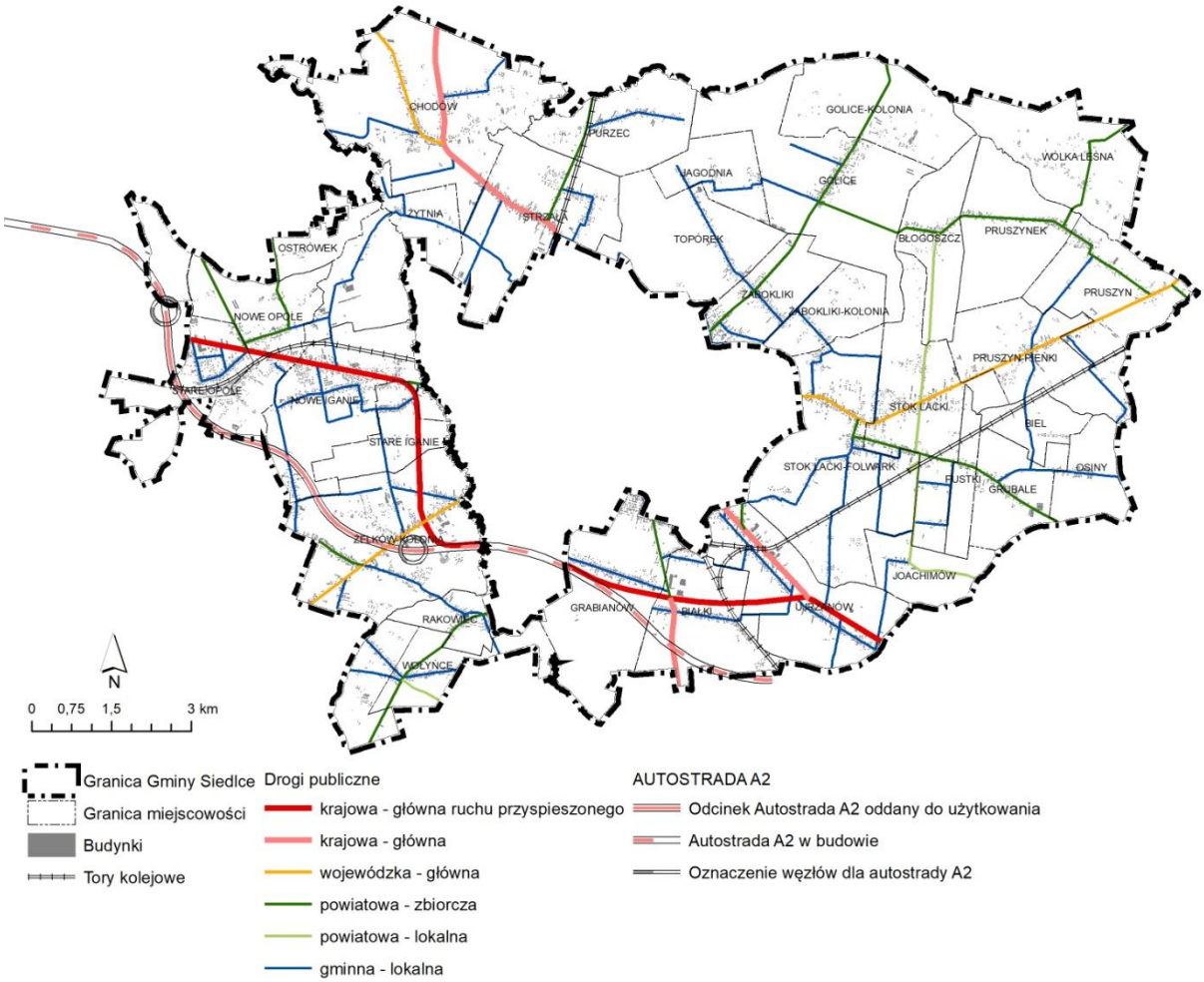

Rys. 42. Schemat sieci komunikacyjnej

14.3. ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE DANYCH BDOT10K. WODOCIĄGI I KANALIZACJA SANITARNA

Gmina Siedlce posiada obecnie niemal 100% pokrycie obszarów zainwestowanych dostępem do wodociągu. W ~~2020~~ 2022 r. ~~78,2~~ 80,0% budynków mieszkalnych było podłączonych do sieci wodociągowej.

Zdecydowana większość terenów rozwojowych posiada dostęp do wodociągu lub jest w jego niewielkiej odległości. Woda dostarczana jest z trzech ujęć zlokalizowanych na terenie gminy (ujęcia i stacje uzdatniania w Ujrzanowie, Purzecu i Stoku Lackim) oraz miejskich ujęć w Siedlcach (Sekuła I i II).Wokół ujęcia miejskiego – Sekuła, ze względu na sposób ujmowania wód wyznaczono strefę ochrony pośredniej wskazaną na załączniku „Kierunki i polityka przestrzenna”.

Cały system jest silnie powiązany z miejskim i jest zarządzany przez spółkę miejską w której gmina posiada swoje udziały. Długość sieci w gminie pod koniec ~~2020~~ 2021 r. wynosiła ~~185,6~~ 187,6 km. Jakość wody odpowiada właściwym normom sanitarnym. Stan techniczny wodociągów, zarządca ocenia jako bardzo dobry. Dostawa wody odbywa się w sposób ciągły.

Gmina Siedlce posiada również wysoką dostępność sieci kanalizacyjnej. W ~~2020~~ 2022 r. ~~niemal 61,5~~ 62,6% budynków mieszkalnych było podłączonych do sieci kanalizacyjnej. Dostępność sieci jest wysoka z punktu widzenia istniejącego i projektowanego zagospodarowania terenu. Technologia realizacji systemów kanalizacyjnych uzależniona jest

od indywidualnych uwarunkowań występujących w poszczególnych miejscowościach. W większości miejscowości znajduje się po kilka przepompowni i jest to zwykle system mieszany grawitacyjno-ciśnieniowy. Gospodarka ściekowa, zarządzana przez to samo przedsiębiorstwo, jest również silnie związana z systemem miejskim. Większość ścieków z terenu gminy oczyszczana jest przez miejską oczyszczalnię ścieków. Dostęp do kanalizacji na terenie gminy również należy ocenić bardzo dobrze. System, pod koniec roku ~~2020~~ 2022 miał długość ~~163,2~~ 165,4 km. Całość sieci stanowi sieć rozdzielczą.

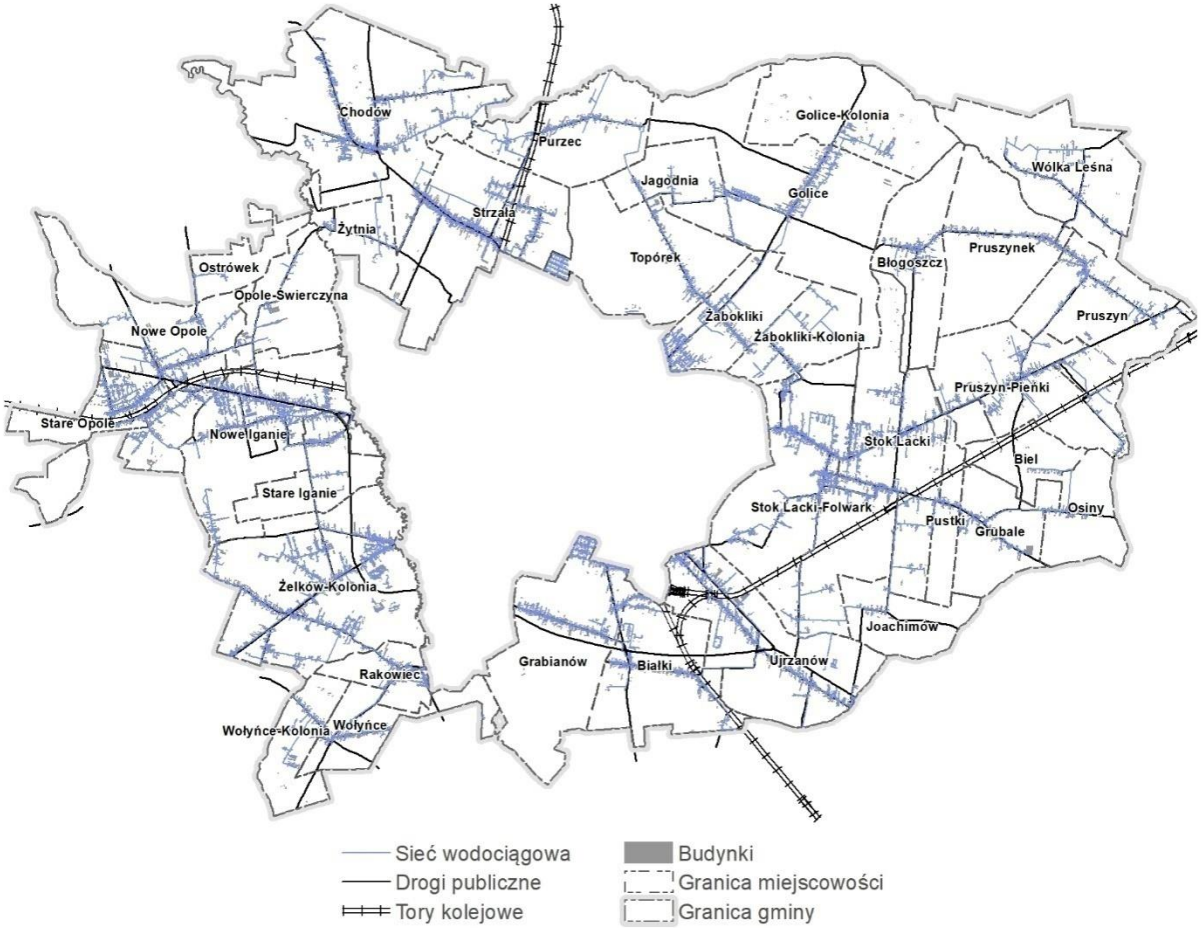

Rys. 43. Schemat sieci wodociągowej
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GESUT.

Z uwagi na całkowite pokrycie planistyczne gminy, jak również rozsądną politykę w zakresie rozbudowy sieci, zarówno wodociągi, jak i kanalizacja zlokalizowane są w pasach drogowych dróg. Jedynie w niewielkim, niezbędnym zakresie przebiegają przez tereny przeznaczone pod inne funkcje. Jest to właściwy kierunek rozwoju bowiem z jednej strony gmina nie jest obciążona nadmiernie kosztami budowy sieci w postaci opłat za służebności przesyłu, a z drugiej strony istniejąca infrastruktura nie utrudnia zagospodarowania działek ich właścicielom.

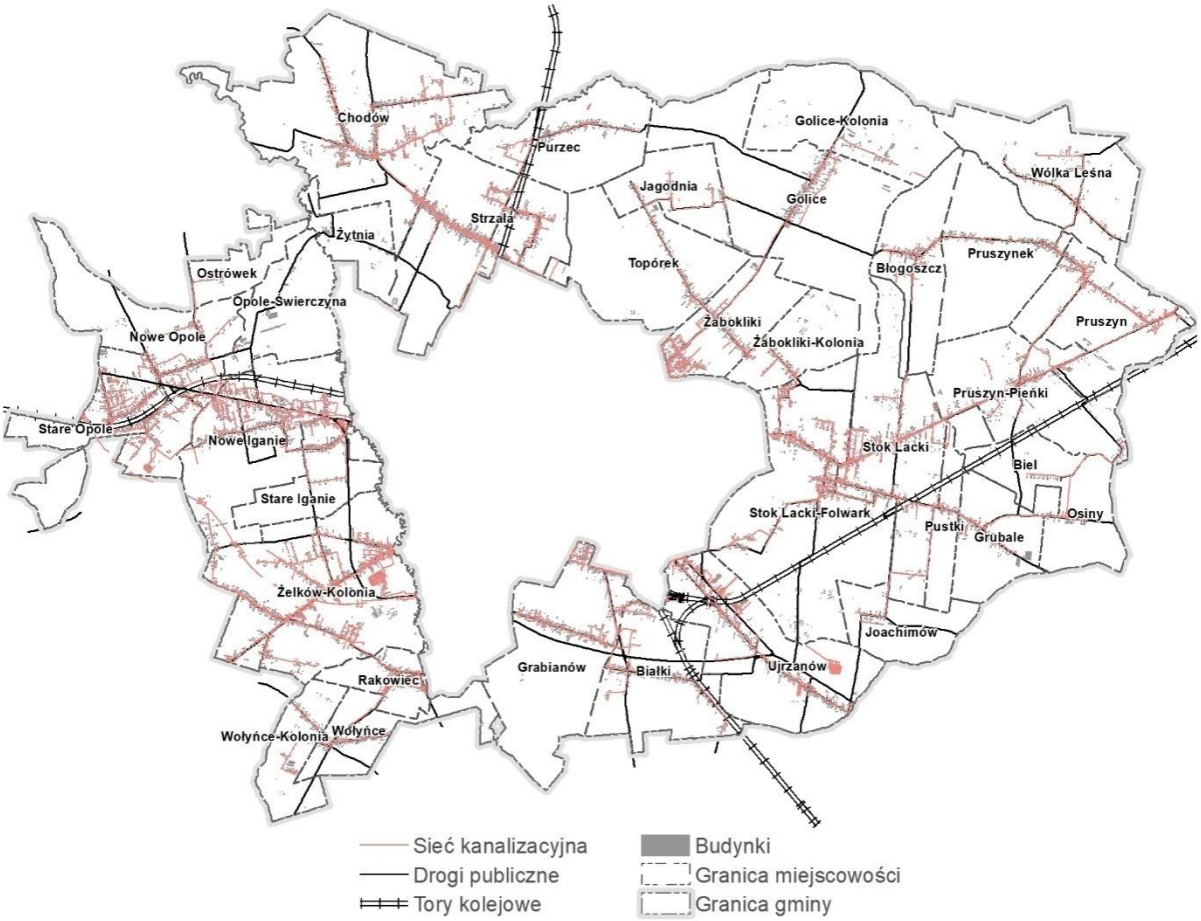

Rys. 44. Schemat sieci kanalizacyjnej
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GESUT.

Zauważalnym problemem, zarówno w odniesieniu do wodociągów, jak i kanalizacji, jest słaby stopień zinwentaryzowania sieci. Jakkolwiek zarządca sieci – wspólny dla miasta i dla gminy – posiada bardzo dokładną inwentaryzację sieci miejskich, to obszar wiejski opiera się właściwie w całości na danych geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT), prowadzonej przez powiat. Tu niestety także można znaleźć braki – część sieci nie jest zamierzona geodezyjnie, a dopiero pomiary dokonywane przy okazji innych inwestycji pozwalają na „ujawnienie" istniejącej w terenie od lat infrastruktury. Efektem tego są braki GESUT-u przejawiające się w wizualizowaniu sieci bez połączenia z głównymi magistralami – „w powietrzu", co oczywiście jest niezgodne ze stanem faktycznym. Brak kompletnej inwentaryzacji sieci może rodzić również potencjalne problemy w przypadku awarii odcinka lub projektowania (lokalizowania) inwestycji na obszarach niezainwentaryzowanych sieci. Ponadto w terenie występuje również uzbrojenie innych gestorów sieci niż przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne (komunikacja, elektroenergetyka). Niezbędnym kierunkiem działań wydaje się więc zainwentaryzowanie istniejącego uzbrojenia. Kompletna wielobranżowa inwentaryzacja będzie stanowiła pełen obraz uzbrojenia terenów gminy. Umożliwi to efektywniejsze zarządzanie sieciami oraz planowanie ich rozwoju.

Obecnie gmina prowadzi szereg działań w zakresie rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej, są to między innymi rozbudowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Błogoszcz, Żabokliki, Żelków-Kolonia, Jagodnia, Stare Iganie, Stok Lacki.

Problemem, w kontekście dostępności obu rodzajów sieci, pozostaje zabudowa rozproszona o charakterze rolniczym. Dotychczasowa polityka przestrzenna gminy zakładała

realizację tego typu zabudowy na większości obszarów rolnych. Tereny bez prawa zabudowy obejmowały niewielkie, w stosunku do powierzchni całej gminy, tereny o trudnych warunkach fizjograficznych. Obowiązujące plany miejscowe w przeważającej części powstrzymują rozlewanie się zabudowy zagrodowej, ograniczając zabudowywanie terenów rolniczych do rozbudowy istniejących siedlisk. Jest to właściwe, z punktu widzenia gospodarki komunalnej, podejście, które należy utrzymać w nowoopracowywanej polityce przestrzennej gminy.

14.4. ELEKTROENERGETYKA

Na obszarze gminy Siedlce zlokalizowana jest systemowa stacja elektroenergetyczna 400/110 kV Siedlce Ujrzanów. Stacja stanowi jeden z węzłów połączenia pierścieniowego w systemie elektroenergetycznym kraju. Obecnie do stacji tej włączone są linie elektroenergetyczne 400 kV Siedlce-Ujrzanów - Stanisławów, Siedlce-Ujrzanów - Kozienice, Siedlce-Ujrzanów - Narew. Połączenia te sprawiają, że SE Siedlce Ujrzanów jest jednym z najważniejszych obiektów infrastruktury elektroenergetycznej we wschodniej Polsce. Obok jej ponadlokalnego znaczenia, ma to ogromny wpływ na możliwości rozwoju gminy. Jest to obiekt transformatorowo-rozdzielczy, a więc, obok dalszego przesyłania energii o napięciu 400 kV, mogący zmieniać napięcie docierającej do niego energii elektrycznej. Energia o obniżonym do 110 kV napięciu, zasila krajowy system elektroenergetyczny. Sieci 110 kV wyprowadzają ze stacji energię elektryczną do stacji dystrybucyjnych 110/15 kV w Siedlcach oraz sąsiednich powiatach woj. mazowieckiego i podlaskiego (obecnie), a w przyszłości do lubelskiego. Obecnie ze stacji wyprowadzone są linie wysokiego napięcia 110 kV relacji: Siemiatycze – Siedlce, Sokołów Podlaski – Siedlce, Kotuń – Siedlce oraz Łosice - Siedlce.

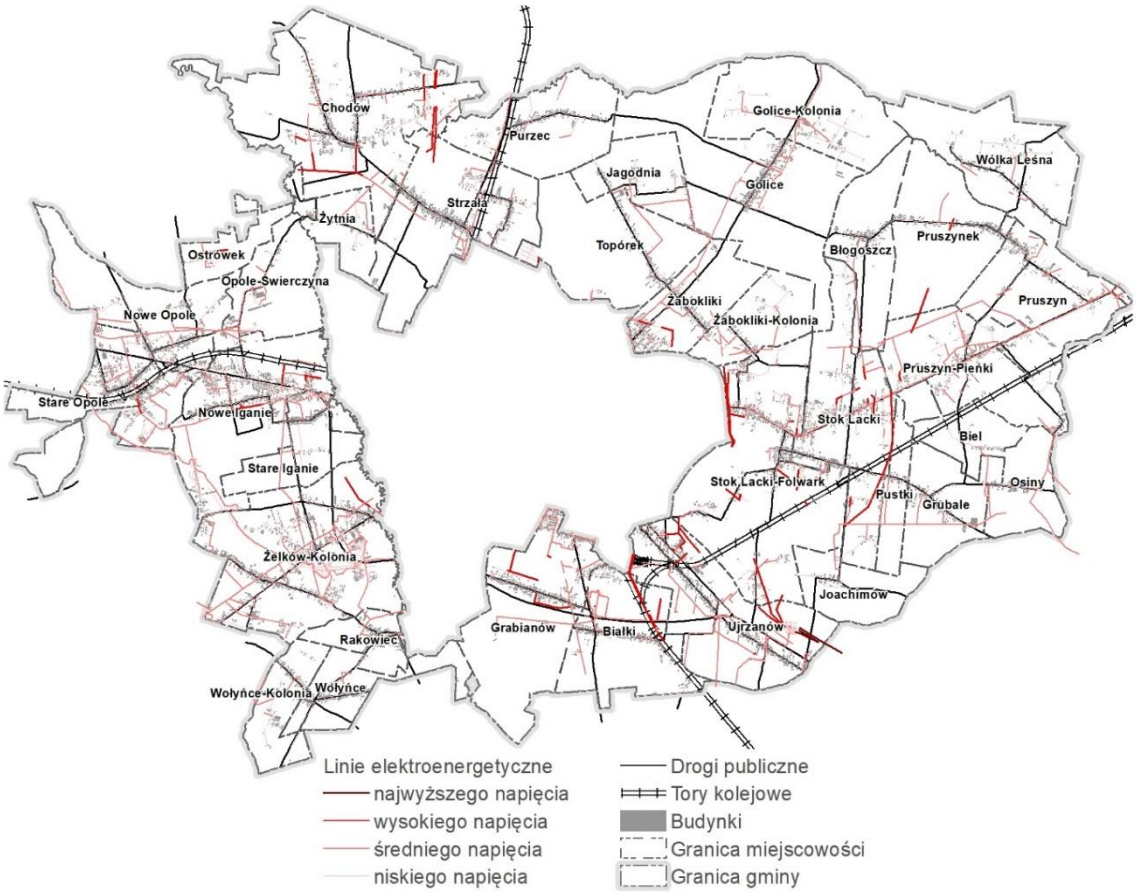

Rys. 45. Schemat sieci elektroenergetycznej
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GESUT.

Ponadto stacja zapewni dostęp do energii, który mógłby być konieczny dla lokalizacji dużych zakładów przemysłowych. Dla gospodarstw domowych znaczenie ma sieć niższych napięć. Ta jest na terenach gminy bieżąco modernizowana, wraz z rozwojem zabudowy. Inwestycje prowadzą komercyjni właściciele sieci, stosownie do rosnącego popytu na energię elektryczną.

14.5. GAZOWNICTWO

Przez teren gminy biegną dwa gazociągi wysokiego ciśnienia o DN 150:

1. Kobryń – Warszawa, doprowadza gaz do stacji redukcyjno-pomiarowej zlokalizowanej w miejscowości Strzała, której przepustowość wynosi 25000 m^3/h;
2. Gończyce - Łuków – Siedlce, doprowadza gaz do stacji redukcyjno-pomiarowej w Grabianowie, której przepustowość wynosi 20000 m^3/h.

Stacje wraz ze stacją zlokalizowaną na terenie miasta Siedlce zaopatrują w gaz miasto oraz gminę Siedlce.

Gmina przez ostatnie lata realizowała program gazyfikacji. Skutkiem tego zrealizowano sieć gazową we wsiach: Wólka Leśna, Pruszynek, Błogoszcz, Pruszyn, Golice, Golice-Kolonia, Żelków-Kolonia (Swoboda), Nowe Opole, Opole Świerczyna, Nowe Iganie, Stare Iganie, Stok Lacki, Stok Lacki-Folwark, Pustki, Grubale, Osiny, Ujrzanów, Żabokliki, Żabokliki-Kolonia, Topórek, Białki, Grabianów, Chodów, Strzała, Purzec, Żytnia, Jagodnia, część Rakowca. Nie posiadają sieci gazowej wsie: Biel, Joachimów, Ostrówek, Pruszyn-Pieńki, Wołyńce, Wołyńce-Kolonia oraz część wsi Rakowiec.

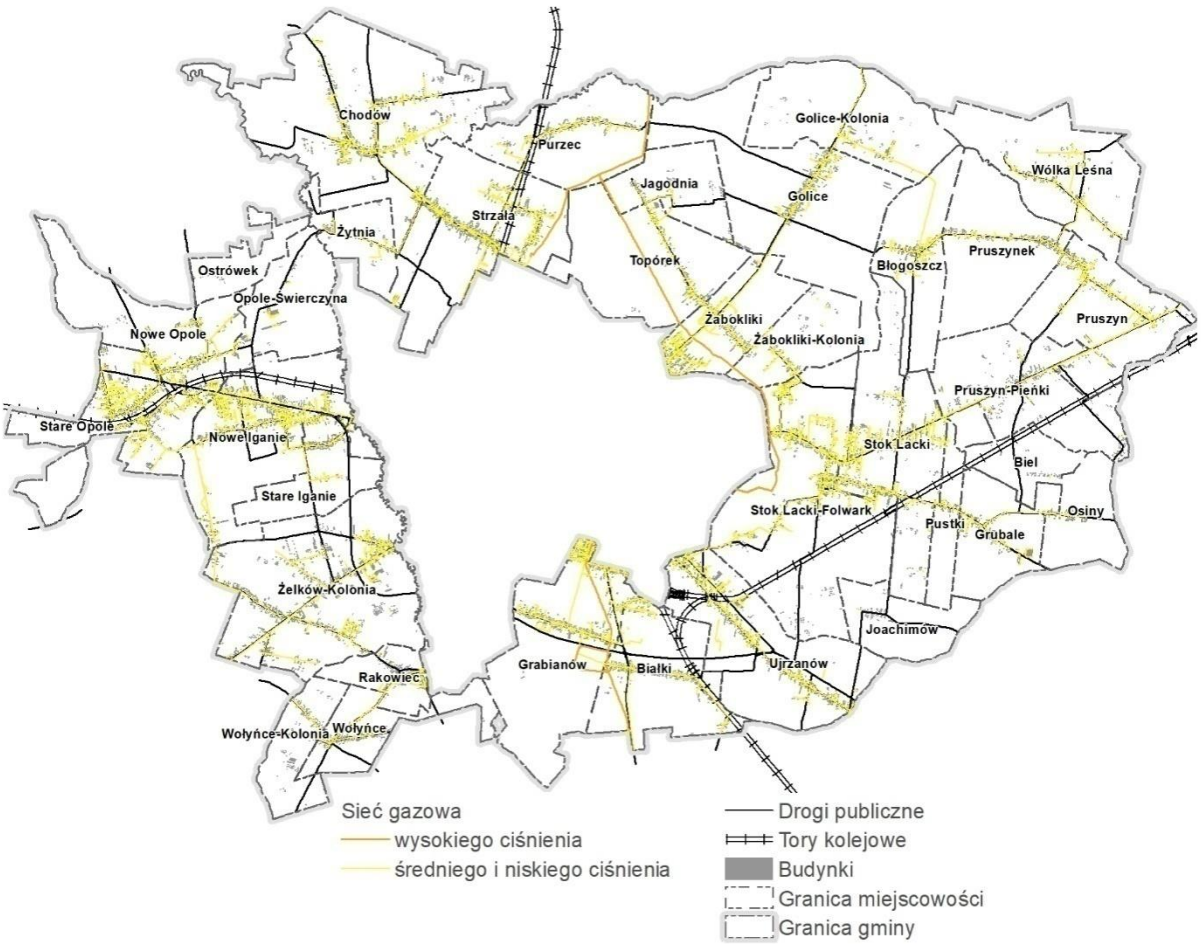

Rys. 46. Schemat sieci gazowej
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GESUT.

14.6. CIEPŁOWNICTWO

Dostęp do sieci gazowej umożliwia gospodarstwom domowym wymianę pieców węglowych i przejście na bardziej ekologiczną technologię gazową. Ma to zasadniczy wpływ na stan zanieczyszczenia powietrza gminy. Niestety gmina, w ramach realizacji swojej polityki przestrzennej, nie ma bezpośredniego wpływu na decyzje podejmowane w indywidualnych gospodarstwach domowych. Proces wymiany technologii będzie więc trwał przez lata. Gmina wymieniła kotłownie gazowe w budynkach szkolnych.

15. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Inwestycjami celu publicznego są inwestycje, które służą realizacji celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Ich charakter może być lokalny (gminny), ponadlokalny (powiatowy, wojewódzki lub krajowy), krajowy (w tym międzynarodowy i ponadregionalny) lub metropolitalny (obejmujący obszar metropolitalny).

Tabela poniżej przedstawia wykaz inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Wszystkie one są ujęte w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego. Jeśli inwestycja wynika również z dokumentów innych organów i instytucji, zostało to podane w kolumnie Źródło.

Tab. 37. Inwestycje celu publicznego

Nazwa inwestycji	Źródło (programy/dokumenty/wnioski)	Uwagi
Budowa linii 400 kV wraz ze zmianą układu sieci najwyższych napięć pomiędzy aglomeracją warszawską a Siedlcami (pomiędzy nacięciami linii Stanisławów – Narew, Stanisławów – Siedlce Ujrzanów, Kozienice – Siedlce Ujrzanów)	Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	planowana
Budowa linii 400 kV Siedlce Ujrzanów – linia Narew – Stanisławów	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	według pisma skierowanego do Urzędu Gminy Siedlce z 23.01.2018 r. (data wpływu: 26.01.2018, znak: OW-PS-WZ.071.272.2016.6) inwestor wycofuje się z lokalizacji inwestycji na terenie gminy Siedlce, jednak linia została pozostawiona w planie zagospodarowania przestrzennego województwa
Budowa linii 400 kV Lublin Wschód – Siedlce Ujrzanów	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	według pisma skierowanego do Urzędu Gminy Siedlce z 23.01.2018 r. (data wpływu: 26.01.2018, znak: OW-PS-WZ.071.272.2016.6) inwestor wycofuje się z lokalizacji inwestycji na terenie gminy Siedlce, jednak linia została umieszczona w planie zagospodarowania przestrzennego województwa
Budowa autostrady A2 Warszawa – Siedlce odc. Mińsk-Mazowiecki Siedlce		
Budowa autostrady A2 Siedlce – gr. państwa odc. Siedlce – Biała Podlaska (w. Cicibór)	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.), Dokument Implementacyjny do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.)	
Postulowana droga krajowa klasy technicznej GP, G		
Prace na linii kolejowej nr 55, odcinek Siedlce – Sokołów Podlaski		Planowana realizacja po 2021 r.
Zabudowa ERTMS/ETCS na liniach sieci bazowej TEN-T		Linie nr 2 i 3

źródło: opracowanie własne.

16. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

W ramach projektu Informatycznego Systemu Osłony Kraju wykonuje się wstępna ocenę ryzyka powodziowego, której celem jest wyznaczenie obszarów, na których istnieje znaczące ryzyko powodziowe lub na których wystąpienie dużego ryzyka jest prawdopodobne. Dla wyżej wspomnianych obszarów sporządza się mapy zagrożenia powodziowego oraz ryzyka powodziowego.

Na terenie gminy Siedlce zagrożenie powodziowe związane jest z rzeką Liwiec. W północnej części gminy wyznaczono obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%) (Rys. 47).

Zgodnie z ustawą Prawo Wodne lokalizowanie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i nowych obiektów budowlanych wymaga pozwolenia wodnoprawnego.

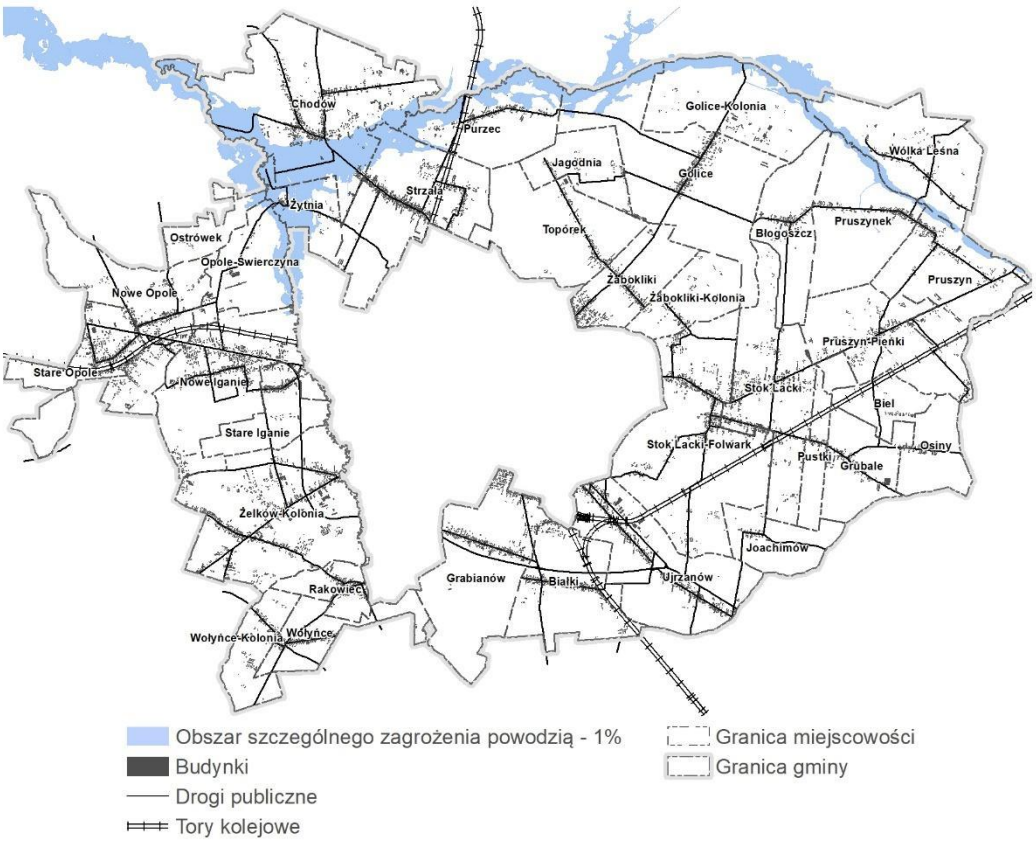

Rys. 47. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WMS wody.isok.gov.pl.

ZAŁĄCZNIK NR 1 – OBSZARY I OBIEKTY UJĘTE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Lp.	Pozycja z GEZ	Typ obiektu i materiał	Miejscowość	Numer ewidencyjny działki	Informacja o ochronie
1.	1/1786	Kapliczka (ceglana lata 30 XXw.)	Błogoszcz	111/11	-
2.	2/1786	Dom nr 6 (drewniany lata 30 XXw.)	Błogoszcz	105/1, 105/2	-
3.	3/1786	Dom nr 7 (drewniany lata 30 XX w.)	Błogoszcz	58	-
4.	4/1786	Dom nr 9 (drewniany lata 30 XX w.)	Błogoszcz	59/3	-
5.	5/1786	Układ ruralistyczny (zabudowa wsi XVI-XIXw.)	Chodów		-
6.	6/1786	Pomnik Krzyż(kamienny 1936 r.)	Chodów	442/4	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja Nr 494/2009 z dn. 13.05.2009 r.
7.	7/1786	Dom(drewniany lata 30 XX w.)	Chodów	303/1	-
8.	8/1786	Układ ruralistyczny (zabudowa wsi)	Golice		-
9.	9/1786	Dom nr 45 (drewniany pocz. XXw.)	Golice	671/2	-
10.	10/1786	Dom nr 75 (drewniany pocz. XX w.)	Golice	655/2	-
11.	11/1786	Dom nr 81 (drewniany pocz. XXw.)	Golice	651	-
12.	12/1786	Dom nr 99 (drewniany lata 20 XX w.)	Golice	640/2	-
13.	13/1786	Dom nr 111 (drewniany pocz. XX w.)	Golice	634/2	-
14.	15/1786	Dom nr 146 (drewniany pocz. XXw.)	Golice	709	-
15.	16/1786	Kapliczka przydrożna nr 109 (ceglana 1905 r.)	Grabianów	532/2	-
16.	18/1786	Dom nr 82 (drewniany lata 30 XXw.)	Grabianów	361	-
17.	20/1786	Dom nr 84 (drewniany lata 30 XX w.)	Grabianów	364/2, 364/1	-
18.	21/1786	Dom nr 96 (drewniany lata 20 XXw.)	Grabianów	370	-
19.	22/1786	Dom nr 108 (drewniany ok. 1910 r.)	Grabianów	376/1	-
20.	24/1786	Dom nr 134 (drewniany XIX/XX w.)	Grabianów	406/2	-
21.	25/1786	Dom nr 31 (drewniany lata 30 XX w.)	Grubale	89/1	-
22.	26/1786	Dwór (ceglane 1818 przebudowa 2 poł. XIXw.)	Nowe Iganie	615/2	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja 386/1986 z dnia 11.07.1986 r.

23.	27/1786	Szpaler starodrzewu przy dworze	Nowe Iganie	615/2	-
24.	30/1786	Młyn wodny Obecnie elektryczny	Nowe Iganie	656/3	-
25.	31/1786	Pomnik Bitwy Igańskiej	Nowe Iganie	603	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja nr 56/274 z dnia 25.11.1960 r.
26.	32/1786	Pomnik nagrobny Hipolita Stokowskiego (kamienny 1838 r.)	Nowe Iganie	746	-
27.	33/1786	Dom (drewniany pocz. XX w.)	Nowe Opole	398/1 398/2	-
28.	34/1786	Dom (drewniany pocz. XX.)	Nowe Opole	393	-
29.	35/1786	Dom (ceglany XIX/XX w.)	Nowe Opole	389	-
30.	36/1786	Kapliczka (ceglana 1937 r.)	Osiny	178 177	-
31.	38/1786	Dwór (ceglany 1923 r.)	Ostrówek	2/4	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja nr 291 z dn. 22.12.1981 r.
32.	39/1786	Spichlerz z zespołu dworskiego	Ostrówek	2/4	-
33.	40/1786	Park z zespołu dworskiego	Ostrówek	2/4	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja nr 291 z dn. 22.12.1981 r.
34.	41/1786	Układ ruralistyczny (zabudowa wsi XV-XX w.)	Pruszyn		-
35.	42/1786	Kościół (ceglany 1807-1812 r.)	Pruszyn	105	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja Nr 75/407 z dn. 19.03.1962 r.
36.	43/1786	Dzwonnica I (ceglana I poł. XIX w.)	Pruszyn	105	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja Nr 75/407 z dn. 19.03.1962 r.
37.	44/1786	Dzwonnica II (ceglana I poł. XIX w)	Pruszyn	105	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja Nr 75/407 z dn. 19.03.1962 r.
38.	45/1786	Ogrodzenie z bramą (ceglane I poł. XIX w.)	Pruszyn	105	-
39.	46/1786	Plebania (ceglana lata 30 WW w.)	Pruszyn	104	-
40.	47/1786	Cmentarz parafialny (I poł. XIX w.)	Pruszyn	398	-
41.	48/1786	Kaplica cmentarna (ceglana I poł. XIX w.)	Pruszyn	398	-
42.	49/1786	Szkoła (drewniana lata 30 XX w.)	Pruszyn	215	-
43.	51/1786	Dom nr 55 (drewniany lata 30 XX w.)	Pruszyn	187	-
44.	~~52/1786~~	~~Dom nr 56 (drewniany lata 20 XX w.)~~	~~Pruszyn~~	~~184~~	Wykreślono z GEZ na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy Siedlce Nr 0050.61.2017 z dn. 08.06.2017
45.	55/1786	Dom nr 70 (drewniany ok. 1915 r.)	Pruszyn	224	-

46.	56/1786	Pomnik poświęcony poległym żołnierzom AK, NSZ, BCh (kamienny 1999 r.)	Pruszyn	104	-
47.	57/1786	Kapliczka przydrożna nr 1 (ceglana I poł. XX w.)	Pruszynek	173/1	-
48.	58/1786	Kapliczka z figurą Św. J. Nepomucena nr 10 (ceglana I poł. XIX w.)	Pruszynek	164	-
49.	59/1786	Kapliczka przydrożna nr 57 (ceglane I poł. XX w.)	Pruszynek	79/1	-
50.	63/1786	Dom nr 59 (drewniany 1917 r.)	Pruszynek	200/1	-
51.	64/1786	Pomnik poświęcony poległym w obronie ojczyzny, przy domu nr 12 (2000 r.)	Pruszyn-Pieńki	113/13	-
52.	65/1786	Kącik pamięci poległych harcerzy, przy domu nr 12 (XX/XXI w.)	Pruszyn-Pieńki	113/13	-
53.	66/1786	Układ ruralistyczny (zabudowa wsi XVI-XX w.)	Purzec	-	-
54.	67/1786	Kaplica p.w. MB Częstochowskiej	Purzec	109/1	-
55.	70/1786	Dom nr 42 (drewniany ok. 1910 r.)	Purzec	173/1 173/2 176	-
56.	71/1786	Dom nr 13 (drewniany lata 30 XX w.)	Rakowiec	272	-
57.	72/1786	Dom nr 19 A (drewniany II poł. XIX w.)	Rakowiec	331/3	-
58.	73/1786	Kapliczka z figurą Św. Jana Nepomucena (ceglana poł. XIX w.)	Stok Lacki-Folwark	404/6	-
59.	74/1786	Kapliczka z figurą Św. Floriana (ceglana I poł. XIX w.)	Stok Lacki	369/1	-
60.	75/1786	Kapliczka na miejscu pochówku (ceglana XIX w.)	Stok Lacki	323	-
61.	76/1786	Pałac (ceglany 1875 r.)	Stok lacki-Folwark	399/1	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja nr 343 z dnia 30.12.1983 r.
62.	77/1786	Oficyna (ceglana II poł. XIX w.)	Stok Lacki-Folwark	399/1	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja nr 343 z dnia 30.12.1983 r.
63.	78/1786	Park (II poł. XIX w.)	Stok Lacki-Folwark	399/1	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja nr 343 z dnia 30.12.1983 r.
64.	79/1786	Dom (lata 30 XX w.)	Stok Lacki-Folwark	466	-
65.	80/1786	Dom (II pol. XIX w.)	Stok Laki	438/1	-
66.	81/1786	Dom (drewniany pocz. XX w.)	Stok Lacki	436, 437	-
67.	82/1786	Dom (drewniany lata 20 XX w.)	Stok Lacki	419	-
68.	83/1786	Dom (ceglana 1909 r.)	Stok Lacki	429/1	-
69.	84/1786	Układ ruralistyczny (zabudowa wsi XVI-XX w.)	Strzała	282	-

70.	85/1786	Dom nr 130 (drewniany lata 20 XX w.)	Strzała	282	-
71.	87/1786	Dom nr 152 (drewniany lata 20 XX w.)	Strzała	268	-
72.	88/1786	Dom nr 212 (drewniany lata 20 XX w.)	Strzała	229	-
73.	89/1786	Kapliczka przydrożna nr 32 (ceglana lata 30 XX w.)	Topórek	200	-
74.	90/1786	Dom nr 35 (drewniany lata 20 XX w.)	Topórek	188	-
75.	91/1786	Dom nr 141 (drewniany lata 30 XX w.)	Ujrzanów	673/1	-
76.	~~92/1786~~	~~Dom nr 171 (drewniany lata 20 XX w.)~~	~~Ujrzanów~~	~~609/4, 609/5~~	Wykreślono z GEZ na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy Siedlce Nr 0050.29.2018 z dn. 04.04.2018 r.
77.	93/1786	Cmentarz parafialny (1938 r.)	Wołyńce	695, 709, 711	-
78.	95/1786	Kapliczka przydrożna nr 7 (ceglana pocz. XX w.)	Żabokliki	362	-
79.	96/1786	Dom nr 5 (drewniany lata 30 XX w.)	Żabokliki	371	-
80.	98/1786	Dom nr 70 (drewniany lata 20 XX w.)	Żabokliki	203/1	-
81.	99/1786	Dom nr 77 (drewniany lata 30 XX w.)	Żabokliki	175/1	-
82.	100/1786	Dom nr 92 (drewniany lata 30 XX w.)	Żabokliki	138/1	-
83.	103/1786	Park (poł. XIX w.)	Żelków-Kolonia	396/9	-
84.	104/1786	Żelków-Kolonia (ceglane 1930 r.)	Żelków-Kolonia	456/4	-
85.	320/1786	Kapliczka (beton 1 poł. XX w.)	Stok Lacki-Folwark	949/3	Wpisana do rejestru zabytków Decyzja Nr 119/2021 z dn. 24.11.2021r.
86.	321/1786	Budynek kolejowy nr 16	Biel	197/4	Wpisany do rejestru zabytków Decyzja Nr 134/2023 z dn. 15.11.2023r.

Lp.	Pozycja z GEZ	Typ obiektu i materiał	Miejscowość	Numer ewidencyjny działki	Informacja o ochronie
1.	105/1786	Stanowisko archeologiczne (paleolit, mezolit)	Chodów		-
2.	106/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
3.	107/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
4.	108/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
5.	109/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
6.	110/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
7.	111/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
8.	112/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
9.	113/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
10.	114/1786	Stanowisko archeologiczne	Opole-Świerczyna		-
11.	115/1786	Stanowisko archeologiczne	Opole- Świerczyna		-
12.	116/1786	Stanowisko archeologiczne	Opole-Świerczyna		-
13.	117/1786	Stanowisko archeologiczne	Opole-Świerczyna		-
14.	118/1786	Stanowisko archeologiczne	Żytnia		-
15.	119/1786	Stanowisko archeologiczne	Strzała		-
16.	120/1786	Stanowisko archeologiczne	Strzała		-
17.	121/1786	Stanowisko archeologiczne	Strzała		-
18.	122/1786	Stanowisko archeologiczne	Strzała		-
19.	123/1786	Stanowisko archeologiczne	Strzała		-
20.	124/1786	Stanowisko archeologiczne	Purzec		-
21.	125/1786	Stanowisko archeologiczne	Purzec		-
22.	126/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice		-
23.	127/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice		-
24.	128/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
25.	129/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
26.	130/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
27.	131/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
28.	132/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-

29.	133/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
30.	134/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
31.	135/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
32.	136/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
33.	137/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
34.	138/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
35.	139/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
36.	140/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
37.	141/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
38.	142/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
39.	143/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
40.	144/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
41.	145/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
42.	146/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
43.	147/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
44.	148/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
45.	149/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
46.	150/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
47.	151/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
48.	152/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
49.	153/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
50.	154/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
51.	155/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
52.	156/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
53.	157/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszyn		-
54.	158/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice		-
55.	159/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice		-
56.	160/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice		-
57.	161/1786	Stanowisko archeologiczne	Topórek		-
58.	162/1786	Stanowisko archeologiczne	Stare Opole		-
59.	163/1786	Stanowisko archeologiczne	Nowe Opole		-

60.	164/1786	Stanowisko archeologiczne	Nowe Opole		-
61.	165/1786	Stanowisko archeologiczne	Stare Opole		-
62.	166/1786	Stanowisko archeologiczne	Stare Opole		-
63.	167/1786	Stanowisko archeologiczne	Stare Opole		-
64.	168/1786	Stanowisko archeologiczne	Stare Opole		-
65.	169/1786	Stanowisko archeologiczne	Stare Opole		-
66.	170/1786	Stanowisko archeologiczne	Nowe Opole		-
67.	171/1786	Stanowisko archeologiczne	Żelków-Kolonia		-
68.	172/1786	Stanowisko archeologiczne	Nowe Iganie		-
69.	173/1786	Stanowisko archeologiczne	Żelków-Kolonia		-
70.	174/1786	Stanowisko archeologiczne	Żelków-Kolonia		-
71.	175/1786	Stanowisko archeologiczne	Żelków-Kolonia		-
72.	176/1786	Stanowisko archeologiczne	Żelków-Kolonia		-
73.	177/1786	Stanowisko archeologiczne	Żelków-Kolonia		-
74.	178/1786	Stanowisko archeologiczne	Żelków-Kolonia		-
75.	179/1786	Stanowisko archeologiczne	Żelków-Kolonia		-
76.	180/1786	Stanowisko archeologiczne	Stare Iganie		-
77.	181/1786	Stanowisko archeologiczne	Stare Iganie		-
78.	182/1786	Stanowisko archeologiczne	Stare Iganie		-
79.	183/1786	Stanowisko archeologiczne	Stare Iganie		-
80.	184/1786	Stanowisko archeologiczne	Stare Igaie		-
81.	185/1786	Stanowisko archeologiczne	Stare Iganie		-
82.	186/1786	Stanowisko archeologiczne	Nowe Iganie		-
83.	187/1786	Stanowisko archeologiczne	Nowe Iganie		-
84.	188/1786	Stanowisko archeologiczne	Nowe Iganie		-
85.	189/1786	Stanowisko archeologiczne	Opole-Świerczyna		-
86.	190/1786	Stanowisko archeologiczne	Stok Lacki		-
87.	191/1786	Stanowisko archeologiczne	Stok Lacki		-
88.	192/1786	Stanowisko archeologiczne	Stok Lacki		-
89.	193/1786	Stanowisko archeologiczne	Osiny		-
90.	194/1786	Stanowisko archeologiczne	Stok Lacki-Folwark		-

91.	195/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszyn-Pieńki		-
92.	196/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszyn-Pieńki		-
93.	197/1786	Stanowisko archeologiczne	Osiny		-
94.	198/1786	Stanowisko archeologiczne	Stok Lacki		-
95.	199/1786	Stanowisko archeologiczne	Stok Lacki		-
96.	200/1786	Stanowisko archeologiczne	Pustki		-
97.	201/1786	Stanowisko archeologiczne	Stok Lacki		-
98.	202/1786	Stanowisko archeologiczne	Stok Lacki		-
99.	203/1786	Stanowisko archeologiczne	Stok Lacki-Folwark		-
100.	204/1786	Stanowisko archeologiczne	Stok Lacki-Folwark		-
101.	205/1786	Stanowisko archeologiczne	Stok Lacki-Folwark		-
102.	206/1786	Stanowisko archeologiczne	Stok Lacki-Folwark		-
103.	207/1786	Stanowisko archeologiczne	Grubale		-
104.	208/1786	Stanowisko archeologiczne	Grubale		-
105.	209/1786	Stanowisko archeologiczne	Białki		-
106.	210/1786	Stanowisko archeologiczne	Białki		-
107.	211/1786	Stanowisko archeologiczne	Białki		-
108.	212/1786	Stanowisko archeologiczne	Białki		-
109.	213/1786	Stanowisko archeologiczne	Białki		-
110.	214/1786	Stanowisko archeologiczne	Białki		-
111.	215/1786	Stanowisko archeologiczne	Białki		-
112.	216/1786	Stanowisko archeologiczne	Białki		-
113.	217/1786	Stanowisko archeologiczne	Grabianów		-
114.	218/1786	Stanowisko archeologiczne	Grabianów		-
115.	219/1786	Stanowisko archeologiczne	Grabianów		-
116.	220/1786	Stanowisko archeologiczne	Grabianów		-
117.	221/1786	Stanowisko archeologiczne	Ujrzanów		-
118.	222/1786	Stanowisko archeologiczne	Ujrzanów		-
119.	223/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszyn		-
120.	224/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszyn		-
121.	225/1786	Stanowisko archeologiczne	Wólka Leśna		-

122.	226/1786	Stanowisko archeologiczne	Wólka Leśna		-
123.	227/1786	Stanowisko archeologiczne	Wólka Leśna		-
124.	228/1786	Stanowisko archeologiczne	Wólka Leśna		-
125.	229/1786	Stanowisko archeologiczne	Wólka Leśna		-
126.	230/1786	Stanowisko archeologiczne	Wólka Leśna		-
127.	231/1786	Stanowisko archeologiczne	Wólka Leśna		-
128.	232/1786	Stanowisko archeologiczne	Wólka Leśna		-
129.	233/1786	Stanowisko archeologiczne	Wólka Leśna		-
130.	234/1786	Stanowisko archeologiczne	Wólka Leśna		-
131.	235/1786	Stanowisko archeologiczne	Wólka Leśna		-
132.	236/1786	Stanowisko archeologiczne	Wólka Leśna		-
133.	237/1786	Stanowisko archeologiczne	Wólka Leśna		-
134.	238/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice		-
135.	239/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice		-
136.	240/1786	Stanowisko archeologiczne	Błogoszcz		-
137.	241/1786	Stanowisko archeologiczne	Błogoszcz		-
138.	242/1786	Stanowisko archeologiczne	Topórek		-
139.	243/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszyn		-
140.	244/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
141.	245/1786	Stanowisko archeologiczne	Topórek		-
142.	246/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice		-
143.	247/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
144.	248/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
145.	249/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice		-
146.	250/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice		-
147.	251/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
148.	252/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
149.	253/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
150.	254/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
151.	255/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
152.	256/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-

153.	257/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-kolonia		-
154.	258/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
155.	259/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
156.	260/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
157.	261/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
158.	262/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
159.	263/1786	Stanowisko archeologiczne	Białki		-
160.	264/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
161.	265/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszynek		-
162.	266/1786	Stanowisko archeologiczne	Topórek		-
163.	267/1786	Stanowisko archeologiczne	Golice-Kolonia		-
164.	268/1786	Stanowisko archeologiczne	Purzec		-
165.	269/1786	Stanowisko archeologiczne	Purzec		-
166.	270/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
167.	271/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
168.	272/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
169.	273/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
170.	274/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
171.	275/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
172.	276/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
173.	277/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
174.	278/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
175.	279/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
176.	280/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
177.	281/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
178.	282/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
179.	283/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
180.	284/1786	Stanowisko archeologiczne	Purzec		-
181.	285/1786	Stanowisko archeologiczne	Purzec		-
182.	286/1786	Stanowisko archeologiczne	Purzec		-
183.	287/1786	Stanowisko archeologiczne	Purzec		-

184.	288/1786	Stanowisko archeologiczne	Purzec		-
185.	289/1786	Stanowisko archeologiczne	Strzała		-
186.	290/1786	Stanowisko archeologiczne	Strzała		-
187.	291/1786	Stanowisko archeologiczne	Żytnia		-
188.	292/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
189.	293/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
190.	294/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
191.	295/1786	Stanowisko archeologiczne	Opole- Świerczyna		-
192.	296/1786	Stanowisko archeologiczne	Opole-Świerczyna		-
193.	297/1786	Stanowisko archeologiczne	Strzała		-
194.	298/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
195.	299/1786	Stanowisko archeologiczne	Chodów		-
196.	302/1786	Stanowisko archeologiczne	Stare Iganie		-
197.	303/1786	Stanowisko archeologiczne	Wołyńce		-
198.	304/1786	Stanowisko archeologiczne	Żelków-Kolonia		-
199.	305/1786	Stanowisko archeologiczne	Stok Lacki-Folwark		-
200.	306/1786	Stanowisko archeologiczne	Żabokliki		-
201.	307/1786	Stanowisko archeologiczne	Żabokliki		-
202.	308/1786	Stanowisko archeologiczne	Stok Lacki		-
203.	309/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszyn		-
204.	310/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszyn		-
205.	311/1786	Stanowisko archeologiczne	Pruszyn		-
206.	312/1786	Stanowisko archeologiczne	Białki		-
207.	313/1786	Stanowisko archeologiczne	Grabianów		-
208.	314/1786	Stanowisko archeologiczne	Rakowiec		-
209.	315/1786	Stanowisko archeologiczne	Rakowiec		-
210.	316/1786	Stanowisko archeologiczne	Rakowiec		-
211.	317/1786	Stanowisko archeologiczne	Żelków-Kolonia		-
212.	318/1786	Stanowisko archeologiczne	Żelków-Kolonia		-
213.	319/1786	Stanowisko archeologiczne	Żelków-Kolonia		-

Załącznik nr 2 do Uchwały Nr XII/132/2025
Rady Gminy Siedlce
z dnia 30 stycznia 2025 r.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SIEDLCE

KIERUNKI I POLITYKA PRZESTRZENNA

Siedlce, styczeń 2025 r.

SPORZĄDZIŁ:

Wójt Gminy Siedlce
ul. Asłanowicza 10
08-110 Siedlce

OPRACOWAŁ:
Ośrodek Naukowo-Konsultacyjny
Piotr Fogel
ul. Dolna 33a, 05–540 Krupia Wólka
na podstawie Umowy Nr OZF.272.115.2021 z dnia 9 grudnia 2021 r.

Zespół autorski w składzie:

dr Piotr Fogel – główny projektant,

mgr Anna Szpura

mgr Magdalena Łaska

Zmiany w dokumencie zostały wyróżnione czerwoną czcionką. Dotyczy to zarówno fragmentów dopisanych – nowych, jak i zamienionych.

SPIS TREŚCI

1. Synteza uwarunkowań 4

2. Kierunki i polityka przestrzenna 5

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk 19

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej 20

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.....25

6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz ponadlokalnym 31

7. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej.....32

8. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. 32

9. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....33

10. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych 33

11. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny 34

12. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady.....34

13. Tereny wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.....34

14. Obszary zdegradowane 34

15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych 34

16. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię elektryczną z OZE o mocy przekraczającej 500 kw, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu 36

17. Synteza ustaleń studium 36

1. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ

Istniejące uwarunkowania zarówno zewnętrzne jak i wewnętrzne determinują rozwój i zagospodarowanie przestrzenne gminy Siedlce. Uwarunkowania zawarte w pierwszej części dokumentu pozwalają określić najbardziej pożądany i realny kierunek przemian przestrzennych, gospodarczych i społecznych, jak również zachodzących między nimi interakcji. Wynikiem tego są przedstawione w dalszej części kierunki rozwoju gminy.

Uwarunkowania poddano ocenie, dzieląc je na sprzyjające i zagrażające rozwojowi przestrzennemu gminy, odgrywające wiodącą rolę w kształtowaniu jego polityki przestrzennej.

1.1. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ

Uwarunkowania zewnętrzne rzutujące na zagospodarowanie:

- Położenie w przy budowanej autostradzie A2, drogach krajowych nr 2 (docelowo 92) i 63 oraz trzech drogach wojewódzkich.
- Przez teren gminy przebiegają dwie ważne linie kolejowe nr 2 Warszawa Zachodnia – Terespol i 31 Siedlce – Siemianówka.
- Bezpośrednie sąsiedztwo miasta na prawach powiatu – Siedlec.

Uwarunkowania wewnętrzne wpływające na zagospodarowanie:

- Gmina znajduje się w strefie suburbanizacji Siedlec, wsie przeobrażają się w miejscowości podmiejskie, ściśle związane funkcjonalnie z miastem. Gmina pełni rolę „sypialni Siedlec”, czego skutkiem jest systematyczny wzrost liczby mieszkańców.
- Na terenie gminy plany miejscowe pokrywające łącznie 100% jej powierzchni.
- Rolnictwo nadal odgrywa istotną rolę w gospodarce gminy, w szczególności na terenach położonych dalej od miasta.
- Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć wodno-kanalizacyjną.
- Na terenie gminy występują m.in.: formy ochrony przyrody, tereny szczególnego zagrożenia powodzią, złoża surowców mineralnych, linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, gazociągi przesyłowe, grunty wysokich klas bonitacyjnych, cieki, stąd liczne ograniczenia w zagospodarowaniu terenów.

1.2. OCENA UWARUNKOWAŃ

Głównymi uwarunkowaniami sprzyjającymi rozwojowi przestrzennemu gminy są:

- Atrakcyjne, perspektywiczne położenie we wschodniej części Mazowsza.
- Dogodne położenie komunikacyjne w sieci transportowej województwa mazowieckiego.
- Sprzyjające trendy demograficzne w stosunku do tendencji w skali kraju.
- Wysoki stopień wyposażenia w podstawową infrastrukturę techniczną oraz społeczną.
- Rezerwy terenów do zainwestowania.
- Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe.

Głównymi zagrożeniami dla rozwoju przestrzennego gminy mogą być:

- Silna presja inwestycyjna na tereny otwarte.
- Rozproszenie zabudowy, powodujące wzrost kosztów budowy i utrzymania infrastruktury technicznej i drogowej.

2. KIERUNKI I POLITYKA PRZESTRZENNA

2.1. CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, a w szczególności jej polityka przestrzenna muszą uwzględniać zasadę zrównoważonego rozwoju, wedle której: zachowanie trwałości podstawowych procesów przyrodniczych i równowagi przyrodniczej, zintegrowane z procesami rozwoju społeczno-gospodarczego, dają równoważne szanse dostępu do środowiska obecnym, jak i przyszłym pokoleniom.

Mając na względzie powyższą zasadę, na podstawie analizy uwarunkowań rozwoju określonych w I części studium, wskazuje się następujące cele polityki przestrzennej gminy Siedlce:

- Rozwój gminy Siedlce jako ośrodka mieszkaniowego o wysokim poziomie warunków życia.
- Uporządkowanie funkcjonalno-przestrzenne i estetyczne zabudowy.
- Kreowanie wizerunku gminy jako wzoru ładu przestrzennego.
- Kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy w sposób, który minimalizuje powstawanie konfliktów przestrzennych.
- Rozwój terenów dla nowoczesnych technologii, centrów logistycznych i inwestycyjnych w miejscach wyposażonych w odpowiednią infrastrukturę energetyczną.
- Utrzymanie oraz dążenie do wytworzenia, w zainwestowanych częściach gminy, zwartej struktury przestrzennej terenów zabudowanych.
- Ochrona wysoko cenionych walorów przyrodniczych i krajobrazowych gminy – obszarów chronionego krajobrazu (Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu) oraz Obszarów Natura 2000 (Ostoja Nadliwiecka, Gołobórz, Dolina Liwca) poprzez respektowanie ograniczeń, dopuszczeń, zakazów i nakazów, wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa.
- Utrzymanie systemu otwartych terenów rolniczych – rezerwy rozwojowej. Ustala się jego ochronę przed zmianą przeznaczenia na cele zabudowy mieszkaniowej oraz produkcyjnej.
- Ochrona krajobrazu kulturowego poprzez formułowanie w planach miejscowych ustaleń zapobiegających obniżeniu walorów obiektów zabytkowych.
- Eksponowanie i ochrona wartości kulturowych gminy.
- Zapewnienie przesyłu energii elektrycznej i gazu – poprzez uniemożliwienie zabudowywania korytarzy infrastrukturalnych.
- Ochrona ujęć wody pitnej, poprzez niedopuszczenie do lokalizacji w ich pobliżu funkcji, które mogłyby zagrozić ujmowaniu i dostarczaniu wody pitnej do odbiorców.
- Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych szczególnie wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu.
- Przebudowa oraz budowa infrastruktury technicznej na istniejących terenach zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę.
- Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez odpowiednie kształtowanie funkcji terenu, które ograniczy korzystanie z samochodu w celu zaspokojenia ich podstawowych potrzeb oraz właściwe uzbrojenie w infrastrukturę techniczną.
- Ograniczanie powstawania nowej zabudowy mieszkaniowej, w pobliżu terenów produkcyjnych wpływających na środowisko i jakość życia.
- Utrzymanie funkcji terenu dla istniejących zakładów produkcyjnych, usługowych, magazynowych i składowych oraz zapewnienie możliwości ich rozbudowy.

Powyższe cele są podstawą do formułowania zasad i wyznaczenia kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

2.2. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce jest kontynuacją polityki przestrzennej przyjętej w dokumencie uchwalonym w ~~2019~~ 2022 r. Pozostaje w zgodzie z przyjętymi kierunkami zmian, jednocześnie aktualizując je i dostosowując do obecnych potrzeb rozwoju gminy i wymogów prawa.

Kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego zostały sformułowane w oparciu o analizę istniejących uwarunkowań, w tym bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz przyjętych celów polityki przestrzennej. Za priorytetowy kierunek rozwoju przestrzennego gminy Siedlce uznaje się:

- w skali lokalnej - funkcje mieszkaniową, usługową, w tym oświatową, kulturalną, opiekę zdrowotną i społeczną,
- w skali ponadlokalnej - funkcje produkcyjną, składową i usługową na terenach inwestycyjnych, w szczególności w pobliżu planowanego węzła autostradowego „Swoboda".

Siedlce są tzw. "gminą obwarzankową", nie posiadają miejscowości centralnej. Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo ośrodka miejskiego i realizowaniu przez nie znacznej części usług, na terenie gminy nie wykształciła się i nie wykształca wieś wiodąca. Wsie w Gminie rozwijają się nierównomiernie, w tych położonych bliżej miasta i dobrze z nim skomunikowane (Żelków-Kolonia, Nowe Iganie, Stare Iganie, Stare Opole, Nowe Opole, Strzała, Chodów, Żabokliki, Stok Lacki, Stok Lacki Folwark, Ujrzanów, Białki, Grabianów) funkcja rolnicza wypierana jest przez mieszkalnictwo, usługi, produkcję, logistykę. W pozostałych miejscowościach proporcje pomiędzy funkcjami rolniczymi i nierolniczymi są na korzyść rolnictwa. Wszystkie ww. wsie oraz dodatkowo Pruszyn uznać należy za miejscowości o równorzędnym charakterze wspomagającym, koncentrującym szeroką gamę usług dla mieszkańców. W pozostałych miejscowościach jako podstawową wskazuje się nadal funkcję rolniczą oraz związaną z nim zabudowę zagrodową, uzupełnianą przez funkcję mieszkaniową niezwiązaną z rolnictwem, rekreacyjno-wypoczynkową oraz w mniejszym stopniu funkcję produkcyjno-usługową.

Funkcja mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa zdecydowanie dominuje wśród terenów zainwestowanych. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej występują sporadycznie. Zmiany w samej strukturze funkcjonalnej mają na celu wspomaganie rozwoju zwartego charakteru zabudowy, poprzez dogęszczenie zabudowy tam, gdzie to możliwe oraz wzbogacenie tych terenów w usługi lokalne. Przekształcenia w obrębie terenów mieszkaniowych mają na celu rozwój obszarów podmiejskich oraz stworzenie wysokiej jakości przestrzeni, gdzie harmonijnie współistnieje ze sobą zabudowa zagrodowa, jednorodzinna i usługowa obsługująca te tereny. Funkcja usługowa, pod postacią usług publicznych lub komercyjnych, zaspokajających podstawowe potrzeby mieszkańców, występuje niemal w każdym sołectwie. Pod względem dostępu do usług i ich różnorodności wyróżniają się sołectwa: Strzała, Chodów, Stok Lacki, Pruszyn, Ujrzanów, Żelków-Kolonia, Białki, Stare Opole, Nowe Iganie. Kierunkiem zmian w zagospodarowaniu jest dążenie do zapewnienia możliwości rozwoju usług lokalnych w każdym sołectwie, poprawiając tym samym jakość życia mieszkańców. Istniejące tereny produkcyjne oraz ich rezerwy koncentrują się w sołectwach Stare Opole, Żelków-Kolonia, Ujrzanów, Białki, Strzała. Pojedyncze zakłady produkcyjno-usługowe znajdują się w pozostałych miejscowościach. Kierunek ten został utrzymany. Zakres przekształceń i kierunków zmian w strukturze przestrzennej dla obszarów gminy sformułowano

w odniesieniu do wyodrębnionych strukturalnych terenów funkcjonalnych, którym przypisano funkcję wyrażoną poprzez odpowiednie przeznaczenie terenu.

Ważnym problemem gminy jest układ komunikacyjny. O ile na stan dróg krajowych, wojewódzkich czy powiatowych gmina ma niewielki wpływ, to w jej gestii pozostają drogi gminne. Te właśnie stanowią najsłabszy element całego układu. Drogi gminne często nie posiadają uregulowanego stanu prawnego oraz odpowiednich dla przyjętych klas technicznych szerokości pasów drogowych. Wiele terenów przeznaczonych w miejscowych planach pod budownictwo, nie posiada urządzonych dróg. Przyjęte w obowiązujących planach miejscowych szerokości dróg rodzą zobowiązania gminy, choćby z tytułu wykupu nieruchomości pod pasem drogowym. Strukturę gminnej komunikacji należy dzięki nowej polityce przestrzennej tak kształtować, aby zracjonalizować układ komunikacyjny, poprzez rewizję w zmienianych planach zagospodarowania przestrzennego klas technicznych dróg. Polityka przestrzenna powinna mieć swoje odbicie w planach realizacji inwestycji infrastrukturalnych, tak by poprzez ustalenie hierarchii obszarów, zachęcać do realizacji zabudowy zwartej, przylegającej do zabudowy istniejącej w pierwszej kolejności. Innym ważnym problemem jest potrzeba ciągłej rozbudowy sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, tak by obejmowała swoją obsługą tereny urbanizujące się.

Obecnie nowa polityka przestrzenna, zauważając rosnący potencjał terenów przyległych do dzielnicy przemysłowej miasta oraz budowanej autostrady, przewiduje wzrost powierzchni terenów ukierunkowanych na produkcję, usługi i logistykę. Jest to jeden z kluczowych postulatów tej polityki, a tereny te są w gminie niezwykle potrzebne. Jednoczesne uruchomienie terenów w planach miejscowych umożliwi stworzenie bogatej oferty terenów inwestycyjnych, a jednocześnie jeszcze bardziej zmieni charakter gminy.

Przyjmuje się kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy:

- zachowanie ciągłości polityki przestrzennej,
- utrzymanie oferty terenów mieszkaniowych – wykorzystanie szans związanych z sąsiedztwem miasta,
- zwiększenie oferty terenów produkcyjno-usługowych – wykorzystanie szans związanych z sąsiedztwem miasta i autostradą,
- dalszy rozwój infrastruktury technicznej związanej z sieciami wodociągowymi i kanalizacyjnymi, w sposób odpowiadający zmianom w zagospodarowaniu przestrzennym,
- maksymalne ograniczenie przeznaczania nowych terenów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, uwzględniając np. zmiany wynikające z planowanej komunikacji.

Niniejsze Studium ma stanowić ramy dla realizacji powyższych postulatów, które należy traktować jak dyrektywy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce jest dokumentem kierunkowym, w którym wskazuje się potencjalne tereny inwestycyjne w długim horyzoncie czasowym. Stąd, aby zoptymalizować gospodarowanie przestrzenią zaleca się etapowanie przeznaczenia terenu w planach miejscowych.

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce dotyczy wyłącznie dwóch działek ewidencyjnych, na których realizowane będą cele publiczne ważne dla społeczności lokalnej. Nieruchomości te położone są w Ostrówku i w Żelkowie-Kolonii. W Ostrówku realizowane będą usługi z zakresu pomocy społecznej, zdrowia, nauki, edukacji, kultury i rozrywki, sportu i rekreacji oraz usług biurowych. W Żelkowie-Kolonii zbudowane zostanie boisko przy szkole podstawowej.

2.3. Ogólne zasady zagospodarowania terenów w kontekście utrzymania ładu przestrzennego

Zdefiniowane w Studium kierunki zmian w strukturze przestrzennej, określono w formie terenów rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy. Wielofunkcyjność należy w tym przypadku rozumieć jako możliwość wspólnego występowania wielu funkcji na jednym obszarze, wskazanym na mapie „Kierunki i polityka przestrzenna", wśród których powinna dominować funkcja określona w Studium. Szczegółowe regulacje w zakresie przenikania się funkcji zostaną ustalone w planie miejscowym. Należy również podkreślić, że Studium wyznacza kierunki zagospodarowania, a nie przeznaczenia poszczególnych działek. Ze względu na zróżnicowanie funkcji istniejącej zabudowy, generalną zasadą jest adaptacja istniejących form i funkcji. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego winien umożliwiać utrzymanie wielofunkcyjności obszarów wsi, w granicach dopuszczonych obowiązującymi przepisami.

Na terenach rolnych bez prawa zabudowy wyłącznie adaptuje się istniejące tereny zabudowane. W tym przypadku adaptacja będzie przeniesieniem do planu miejscowego „stanu istniejącego" i dopuszczenie możliwości remontu i rozbudowy w ograniczonym zakresie, do 30% powierzchni budynków.

Ustalone wskaźniki stanowią wytyczne do planów miejscowych, dla terenów funkcjonalnych, na których dopuszczona jest zabudowa z wyjątkiem terenów przeznaczanych w planie pod komunikację i infrastrukturę techniczną. Wskaźniki te dotyczą wyłącznie nowej zabudowy. Dla istniejącej zabudowy, o ile parametry, o których mowa w kolejnych rozdziałach nie zostały przekroczone stosuje się ustalenia jak dla nowej zabudowy. W przypadku przekroczenia ustalonych w studium wskaźników dopuszcza się zwiększenie wysokości o 3 m, intensywności zabudowy o 5% oraz obniżenie powierzchni biologicznie czynnej o 5% względem stanu istniejącego, a w przypadku zagospodarowanych działek o powierzchni mniejszej niż 1000 m^2 dopuszcza się zwiększenie intensywności zabudowy o 10% oraz obniżenie powierzchni biologicznie czynnej o 10% względem stanu istniejącego.

Wysokość budowli związanych z infrastrukturą techniczną do 50 m, a z infrastrukturą energetyczną do 75 m. Wszystkie obiekty (wieże, kominy, maszty, słupy itp.) o wysokości 50,00 m npt i większej wymagają zgłoszenia i oznakowania, na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

W przypadku ustalenia w planie miejscowym mieszanych funkcji terenu, z czego jedną z nich jest mieszkalnictwo jednorodzinne, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej może być zmniejszony o 10%, a maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy zwiększony o 20% w stosunku do tych ustalonych dla mieszkalnictwa jednorodzinnego.

Fragmenty zagospodarowanych już terenów UT i MM w obrębie Purzec oraz MM w obrębie Chodów, znajdują się w zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Liwec. Zasady dokonywania zmian w zagospodarowaniu tych terenów regulują przepisy odrębne.

Pozostawienie rolnego lub leśnego przeznaczenia terenu w planie miejscowym uznaje się jako nienaruszające ustaleń Studium w przypadku nieuzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne lub oczekiwania właściciela terenu.

2.4. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

W ramach struktury przestrzennej gminy Siedlce wydzielono dwie strefy funkcjonalne: otwartą i zainwestowania. Podstawą ich wydzielenia jest stopień ich zagospodarowania oraz planowanego zagospodarowania. Strefy te wzajemnie przeplatają się. W ramach stref wydzielono tereny pełniące określone funkcje w przestrzeni, nazwane terenami

funkcjonalnymi, przypisano im ogólne zasady i wskaźniki zagospodarowania. Dodatkowo, na terenie gminy, na części terenów funkcjonalnych występują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu wynikające z uwarunkowań przyrodniczych lub istniejącego zagospodarowania określone w przepisach odrębnych. Tereny zostały wydzielone zgodnie z wytyczonym kierunkiem zmian, z uwzględnieniem istniejącego i planowanego zainwestowania w zakresie mieszkalnictwa, usług, produkcji, logistyki, rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz uwarunkowań wynikających z przepisów odrębnych.

Strefy funkcjonalne i tereny funkcjonalne wskazano na mapie „Kierunki i polityka przestrzenna" (załącznik nr 4 do studium).

2.5. Strefy funkcjonalne

W strefie zainwestowania przewiduje się utrzymanie istniejącej i rozwój nowej zabudowy. Tworzą ją obszary koncentracji osadnictwa wraz z terenami niezbędnej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Optymalne funkcjonowanie i rozwój całej strefy zainwestowania, zapewniają działania koordynujące i integracja polityk: zagospodarowania przestrzennego, rozwoju komunikacji i infrastruktury oraz ochronny środowiska i dziedzictwa kulturowego. Prowadzą one do zapobiegania nadmiernemu rozprzestrzenianiu się osadnictwa i w rezultacie zmniejszaniu kosztów jego funkcjonowania.

W tym zakresie głównymi działaniami powinny być:

- Dążenie do dogęszczania zabudowy lub jej koncentracji.
- Przeciwdziałanie przenoszeniu się osadnictwa na obszary otwarte. Wymagające znacznych nakładów na budowę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.
- Wspieranie koncentracji usług podstawowych.
- Kształtowanie zagospodarowania przyjaznego ruchowi pieszemu i rowerowemu oraz umożliwienie jego obsługi transportem zbiorowym.
- Rozwój infrastruktury technicznej.

W strefie otwartej przewiduje się utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia terenów związanego z funkcją rolniczą lub leśną, obszarami wód i nieużytków, w tym cennymi przyrodniczo. Ponadto utrzymuje się istniejącą zabudowę zagrodową, z możliwością jej odtworzenia, remontu, rozbudowy, nadbudowy i przebudowy. Podstawowym założeniem kształtowania strefy otwartej jest dążenie do stworzenia powiązanego funkcjonalnie i strukturalnie układu wewnętrznych i zewnętrznych powiązań przyrodniczych gminy. Celem wszelkich zabiegów powinno być dążenie do odbudowy ciągłości strukturalnej i funkcjonalnej istniejących powiązań ekologicznych, w szczególności w cennej przyrodniczo północnej części gminy, zachowanie ich potencjału biologicznego, ograniczenie działań mogących zmienić warunki siedliskowe.

Zachowaniu istniejących walorów środowiska, powinno służyć kształtowanie właściwych proporcji oraz względnie równomiernego rozmieszczenia na terenie gminy obszarów biologicznie czynnych oraz terenów biologicznie pasywnych tzn. intensywnie wykorzystywanych gospodarczo.

2.6. Tereny funkcjonalne

Tereny te zostały wydzielone uwzględniając istniejący stan zagospodarowania, analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognozowane potrzeby rozwojowe gminy, prognozy demograficzne, uwarunkowania wynikające z przepisów odrębnych. Ze względu na specyfikę zagospodarowania terenów zabudowanych, tj. przeplatanie się w obrębie obszarów kilku funkcji: terenów zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej, komunikacji oraz dynamikę

zmian przestrzennych wyróżniono w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy tereny o charakterze wielofunkcyjnym.

W trakcie decydowania o przeznaczeniu terenu priorytetowe jest uwzględnienie uwarunkowań, rzutujących na sposób i charakter jego zagospodarowania, o którym mowa w podrozdziale 2.7 Tereny ograniczeń w zabudowie i zagospodarowaniu terenów.

Zasięgi wydzieleń terenów funkcjonalnych, ze względu na opracowanie rysunku „Kierunki i polityka przestrzenna" na mapie topograficznej mogą być nieznacznie korygowane, do granic nieruchomości, w trybie opracowywania planów miejscowych i nie wymagają przeprowadzania zmiany studium. Tereny funkcjonalne posiadają symbol jednoznacznie identyfikujący je na mapie „Kierunki i polityka przestrzenna" (załącznik nr 4 do studium).

Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej jednorodzinnej (MU)

Tereny te mają charakter wielofunkcyjny. Dominującą funkcją tych terenów jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Funkcją uzupełniającą są usługi zapewniające obsługę mieszkańców oraz inne usługi, a także istniejące składy i istniejąca drobna produkcja nie kolidujące z funkcją dominującą. W ramach tego wydzielenia możliwe jest wskazywanie w planach miejscowych następujących terenów funkcjonalnych, są to w szczególności:

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- usług publicznych,
- pozostałych usług,
- istniejących nieuciążliwych składów i produkcji,
- zieleni publicznej,
- pozostałych terenów zieleni,
- terenów sportu i rekreacji,
- terenów urządzeń infrastruktury technicznej,
- komunikacji publicznej i prywatnej.

Szczegółowe określenie funkcji i linie rozgraniczające pomiędzy nimi zostaną określone na etapie opracowania planu miejscowego. Ustala się wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów MU do doprecyzowania w planach miejscowych z zastrzeżeniem że:

- maksymalna wysokość zabudowy - 12 m,
- maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki - 40%,
- maksymalna intensywność zabudowy - 1,2,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - 30%.

Tereny rozwoju zabudowy zagrodowej wraz z mieszkaniowo-usługową jednorodzinną (MM)

Tereny te mają charakter wielofunkcyjny. Dominującą funkcją tych terenów jest zabudowa zagrodowa i zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Funkcją uzupełniającą są usługi zapewniające obsługę mieszkańców oraz inne usługi, a także istniejące składy i istniejąca drobna produkcja nie kolidujące z funkcją dominującą.

W ramach tego wydzielenia możliwe jest wskazywanie w planach miejscowych następujących terenów funkcjonalnych, są to w szczególności:

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- zabudowy zagrodowej,

- zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- usług publicznych,
- pozostałych usług,
- istniejących nieuciążliwych składów i produkcji,
- zieleni publicznej,
- pozostałych terenów zieleni,
- terenów sportu i rekreacji,
- terenów urządzeń infrastruktury technicznej,
- komunikacji publicznej i prywatnej,
- istniejących terenów rolniczych lub leśnych, gdy nie uzyskają zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze lub nieleśne.

Szczegółowe określenie funkcji i linie rozgraniczające pomiędzy nimi zostaną określone na etapie opracowania planu miejscowego. Ustala się wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów MM do doprecyzowania w planach miejscowych z zastrzeżeniem że:

- maksymalna wysokość zabudowy - 12 m,
- maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki - 40%,
- maksymalna intensywność zabudowy - 1,2,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - 30%,
- maksymalna obsada dla nowych budynków inwentarskich – 40 DJP.

Tereny rozwoju zabudowy wielorodzinnej (MW)

Tereny te mają charakter wielofunkcyjny. Dominującą funkcją tych terenów jest zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. Funkcją uzupełniającą są usługi zapewniające obsługę mieszkańców nie kolidujące z funkcją dominującą.

W ramach tego wydzielenia możliwe jest wskazywanie w planach miejscowych następujących terenów funkcjonalnych, są to w szczególności:

- zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- zabudowy usługowej,
- terenów zieleni,
- terenów sportu i rekreacji,
- terenów urządzeń infrastruktury technicznej - niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tych terenów,
- komunikacji publicznej i prywatnej.

Tereny te wyznaczono we wsiach Ostrówek oraz Nowe Iganie. Nie przewiduje się rozwoju tej formy zabudowy na terenie gminy Siedlce, poza obszarem o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. W studium wskazuje się jeden nowy obszar, we wsi Nowe Iganie, w miejscu planowanego w polityce przestrzennej z 2019 r. obiektu handlu wielkopowierzchniowego.

Ustala się wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów MW do doprecyzowania w planach miejscowych z zastrzeżeniem że:

- maksymalna wysokość zabudowy - 16 m,
- maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki - 40%,
- maksymalna intensywność zabudowy - 2,0,

- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - 30%.

Teren projektowanego mieszkalnictwa socjalnego (MZ)

Tereny ten ma charakter monofunkcyjny. Wyznaczony został we wsi Ostrówek, na działce gminnej nr 2/9, w sąsiedztwie istniejącej zabudowy wielorodzinnej. Teren przeznaczony pod budownictwo mieszkaniowe socjalne. Ustala się wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów MZ do doprecyzowania w planie miejscowym z zastrzeżeniem że:

- maksymalna wysokość zabudowy - 12 m,
- maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki - 40%,
- maksymalna intensywność zabudowy - 1,2,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - 30%.

Tereny rozwoju zabudowy usług publicznych (UP)

Tereny te mają charakter wielofunkcyjny – usługowy, dedykowany wyłącznie usługom publicznym, realizowanym przez samorząd lokalny. Tereny te wskazano w zmianie studium w związku z potrzebą i możliwością pozyskania terenów, których zagospodarowanie poprawi jakość życia mieszkańców gminy. Są to dwa niewielkie tereny (działki) w Żelkowie-Kolonii oraz Ostrówku. Na terenach tych dopuszcza się zabudowę usługową, w zakresie niezbędnym dla funkcjonowania terenów zdrowia i pomocy społecznej, nauki, edukacji, kultury i rozrywki, sportu i rekreacji w Ostrówku.

Ustala się wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów UP do doprecyzowania w planach miejscowych, z zastrzeżeniem, że:

- maksymalna wysokość zabudowy – 12,0 m,
- maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki - 60%,
- maksymalna intensywność zabudowy - 1,0,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - 30%.

Tereny rozwoju zabudowy związanej z turystyką i rekreacją indywidualną (UT)

Teren ten ma co do zasady charakter monofunkcyjny. Tereny wskazano zgodnie z dotychczasową polityką przestrzenną. Są to tereny rodzinnych ogrodów działkowych w Topórku, Golicach oraz Golicach-Kolonii, Ujrzanowie, Purzecu, Wołyńcach-Kolonii, Błogoszczy i Żelkowie-Kolonii. Na terenach dopuszcza się zabudowę usługową, w zakresie niezbędnym dla funkcjonowania terenów rekreacji indywidualnej oraz adaptuje się istniejącą zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.

Ustala się wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów UT do doprecyzowania w planach miejscowych, z zastrzeżeniem że:

- maksymalna wysokość zabudowy - 9,5 m,
- maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki - 20%,
- maksymalna intensywność zabudowy - 0,6,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - 50%.

Tereny rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy produkcyjno-usługowej (PU)

Tereny te mają charakter wielofunkcyjny. Dominującą funkcją tych terenów jest zabudowa produkcyjna, usługowa, magazynowa, składowa, logistyczna oraz badawczo-rozwojowa (w szczególności w obszarach wykorzystania nowych technologii cyfrowych i elektroenergetycznych). Na terenach tych wyklucza się lokalizowanie nowych obiektów związanych z uciążliwą, rolniczą produkcją zwierzęcą oraz powierzchniową eksploatacją złóż. Na terenach tych nie dopuszcza się wskazywania nowej zabudowy mieszkaniowej.

W ramach tego wydzielenia możliwe jest wskazywanie dodatkowo w planach zagospodarowania, poza opisanymi powyżej, następujących terenów funkcjonalnych, są to w szczególności:

- terenów zieleni izolacyjnej,
- pozostałych terenów zieleni,
- terenów urządzeń infrastruktury technicznej,
- komunikacji publicznej i prywatnej,
- istniejącej w dniu wejścia w życie studium zabudowy mieszkaniowej.

Ustala się wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów PU do doprecyzowania w planach miejscowych, z zastrzeżeniem że:

- maksymalna wysokość zabudowy - 25 m,
- maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki - 60%,
- maksymalna intensywność zabudowy - 2,4,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - 10%.

Dopuszcza się rozbudowę istniejącej w dniu wejścia w życie studium zabudowy mieszkaniowej do 30% powierzchni budynku. Maksymalna wysokość rozbudowanego budynku mieszkalnego nie może przekroczyć 12 m. Dopuszcza się osobne wydzielenie terenów mieszkaniowych i zabudowy zagrodowej z funkcji PU, wyłącznie w odniesieniu do istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub zagrodowej. W takim przypadku wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów najeży stosować jak dla terenów MU.

Na mapie „Kierunki i polityka przestrzenna", wyróżniono te tereny PU, na których dopuszcza się budowę instalacji fotowoltaicznych wytwarzających energię elektryczną o mocy powyżej 500 kW.

Tereny rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy produkcyjno-usługowej z możliwością lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (PUH)

Teren ten ma charakter monofunkcyjny. Tereny, o funkcji jak wyżej (PU), lecz z dodatkową możliwością lokalizowania obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży przekraczającej 2000 m2. W zakresie minimalnych i maksymalnych parametrów i wskaźników urbanistycznych obowiązują wytyczne jak dla terenów rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy produkcyjno-usługowej (PU).

Tereny rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię poprzez przetwarzanie energii światła słonecznego o mocy przekraczającej 500 kW (P-EE)

Teren ten ma charakter monofunkcyjny. Tereny te mogą być wyłącznie wykorzystywane na cele produkcji energii elektrycznej z ogniw fotowoltaicznych. Ustala się zakaz budowy budynków na tych terenach.

Ustala się wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów P-EE do doprecyzowania w planach miejscowych, z zastrzeżeniem że:

- maksymalna wysokość budowli - 5 m,

- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - 60%.

Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RU)

Tereny te mają charakter monofunkcyjny, związany z wysoko towarową produkcją rolniczą. Dopuszcza się lokalizację obiektów hodowlanych oraz zakładanie siedlisk rolniczych. Wskazano je w obrębach Nowe Opole Opole-Świerczyna oraz Ostrówek. Ustala się wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów RU do doprecyzowania w planach miejscowych z zastrzeżeniem, że:

- maksymalna wysokość zabudowy - 15 m,
- maksymalna wysokość budowli służących magazynowaniu produktów rolnych - 25 m,
- maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki - 25%,
- maksymalna intensywność zabudowy - 0,25,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - 45%.

Tereny wydobycia surowców mineralnych (PG)

Tereny te mają charakter monofunkcyjny. Wyznaczono je w miejscowościach: Nowe Opole, Białki, Żelków-Kolonia. Podstawowym przeznaczeniem tych terenów jest eksploatacja surowców, po spełnieniu wymogów przewidzianych w przepisach odrębnych. Rekultywację terenów należy prowadzić zgodnie z przepisami odrębnymi, w kierunkach rolnym lub leśnym lub rekreacyjnym.

Tereny komunikacji (K - komunikacja drogowa, KK - komunikacja kolejowa)

Na terenie gminy Siedlce wskazuje się obszary pełniące funkcje komunikacyjne: drogi, linie kolejowe. Tereny komunikacji, obejmują istniejący i projektowany układ drogowy różnych klas. Na terenach komunikacji:

- dopuszcza się budowę, przebudowę, rozbudowę dróg i ich skrzyżowań;
- dopuszcza się budowę parkingów;
- dopuszcza się lokalizację ścieżek rowerowych lub pieszo-rowerowych;
- dopuszcza się lokalizację zjazdów z dróg, z uwzględnieniem przepisów odrębnych;
- lokalizację obiektów budowlanych związanych z funkcją drogową np. przystanki, wiaty itp.;
- dopuszcza się lokalizację sieci i obiektów infrastruktury technicznej;
- na terenach kolejowych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie wyklucza się sytuowanie budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywanie robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowych i przejazdów kolejowych w odległości zakłócającej ich eksploatację, działanie urządzeń związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego, a także powodującej zagrożenia bezpieczeństwa ruchu kolejowego;
- na terenach kolejowych zamkniętych, ustalonych przez ministra właściwego do spraw transportu, w przypadku wykreślenia ich z listy terenów zamkniętych, ustala się ich wykorzystanie na cele komunikacji lub na funkcję PU, z uwzględnieniem przepisów odrębnych.
- sposób zagospodarowania tych terenów regulują przepisy odrębne.

Na mapie „Kierunki i polityka przestrzenna” uwidocznione zostały symbolem liniowym drogi układu podstawowego.

Tereny wojskowe (TW)

Teren jednostki wojskowej, stanowiący teren zamknięty. Teren wyłączony spod ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Tereny stacji elektroenergetycznej Siedlce-Ujrzanów (IT-EE)

Obszar lokalizacji systemowej stacji elektroenergetycznej 400/110 kV Siedlce-Ujrzanów. Obiekt stanowi element Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Do stacji wprowadzone są następujące linie 400 kV relacji Siedlce-Ujrzanów - Stanisławów, Siedlce-Ujrzanów - Kozienice, Siedlce-Ujrzanów - Narew. Ustala się wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów IT-EE do doprecyzowania w planach miejscowych z zastrzeżeniem że:

- maksymalna wysokość zabudowy - 25 m,
- maksymalna wysokość pozostałych budowli - 80 m,
- maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki - 85%,
- maksymalna intensywność zabudowy – 1,0
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - 5%.

Tereny infrastruktury technicznej (IT)

Obszar lokalizacji ujęć wody i gazowej stacji redukcyjno-pomiarowej. Ustala się wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów IT do doprecyzowania w planach miejscowych z zastrzeżeniem, że:

- maksymalna wysokość zabudowy - 25 m,
- maksymalna wysokość pozostałych budowli - 80 m,
- maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki - 85%,
- maksymalna intensywność zabudowy – 1,0
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - 5%.

Tereny korytarza podejść dla linii elektroenergetycznych na terenach produkcyjno-usługowych (PU/IT-EE)

Tereny produkcyjno-usługowe, z ograniczeniami w zagospodarowaniu wynikającymi z przebiegu linii najwyższych napięć i wysokiego napięcia, na trasie ich podejścia do stacji elektroenergetycznej Siedlce-Ujrzanów. Sposób zagospodarowania terenu musi uwzględniać w szczególności ograniczenia wynikające z przepisów dotyczących poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Ustala się wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenów PU/IT-EE do doprecyzowania w planach miejscowych z zastrzeżeniem że:

- maksymalna wysokość zabudowy - 10 m (poza strefami technicznymi linii elektroenergetycznych),
- maksymalna wysokość budowli elektroenergetycznych - 80 m,
- maksymalna wysokość pozostałych budowli - 10 m (poza strefami technicznymi linii elektroenergetycznych),
- maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki - 25%,
- maksymalna intensywność zabudowy – 0,3

- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - 30%.

Teren korytarza podejść dla linii elektroenergetycznych na terenach rolniczych (R/IT-EE)

Tereny rolnicze, z ograniczeniami w zagospodarowaniu wynikającymi z przebiegu linii najwyższych napięć i wysokiego napięcia, na trasie ich podejścia do stacji elektroenergetycznej Siedlce-Ujrzanów. Sposób zagospodarowania terenu musi uwzględniać w szczególności ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych.

Ustala się zakaz budowy budynków.

Ustala się wskaźniki zagospodarowania terenów R/IT-EE do doprecyzowania w planach miejscowych z zastrzeżeniem, że:

- maksymalna wysokość budowli elektroenergetycznych - 80 m,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - 85%.

Tereny cmentarzy (ZC)

Dla terenów zieleni cmentarzy ustala się ochronę i utrzymanie funkcji cmentarzy. Zakazuje się zmniejszania powierzchni cmentarzy. Zagospodarowanie terenu wokół czynnych cmentarzy regulują przepisy odrębne. Dopuszcza się budowę lub przebudowę budowli związanych z funkcją podstawową.

Tereny objęte kierunkiem rolnym (R)

Na terenach gminy Siedlce wskazuje się obszary wykorzystywane dotychczas do produkcji rolniczej (R). Nie dopuszcza się na tych terenach zakładania siedlisk rolniczych celem budowy nowych obiektów związanych z przemysłowym chowem zwierząt o obsadzie budynku powyżej 40 DJP. Dopuszcza się funkcjonowanie istniejącej zabudowy zagrodowej, jej odtworzenie, remont, rozbudowę, nadbudowę i przebudowę oraz zakładanie nowych siedlisk, z wyłączeniem korytarzy ekologicznych. Dopuszcza się zalesianie gruntów rolniczych, na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Ustala się wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów R do sprecyzowania w planach miejscowych, z zastrzeżeniem że:

- maksymalna wysokość zabudowy mieszkalnej rolnika - 9,5 m,
- maksymalna wysokość pozostałej zabudowy - 12 m,
- maksymalna wysokość budowli wykorzystywanych w produkcji rolniczej – 25 m,
- maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki - 30%,
- maksymalna intensywność zabudowy - 0,9,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej - 45%.

W skład terenów funkcjonalnych R wchodzą tereny dotychczas wykorzystywane rolniczo a także tereny odłogowane, które pełnią ważną funkcję przyrodniczą w gminie. Tereny te należy traktować jako rezerwę rozwojową gminy, do wykorzystania w przyszłości. Na terenach rolniczych dopuszcza się sytuowanie niezbędnej dla rozwoju przestrzennego gminy oraz miasta Siedlce infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej. Zasięg terenów R został wskazany na mapie „Kierunki i polityka przestrzenna”.

Tereny rolne bez prawa zabudowy (RZ)

Są to tereny wyznaczone wzdłuż dolinnych obniżeń lub zagłębień bezodpływowych o okresowo lub stale wysokim poziomie wód gruntowych, w tym na obszarach o podwyższonych walorach przyrodniczych stanowiących lokalne i regionalne ciągi ekologiczne. Zakaz ten jest już utrwalony dotychczas prowadzoną polityką przestrzenną gminy, a jego utrzymanie jest jednym z kluczowych elementów aktualnej polityki. Dopuszcza się wyłącznie modernizację, przebudowę i rozbudowę istniejących na tych terenach gospodarstw. Zakres w/w działań określić należy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi wskaźników zagospodarowania ustalonymi dla terenów objętych kierunkiem rolnym.

Tereny lasów i zalesień (ZL)

Tereny te obejmują zwarte i rozproszone obszary leśne. Podstawowe przeznaczenie to utrzymanie dotychczasowych kompleksów leśnych. Gospodarowanie na tych obszarach wynika z planów urządzania lasów. Na terenach ZL:

- wprowadza się zakaz lokalizacji budynków niezwiązanych z prowadzeniem gospodarki leśnej;
- dopuszcza się lokalizację stawów oraz zbiorników wodnych służących regulacji przepływu wody;
- dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń przesyłowej infrastruktury technicznej;
- dopuszcza się budowę, rozbudowę i przebudowę dróg oraz ciągów pieszo-rowerowych;
- na gruntach położonych w sąsiedztwie linii kolejowej drzewa i krzewy mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 15 m od osi skrajnego toru.

Tereny wód powierzchniowych (WP)

Podstawowe przeznaczenie to tereny wód powierzchniowych płynących i stojących. Zasięg terenów WP został wskazany w części graficznej „Kierunki i polityka przestrzenna”.

2.7. Tereny ograniczeń w zabudowie i zagospodarowaniu terenów

Dla terenu gminy Siedlce, samorząd województwa nie wykonał audytu krajobrazowego. We wniosku do studium nie określono granic krajobrazów priorytetowych oraz nie sprecyzowano wytycznych do ustalenia takich obszarów.

Ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów w gminie Siedlce wynikają z następujących uwarunkowań:

- Lokalizacji obiektów i obszarów wpisanych do rejestru i ewidencji zabytków. Ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania wynikają z przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków.
- Lokalizacji rezerwatów przyrody: Gołobórz i Stawy Siedleckie. Ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania wynikają z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przyrody.
- Lokalizacji otuliny rezerwatów przyrody Stawy Broszkowskie. Ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania wynikają z planu ochrony rezerwatu.
- Lokalizacji Siedlecko-Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania wynikają z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przyrody.

- Lokalizacji Obszaru Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk "Ostoja Nadliwiecka" (kod: PLH140032). Ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania wynikają z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przyrody, w szczególności z planu zadań ochronnych.
- Lokalizacji Obszaru Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Gołobórz" (kod: PLH140028). Ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania wynikają z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przyrody, w szczególności z planu zadań ochronnych.
- Lokalizacji Obszaru Natura 2000 – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Dolina Liwca" (kod: PLB140002). Ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania wynikają z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przyrody, w szczególności z planu zadań ochronnych.
- Wskazania w audycie krajobrazowym województwa mazowieckiego krajobrazów priorytetowych.
- Lokalizacji obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Ograniczenia dla zagospodarowania wynikają z przepisów odrębnych dotyczących prawa wodnego. Ustala się zakaz lokalizacji nowych obiektów budowlanych.
- Lokalizacji ujęć wody. Ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania wynikają z przepisów odrębnych dotyczących prawa wodnego.
- Lokalizacja Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. Ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania wynikają z przepisów odrębnych dotyczących prawa wodnego.
- Lokalizacji strefy kontrolowanej gazociągu wysokiego ciśnienia DN 200/150 Gończyce – Łuków – Siedlce oraz DN 150/100 Kownaciska – EC Siedlce. Szerokość strefy oraz zasady zagospodarowania w niej regulują przepisy odrębne.
- Lokalizacji pasa technologicznego istniejących linii najwyższych napięć 400 kV Szerokość pasa 80 m (2x40 m licząc od osi linii). W przypadku wprowadzenia nowych przepisów określających szerokość pasa technologicznego dla linii elektroenergetycznych ww. ograniczenia należy skorygować do tych przepisów bez konieczności zmiany zapisów studium. Zasady zagospodarowania w pasie technologicznym regulują przepisy odrębne.
- Lokalizacji pasa technologicznego istniejących linii wysokiego napięcia 110 kV. Szerokość pasa 38 m (2x19 m licząc od osi linii. W przypadku wprowadzenia nowych przepisów określających szerokość pasa technologicznego dla linii elektroenergetycznych ww. ograniczenia należy skorygować do tych przepisów bez konieczności zmiany zapisów studium. Zasady zagospodarowania w pasie technologicznym regulują przepisy odrębne.
- Obszary położone w strefie sanitarnej cmentarza. Ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania wynikają z przepisów odrębnych dotyczących cmentarzy.
- Lokalizacji linii kolejowych. Ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania wynikają z przepisów odrębnych dotyczących transportu kolejowego.

  Zasięg ww. terenów wskazano na mapie „Kierunki i polityka przestrzenna" (załącznik nr 4 do studium).

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

Na terenie gminy znajdują się obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody, opisane w części Uwarunkowania, do których stosuje się przepisy odrębne. Nakazuje się ich zachowanie i ochronę.

Dodatkowo w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu studium ustala następujące zasady:

- systemy grzewcze nowej zabudowy winny być oparte na źródłach innych niż węgiel i koks, w szczególności na paliwach ekologicznych, gazie czy sieci ciepłowniczej,
- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy dopuszczać ogrzewanie oraz zaopatrzenie w energię elektryczną budynków z odnawialnych źródeł energii w formie mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych,
- w celu urozmaicenia krajobrazu rolniczego gminy należy w zagospodarowaniu zachowywać istniejące zadrzewienia śródpolne, małe kompleksy leśne, miedze, oczka wodne oraz te naturalne elementy krajobrazu, które wyróżniają go od pozostałych,
- należy zachować naturalne zbiorowiska roślinne wzdłuż cieków wodnych oraz ograniczyć ich wykorzystanie rekreacyjne,
- doliny rzeczne i obniżenia terenu powinny przede wszystkim pełnić funkcje przyrodnicze (korytarzy ekologicznych) przy towarzyszącej im funkcji ekstensywnego i ekologicznego rolnictwa,
- tereny podmokłe należy zachować w stanie dotychczasowym,
- należy zachować ciągłość i drożność wyznaczonych korytarzy ekologicznych,
- należy zwiększyć poziom lesistości, tereny planowanych dolesień nie mogą powodować zmian warunków siedliskowych terenów podmokłych lub innych cennych siedlisk,
- przy zalesianiu terenów rolniczych oraz scalaniu gruntów należy mieć na uwadze zachowanie funkcjonowania lokalnych ekosystemów, tak aby gospodarcze zalesienia nie pogarszały różnorodności biologicznej terenu a scalanie gruntów likwidowało w całości miedz i zadrzewień śródpolnych,
- kształtowanie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie parametrów zabudowy w sposób harmonizujący nową zabudowę z krajobrazem kulturowym gminy,
- prowadzenie eksploatacji kopalin powinno odbywać się w gospodarczo uzasadnionych przypadkach, z racjonalnym ich wykorzystaniem, przy zastosowaniu środków ochrony przed negatywnym wpływem na środowisko, z podejmowaniem niezbędnych działań zmierzających do optymalizacji bezpieczeństwa wykonywanych w ramach koncesji prac ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania szkodom w środowisku i zapobiegania jego zanieczyszczaniu, następnie należy sukcesywnie prowadzić działania rekultywacyjne terenów poeksploatacyjnych i przywracać właściwy stan elementów środowiska przyrodniczego na tych obszarach,
- przebudowa elementów systemów melioracyjnych, wynikająca z inwestowania na terenach zmeliorowanych, nie może powodować niekorzystnych zmian stosunków gruntowo - wodnych, zwłaszcza na terenach tworzących system przyrodniczy gminy,
- przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko należy lokalizować poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową oraz poza ustalonymi

strefami ochrony sanitarnej ujęć wód; ograniczenie to nie dotyczy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz innych urządzeń i obiektów, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania tych terenów,
- należy kształtować ciągi zieleni izolacyjnej i osłonowej wzdłuż istniejących i planowanych odcinków dróg ponadlokalnych i gminnych,
- należy tworzyć naturalne bariery izolacyjne w postaci zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych sąsiadujących z terenami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową i towarzyszącej terenom przemysłowym,
- realizując drogi publiczne należy rozwiązać problem zagospodarowania wód deszczowych,
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych,
- gleby należy użytkować w sposób odpowiedni do ich klas bonitacyjnych,
- **uwzględnienie zaleceń zawartych w audycie krajobrazowym województwa mazowieckiego.**

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Celem proponowanej w Studium polityki przestrzennej jest zachowanie wartości dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym również dziedzictwa archeologicznego. Podejmowane działania dotyczyć będą w szczególności historycznych założeń przestrzennych; zespołów budowlanych i pojedynczych obiektów; zieleni komponowanej; miejsc upamiętniających wydarzenia historyczne; kapliczek, figur i krzyży przydrożnych. Wartości podlegające ochronie odnoszą się do ich walorów historycznych, architektonicznych i ekspozycyjnych.

4.1. OGÓLNE WYTYCZNE DO OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH GMINY

Generalnymi zasadami ochrony wartości zabytkowych, którym należy podporządkować kształtowanie zagospodarowania przestrzennego w obszarach dziedzictwa kulturowego, są:
- zachowanie i konserwacja zabytkowej substancji,
- zachowanie zabytkowego układu i kompozycji przestrzennej zespołów zabudowy,
- podporządkowanie wymogom konserwatorskim dopuszczalnych przekształceń zabytkowej zabudowy i zagospodarowania terenu,
- wykluczenie lokalizowania nowych budynków dysharmonizujących z historycznym sąsiedztwem i przesłaniających obiekty zabytkowe,
- uwzględnianie wymogów ochrony archeologicznej.

4.2. OBSZARY I OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków zawiera poniższa tabela (Tab. 1).

Tab. 1. Obiekty na terenie gminy wpisane do Rejestru Zabytków

Lp.	Lp. w rejestrze	Miejscowość	Nazwa obiektu	Nr rejestru	Data wpisu
1	40	Nowe Iganie	Dwór	A-386	11.07.1986
2	41	Nowe Iganie	Pomnik	A-56/274	25.11.1960
3	42	Ostrówek	Zespół dworski tj. dwór i park	A-291	22.12.1981
4	43	Pruszyn	Zespół kościoła tj. kościół, 2 dzwonnice,	A-75/407	19.03.1962

			ogrodzenie z bramą		
5	44	Stok Lacki	Zespół pałacowy tj. pałac, oficyna, park	A-343	30.12.1983

Źródło: opracowanie na podstawie https://www.mwkz.pl/images/Siedlce/siedlecki.pdf - dostęp 27.11.2021 r.

W stosunku do obszarów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków wszelkie działania inwestycyjne (zwłaszcza w przypadku prowadzenia prac remontowo-konserwatorskich, restauratorskich przy zabytku oraz jego otoczeniu, dokonywania podziału nieruchomości, wycinki drzew, zmiany przeznaczenia obiektu, a także umieszczania na nim urządzeń technicznych, tablic, reklam, nośników informacji wizualnej) powinny być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz prawa budowlanego.

4.3. Obiekty i obszary wpisane do gminnej ewidencji zabytków.

Wykaz obiektów i obszarów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków zawiera Załącznik nr 1 do części Uwarunkowania. Obiekty i obszary znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków, będące charakterystycznymi elementami historycznej zabudowy, należy przewidzieć do trwałej adaptacji, z zachowaniem tradycyjnych dla miejsca form i faktur. Adaptacja winna odbywać się na zasadach zapewniających zachowanie istotnych dla miejscowej tradycji form architektonicznych, proporcji, detalu, materiałów i faktur wypraw zewnętrznych.

Wykonywanie prac związanych ze zmianą gabarytów, zmianą w sposobie dyspozycji i artykulacji elewacji, a także prac rozbiórkowych (po uprzednio wykonanej inwentaryzacji) obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, wymaga pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków, zgodnie z przepisami odrębnymi.

4.4. Obiekty proponowane do objęcia ochroną wojewódzkiego konserwatora zabytków.

W studium postuluje się wpisanie do rejestru zabytków następujących obiektów:

- Kaplicę cmentarną w Pruszynie, mur., 1 poł. XIX w.
- Kapliczkę przydrożną z figurą św. Floriana w Stoku Lackim, mur., 1 poł. XIX w.

4.5. Obiekty proponowane do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków.

W studium nie postuluje się wpisania do gminnej ewidencji zabytków innych obiektów niż te, które aktualnie się w niej znajdują.

4.6. Archeologia

Ochronie i opiece, bez względu na stan zachowania, podlegają obiekty będące pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyska oraz relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej. Formą ochrony zabytków, w tym stanowisk archeologicznych, są między innymi ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, dopuszczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Zakres ochrony ustalany jest z uwzględnieniem specyfiki zabytku. Stanowiska archeologiczne rzadko mają precyzyjne określone granice, które zazwyczaj wyznacza się w oparciu o dokumentację rozrzutu ruchomego materiału zabytkowego na powierzchni ziemi i oznaczeniu go na podkładzie mapy topograficznej w skali 1:10 000. W związku z tym, dla

zabytków archeologicznych strefy ochrony konserwatorskiej wyznaczane są szerzej niż przebiegają ich granice oznaczone na mapie.

W gminie Siedlce nie ma stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków, a więc objętych ścisłą ochroną konserwatorską.

4.7. Strefy ochrony konserwatorskiej

Studium proponuje wprowadzenie stref ochrony konserwatorskiej obejmujących tereny posiadające wartości kulturowe i krajobrazowe oraz ważne z punktu widzenia zabytków archeologicznych. Strefy wskazano na mapie „Kierunki i polityka przestrzenna". W oparciu o uwarunkowania studium, zawierające opis zasobów kulturowych na obszarze gminy, proponuje się wprowadzenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego następujących stref ochrony konserwatorskiej, które zostały wkreślone na rysunku studium:

Strefa "A" - pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej, obejmuje:

- dwór wraz z otoczeniem w Nowych Iganiach,
- teren wokół pomnika poświęconego bitwie z czasu powstania listopadowego przy drodze Warszawa - Siedlce, w Nowych Iganiach,
- dwór z otaczającym parkiem dworskim w Ostrówku,
- kościół, dzwonnice i otaczający cmentarz przykościelny w Pruszynie,
- pałac, oficynę i otaczający park w Stoku Lackim-Folwarku.

Strefa "A" obejmuje obszar, na którym elementy historycznego układu przestrzennego miejscowości lub jego części, tzn. rozplanowanie, zabudowa oraz związany z nim integralnie teren i krajobraz zachowały się w tak wysokim stopniu, że znajdujący się na nim zespół, wyróżnia się w całości układu przestrzennego współczesnej miejscowości swoimi cechami przestrzennymi, a w szczególności tym, że dominują w nim elementy historycznej kompozycji przestrzennej, obrazujące czytelnie historyczne pochodzenie zespołu oraz reprezentacyjne lub typowe dla pewnego okresu w rozwoju architektury i urbanistyki pod względem rozplanowania, zabudowy oraz układu terenu i krajobrazu.

Na terenach objętych strefą pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej, wszelkie działania inwestycyjne (zwłaszcza w przypadku prowadzenia prac remontowo-konserwatorskich, restauratorskich, przy zabytku oraz jego otoczenia, dokonywania podziału nieruchomości, zmiany przeznaczenia obiektu, a także umieszczania na nim urządzeń technicznych, tablic, reklam, nośników informacji wizualnej) powinny być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz prawa budowlanego.

Strefa "B" - ochrony zachowanych elementów zabytkowych, obejmuje:

- cmentarz parafialny w Pruszynie,
- teren założenia folwarcznego przy zespole dworskim w Ostrówku.

Strefą "B" obejmuje się niezbędną podbudowę przestrzenną dla zabytkowego obiektu dominującego a także tereny historycznego układu przestrzennego gdzie zostały zatarte elementy dawnego założenia, rozebrane lub przebudowane historyczne budowle kubaturowe, zlikwidowane cieki wodne czy zespoły starodrzewu. Na terenach objętych strefą „B" - ochrony zachowanych elementów zabytkowych ustala się:

- wymaga się zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, tj. utrzymania istniejącej sieci dróg, alei, szpalerów osi widokowych i kompozycyjnych,
- zachowanie historycznie ukształtowanych podziałów parcelacyjnych,

- utrzymanie jednej własności zespołów dworsko-parkowych i przywracanie jedności władania, tam gdzie zostało to utracone,
- zachowanie dominant wysokościowych i przestrzennych,
- zachowanie, konserwację i rekonstrukcję zabytkowej zabudowy i jej pozostałości,
- zachowanie wartościowych elementów naturalnych – rzeźba terenu, układ wodny,
- dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i bryły obiektów, przy jednoczesnym założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,
- zakaz nadbudowy chronionych obiektów o skończonej formie architektonicznej,
- stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych w konstrukcji ścian i pokryć dachowych,
- stosowanie kolorystyki elewacji zgodnej z lokalną tradycją,
- zakaz stosowania dachów płaskich,
- zakaz stosowania na elewacjach obcych materiałowo okładzin, np. z PCV, blachy trapezowej,
- zakaz lokalizowania obiektów dysharmonizujących zabytkowy układ przestrzenny, w tym budownictwa wielorodzinnego wielkopłytowego i przemysłowego,
- zakaz wytyczania nowych publicznych ciągów komunikacyjnych,
- zakaz stosowania ogrodzeń z prefabrykatów betonowych od frontu działek,
- zakaz umieszczania nośników reklamowych wielkoformatowych,
- zakaz wznoszenia wysokich masztów telekomunikacyjnych i słupów energetycznych wysokiego napięcia.

Strefa "K" - ochrony krajobrazu, obejmuje:

- teren przy kościele parafialnym w Pruszynie,
- teren przy dworze w Nowych Iganiach,
- teren wokół zespołu dworskiego w Ostrówku,
- teren przy zespole pałacowym w Stoku Lackim-Folwarku.

Strefa "K" obejmuje tereny krajobrazu integralnie związane z zespołem zabytkowym, znajdujące się w jego otoczeniu. Granice strefy "K" wyznacza się obejmując nimi obszary jednorodne pod względem rodzaju pokrycia terenu lub rodzaju związków widokowych w zespole zabytkowym. Strefa "K" została wprowadzona jako uzupełnienie stref ochrony konserwatorskiej "A" i "B" w charakterze otuliny. Na terenie objętym strefą „K" - ochrony krajobrazu postuluje się:

- zachowanie wartościowych elementów naturalnych – rzeźba terenu, układ wodny,
- zachowanie istniejącego wartościowego drzewostanu,
- utrzymanie istniejącego użytkowania,
- nie wprowadzanie zwartych nasadzeń wysoką roślinnością,
- nie lokalizowanie obiektów kubaturowych.

Strefa "E" - ochrony ekspozycji zespołu zabytkowego, obejmuje widok na pomnik poświęcony bitwie z czasu powstania listopadowego z drogi Warszawa-Siedlce w kierunku południowo-wschodnim.

Strefa "E" jest strefą ochrony ekspozycji, która obejmuje obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych. Wyznaczenie granic strefy "E" jest zależne od wielkości i bogactwa sylwety zespołu zabytkowego, od rozłożenia akcentów dominujących, wreszcie od ukształtowania terenu, na

którym położony jest zespół zabytkowy oraz tereny otaczające. Na terenie objętym strefą „E" - ochrony ekspozycji zabytku ustala się:

- utrzymanie istniejącej zieleni niskiej i drzewostanu,
- utrzymanie istniejącego ukształtowania terenu,
- zakaz zwartych nasadzeń wysoką roślinnością,
- zakaz lokalizacji obiektów kubaturowych.

Strefa ochronna stanowiska archeologicznego. Strefy te zostały wskazane na rysunku „Kierunki i polityka przestrzenna" - w celu ochrony stanowisk archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Postuluje się, aby tereny te pozostały otwarte (niezabudowane). Ewentualna zmiana ich zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ochrona stanowisk archeologicznych polega na uwzględnianiu w zagospodarowaniu przestrzennym i przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego następujących zasad:

- wskazanie w opracowywanych planach miejscowych,
- prowadzenie działań inwestycyjnych po przeprowadzeniu badań bądź przy udziale archeologa, z możliwością zmiany nadzoru archeologicznego na badania archeologiczne w przypadku odkrycia zachowanych obiektów archeologicznych i architektonicznych na zasadach przepisów odrębnych,
- możliwość odstąpienia od ww. czynności w przypadkach uzgodnionych z organem ds. ochrony zabytków.

5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

5.1. KOMUNIKACJA

5.1.1. CELE POLITYKI ROZWOJU TRANSPORTU

Celem generalnym polityki rozwoju transportu, opartej na zasadach zrównoważonego rozwoju, jest stworzenie warunków dla sprawnego, bezpiecznego i ekonomicznego przemieszczania się osób i towarów, przy ograniczaniu szkodliwego wpływu transportu na środowisko i warunki życia. Celami szczegółowymi są:

- udostępnienie zagospodarowania i celów podróży na terenie gminy,
- zapewnienie powiązań z ponadlokalnymi systemami transportowymi i terenami sąsiednimi,
- zaspokojenie potrzeb przewozowych mieszkańców i gospodarki,
- zapewnienie możliwości korzystania z komunikacji zbiorowej oraz dotarcia pomocy,
- poprawa warunków ruchu pieszego i rowerowego oraz parkowania,
- ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko oraz warunki życia mieszkańców.

5.1.2. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMU DROGOWEGO

Przy określaniu kierunków rozwoju układu drogowego, wzięto pod uwagę w szczególności podstawowe zasady jego rozwoju ustalone w:

- Planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego (2018 r.),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce (2019 r.).

Układ drogowy gminy będzie tworzył zhierarchizowany system, składający się z:

- układu podstawowego (dróg: autostrady, głównej ruchu przyspieszonego, głównych, zbiorczych), do którego wejdą drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe, mające znaczenie ponadlokalne oraz lokalne o istotnym znaczeniu dla gminy Siedlce,
- układu obsługującego (drogi lokalne i dojazdowe), o znaczeniu lokalnym, tworzony przez drogi gminne.

Układ podstawowy będzie wypełniał nadrzędne funkcje, wynikające z kierunków rozwoju systemu transportowego kraju i województwa, służąc powiązaniom regionalnym, a także powiązaniom zewnętrznym i ważniejszym wewnętrznym. Zadaniem tego układu będzie przede wszystkim prowadzenie ruchu. Obsługa zagospodarowania przy pomocy dróg układu podstawowego będzie ograniczana, w szczególności w przypadku DK2 (docelowo DK92), DK63, DW803, DW696, DW698 i będzie mogła odbywać się w zakresie i w sposób, które wynikają z klasy tej drogi i przepisów dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Zadaniem układu obsługującego będzie zapewnienie bezpośredniego dojazdu i obsługa zagospodarowania, wyprowadzenie ruchu na układ podstawowy oraz zapewnienie powiązań zewnętrznych i wewnętrznych, nie obsługiwanych przez układ podstawowy.

Najważniejszymi elementami podstawowego układu drogowego będą:

- Autostrada A2, o przebiegu Świecko – Poznań – Warszawa – Siedlce – Kukuryki. Przebiegać będzie przez sołectwa położone w południowej części gminy: Nowe Opole, Stare Opole, Stare Iganie, Żelków-Kolonia, Grabianów, Białki.
- Droga krajowa nr 2, docelowo 92 (DK 2/92), o przebiegu Rzepin - Warszawa – Siedlce – Terespol, klasy drogi głównej ruchu przyspieszonego - GP. Przebiega przez sołectwa położone w zachodniej i południowej części gminy: Stare Opole, Nowe Iganie, Stare Iganie, Żelków-Kolonia, Grabianów, Białki, Ujrzanów
- Droga krajowa nr 63 (DK63), o przebiegu Perły – Giżycko - Łomża – Siedlce – Radzyń Podlaski – Sławatycze, klasy drogi głównej ruchu przyspieszonego - GP. Przebiega przez sołectwa położone w południowo-wschodniej i północnej części gminy: Białki, Ujrzanów, Strzała, Chodów. Planowany jest jej nowy przebieg – zachodnia obwodnica miasta.
- Droga wojewódzka nr 803 (DW 803), o przebiegu Siedlce – Stoczek Łukowski, klasy drogi głównej - G. Przebiega przez sołectwo Żelków-Kolonia.
- Droga wojewódzka nr 696 (DW 803), o przebiegu Siedlce – Węgrów, klasy drogi głównej - G. Przebiega przez sołectwo Chodów.
- Droga wojewódzka nr 698 (DW698), o przebiegu Siedlce – Mordy - Janów Podlaski - Terespol, klasy drogi głównej - G. Przebiega przez sołectwa Stok Lacki Folwark, Stok Lacki, Pruszyn-Pieńki, Pruszyn.
- Droga powiatowa nr 3608W Nowe Opole – Kisielany (klasa techniczna Z),
- Droga powiatowa nr 3616W Strzała – Przygody (klasa techniczna Z),
- Droga powiatowa nr 3610W Nowe Opole – Wyłazy – Niwiski (klasa techniczna Z),
- Droga powiatowa nr 3617W Siedlce – Korczew (klasa techniczna Z),
- Droga powiatowa nr 3632W Mordy – Pruszyn – Golice (klasa techniczna Z),
- Droga powiatowa nr 3666W Stok Lacki –Olszanka (klasa techniczna Z),
- Droga powiatowa nr 3686W Od granicy miasta Siedlce – do ronda w Białkach (klasa techniczna G),
- Droga powiatowa nr 3635W Siedlce – Domanice (klasa techniczna Z),
- Droga powiatowa nr 3644W Od drogi krajowej Nr 2 Nowe Iganie – Siedlce (klasa techniczna G),
- Droga powiatowa nr 3685W Ujrzanów – granice miasta Siedlce (klasa techniczna Z),
- Droga powiatowa nr 3606W Żelków-Kolonia – Chlewiska (klasa techniczna Z),
- Droga powiatowa nr 3631W Pruszynek – Mordy (klasa techniczna Z),
- Droga powiatowa nr 3634W Wołyńce- Mościbrody (klasa techniczna Z),
- Droga powiatowa nr 3609W Objazd awaryjny Nowe Opole (klasa techniczna Z),
- Droga powiatowa nr 3633W Błogoszcz – Borki Kosiorki (klasa techniczna Z),
- Droga powiatowa nr 3638W Zbuczyn – Czuryły – Wyczółki (klasa techniczna Z),
- Projektowana droga gminna we wsi Grabianów (łączy ul. Łukowską, na terenie gminy poprzez Okopową do Artyleryjskiej w mieścia) (klasa techniczna G).

Wszystkie drogi układu podstawowego, z wyjątkiem A2 będą drogami jednojezdniowymi. Dla ww. dróg, krajowych, wojewódzkich i powiatowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić możliwości przestrzenne ich budowy, rozbudowy i przebudowy, zgodnie z wymaganiami, wynikającymi z ich klas, w szczególności szerokości jezdni i dostępności oraz z uwzględnieniem ograniczenia oddziaływania hałasu drogowego i zabezpieczeń akustycznych. Drogi te w niewielkim zakresie obsługiwać będą także przyległe zagospodarowanie, przy czym obsługa ta powinna być

w miarę możliwości przestrzennych ograniczana - eliminowana, szczególnie na terenach przeznaczonych pod nową zabudowę.

W zakresie układu obsługującego przewiduje się:

- budowę nowych, kluczowych dla komunikacji w gminie dróg gminnych klasy lokalnej (L),
- budowę nowych lub rozbudowę istniejących, kluczowych dla połączeń z miastem dróg gminnych klasy zbiorczej (ul. Kaczyńskiego), lokalnej (połączenie z ul. Karową, ul. Piaskowa we wsi Strzała, ul. Rozdroże, Żniwna, Stodolna). Ich szczegółowa lokalizacja wyznaczona zostanie w planie miejscowym lub w stosownej decyzji ZRID.
- rozbudowę i przebudowę dróg gminnych klasy lokalnej (L) i dojazdowej (D),
- budowę nowych dróg gminnych klasy lokalnej i dojazdowej oraz wewnętrznych, przede wszystkim na terenach planowanego zagospodarowania.

Przedstawione na mapie „Kierunki i polityka przestrzenna" drogi nie wyczerpują możliwości ich wskazywania i budowy. W szczególności w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego mogą być wyznaczane drogi gminne oraz uszczegółowiane przebiegi dróg wskazanych w Studium. Dopuszcza się korekty przebiegu dróg wszystkich kategorii i klas wskazanych na rysunkach w zakresie wynikającym z analiz szczegółowych oraz przyjętych rozwiązań przestrzennych i technicznych.

5.1.3. Kierunki rozwoju sieci kolejowej

Przez teren gminy przebiegają trzy linie kolejowe o znaczeniu państwowym:

- linia kolejowa nr 2 Warszawa Zachodnia – Terespol, która biegnie przez gminę na jej obszarze nie znajduje się przystanek Sabinka;
- linia kolejowa nr 31 Siedlce – Siemianówka, z przystankiem w Stoku Lackim;
- linia kolejowa nr 520 Doły – Ujrzanów.

Linia kolejowa nr 55 Sokołów Podlaski – Siedlce planowana jest do modernizacji. Linia ta nie ma statusu linii kolejowej o znaczeniu państwowym.

W stosunku do wymogów modernizacji, przebudowy linii kolejowych obowiązują przepisy odrębne.

5.1.4. Rozwój komunikacji publicznej

Celem rozwoju komunikacji zbiorowej jest zapewnienie możliwości korzystania z niej przez jak największą liczbę mieszkańców gminy Siedlce. Podstawowym kierunkiem przewozów jest zapewnienie połączenia z Siedlcami oraz w ograniczonym zakresie skomunikowanie sołectw wewnątrz poszczególnych części gminy. Komunikacja publiczna opierać będzie się, jak dotychczas na współpracy gminy z miastem Siedlce w zakresie utrzymania i tworzenia nowych połączeń w ramach rozwoju MPK w Siedlcach.

Docelowo trasy autobusów i lokalizacje przystanków powinny zapewniać dojście piesze
w odległości 1000 - 1500 m dla większości terenów budowlanych na obszarze gminy. Układ linii autobusowych zależeć będzie od rozwoju układu drogowego i będzie ulegał zmianom w miarę jego rozbudowy. Dla potrzeb funkcjonowania komunikacji autobusowej, w planach miejscowych oraz projektach budowlanych należy przewidywać lokalizację przystanków z zatokami i wiatami oraz w miarę potrzeb i możliwości pętli końcowych.

5.1.5. Polityka parkingowa

Zasady polityki parkingowej wynikają z założonego dopuszczalnego wysokiego udziału komunikacji indywidualnej w podróżach. Oznacza to dobre udostępnienie samochodem źródeł i celów podróży w całej gminie, włącznie z zapewnieniem właściwej liczby i organizacji miejsc do parkowania. Obecnie najważniejszymi celami podróży w gminie, rzutującymi na ład przestrzenny, ze względu na zapotrzebowanie na dużą liczbę miejsc do parkowania, są obiekty usług publicznych oraz komercyjnych, głównie handlowych.

W celu ujednolicenia standardów zaspakajania potrzeb parkingowych, podstawą do ustalenia tych wskaźników w planach powinny być poniższe ramowe wskaźniki dla najczęściej występujących rodzajów obiektów.

Tab. 2. Wskaźniki miejsc postojowych

Rodzaj zabudowy	Jednostka odniesienia	Minimalna liczba stanowisk postojowych
budynki mieszkalne wielorodzinne	1 lokal mieszkalny	1
budynki mieszkalne jednorodzinne	1 lokal mieszkalny	1
obiekty usługowe z wyjątkiem obiektów handlowych	100 m^2 pow. użytkowej	1
obiekty handlowe	100 m^2 pow. sprzedaży	2
obiekty użyteczności publicznej	100 m^2 pow. użytkowej	1
obiekty handlowe wielkopowierzchniowe	1000 m^2 pow. sprzedaży	30
składy, magazyny	1 stanowisko pracy	0,5
zakłady produkcyjne, przemysłowe	100 stanowisk pracy	10
obiekty oświaty	1 sala lekcyjna	0,5
obiekty gastronomiczne	100 miejsc	10
obiekty usług turystycznych	1 miejsce noclegowe	1
budynki rekreacji indywidualnej	1 budynek	1
kościoły	100 miejsc siedzących	5

Dla obiektów usług publicznych możliwa jest realizacja miejsc postojowych na parkingach publicznych jeśli znajdują się w odległości nie większej niż 100 m. Dla pozostałych obiektów parkingi należy realizować na terenie własnym inwestycji, w przypadku zabudowy wielorodzinnej zaleca się realizację parkingów podziemnych. Realizacja miejsc postojowych w liniach rozgraniczających ulic w formie zatok pasów postojowych, dopuszczalna jest na warunkach określonych przepisami.

Dodatkowo należy przewidywać miejsca dla przechowywania (postoju) rowerów przy obiektach usługowych, produkcyjnych, magazynowych i składowych w liczbie nie mniejszej niż 10% wyliczonej liczby miejsc dla samochodów osobowych.

Na parkingach przy obiektach usługowych należy przeznaczyć miejsca dla samochodów, z których korzystają osoby niepełnosprawne w ilości wynikającej z przepisów odrębnych.

5.1.6. Obsługa transportu ładunków

Podobnie jak obecnie docelowy transport ładunków odbywać się będzie przy pomocy transportu samochodowego. Do tranzytu towarów wykorzystywane będą linie kolejowe nr 2 i 31 oraz układ podstawowy dróg głównie A2, DK 2/92, DK 63 oraz drogi wojewódzkie.

6.1.7. Ruch pieszy i rowerowy

Należy uwzględniać potrzeby ruchu pieszego poprzez tworzenie dogodnych, krótkich i bezpiecznych powiązań pieszych.

Celem rozwoju dróg rowerowych jest zapewnienie każdemu chętnemu możliwości korzystania z roweru, poruszania się bezpiecznie w dogodnych warunkach środowiskowych, uczynienie z roweru atrakcyjnego środka lokomocji oraz poprawa walorów turystycznych gminy.

Przyjęto, ze względu na bezpieczeństwo rowerzystów, że wyposażenia w drogi rowerowe (ścieżki rowerowe lub ciągi pieszo-rowerowe) lub pasy rowerowe (z wyłączeniem A2), wymagać będą drogi układu podstawowego. W przypadku drogi krajowej 2/92, ścieżkę rowerową należy realizować poza pasem drogowym. Na pozostałych drogach niższych klas, z uwagi na mniejszy ruch, rowerem będzie można się poruszać na zasadach ogólnych, wspólnie z ruchem pojazdów samochodowych, niemniej w planach miejscowych oraz w miarę budowy nowych dróg i modernizacji istniejących, każdorazowo powinna być przeanalizowana możliwość i celowość budowy dróg rowerowych także i przy tych drogach.

Dopuszcza się w pasach drogowych lokalizację zatok autobusowych oraz ścieżek rowerowych, na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Ponadto konieczne będzie tworzenie parkingów rowerowych, szczególnie przy szkołach, kościołach, obiektach handlowych i usługowych oraz stacjach kolejowych.

5.2. Infrastruktura techniczna

5.2.1. Elektroenergetyka

Na terenie gminy Siedlce energia elektryczna pochodząca z OZE nie jest wytwarzana na skalę przemysłową. Rozwija się wyłącznie energetyka prosumencka. Wskazuje się obszary, na których dopuszcza się budowę instalacji fotowoltaicznych wytwarzających energię elektryczną o mocy powyżej 500 kW. Ich lokalizację wskazano na mapie „Kierunki i polityka przestrzenna”. Dopuszcza się uzupełnienie zasilania w energię elektryczną terenów P/U o energię wytworzoną z ogniw fotowoltaicznych, o mocy powyżej 500 kW, na wskazanych na mapie obszarach. Nadto przewiduje się dalszy rozwój energetyki prosumenckiej.

Przez obszar gminy Siedlce przebiegają dziś linie 400 kV (Stanisławów – Siedlce-Ujrzanów, Kozienice – Siedlce-Ujrzanów, Siedlce-Ujrzanów - Narew) oraz 4 linie 110 kV (Siemiatycze - Siedlce, Sokołów Podlaski - Siedlce, Kotuń - Siedlce, Łosice - Siedlce). Dopuszcza się rozbudowę sieci dystrybucyjnej wychodzących ze stacji systemowej.

Na terenie gminy zlokalizowana jest systemowa stacja transformatorowa Siedlce-Ujrzanów 400/110 kV. W odległości mniejszej niż 100 m od stacji elektroenergetycznej 400/110 kV Siedlce-Ujrzanów zakazuje się lokalizacji stacji benzynowych, centrów handlowych, obiektów sportowych, wielostanowiskowych parkingów, obiektów, na których mogą być realizowane imprezy o charakterze masowym, inwestycji określonych w Planie Zarządzania Kryzysowego, jako obiekty o podwyższonym ryzyku pożarowym oraz zabudowy chronionej t.j. mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, szpitali i domów pomocy społecznej, zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, zabudowy uzdrowiskowej, zabudowy rekreacyjno-wypoczynkowej.

Id: C78BA9F4-64E2-42A5-B7C0-299397DFA22A. Podpisany

Zasilanie odbiorców indywidualnych oraz przedsiębiorstw z gminy Siedlce w energię elektryczną odbywa się poprzez sieć elektroenergetyczną średniego napięcia wyprowadzoną ze stacji dystrybucyjnych 110/15kV zlokalizowanych w mieście (Spokojna, Myśliwska, Przemysł), docelowo w układzie pierścieniowym. Lokalna sieć elektroenergetyczna (średniego i niskiego napięcia) podlega stałej rozbudowie, przebudowie, modernizacji realizowanej przez operatorów sieci.

5.2.2. Wodociągi i kanalizacja sanitarna

Sieci wodociągowe i kanalizacyjne należy rozwijać w dalszym ciągu, zwiększając ich dostępność na nowych terenach inwestycyjnych wyznaczonych w kierunkach Studium. Na obszarze gminy wyznaczono aglomerację Siedlce na mocy uchwały Nr XXX/329/2020 Rady Miasta Siedlce z dnia 22 grudnia 2020 r. Obecnie stan realizacji sieci w terenach aglomeracji jest niemal 100%. Ze względu jednak na dużą podaż terenów mieszkaniowych oraz zwiększoną ofertę terenów produkcyjno-usługowych należy w dalszym ciągu rozbudowywać infrastrukturę techniczną gminy.

Woda odbiorcom indywidualnym i przemysłowym dostarczana jest z trzech ujęć zlokalizowanych na terenie gminy (ujęcia i stacje uzdatniania w Ujrzanowie, Purzecu i Stoku Lackim) oraz miejskich ujęć w Siedlcach (Sekuła I i II). Wobec dużej wydajności ujęć i związanej z tym rezerwy wody, planowany rozwój przestrzenny gminy nie będzie skutkował budową nowych ujęć wody.

Wokół ujęcia miejskiego – Sekuła, ze względu na sposób ujmowania wód wyznaczono strefę ochrony pośredniej wskazaną na załączniku „Kierunki i polityka przestrzenna".

Dopuszcza się rozbudowę, przebudowę, remont sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz stacji ujmowania wody.

5.2.3. Gazownictwo

Programy rządowe ani plany rozwoju sieci operatorów gazowych nie przewidują rozwoju sieci wysokiego ciśnienia na terenie gminy Siedlce.

Przez teren gminy Siedlce przebiegają dwa gazociągi wysokiego ciśnienia (DN 200/150 Gończyce – Łuków – Siedlce oraz DN 150/100 Kownaciska – EC Siedlce), które biorą udział
w zasilaniu w gaz mieszkańców i firm z terenu gminy oraz, co ważniejsze z miasta Siedlce. Szerokość strefy kontrolowanej gazociągu oraz jej sposób zagospodarowania regulują przepisy odrębne.

Gazowa sieć dystrybucyjna gminy Siedlce jest zasilana z dwóch stacji gazowych I stopnia: Strzała i Grabianów.

Gmina Siedlce jest w części zgazyfikowana (44%). W najbliższych latach zmiany w zakresie zapotrzebowania na gaz ziemny, mogą być podyktowane głównie inwestycjami prowadzonymi w zakresie budownictwa mieszkaniowego i usługowego. Inwestycje planowane do realizacji w zakresie infrastruktury gazowej obejmują rozbudowę i przebudowę sieci wynikającą z potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców gminy (na podstawie indywidualnych umów o przyłączenie do sieci gazowej). Zakłada się, że wszystkie tereny mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne i składowe o zwartej zabudowie będą miały dostęp do rozbiorczej sieci gazowej średniego ciśnienia.

5.2.4. Ciepłownictwo

Id: C78BA9F4-64E2-42A5-B7C0-299397DFA22A. Podpisany

Zakłada się różnorodność rozwiązań w ogrzewaniu budownictwa na terenie gminy. Budownictwo jednorodzinne i budownictwo wielorodzinne, zakłady usługowe, przemysłowe oraz instytucje publiczne ogrzewane będą z lokalnych kotłowni opalanych gazem płynnym, olejem opałowym lub paliwami stałymi.

Zakłada się stopniowe ograniczanie niskiej emisji poprzez wprowadzanie ekologicznych kotłów gospodarstwach indywidualnych.

Źródła ciepła na terenie gminy Siedlce oraz budynki indywidualne i użyteczności publicznej winny być systematycznie modernizowane.

6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM ORAZ PONADLOKALNYM

Wyróżnia się obszary, na których realizowane są i będą cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym należą do nich:

- tereny autostrady A2 w budowie,
- teren nowego odcinaka DK63 – zachodniej obwodnicy miasta Siedlce,
- tereny dróg krajowych nr 2 i 63 oraz obszary niezbędne do ich rozbudowy,
- tereny dróg wojewódzkich (DW803 i DW698), powiatowe i obszary niezbędne do ich rozbudowy,
- tereny linii kolejowych nr 2, 31 i 55 i obszar niezbędny do ich utrzymania i rozbudowy,
- sieć ponadlokalnych tras rowerowych:
  - Dolina Muchawki: Siedlce – Stok Lacki – Mościbrody – Wólka Wołyniecka – Rakowiec – Siedlce,
  - Wodyńska: Siedlce – Skórzec – Wodynie – Seroczyn – Kołodziąż – Wola Wodyńska – Domanice - Siedlce,
  - Reymontowska: Siedlce – Skórzec – Żeliszew Podkościelny – Oleksin – Kotuń – Chlewiska – Iganie – Siedlce,
  - Budzieszyńska: Siedlce – Chodów – Niwiski – Mokobody – Budzieszyn – Świniary – Suchożebry – Krynica – Krześlin – Siedlce,
  - Korczewska: Siedlce – Hołubia – Paprotnia – Czaple – Mogielnica – Korczew – Knychówek – Łysów – Niemojki – Przesmyki – Zawady-Majówka – Mordy – Ostoje – Krzymosze – Pruszyn – Siedlce,
- tereny urządzeń infrastruktury nawigacyjnej wpisana do rejestru lotniczych urządzeń naziemnych pod numerem NAV/M/B/1039/1/2008,
- stacja 400/110 kV Siedlce - Ujrzanów
- istniejące linie przesyłowe 400 kV Miłosna – Siedlce-Ujrzanów, Kozienice – Siedlce-Ujrzanów, Siedlce-Ujrzanów - Narew wraz z pasem technologicznym oraz obszarem niezbędnym do ich modernizacji,
- istniejące linie dystrybucyjne 110 kV Siemiatycze - Siedlce, Sokołów Podlaski - Siedlce, Kotuń - Siedlce, Łosice - Siedlce wraz z pasem technologicznym oraz obszarem niezbędnym do ich modernizacji,
- projektowana linia dystrybucyjna 110 kV Siedlce-Ujrzanów – Siedlce-Spokojna, wraz z pasem technologicznym oraz obszarem niezbędnym do jej budowy i utrzymania,

- gazociągi wysokiego ciśnienia DN 200/150 Gończyce – Łuków – Siedlce oraz DN 150/100 Kownaciska – EC Siedlce. wraz ze strefą kontrolowaną oraz obszarem niezbędnym do ich modernizacji,
- Teren zamknięty resortu obrony narodowej w Grabianowie.

7. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Na obszarze gminy Siedlce nie wskazuje się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości.

Studium wyznacza tereny rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m2 oznaczone na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego (oznaczenie literowe PUH). Tereny te należy znajdują się w miejscowościach Nowe Iganie, Ujrzanów, Białki.

Na terenie gminy Siedlce, obszarów przestrzeni publicznych, przez co należy rozumieć obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, nie wskazuje się. Na terenie gminy nie wykształciły się obszary przestrzeni publicznej ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo dużego ośrodka miejskiego, przy łatwej dostępności konkurencyjnych obszarów miejskich.

Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Cały obszar gminy objęty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Obecnie trwa procedura ich częściowej zmiany. Nie wskazuje się obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Zasięg przestrzenny opracowywanych nowych dokumentów zostanie każdorazowo określony przy podejmowaniu uchwały o przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Każdorazowo przed sporządzeniem planu wójt gminy Siedlce wykona analizę, o której mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W analizie tej należy położyć nacisk na:

- rozkład przestrzenny wniosków do planu,
- zasięg przestrzenny gruntów podlegających prawnej ochronie.

Wskazuje się na potrzebę kontynuowania prac nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dla dz. ew. nr 63 w Żelkowie-kolonii oraz w dla dz. ew. nr 2/6 w Ostrówku.

8. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Funkcja rolnicza jest ważnym kierunkiem rozwoju przestrzennego gminy Siedlce. Dla ochrony i racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyznacza się obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, oznaczone na mapie „Kierunki i polityka przestrzenna" symbolem R – tereny objęte kierunkiem rolniczym oraz RZ – tereny rolne bez prawa zabudowy. Stanowią je głównie grunty orne, w części zmeliorowane oraz tereny trwałych użytków zielonych (łąk i pastwisk).

Na terenie całej gminy ogranicza się możliwość lokalizowania nowych obiektów hodowli zwierząt do maksymalnej obsady budynku inwentarskiego 40 DJP. Szczegółowe parametry
i ograniczenia zabudowy inwentarskiej należy określać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, uwzględniając w szczególności lokalne uwarunkowania środowiskowe oraz sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej.

Dopuszcza się możliwość realizacji nowych oraz odbudowy i modernizacji urządzeń melioracji wodnych w celu poprawy stosunków wodnych na gruntach użytkowanych rolniczo.

Dla ochrony i racjonalnego kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej wyznacza się obszary oznaczone, na rysunku „Kierunki i polityka przestrzenna", symbolem ZL – tereny lasów i zalesień. Działania ochronne istniejących lasów i zalesienia dodatkowych terenów powinny być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi. Dopuszcza się zalesianie terenów rolniczych, o ile spełnione zostaną warunki, o których mowa w przepisach odrębnych. Ponadto głównymi dokumentami determinującymi kierunki i politykę przestrzenną w zakresie leśnej przestrzeni produkcyjnej są plany urządzenia lasów, zgodnie z którymi należy prowadzić gospodarkę leśną.

9. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Zgodnie ze opracowanymi przez RZGW mapami zagrożenia powodziowego na terenie gminy Siedlce wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Liwiec, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%), zgodnie z wymogami ustawy Prawo wodne.

Na obszary szczególnego zagrożenia powodzią, poza zakazem zabudowy (odstępstwa od niego regulują przepisy odrębne), zakazuje się w szczególności: gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody oraz przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania.

Wprowadza się zakaz zmiany ukształtowania terenu poprzez jego podnoszenie (nawiezienie mas ziemnych) w obrębie obszaru szczególnego zagrożenia powodzią.

Na terenie gminy nie występują obszary osuwania się mas ziemnych.

10. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Studium wskazuje tereny, dla których w złożu kopaliny wyznaczono filar ochronny. Dotyczy to obszaru złóż Białki I i Białki II. Eksploatacja złóż, w tym lokalizacja wszelkiej infrastruktury służącej tej eksploatacji, jest możliwa jedynie na terenie oznaczonym symbolem PG. Pozostałe tereny złóż studium wskazuje do objęcia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego filarem ochronnym, zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego.

11. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY

Na terenie gminy Siedlce obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych nie występują.

12. TERENY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

Studium wskazuje, obszary wymagające rekultywacji tereny po eksploatacji surowców naturalnych w miejscowości Białki i Chodów, Nowe Opole. Ustala się kierunek rekultywacji terenów po eksploatacji złoża zgodnie z przepisami odrębnymi, z preferencją dla funkcji rolniczej, leśnej lub rekreacyjnej, w oparciu o kierunek i warunki ustalone w decyzjach administracyjnych. Część terenu w miejscowości Białki zajęta zostanie przez pas drogowy projektowanej autostrady.

Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub remediacji nie występują na terenie gminy.

13. OBSZARY ZDEGRADOWANE

Na terenie gminy nie występują obszary zdegradowane.

14. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH

Studium wskazuje granice następujących terenów zamkniętych znajdujących się w gminie: tereny kolejowe, ustalone decyzją Nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (tj. Dz. Urz. MIiR z 2014 r. poz. 25 z późn. zm.), zmienionych w latach 2023, (Tab. 3).

Tab. 3. Tereny zamknięte - kolejowe

Obręb geodezyjny	Numer działki	Powierzchnia działki [ha]
Strzała	578/6	6,7578
Ujrzanów	1194/25	7,6187
Ujrzanów	1195	1,7591
Białki	923/1	0,9639
~~Białki~~	~~1066/1~~	13,1609
Biel	197/1	8,1749
Nowe Iganie	689	13,0798
Nowe Opole	690	7,367
Pruszyn	279	5,3177
Pruszyn-Pieńki	197	5,9615
Purzec	754/11	0,2615
Purzec	754/18	9,71
Pustki	86	2,5528
Stare Opole	159/7	0,0169
Stare Opole	160/1	0,0134
Stare Opole	161/1	0,0181
Stare Opole	162/1	0,0167
Stare Opole	163/5	0,0192
Stare Opole	164/1	0,0166
Stare Opole	167/4	0,01
Stare Opole	169/3	0,0125
Stare Opole	170/1	0,0192
Stare Opole	172/1	0,0199
Stare Opole	173/1	0,0206
Stare Opole	174/1	0,0342
Stare Opole	175/1	0,0245
Stare Opole	165/1	
Stare Opole	167/5	

Obręb geodezyjny	Numer działki	Powierzchnia działki [ha]
Stare Opole	176/1	0,0154
Stare Opole	177/1	0,0165
Stare Opole	178/1	0,0104
Stare Opole	179/1	0,006
Stare Opole	180/1	0,0143
Stare Opole	181/1	0,0191
Stare Opole	182/1	0,0165
Stare Opole	183/1	0,018
Stare Opole	184/1	0,0127
Stare Opole	185/1	0,0107
Stare Opole	186/4	0,0084
Stare Opole	187/1	0,0056
Stare Opole	189/1	0,0081
Stare Opole	190/1	0,015
Stare Opole	191/7	0,0111
Stare Opole	192/1	0,0045
Stare Opole	193/3	0,0042
Stare Opole	194/3	0,004
Stare Opole	195/1	0,0057
Stare Opole	196/1	0,0048
Stare Opole	197/7	0,0029
Stare Opole	213	8,8189
Stare Opole	660/1	0,0011
Stok Lacki	542/3	5,8066
Stok Lacki-Folwark	1242/1	6,5059
Stok Lacki-Folwark	1242/6	14,4536
Stare Opole	166/1	

Teren jednostki wojskowej wpisany pod pozycją 136, ustalony decyzją Nr 161/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 listopada 2021 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z 2021 r. poz. 241) (Tab. 4).

Tab. 4. Tereny zamknięte - wojskowe

Obręb geodezyjny	Numer działki	Powierzchnia działki [ha]
Grabianów	576	13,2456
Grabianów	578	5,2858
Grabianów	580	41,5769
Grabianów	582/1	18,2532
Grabianów	582/2	0,2458

Grabianów	583	18,415
Grabianów	585	0,6570
Grabianów	592	1,5597

Dla wskazanych terenów zamkniętych nie wyznaczono stref ochronnych. Zasięg terenów zamkniętych przedstawiono na rysunku „Kierunki i polityka przestrzenna”.

15. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ Z OZE O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 500 KW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU

W studium, na mapie „Kierunki i polityka przestrzenna”, wskazuje się obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW – elektrownie fotowoltaiczne. Na obszarach tych nie dopuszcza się lokalizacji elektrowni wiatrowych, stąd też, nie wskazuje się stref ochronnych, które wprowadzałaby ograniczenia w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w związku z lokalizacją OZE.

16. SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

W ramach struktury przestrzennej gminy Siedlce wydzielono wydzielono tereny pełniące określone funkcje w przestrzeni, nazwane terenami funkcjonalnymi oraz przypisano im ogólne zasady i wskaźniki zagospodarowania:

- Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej jednorodzinnej (MU)
- Tereny rozwoju zabudowy zagrodowej wraz z mieszkaniowo-usługową jednorodzinną (MM)
- Tereny rozwoju zabudowy wielorodzinnej (MW)
- Teren projektowanego mieszkalnictwa socjalnego (MZ)
- Tereny rozwoju zabudowy związanej z turystyką i rekreacją indywidualną (UT)
- Tereny rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy produkcyjno-usługowej (PU)
- Tereny rozwoju zabudowy usług publicznych (UP)
- Tereny rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy produkcyjno-usługowej z możliwością lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych (PUH)
- Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych (RU)
- Tereny wydobycia surowców mineralnych (PG)
- Tereny komunikacji (K - komunikacja drogowa, KK - komunikacja kolejowa)
- Tereny wojskowe (TW)
- Tereny stacji elektroenergetycznej Siedlce-Ujrzanów (IT-EE)
- Tereny infrastruktury technicznej (IT)
- Tereny korytarza podejść dla linii elektroenergetycznych na terenach produkcyjno-usługowych (PU/IT-EE)

- Tereny korytarza podejść dla linii elektroenergetycznych na terenach rolniczych (R/IT-EE)
- Tereny cmentarzy (ZC)
- Tereny objęte kierunkiem rolnym (R)
- Tereny rolne bez prawa zabudowy (RZ)
- Tereny lasów i zalesień (ZL)
- Tereny wód powierzchniowych (WP)

Studium ustala następujące wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów przeznaczonych do zainwestowania:

- maksymalną wysokość zabudowy,
- maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki,
- maksymalna intensywności zabudowy,
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działku budowlanej.

Na terenie gminy występują ograniczenia w zabudowie wynikające z występowania na jej terenie:

- obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz Gminnej Ewidencji Zabytków,
- form ochrony przyrody: rezerwatów przyrody, obszaru chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000 oraz pomników przyrody,
- audytu krajobrazowego,
- obszaru szczególnego zagrożenia powodzią,
- ujęć wód podziemnych i ich stref ochronnych,
- głównego zbiornika wód podziemnych,
- zwartych kompleksów leśnych oraz lasów ochronnych,
- gleb wysokich klas bonitacyjnych I-III oraz gleb pochodzenia organicznego,
- cieków naturalnych,
- obszarów występowania naturalnych złóż surowców naturalnych,
- terenów zamkniętych,
- czynnych cmentarzy i ich stref ochronnych,
- linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć i ich pasów technicznych,
- wyznaczonych stref kontrolowanych od gazociągów wysokiego ciśnienia.

W zakresie rozwoju układu drogowego określa się następujące kierunki rozwoju systemów komunikacji gminy:

- uwzględnienie w zapisach planów miejscowych ponadlokalnych inwestycji celu publicznego związanych z układem komunikacyjnym, poprzez zabezpieczenie terenów dla ich realizacji oraz uwzględnienie wymagań dla terenów sąsiadujących z tymi inwestycjami (np. w zakresie zgodnej z przepisami odległości zabudowy);
- projektowanie dróg dojazdowych przy drogach krajowych, obsługujących tereny przyległe do dróg krajowych. Celem jest ograniczenie bezpośredniej obsługi obszarów zainwestowania (w szczególności projektowanych) z dróg wyższej kategorii;
- dostosowanie w planach miejscowych klas technicznych dróg gminnych do możliwości technicznych ich realizacji wynikających z istniejącego zagospodarowania terenu;

- dostosowanie w planach miejscowych pasów drogowych dróg gminnych do istniejącego stanu zagospodarowania w terenach zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę;
- adaptacja i modernizacja istniejących dróg gminnych oraz budowa nowych dróg gminnych komunikujących tereny przeznaczone pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych.

W celu ujednolicenia standardów zaspakajania potrzeb parkingowych, studium proponuje ramowe wskaźniki dla najczęściej występujących rodzajów obiektów.

W Studium wyróżnia się obszary, na których realizowane są i będą w najbliższych latach cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym:

- tereny autostrady A2 w budowie,
- teren projektowanego nowe odcinka dróg krajowej nr 63,
- tereny dróg krajowych nr 2 i 63 i obszary niezbędne do ich rozbudowy,
- tereny dróg wojewódzkich (DW803 i DW698), powiatowych i obszary niezbędne do ich rozbudowy,
- tereny linii kolejowych nr 2, 31 i 55 i obszar niezbędny do ich utrzymania i rozbudowy,
- sieć ponadlokalnych tras rowerowych:
  - Dolina Muchawki: Siedlce – Stok Lacki – Mościbrody – Wólka Wołyniecka – Rakowiec – Siedlce,
  - Wodyńska: Siedlce – Skórzec – Wodynie – Seroczyn – Kołodziąż – Wola Wodyńska – Domanice - Siedlce,
  - Reymontowska: Siedlce – Skórzec – Żeliszew Podkościelny – Oleksin – Kotuń – Chlewiska – Iganie – Siedlce,
  - Budzieszyńska: Siedlce – Chodów – Niwiski – Mokobody – Budzieszyn – Świniary – Suchożebry – Krynica – Krześlin – Siedlce,
  - Korczewska: Siedlce – Hołubia – Paprotnia – Czaple – Mogielnica – Korczew – Knychówek – Łysów – Niemojki – Przesmyki – Zawady-Majówka – Mordy – Ostoje – Krzymosze – Pruszyn – Siedlce,
- tereny urządzeń infrastruktury nawigacyjnej wpisana do rejestru lotniczych urządzeń naziemnych pod numerem NAV/M/B/1039/1/2008,
- systemowa stacja elektroenergetyczna 400/110 kV Siedlce - Ujrzanów
- istniejące linie 400 kV wraz z pasami technologicznym oraz obszarem niezbędnym do ich modernizacji,
- istniejące linie 110 kV wraz z pasami technologicznym oraz obszarem niezbędnym do ich modernizacji,
- projektowana linia 110 kV Siedlce-Ujrzanów – Siedlce-Spokojna, wraz z pasem technologicznym oraz obszarem niezbędnym do jej budowy i utrzymania,
- gazociągi wysokiego ciśnienia wraz ze strefą kontrolowaną oraz obszarem niezbędnym do ich modernizacji,
- rezerwaty przyrody wraz z otulinami,
- Obszary Natura 2000,
- Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- tereny zamknięte.

Pozostałe ustalenia studium:

- wskazuje się strefy ochrony konserwatorskiej:
  - Strefa "A" - pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej,
  - Strefa "B" - ochrony zachowanych elementów zabytkowych,
  - Strefa "K" - ochrony krajobrazu,
  - Strefa "E" - ochrony ekspozycji zespołu zabytkowego;
  - Strefa ochronna stanowiska archeologicznego;
- wskazuje się 2 obiekty do objęcia ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków nieruchomych województwa mazowieckiego tj. Kaplicę cmentarną w Pruszynie oraz Kapliczkę przydrożną z figurą św. Floriana w Stoku Lackim;
- wskazuje się tereny, dla których w złożu kopaliny wyznaczono filar ochronny - złoża Białki I i Białki II;
- wskazuje się obszar rekultywacji – tereny po powierzchniowej eksploatacji surowców naturalnych w miejscowości Białki i Chodów;
- wskazuje się obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW – elektrownie fotowoltaiczne.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

GMINY SIEDLCE

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

SKALA 1:25 000

ZAŁĄCZNIK NR 3
do Uchwały nr XII/132/2025
Rady Gminy Siedlce
z dnia 30 stycznia 2025 roku

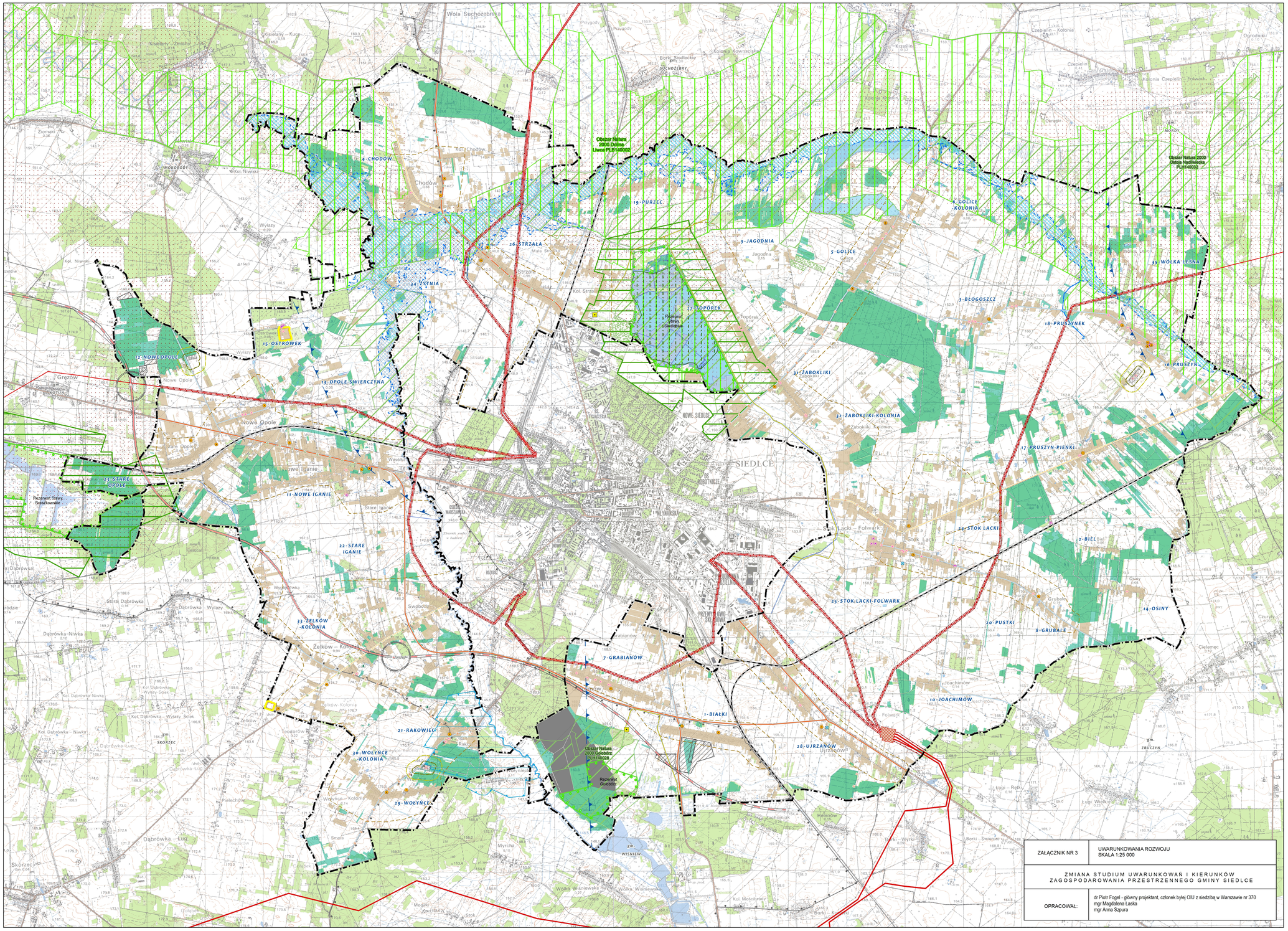

N
W E
S

0 0,5 1 2 km

OZNACZENIA

- Granica gminy Siedlce
- Granice obrębów
- Granice gmin sąsiednich

UŻYTKOWANIE TERENU WG STANU INSTNIEJĄCEGO

- Wielofunkcyjne tereny zabudowane
- Tereny cmentarzy
- Tereny zamknięte resortu obrony narodowej
- Tereny lasów i zalesień
- Tereny ogródków działkowych
- Tereny wód powierzchniowych
- Obiekt użyteczności publicznej

UKŁAD KOMUNIKACYJNY - PODSTAWOWY

- Droga krajowa
- Droga wojewódzka
- Droga powiatowa
- Przejazd kolejowy
- Linia kolejowa
- Droga rowerowa
- Szlak rowerowy w ramach którego studium przewiduje realizację drogi rowerowej

UKŁAD KOMUNIKACYJNY W BUDOWIE

- Autostrada A2
- Oznaczenie węzłów dla autostrady A2 ze wskazaniem nazwy

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- Teren stacji elektroenergetycznej Siedlce-Ujrzanów
- Linia elektroenergetyczna 400 kV
- Linia elektroenergetyczna 110 kV
- Pas technologiczny linii elektroenergetycznej
- Stacja redukcyjna gazu
- Gazociąg wysokiego ciśnienia DN 150
- Ujęcie wody
- Strefa ochrony pośredniej ujęcia wody Sekuła I
- Obszar aglomeracji wodno-kanalizacyjnej

GOSPODAROWANIE WODAMI

- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią Q1%
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią Q10%
- GZWP nr 223 Zbiornik międzymorenowy rzeki Górny Liwiec

ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE

- Złoże kruszywa naturalnego

OCHRONA PRZYRODY

- Rezerwat przyrody
- Otulina rezerwatu przyrody
- Obszar Natura 2000 - Obszar Specjalnej Ochrony
- Obszar Natura 2000 - Specjalne Obszary Ochrony
- Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu
- Korytarz ekologiczny
- Pomnik przyrody

OCHRONA ZABYTKÓW

- Obiekt wpisany do rejestru zabytków
- Obiekt wpisany do Gminnej Ewidencji Zabytków

POZOSTAŁE ZAGADNIENIA

Strefa ochronna wokół cmenatrzy

- 50 m
- 150 m

OZNACZENIA ZMIANY STUDIUM

- Obszar objęty zmianą studium w zakresie przeznaczenia terenu

UKŁAD KOMUNIKACYJNY

- Odcinek Autostrada A2 oddany do użytkowania

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

- Krajobraz priorytetowy

ZAŁĄCZNIK NR 3	UWARUNKOWANIA ROZWOJU SKALA 1:25 000
ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SIEDLCE	
OPRACOWAŁ:	dr Piotr Fogel - główny projektant, członek byłej OIU z siedzibą w Warszawie nr 370 mgr Magdalena Laska mgr Anna Szpura

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SIEDLCE
KIERUNKI I POLITYKA PRZESTRZENNA
SKALA 1:25 000

ZAŁĄCZNIK NR 4
do Uchwały nr XII/132/2025
Rady Gminy Siedlce
z dnia 30 stycznia 2025 roku

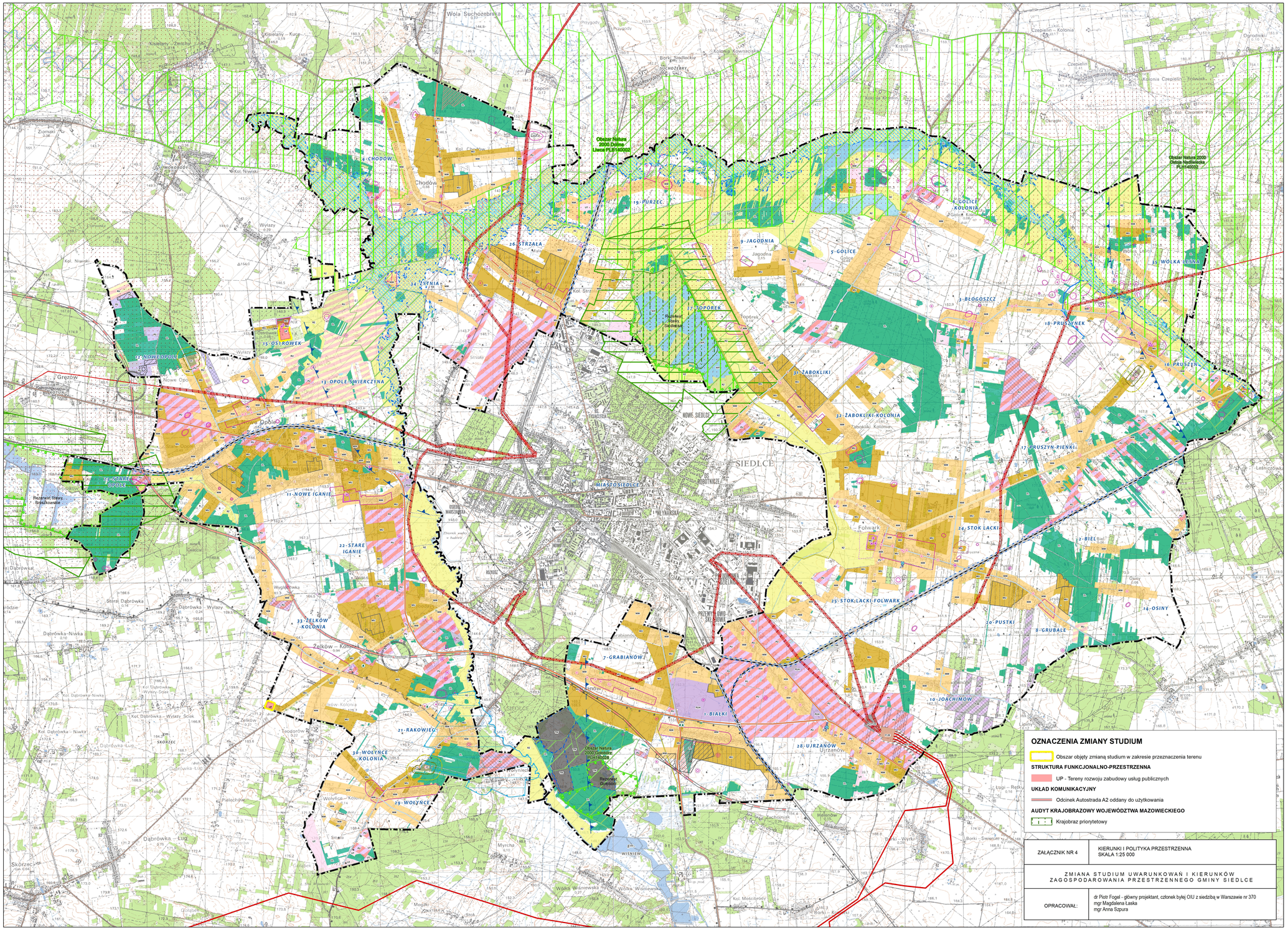

N
W E
S

0 0,5 1 2 km

OZNACZENIA

- Granica gminy Siedlce
- Granice obrębów
- Granice gmin sąsiednich

KIERUNKI ZMIAN W PRZEZNACZENIU TERENU

STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

- MU - Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej jednorodzinnej
- MM - Tereny rozwoju zabudowy zagrodowej wraz z mieszkaniowo-usługową jednorodzinną
- MW - Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
- MZ - Teren projektowanego mieszkalnictwa socjalnego
- UT - Tereny rozwoju zabudowy związanej z turystyką i rekreacją indywidualną
- PU - Tereny rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy produkcyjno-usługowej
- PUH - Tereny rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy produkcyjno-usługowej z możliwością lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych
- RU - Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych
- PG - Tereny wydobycia surowców mineralnych
- KK - Tereny kolejowe
- TW - Tereny zamknięte resortu obrony narodowej
- P-EE - Tereny rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię poprzez przetwarzanie energii światła słonecznego o mocy przekraczającej 500 kW
- IT - Tereny infrastruktury technicznej
- IT-EE - Tereny stacji elektroenergetycznej Siedlce-Ujrzanów
- R/IT-EE - Tereny korytarza podejść dla linii elektroenergetycznych na terenach rolniczych
- PU/IT-EE - Tereny korytarza podejść dla linii elektroenergetycznych na terenach rozwoju wielofunkcyjnej zabudowy produkcyjno-usługowej
- ZC - Tereny cmentarzy
- R - Tereny objęte kierunkiem rolnym
- RZ - Tereny rolne bez prawa zabudowy
- ZL - Tereny lasów i zalesień
- WP - Tereny wód powierzchniowych
- Tereny zamknięte

OBSZARY WYMAGAJĄCE DZIAŁAŃ NAPRAWCZYCH

- Tereny wymagające rekultywacji

KIERUNKI ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

UKŁAD KOMUNIKACYJNY ISTNIEJĄCY - PODSTAWOWY

- Droga krajowa
- Droga wojewódzka
- Droga powiatowa
- Przejazd kolejowy
- Linia kolejowa
- Droga rowerowa
- Szlak rowerowy w ramach którego studium przewiduje realizację drogi rowerowej

UKŁAD KOMUNIKACYJNY W BUDOWIE

- Autostrada A2
- Oznaczenie węzłów dla autostrady A2 ze wskazaniem nazwy

UKŁAD KOMUNIKACYJNY PROJEKTOWANY

- Projektowana droga krajowa nr 63
- Projektowana droga gminna

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- Linia elektroenergetyczna 400 kV
- Linia elektroenergetyczna 110 kV
- Pas technologiczny linii elektroenergetycznej
- Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię poprzez przetwarzanie energii światła słonecznego o mocy przekraczającej 500 kW
- Gazociąg wysokiego ciśnienia DN 150
- Stacja redukcyjna gazu
- Ujęcie wody
- Strefa ochrony pośredniej ujęcia wody Sekuła I

OGRANICZENIA W ZABUDOWIE I ZAGOSPODAROWANIU TERENU

GOSPODAROWANIE WODAMI

- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią Q1%
- Obszary szczególnego zagrożenia powodzią Q10%
- GZWP nr 223 Zbiornik międzymorenowy rzeki Górny Liwiec

ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE

- Złoże kruszywa naturalnego

OCHRONA PRZYRODY

- Rezerwat przyrody
- Otulina rezerwatu przyrody
- Obszar Natura 2000 - Obszar Specjalnej Ochrony
- Obszar Natura 2000 - Specjalne Obszary Ochrony
- Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu
- Korytarz ekologiczny
- Pomnik przyrody

OCHRONA ZABYTKÓW

- Obiekt wpisany do rejestru zabytków
- Obiekt wpisany do Gminnej Ewidencji Zabytków
- Stanowisko archeologiczne
- Strefa ochronna stanowiska archeologicznego

Strefy ochrony konserwatorskiej

- Strefa A - ścisłej ochrony konserwatorskiej
- Strefa B - ochrony konserwatorskiej
- Strefa E - ochrony obszarów ekspozycji
- Strefa K - ochrony krajobrazu kulturowego

POZOSTAŁE ZAGADNIENIA

Strefa ochronna wokół cmenatrzy

- 50 m
- 150 m

OZNACZENIA ZMIANY STUDIUM

- Obszar objęty zmianą studium w zakresie przeznaczenia terenu

STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

- UP - Tereny rozwoju zabudowy usług publicznych

UKŁAD KOMUNIKACYJNY

- Odcinek Autostrada A2 oddany do użytkowania

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

- Krajobraz priorytetowy

ZAŁĄCZNIK NR 4	KIERUNKI I POLITYKA PRZESTRZENNA SKALA 1:25 000
ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SIEDLCE	
OPRACOWAŁ:	dr Piotr Fogel - główny projektant, członek byłej OIIU z siedzibą w Warszawie nr 370 mgr Magdalena Laska mgr Anna Szpura

Załącznik Nr 5 do uchwały Nr XII/132/2025
Rady Gminy Siedlce
z dnia 30 stycznia 2025 r.

ROZSTRZYGNIĘCIE O SPOSOBIE ROZPATRZENIA UWAG DO ZMIANY STUDIUM

W okresie wyłożenia do publicznego wglądu projektu zmiany studium w dniach 13 listopada – 05 grudnia 2024 r. oraz minimum 21 dni po nich następujących tj. do dnia 27 grudnia 2024 r. nie złożono uwag do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce.

Załącznik Nr 6 do uchwały Nr XII/132/2025
Rady Gminy Siedlce
z dnia 30 stycznia 2025 r.
Zalacznik6.gml

Dane przestrzenne, o których mowa w art. 67a ust. 3 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.) ujawnione zostaną po kliknięciu w ikonę

Uzasadnienie

do uchwały w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce.

1)Sporządzenie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce wywołane zostało uchwałą nr LXIII/904/2023 z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Siedlce.

2)Zmiana dotyczy dokumentu przyjętego uchwałą nr XLIII/551/2022 z dnia 31 marca 2022 r. Zmiana dotyczy wyłącznie lokalizacji inwestycji celu publicznego na działkach ewidencyjny: nr 2/6 w Ostrówku i nr 63 w Żelkowie-Kolonii, wskazanych na załączniku graficznym do uchwały intencyjnej.

3)Sporządzona zmiana studium ustala **nowe** kierunki rozwoju przestrzennego oraz politykę przestrzenną tylko na zmienianych obszarach. Polityka przestrzenna na pozostałej części gminy nie zmieniła się.

4)Procedura sporządzenia zmiany studium przeprowadzona została zgodnie z brzmieniem art. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przed zmianami (dotyczącymi studium).

5)W przedmiocie dopuszczalności przeprowadzenia zmiany studium gminy Siedlce wypowiedział się Wojewódzki Sąd Administracyjny oraz Naczelny Sąd Administracyjny.

6)Zgodnie z art. 11 pkt 12 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Wójt Gminy Siedlce przedstawił Radzie Gminy Siedlce projekt zmiany studium wraz z następującymi załącznikami:

·Załącznik nr 1 – Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedlce – Uwarunkowania – tekst;

·Załącznik nr 2 - Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedlce – Kierunki i polityka przestrzenna – tekst;

·Załącznik nr 3 - Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedlce – Uwarunkowania rozwoju - załącznik graficzny;

·Załącznik nr 4 - Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedlce – Kierunki i polityka przestrzenna - załącznik graficzny;

·Załącznik nr 5 - Rozstrzygnięcie w sprawie sposobu rozpatrzenia nieuwzględnionych uwag do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Siedlce;

·Załącznik nr 6 - Dane przestrzenne.